[illegible] [illegible] ᡥᠠᠴᡳᠨ᠉ [illegible] [illegible] [illegible]᠉

[illegible] [illegible] ᡥᠠᠴᡳᠨ᠉ [illegible] [illegible] [illegible]᠉

[illegible] [illegible] ᡥᠠᠴᡳᠨ᠉ [illegible] [illegible] [illegible]᠉

[illegible] [illegible] ᡳ ᡥᠠᠴᡳᠨ᠉ [illegible] [illegible] [illegible]᠉

[illegible] [illegible] ᡥᠠᠴᡳᠨ᠉ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]᠉

[illegible] [illegible] ᡳ ᡥᠠᠴᡳᠨ᠉ [illegible] [illegible] [illegible]᠉

[illegible] [illegible] ᡳ ᡥᠠᠴᡳᠨ᠉ [illegible] [illegible] [illegible]᠉

[illegible] [illegible] ᡥᠠᠴᡳᠨ᠉ [illegible] [illegible] [illegible]᠉

[illegible] ᡳ ᡥᠠᠴᡳᠨ᠉ [illegible] [illegible] [illegible]᠉

[illegible] [illegible] ᡳ [illegible]᠉ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]᠉ [illegible]

[illegible] [illegible] ᡥᠠᠴᡳᠨ᠉ [illegible] [illegible] [illegible]᠉

[illegible] [illegible] ᡥᠠᠴᡳᠨ᠉ [illegible] [illegible] [illegible]᠉

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] — 9 columns of Manchu-script entries (two entries per column)

[illegible] — 9 columns of Manchu-script entries (two entries per column)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

文鑑總綱 卷一 乾

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

文鑑總綱 卷三 二十三 良

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

文鑑總綱 卷三 二十八

[illegible]

[illegible]

文鑑總綱 卷六 十三 雜

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

文鑑總綱 卷七 十二 坤

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

文鑑總綱 卷八

文鑑總綱 卷八

[illegible]

བམ་པོ། དང་པོ།
第一卷

一類

སྡེ་ཚན།
目録

十類

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་ག
四體合璧文鑑

乾卷

བམ་པོ་གསུམ་པ།

第三卷

རྒྱལ་སྐོར། 君類

སའི་སྐོར། 地輿類

四類

四則

བམ་པོ་གཉིས་པ།

第二卷

དུས་ཚིགས་སྐོར། 時令類

གནམ་སྐོར། 天文類

二類

七則

འདེམ་ཀྱག་སྐོར།
考選類

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ།
四體合璧文鑑

བམ་པོ་དང་པོ།
第一卷

གནམ་སྐོར།
天文類

七則

གནམ།
天

སྟེང་གནམ།
上天

དཀར་སྔོན།
蒼天

གནམ་དྭངས།
清天

囬光蕩漾

囬光亂動

曬

日曬

日光

日照

日光轉射

光射

天涯

日

光

光耀

清明

黃昏

天晚

昏暮

天河

黑朧朧

黎明

天亮

天大亮

天氣清肅

晨光

晨光現出

東方明

ཟླ་བ་གསལ། 月朗

ཟླ་བ་སྨག 月晴

ཟླ་ཚེས། 月牙

ཉི་མ་འཁྱིམས། 日暈

ཉི་འཛིན། 日食

ཟླ་བ། 月

ཟླ་བ་དྭངས། 明月

ཉི་མ་ནུབ 日入

ཉི་འོད་སྨག 日色淡

ཉི་བཀྲན 日珥

ཉིན་འཕྱེད 日微斜

ཉིན་ཡོལ། 日大斜

ཉི་ཡོལ 日平西

ཉི་མ་ཤར 日出

ཉི་རྡུལ 隙光

ཉི་དྲོས 日升

ཉིན་གུང 日午

ཉི་མ་དྲོ 日暖

བསིལ་གྲིབ 陰涼

གྲིབ་ནག 背陰

གྲིབ་མ 影

帝車

瑤光

太乙星

景星

七星

北斗

帝星

太子星

太子帝星總名

星

北晨

天極星

月色淡

風曀

月暈

月食

上弦

下弦

月圓

Tibetan	Chinese
ཟླ་རྒྱུ	月孛星
མཇུག་རིང	計都星
དཀར་སྟོན	太白
ལྷག་པ	水星
སྒྲ་གཅན	羅睺星
ཤེལ་སྐར	紫炁星
ཕུར་བུ	木星
མིག་དམར	火星
སྤེན་པ	土星
པ་སངས	金星

Tibetan	Chinese
གྲོ་ཞུན	牛
བྱི་བཞིན	女
མོན་གྲུ	虛
མོན་གྲེ	危
ཁྲུམས་སྟོད	室
ལྷ་མཚམས	房
སྣྲོན	心
སྣྲུབས	尾
ཆུ་སྟོད	箕
ཆུ་སྨད	斗
སྐར་ཆེན	亮星
སྐར་ཁྱིམ	宿
ནག་པ	角
ས་རི	亢
ས་ག	氐

藏文	漢文
ར་སྐར་	牽牛
ཕབ་གས་ལོ་སྐར་མ་	織女
དགུ་ཚིགས་མདུན་སྐར་	河鼓
དགྱ་སྒྲིའི་སྐར་མ་	勾陳
སྐར་མ་འཁྱིལ་པ་	螣蛇
མི་སྐར་	人星
ཡོག་	伐星 即三星
སྐར་མ་ཕྱིང་གཅིག་	天豕星
གདུགས་སྐར་	華蓋

藏文	漢文
སྐག་	柳
མཆུ་	星
གྲེ་	張
དབོ་	翼
མེ་བཞི་	軫
སྣར་མ་	畢
མགོ་	觜
ལག་	參
ནབས་སོ་	井
རྒྱལ་	鬼
ཁྲུམས་སྟོད་	壁
ནམ་གྲུ་	奎
ཐ་སྐར་	婁
བྲ་ཉེ་	胃
སྨིན་དྲུག་	昴

天帶微雲

霞

霞彩

陰

雲

生雲

雲布滿

雲花搭

紫極

紫宮

宮

度

晨星落落

星移

星隕

辰

星光閃灼

星密

星稀

魚星

龜星

流星

彗星

སྨུག་པ་དངས་པ། 霧收

ན་བུན་འཐིབས། 濛氣凝聚

འབྲུག་སྒྲ། 雷

སྨུག་པ་ཐོན། 霧高起

སྨུག་པ་འཐིབས། 霧沉

སྨུག་པ་འཐུམས། 下濃霧

སྤྲིན་ཆད་དེ་སངས་པ། 雲散

སྤྲིན་ཐྲེ་བ། 雲段

སྨུག་པ། 霧

སྨུག་པ་འཐིབས། 下霧

སྤྲིན་འཁྲུར། 雲勢油然

སྤྲིན་སྤུངས། 雲屯

སྤྲིན་འཐོར། 雲霞斷處

སྤྲིན་རྒྱུ་བ། 浮雲

སྤྲིན་དམར། 火燒雲

སྤྲིན་ཉ་མིག 魚鱗雲

འཁྲིགས་པ། 陰了

སྤྲིན་བརྒྱུར། 雲磨响

སྤྲིན་བརྡལ་བ། 雲布

སྤྲིན་མདངས་ཅན། 彩雲

雨點

下雨點

疎雨點點

細

雨

下雨

驟雨

甘雨

露水閃

電光閃灼

電光微閃

電光接連

焦雷

雷轟

電

打閃

雷鳴

轟雷

雷聲不斷

雨少停

陣頭雨

雨晴

飃風雨

雨霑足

雨透

雨浸潤

大雨如注

連陰雨

霪雨

雨起泡

滂沱雨

盆傾雨

微雨

細雨

雨瀟瀟

雨濛濛

雨陣陣下

暴雨

帶日下雨

ཟིལ་པ་ 露

ཟིལ་པ་འབབ 下露

ཟིལ་པ་ཆགས 露凝

ཟིལ་པ་འཚེར་ 露光閃灼

སེར་བས་མ་བརྡུངས་ 未被雹打

སེར་བ་ 雹

སེར་པ་འབབ 下雹

སེར་བས་བརྡུངས་ 被雹打了

འཇའ་ཚོན་ཤར་ 虹現

འཇའ་ཚོན་ཡོག་ 雲遮虹霓

འཇའ་ཡལ་ 虹消

ཐེ་མ་དངས་ 客雲忽開

ཐེ་མ་དངས་གསལ་ 漢語同上

འཇའ་ཚོན་ 虹霓

སྤྲིན་དྭངས་ 晴了

ཡུལ་ངན་ 假陰天

ཡུལ་ཁ་བཟང་ 晴明天

ཁ་ལ་ཁ་བ་ཆགས། 凍雪漫草上

འཁྱག་མཛུང་ 簷凌

འཁྱག་ཐོ 簷冰垂凌

ཁ་སྒྲོག་བྱེད 帶日下雪

ལྷགས་སྤྲུད་བྱེད 風雪飄蕩

ཁ་ཐེར་བྱེད 風揚雪

ཁ་འཚུབ་བྱེད 風雪有聲

ཐོག་སེལ 米心雪

ཁ་ཐུལ་བྱེད 下米心雪

ཁ་བ་འབབ 下雪

ཁ་འདབ 雪片

ཁ་འདབ་འབབ 下雪片

གྲང་ཟིལ 寒露

སད 霜

སད་ལྷུང 霜降

ཁ་བ 雪

ཟིལ་པ་འཁྱིལ 露珠蕩漾

ཟིལ་དངར 甘露

ཟིལ་པ་དཀར་པོ 白露

烟靄生

風起

刮風

游絲

風

旋風

烟靄

烟氣浮布

寒氣凝結

寒氣著物凝結

氣

野馬

靄氣

烟氣

雪面堅凍

雪融化

桃花冰

雪上微凍

春雪凝凍

雪浮凍

旁風

廻風

風鳴條

飄風

狂風

陣陣刮風

倒捲風

大風

微風

涼風

迎風

背風

温風

薰風

寒風

漢語同上

和風

暖風

ཐབས། 陽

ཤེས་རབ། 陰

འབྱུང་བ། 五行

水

四體合璧文鑑 第二卷

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡིག བམ་པོ་གཉིས་པ།

時令類 九則

དུས་ཚིགས་སྡེ།

ཁད་འཇམ 風定

རླུང་ཞི 風息

ལྷགས་འཚུབ་ཡོངས 風攪沙雪

རླུལ་རྩུབ་ཡོངས 沙被風淤

རླུང་འཇམ 風平了

རླུང་གི་འཁེགས་པ 風頂住

ས་ཚུབ་ལངས 風揚塵

ལྷགས་འཚུབ་པ 風攪起的沙雪

申

酉

戌

亥

卯

辰

巳

午

未

支

子

丑

寅

己

庚

辛

壬

癸

甲

乙

丙

丁

戊

火

木

金

土

干

སྔོན་པ། 先之

སྔོན་མ་གྲིས 使先

སྔ་མ་གྲིས 漢語同上

གྲབས་གྲས 迭當

སྔོན་ཙམ 預前些

སྔོན་ནས 預先

སྔོན་མ་ཐེར 預先備用

སྔས 首先

གསར་དུ 開首

རྩེ་མོ 頭一個

རྩེ་མོར་ཕྱིན 頭一個去了

སྔ་སོར 預前

ཡ་ཐོག 昔

ཐོག་མར 起初

དང་པོ 元

གཞི་རྩ 起根

མ་གཞི 當初

འཇིག་རྟེན 世

གནའ 古

སྔོན 先前

སྔར 先

སྔ་ཐོག 早已

དུས 時

ཚོད 候

ཚིགས 季

དུས་བཞི 四時

དུས་ཚིགས་བཞི 四季

ད་བར 至今

ད་རུང 迄今

ཐུང་ 少時

ཨ་ཙམ 少時些

གློ་བུར་དུ 忽然間

ཐོག་བབ་ 猝然

[illegible] [illegible]

ད་སྡོད་ 儘着

ཡུད་ཙམ 頃刻

སྐད་ཅིག 暫時

འཕྲལ་དུ 即刻

གློ་བུར 忽然

མྱུར་འཕྲལ་དུ 隨即

གསར་པ 新近

ད་གདོད 方纔

ད་ཙ 纔

ད་ཡག 將纔

ད་ལྟ 今

ད་ཆ 現今

ཨ 臨時

སྐབས 一向

སྐབས 機會

སྐབས 時會

གཏམ་འཕྲིན 使迭當

ལོང་སྐབས 餘暇

ལོང 間空

ལོ་ 年

ལོ་འཁོར་ 週年

ལོ་སྐོར་ 紀

ལོ་སྐག 本命年

སྔང་མ་ 後來的

མཇུག་ཐོགས་ 末尾

ཟད་ཀྱི་བར་ 直到完

མཐའི་བར་ 直到末尾

མ་འོངས་ 後來

ཕྱིར་ཀྱི་བར་ 至於

ཡང་དགས་ 正在間

མཐའ་ 盡頭

མཐར་ཕྱུག་བར་ 至於窮盡

རིམ་བཞིན་ 漸漸的

མཐར་གྱིས་ 漸次

ངེ་བར་ 直至

ཡུན་ཅིག་ 少遲

དགའ་རབ་ 好一會

མ་རིང་ 尚未

རིམ་གྱིས་ 漸

旱

亢旱

漢語同上

豐年

饑年

澇

澇了

明年

後年

富歲

今年

本年

來年

某年的

昔年

前年

去年

每年

經年

整年

屬相年

འདས་ཟླ 往月

ཟླ་བ་སྔ་མའི་ཟླ་མ 前月

ཟླ་བ་སྔ་མ 上月

ཟླ་སྟོང 每月

ཟླ་གང 累月

ཟླ་བའི 某月的

མཐུན་ཟླ 行嫁月

ཚེས་མགོ 月初

ཟླ་མཇུག 月盡

ཟླ་མཇུག 月將盡

ཟླ་བ་ཚང 月大

ཟླ་བ་ཆུང 月小

ཤོལ་ཟླ 閏月

ཟླ་བ་དང་པོ 正月

ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པ 十一月

ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པ 十二月

དཔྱིད 春

དབྱར 夏

སྟོན 秋

དགུན 冬

ཟླ་བ 月

ལྔ་པའི་ལྔ
端午

ཚད་སྒྲུག
伏

བདུན་པའི་བདུན
七夕

ཟླ་གསར་མར་ངོས་ཚེས་གཅིག
上元後一日

གཉིས་པའི་གཉིས
二月二日

དྭངས་གསལ
清明

ཉིན
日

དགའ་སྟོན་ཉིན
節令

ཟླ་གསར་ཚེས
元旦

ཟླ་གསར་ཉ
上元

ཟླ་བ་ཡ
單月

ཟླ་བ་ཆ
雙月

ཟླ་བ་འདི
本月

ཟླ་བ་རྗེས་མ
下月

ཟླ་བ་ཕྱི་མ
來月

ཟླ་བ་སོང་མ
去月

ཟླ་འཆར
新月

ཟླ་བ་འདི
今月

འདས་ཞག 昔日

ཤི་མ་ཞག་པ 吉日

ཉི་མ་ངན་པ 凶日

གྲོགས་པའི་ཉིན 四相日

གནམ་སྟོང 上朔日

གཏེར་གྱི་ཉིན 母倉日

ཟླ་གཡང་ཉིན 月恩日

གནམ་སྦྱིན་ཉིན 天赦日

གནམ་དགའི་ཉིན 天願日

ལོ་མཇུག་གནམ་སྟོང 除夕

གནམ་གཡང་ཉིན 天恩日

བརྒྱད་པའི་ཉི 中秋

དགུ་པའི་དགུ 重陽

བཅུ་གཉིས་པའི་བརྒྱད 臘八

སྔ་ཚོད། 傍早

ཕྱེད་ཡོལ། 傍午

ཉི་རྒྱབ་བར། 終日

ཉི་མ་ཁྱུང་བར། 整日

གནམ་གང་། 三十

སྔ་དྲོ། 早

སྔ་ཚམ། 早早的

སྔ་ཆེས། 早了

ཚེས་གཅིག 初一

གསར་ཚེས། 朔日

ཚེས་བཅོ་ལྔ། 十五

ཉ 望日

ཕྱི་ཉིན། 次日

གཞན་ཉིན། 後日

ཉིན་རེས་མ། 日後

ཉིན་རེ་བ། 每日

ཐོག་ཁ། 今早

ནང་རེས། 每日早辰

སང་། 明日

ནངས་ཀ 明朝

ཁེས་ཉིན། 前日

ཁ་སང་། 昨日

དེ་རིང་། 今日

ཉིན་དེ་རིང་། 本日

漢語同上 ཉིལ་ཆེན་པོ་རྒྱ

熱 ཚ་བ

大熱 ཚ་བ་ཆེ

甚熱 ཚང་ཚ

秒 ཆ་ཕྲན

更 ཐུན

起更 ཐུན་འཛུགས

亮鐘 ཐོ་ཐུན

時辰 དུས

時時 དུས་རེས

按時 དུས་སུ

刻 ཆུ་ཚོད

分 ཆ་ཤས

整夜 མཚན་ཐོག་ཐག

達旦 མཚན་དངས་ཐོ

通宵 ནམ་ལངས་པར

夜 མཚན་མོ

夜半 ནམ་གུང

漢語同上 མཚན་གུང

每晚 དགོང་རེས

傍晚 ཉི་གས

直至晚 སྲོད་པར

將晚 དམར་ཐག་ཆད

晚 དགོང་མོ

- 嚴寒 གྲང་ཆེམ་ཆེམ་
- 上凍時 འཁྱག
- 冷 གྲང་ལྷགས་
- 大冷 གྲང་ལྷགས་ཆེ
- 甚冷 གྲང་ལྷགས་དྲག
- 徹骨寒 གྲང་རྒྱུག་ཆེ
- 涼快 བསིལ་
- 涼爽 ཅུང་བསིལ་
- 陰涼 འབྲིལ་དངས་ཆེ

- 燥熱 ཚ་བ་གདུངས་ཆེ
- 蒸熱 ཚ་རླངས་ཆེ
- 暖 དྲོ
- 寒 གྲང་ངད་
- 焦熱 ཚ་རེག་དྲག
- 潮熱 ཚ་བྲུན་ཆེ
- 悶熱 ཚ་ང་འཐིབས་
- 煩熱 ཚ་དུག
- 暑熱 ཚ་ང་འབུམས་
- 炎熱 ཚ་ང་དུག་ཆེ

冰凍鼓起

冰凍到底

冰凍成岡

冰裂成紋

冰凍裂

冰凍結實

冰裂到底

冰凍極堅

冰凍堅硬

冰已凍合

冰結成渡

忽然凍嚴

成冰

冰凍成縷

中流未凍

冰

冰凍薄凌

凍

Tibetan	Chinese
ཁ་ཞུན	浮面微化
སྐྱེས་ཞུན	漢語同上
ས་ཁེང་ཞུན	地未化透
འཛེད་པ	滑
འཁྱུ་བ	化動了
ཞུམ་པ	冰融化了
ཞུམ་ཟིན	化成冰
འཇེང	冰滑處
སྤྲང་རྐྱག	冰凌相觸
འཁྱགས་སྤང	冰凌凝聚
འཁྱག་པ་ཞུང	冰觧
ཞུ	融化
འཁྱག་ཤིག	冰化碎孔
འཁྱག་རིང	冰已酥透
ཀ་ལི་མ་རྐྱག	流澌
འཁྱག་རོང	冰窟窿
འཁྱག་སོབ	冰酥
ཆབ་སོབ	淹凌水
འཁྱག་ཡོ	冰化成凌
འཁྱག་ཐོ	冰雪已澌
འཁྱག་རེམ་ཆགས	冰凍成凌
འཁྱག་ཞུན	漫流積凍

地乾透

泥地初乾

春地酥顫

地方

地

地濕

地潮

地乾

地輿類

連連跐滑

滑濘

偏坡滑虛

滑跌

脚滑跐蹅

光滑

滑跐

溜氷

一齊溜氷

沙

塵埃

塵垢

飛塵

土堆

土

鼓堆土

鬆土

草坯了

膠泥

滓泥

土塊

酥

所屬地方

土

瀚海

淤泥

產鹽地

鹼地

木地

某處的

陷泥地

漢語同上

山野密林

微高處

乾濕花搭處

漢語同上

高地

窪地

高阜

漢語同上

牧場

荒燒地

荒火未燒地

高岡

赤地

寬廣

澤

積水荒地

平坦

平坦些

厰地

空地

野

出外

曠野

厰亮

厰亮些

地起皮

陷濘

地軟顫

青苔

顫動地

木石上青苔

顫動

雨水過透

墢濕難耕

成了泥

陷泥

崎嶇不平

地發顫

陷

高低不平

地發軟

累陷

爛泥

塔子頭

水草甸子

山肋險處

走山肋險處

山肋險坡

山坡

嶺

山肋

走山肋

山脊

漢語同上

走山脊

山腿梁

龍脉

沙岡

沙癱成岡

山梁

五嶽

鎮

邱陵

風水

山

走山

平矮山

走平矮山

橫過山腿梁

沿山走

山陽

山陰

山谷深窄處

山腿

山根

走山根

山梁盡頭處

山峯嶶巒處

紅土坎

山嘴

山傍險峻處

山額

山嶺下坡處

山險微平處

走山肋險坡

山腰

走山腰

鼓起處

突起貌

偏坡

漫坡

尖峯

高峯尖

直豎

頂

高

超出

險

險陂

荒山

山無草木

巉巖

阧壁

峭崖

懸崖

山灣

山灣曲僻處

峯

危峯

རྡོ། 石

རྡོ་ཁབ་ལེན། 吸鐵石

རྡོ་སྙིང་ 璞上

རྡོ་གསེག 細石

བྱི་ཁུང་ 野鼠藏食穴

རྫ་བཟོའི་ཁུང་ 磁器窑

རི་དྭགས་ཚང་ 穴

བྱི་ཁུང་ 鼠洞

ཁུང་བུ་ 窟窿

སྦུག་པ 洞

གཏེར་ཁ 礦

རྡོ་སོལ་ཁུང་ 煤窑

སོ་བཏང་ཁུང་ 磚瓦窑

སྲུབས་ 山縫

འཕྲེད་ལམ་ 盤道

བསེག་ལམ་ 漢語同上

བཤར་ལམ་ 獸徑

དཀན་གཟར་ 齊坎

དམའ་ 低

རི་སྲུལ་ 山谷

གྲོག་མོ་ 山溝

ས་དོང་ 盆底坑

水

水面

水點

深

磨刀石

火石

海沫石

山上活石

石子

光潤石子

滑石

礓石

麪石

虎皮石

木變石

盤石

粗石

采石

艾葉青石

潮

潮來

潮退

洲

洋

沿海

島

海

水落

水滲

刹水減退

大水汪洋

水漲出

水漫出

水瀠出

澄下去

有水

水流渟處

淵深

淺

清

濁

湯泉

溫泉

冷泉

淺水不乾處

溝渠

畎

澮

泉

河一邊深一邊淺處

河汊

河港

兩河中間

小河溝

河身

河源會處

兩河會處

淵

潭

四瀆

江

河

湖

水淀

池

汀

池不凍處

མ་འཁྱགས་པ་
急溜不凍處

མ་འཁྱགས
漢語同上

ངབྱུ་བ
水漩

ག་ཀྱིལ
漩窩

ཆུ་འཁྱིར
大水漩處

ཆུ་གཟར
緊溜

རྒྱུར
急溜

ཆུ་རིས
魚行的水紋

ཆུ་རིས
ལས
魚行水生紋

ལྦང་ལྦུ
瀑布

རྦ་རླབས
浪

དབའ་རླབས
大浪

ཆུ་གཡེར
波瀾

ཆུའི་ཡུ་རམ
水紋

མགོ
源

རྒྱུན
流

རྒྱུན་འབབ
水流

རྒྱུན་འབྱིང
水行地中

ཁྲོན་པ
井

ཁྲོན་རགས
井盤架

水湍滉動

水泛溢

水漾

水壅住

水散流

水冒

水淤沙

水滿將溢

水滉

水滉出

河灘

水面青綿

起浮沫

水流痕

渰水後樹木上掛的紫草

成沫

銹水

渾沫泡

ཤར་གྱིས་འབབ 接流不斷貌

ཁུར་ཁུར 水流有聲

ཐི་ལི་ལི་འབབ 細水長流貌

ཁལ་ཁལ 大水盛流貌

ལྷུག་ལྷུག 大水響流貌

ཤུར་ཤུར 急流貌

ཆུ་དམེར་བ 大水貌

དལ་འབབ 大水緩流貌

ཆུ་འཛམ 水流忽緩

སྐམ་པར་བྱེད 使水乾

ཆུ་སྐོང 乾了

ཤིལ་པ 坍塌

སྒྲག་རྒྱེ 沖決

སྒྲག་བརྡོད 搖開

ཆུ་སྐམ 水乾

ཆུ་བྲུས 涮

ཆུའི་ཉེན་པ 被水沖涮

ཉེན་པར་བྱེད 被水沖涮了

河坎

馬頭

河坡

潮坍河灣子

壩

埽

土牛

土方

河岸墁坡

河厓

沿河厓

堤

泉水湧出貌

河岸

沿河岸

水旋轉貌

泉水微出貌

水漫流貌

水細流貌

水從石縫直冒

水直冒不斷

河內洗澡

使河內洗澡

去河內洗澡

使騎馬過渡

到對岸

來此岸

湯水

使湯水

騎馬過渡

教渡河

渡河

使渡河

教湯水

河那邊

河這邊

涮空處

水底高坡

對岸

彼岸

上

漢語同上

崇高

深入

淹沒

使浮漂

沉溺

使沉溺

使牲口浮水

牲口過河

浮飄

狗刨兒

扎猛子

牲口浮水

一齊河內洗澡

人浮水

使人浮水

དང་སྲོང 正

མདུན་ངོས 正面

ཞེང 横

སྲིད 豎

ཕྱོགས་དྲུག 六合

ངོས 邊

དབུས 中

བར 中間

ཕྱོགས 方

མཚམས 隅

ནུབ 西

མས 往西

ལྷོ 南

བྱང 北

དམན 甲下

མར 往下

ཤར 東

ཡས 往東

སྟོད་དུ 上頭

འོག 下

འོག་མ 漢語同上

གོང 下首

ཕ་ཚད 漢語同上

ཚུ་རོལ 這邊

ཚུར་ཕྱོགས 漢語同上

རྒྱབ 後

ཕྱི 後邊

རྒྱབ་ཏུ 往後

ཕ་རོལ 那邊

གཡས 右

མདུན་རོལ 前

མདུན 前邊

མདུན་དུ 往前

མཐའ 邊角

ཕྱོགས་ན 旁邊

ཕྱོགས་ཀྱིས 旁邊些

གཡོན 左

འགྲིག 一順

འཁྱོག 斜

ཕྱོགས 旁

ཕྱོགས་སུ 從旁邊

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ

四體合璧文鑑

བམ་པོ་གསུམ་པ།

第三卷

རྒྱལ་སྐོར།

君類 二則

གནམ་གྱི་བུ 天子

ཧྭང་ཏི 皇帝

རྒྱལ་པོ 君

བདག་པོ 主

གོང་མ 上

བརྒྱད་ཆར་མ་བཅུག་པའི་སྲིད་འཛིན་གུང་
不入八分輔國公

སྲིད་སྐྱོང་དམག་དཔོན་
鎮國公

བརྒྱད་ཆར་མ་བཅུག་པའི་སྲིད་སྐྱོང་གུང་
不入八分鎮國公

དྲིན་གཟིགས་སྲིད་སྐྱོང་གུང་
奉恩鎮國公

དྲིན་གཟིགས་སྲིད་འཛིན་གུང་
奉恩輔國公

ཏོ་རོའི་ཇུན་ཝང་
多羅郡王

ཏོ་རོའི་པེ་ལེ་
多羅貝勒

ཀུ་ཤན་པེའི་ཙི
固山貝子

ཆང་ཙི
長子

རྒྱལ་པོའི་གདུང་འཚོབ
皇太子

ཧོ་ཤོའི་ཆིན་ཝང་
和碩親王

ལྷ་སྲས
皇子

ཤི་ཙི
世子

གོང་མ
皇上

ཁྲི་ཐུབ
萬歲

རྗེ་གོང་མ
聖主

གསལ་རྗེ
明君

君類

皇后

皇貴妃

貴妃

鄉君儀賓

縣主儀賓

郡君儀賓

縣君儀賓

固倫額駙

和碩額駙

郡主儀賓

奉恩將軍

宗室

覺羅

將軍

輔國將軍

奉國將軍

郡王福晉

貝勒福晉

貝子福晉

縣君

鄉君

親王福晉

縣主

郡君

固倫公主

和碩公主

郡主

妃

嬪

皇太子妃

時憲書 ལོ་ཐོ

關防 ཐེ་ཙེ

玉牒 གསེར་དེབ

敕書 བཀའ་ཤོག

印 ཐམ་ཀ

鈕 ཐམ་ཡུ

朵雲 སྤྲིན་ཕུང

雲盤 སྤྲིན་སྡེར

帝系 གསེར་རྡེབ

諭旨類 བཀའི་སྐོར།

旨 བཀའ

赦 དགོངས་གྲོལ་བཀའ

恩 བཀའ་དྲིན

誥 གསེར་ཡིག

敕 བཀའ་ལུང

賞 གནང་སྦྱིན

寶 གསེར་ཐམ

詔 དྲིལ་བསྒྲགས

節 ཚད་པན

མར་རྒྱ 陰文合符

བཀའ་རྟགས 執照

印信糢糊

劄付

རྒྱ་བྱང 合符

ཡར་རྒྱ 陽文合符

命旗牌

信牌

憑

綬

鈐記

條記

王

給諡號

太師

太傅

太保

晉封

旌表

受旌表

加封

貤封

追封

敕命

封誥

封

受封

冊

誥命

封表類

སྲིད་ལ་བཀའ་བཏགས་པའི་མི་དྲག
通議大夫 正三品

སྲིད་ལ་ཀེ་མོང་བྱེན་པའི་མི་དྲག
中議大夫 從三品

སྲིད་ལ་བྱ་བ་བྱས་པའི་མི་དྲག
資政大夫 正二品

སྲིད་རོགས་བྱས་པའི་མི་དྲག
通奉大夫 從二品

སྲིད་འདེགས་མི་དྲག
光祿大夫 正一品

སྲིད་སྐྱོང་མི་དྲག
榮祿大夫 從一品

ཐའི་ཅོ་ཤའོ་ཧྲི
太子少師

ཐའི་ཅོ་ཤའོ་ཧྥུ
太子少傅

ཐའི་ཅོ་ཤའོ་པའོ
太子少保

ཐའི་ཅོ་ཐའི་ཧྲི
太子太師

ཐའི་ཅོ་ཐའི་ཧྥུ
太子太傅

ཐའི་ཅོ་ཐའི་པའོ
太子太保

ཤའོ་ཧྲི
少師

ཤའོ་ཧྥུ
少傅

ཤའོ་པའོ
少保

ཐའི་ཅོ་ཐའི་ཧྲི

登仕郎 正九品
ལས་དོན་ནུས་ལ་ཕྱུད་པའི་དཔོན།

修職郎 正八品
ལས་དོན་ལ་སྦྱངས་པའི་དཔོན།

文林郎 正七品
ལས་དོན་བརྩོན་པའི་དཔོན།

登仕佐郎 從九品
ལས་དོན་གཏད་པའི་དཔོན།

修職佐郎 從八品
ལས་དོན་ལ་བསྐོས་པའི་དཔོན།

徵仕郎 從七品
ལས་དོན་འབད་པའི་དཔོན།

承德郎 正六品
ལས་དོན་འཛིན་པའི་དཔོན།

奉政大夫 正五品
གོ་སར་རྩོལ་བའི་དཔོན།

中憲大夫 正四品
གོ་སར་གཙོ་བའི་དཔོན།

儒林郎 從六品
ལས་དོན་རིགས་པའི་དཔོན།

奉直大夫 從五品
གོ་སར་འདེམ་པའི་དཔོན།

朝議大夫 從四品
གོ་སར་གྲིམས་པའི་དཔོན།

Tibetan	Chinese	Rank
གཡུང་བརྟན་པའི་དཔོན།	武信郎	正六品
དཔའ་ཡོན་ཅན་གྱི་དཔོན།	武德郎	正五品
གཟི་བྱིན་རྩེམས་པའི་སློན།	昭武大夫	正四品
གཡུང་གྲགས་བརྟན་པའི་དཔོན།	武信佐郎	從六品
གཡུང་སྨིན་པའི་དཔོན།	武略郎	從五品
སྟོབས་ཤུགས་འཕེན་པའི་སློན།	宣武大夫	從四品
གཡུང་བཟང་སློན།	武義大夫	正三品
དཔའ་འགྲེམས་པའི་མི་དྲག	武顯大夫	正二品
དཔའ་འཇེད་པའི་མི་དྲག	建威大夫	正一品
རྣམ་འདེགས་སློན།	武翼大夫	從三品
བྱས་པ་ཅན་གྱི་མི་དྲག	武功大夫	從二品
དཔའ་འབར་པའི་མི་དྲག	振威大夫	從一品

順孫

忠臣

義士

安人 文武正從六品

孺人 文武正從七品

孝子

淑人 文武正從三品

恭人 文武正從四品

宜人 文武正從五品

一品夫人 文武正從一品

夫人 文武正從二品

修武郎 正八品

修武佐郎 從八品

奮武郎 正七品

奮武佐郎 從七品

漢	西番
名宦	དཔོན་པོ་གྲགས་ཅན
鄉賢	གྲོང་གི་རྣོ་ཅན
義行	ཚུལ་མཐུན་སྤྱོད

漢	西番
烈女	བུ་མོ་སྙིང་རུས་མ
節義女	བུ་མོ་ཚུལ་བརྟན་མ
孝婦	བག་མ་སྲི་ཞུ་ཅན
孝女	བུ་མོ་སྲི་ཞུ་ཅན
貞女	བུ་མོ་བརྟན་མ
義夫	ཕོ་མ་དོར་ཅན
節婦	ངང་བཟང་མ
烈婦	སྙིང་རུས་མ

鑲藍
內府三旗
綠旗
正紅
鑲白
鑲紅
正藍
右翼
鑲黃
正黃
正白

蒙古都統
漢軍都統
左翼
旗分
八旗
滿洲都統

旗分佐領類

旗鼓佐領

管領

分管

管

公中佐領

內府佐領

漢名同上

世管佐領

輪管佐領

蒙古二甲喇

佐領

勳舊佐領

四甲喇

五甲喇

蒙古頭甲喇

甲喇

頭甲喇

一甲喇

三甲喇

阿蘭善山厄魯特一旗

西藏唐古特蒙古

附隸八旗厄魯特

清海三十旗

歸化城土默特二旗

八十六旗

察哈爾八旗

四十九旗

回子佐領

屬下

屬下人

各屬下人

領下食口糧人

高麗佐領

俄羅斯佐領

ཧ་མི་ལ། ཀྲི་ཡོ་གར། སྡེ་ཚོ་གཅིག

哈密回子一旗

པ་འཛངས། ཁྲམ་པའི་ཡོ་གར།

平定回子

ཐོར་མན། ཀྲི་ཡོ་གར། སྡེ་ཚོ་གཅིག

土爾番回子一旗

ཁྲལ་འབུལ་བའི་ཡོ་གར།

進貢回子

གསར་འདུལ་ཡོ་གར།

新投誠回子

ཇ་ཧ་ཆིན། སྡེ་ཚོ་གཅིག

扎哈沁一旗

ཨུ་རང་ཧའི། སྡེ་ཚོ་བཅུ་གཅིག

烏良海十一旗

十六旗

བདེ་འཛངས། ཁྲམ་པའི་ གཡོན་རུའི་ ཨོའི་ལོད།

平定準噶爾厄魯特

ཐོར་གོད། སྡེ་ཚོ་གཅིག

土爾扈特一旗

གསར་འདུལ་ གཡོན་རུས་ ཨོའི་ལོད་སྡེ་ ཚོ་བཅུ་དྲུག

新投誠準噶爾

བམ་པོ་བཞི་པ།
第四卷

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ།
四體合璧文鑑 十四

མི་དྲག་བློན་གྱི་སྐོར།
臣宰類

མི་དྲག
大臣

མི་དྲག
大臣等

ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ
大學士

- བློན་ཞིབ་འཇུག་ཡང་དང 左都御史
- ཞིབ་འཇུག་ཡང་གཉིས 副都御史
- ཡིག་བློན་དབྱིལ་བྲེ 學士
- ཡིག་བློན 文大臣
- ཆེམས་དགུ 九卿
- ཁྲང་འཛིན་བློན་ཆེན 尚書
- ཁྲང་འཛིན་འབྲིལ་བྲེ 侍郎
- བློན་རིགས་ཁྲང་ཡང་དང 宗令
- བློན་རིགས་ཁྲང་ཡང་གཉིས 宗正
- བློན་རིགས་ཁྲང་ཡང་ཐ 宗人

- 輔大臣
- བློན་ཁྲུངས་ཅན 世臣
- བློན་རྒྱས་པ་ཅན 功臣
- བློན་ཡངས་གྲོལ 原品致仕大臣
- ནང་བློན 內大臣
- བློན་པོ་གྲོས་དཔང་བ 議政大臣
- བློན་ཡན་པ 散秩大臣
- བློན་གཙོ་བོ 首
- དམག་གི་བགྲོས་མཁན་གྱི་མི་དྲག 軍機大臣
- རྗེ་དྲུང་མི་དྲག་ས 御前大臣
- དྲུང་མ་གོ་ནང་བློན 領侍衛內大臣

Tibetan	Chinese
མི་རབས་རྒྱུད་དཔོན	世襲官
ཀུང་	公
ཧེའུ	侯
པེ	伯
དཔོན་རྗེ་མ	子
དཔོན་སྔ་འདྲེན	前鋒統領
སྲུག་དཔོན	護軍統領
དཔུང་བུ་ཆུང་གི་མགོ་དཔོན	步軍統領
བསྐོས་དཔོན	參贊大臣
དར་ཆེའི་མགོ་དཔོན	都統
དར་ཆེའི་དམས་འདེགས	副都統
དམག་གི་མི་དྲག	武大臣
དཔུང་སྐྱོང་ཁྲབ་མགོ	經畧
དཔུང་ཁྲིད་ཆེན	將軍
ཆིབས་དཔོན	上駟院卿
ཆགས་བསྲུགས་དཔོན	掌衛事大臣
ནང་ཟན་དཔོན	內務府總管
སྐར་དཔོན	武備院卿

侍講學士

侍講

修撰

侍讀

典籍

中書

卿

少卿

侍讀學士

官

衆官

官員

文官

雲騎尉

恩騎尉

廕生

男

輕車都尉

騎都尉

中允

贊善

正字

庶子

諭德

洗馬

詹事府少詹事

詹事府詹事

博士

待詔

孔目

編修

檢討

翰林

庶吉士

學録

教習

總管

助教

學正

祭酒

司業

監丞

寺副

署正

署丞

經歷

知事

寺丞

通政使

通政副使

參議

牢

司獄

典簿

司庫

司務

司匠

提

讀祝官

贊禮郎

評事

員外郎

主事

都事

給事中

監察御史

郎中

副管

冠軍使

雲麾使

上駟院侍衛

後護侍衛

鑾儀使

侍衛班領

侍衛什長

奏蒙古事侍衛

侍衛

御前侍衛

乾清門侍衛

庫使

主簿

大使

副使

筆帖式

ཟབ་ཚང་མགོ་པ 尚膳正

ཇ་ཁང་མགོ་པ 尚茶正

ཁང་ཟུར་མགོ་པ 管領

འཚོད་མཁན་གྱི་མགོ་པ 司胙長

འཚོད་མཁན་གྱི་ཙང་གི 司胙官

ཙད་གི་ཡན་པ 散騎郎

འཁོར 王府隨侍

གཡོག་འཁོར 漢語同上連用

ལས་དར་གྱི་མགོ་པ 王府長史

ཡིའི་ལོའི་ལས་དར་གྱི་མགོ་པ 司儀長

ལས་དར་གྱི་མགོ་པ 典儀

སྒྲོ་སྔོན་ཅན 藍翎侍衛

དམག་ཚང་མའི་བརྒྱུ་དཔོན 親軍校

ཕྱད་གི་སྲིད་ 護衛

ལས་དར་བཙེ་བའི་སློན 治儀政

ལས་དར་བསྐྱིགས་པའི་སློན 鑾儀尉

སྐར་རྩིས་མཁན།
監候

ཆུ་ཚོད་མཁན།
挈壺正

དགུན་རྩིས་དཔོན།
冬官正

མཆན་ལྷས་མཁན།
靈臺郎

དབུས་རྩིས་དཔོན།
中官正

སྟོན་རྩིས་དཔོན།
秋官正

དཔྱིད་རྩིས་དཔོན།
春官正

དབྱར་རྩིས་དཔོན།
夏官正

ཡང་གཉིས།
欽天監監副

ལྔའི་རྩིས་དཔོན།
五官正

གནམ་ལ་མཁས་པའི་ཁྲི་ཐང་འཛིན་སྐྱོང་།
欽天監監正

གནམ་ལ་མཁས་པའི་ཁྲི་སྐྱོང་།

知觀

樂舞生

序班

僧官

道官

典樂

協律郎

司樂

太醫院院判

御醫

天文生

太醫院院使

司晨

司書

監修總裁官

副總裁官

前鋒校

護軍校

驍騎校

軍參領

參領

副參領

佐領

護軍參領

副護軍參領

委護

司鑰長

前鋒參領

前鋒侍衛

武官

章京

章京等

總辦事章京

ཕྱི་གྲྭའི་ཞིབ་འཇུག་མཁན

外簾監試官

ནང་གྲྭའི་ཞིབ་འཇུག་མཁན

འདེམས་གྲྭའི་སྤྱི་དཔོན

知貢舉

འདེམས་གྲྭའི་ལྟ་རྟོག་མཁན

監臨官

ལྷན་དུ་འདེམས་མཁན

同考官

སློབ་གྲྭའི་དཔོན

提督學政

འདེམས་མཁན

考試官

འདེམས་མཁན་གཙོ་བོ

正考官

འདེམས་མཁན་ཡང་གཉིས

副考官

掌官

བསྒྱུར་མཁན

繙譯官

བཤུས་མཁན

謄錄官

བསྒྲིགས་རྩོམ་མཁན

纂修官

ལས་བྱེད་མཁན

提調官

ཚགས་བྱེད་མཁན

收

坐糧廳

ལམ་སྲུང་ མཁན
街道廳

ལས་བགོས་ མཁན
供事官

བདེ་ཁྲིའི་ མགོ་པ
監督

འབྲུ་སྲུང་ མཁན

彌封官

ཞུས་དག་ མཁན
對讀官

གཡོ་སྦྱོར་ མཁན
供給官

印卷官

ཡིག་ གཉེར
收卷官

གསང་ རྒྱ་མཁན

སྒོ་སྲུང་ མཁན
監門官

ཐོགས་ཞིབ་ ལྟ་མཁན
搜檢官

ཡིག་བྲི་ མཁན

內簾監試官

སྐོར་འཁྱམ་ མཁན
巡邏官

- རིག་བྱེད་ཡོག་ཅན 廩生
- རིག་བྱེད་སྣོར་གྲངས 增生
- འདེམ་རྒྱུ 童生
- སློབ་ཕྲུག 監生
- བསྡུགས་གྲངས 優貢
- གཞན་གྲངས 挨貢
- རིག་བྱེད་ཅེ་མ 案首
- རིག་བྱེད་པ 生員
- ཆེ་འོག 副榜
- རྗེས་འབྱུང 貢生
- དྲིན་གྲངས་གྲས 恩貢
- ཡང་འདམས་གྲས 拔貢

- འདེམ་ཀླུག་འཛོམ་ཆེ 會元
- འདེམ་གྲངས 進士
- ཆེ་ར་སོན 解元
- ཆེ་འབྱེད 舉人
- འདམས་ཆེ 狀元
- འདམས་ཟླ 榜眼
- འདམས་རི་ཏོག 探花
- འདམས་གྲས 貢士
- རྟ་ཟམ་མཛོད་པ 驛站官
- ཚ་ར་མཁན 指揮
- ཚ་ར་མཁན་ཡང་གཉིས 副指揮

知府 ཡུལ་མཁར་ཤེས་དཔོན།

治中 ཡུལ་བདག་འཁྲིལ་བྱེ།

府丞 ཡུལ་བདག་ཡང་གཉིས།

府尹 ཡུལ་བདག་དཔོན།

道 རམས་འདེགས་དཔོན།

按察使 ཤེར། ཁྲ་དཔོན།

布政使 ཁྲིམས་བསྒྲུགས་དཔོན།

外省官員 ཞིང་པའི་དཔོན།

巡撫 ཞིབ་སྐྱེལ་སྤྱི་དཔོན།

漕運總督 འབྲུ་ལམ་སྤྱི་དཔོན།

總督

外省大臣 ཞིང་པའི་མི་དྲག

總督 སྤྱི་ཁྱབ་ཞིང་དཔོན།

河道 ཀླུང་ལམ་སྤྱི་དཔོན།

廠監 ཛིན་གཉེར་སྤྱོད་ཁྲ།

སློབ་ཆུང་ 訓導

ཚྭ་དཔོན་ 鹽政

ཡུལ་གྱི་སློབ་མཁན་ 教授

གླིང་གི་སློབ་མཁན་ 學正

མཁར་གྱི་སློབ་མཁན་ 教諭

ཡིག་དཔོན་ 主簿

ལས་མཁན་ 吏目

སྐྱུལ་མཁན་ 巡檢

ཏཛམ་མཐོབ 驛丞

ལས་ཆུང་བ 典吏

ལས་རིམ་སྒྲུབ་པ 都事

རྩིས་ཆུང་ 照磨

ལས་ཐྲུན་པ 知事

རྩིས་ཐྲུན 檢校

མཁར་སྟོང་འབྲེལ་གླ 縣丞

གླིང་མཁར་རམས་གླ 州判

མཁར་ཆུང་ཤེས་དཔོན 知縣

ལས་ཕྱེད་པ 經歷

དྲིས་ཕྱེད་པ 理問

ཡུལ་དཔོན་འབྲེལ་གླ 同知

ཡུལ་དཔོན་རམས་གླ 通判

གླིང་མཁར་ཤེས་དཔོན 知州

གླིང་མཁར་འབྲེལ་གླ 州同

འཇགས་བྱེད་དམངས་རྗེ
土司安撫使

སྡུ་ཁྲིད་དཔོན
土司招討使

འཇགས་བྱེད་ཚོ་དཔོན
土司宣慰使

འཇགས་བྱེད་འབྲེལ་རྗེ
土司宣撫使

སྐྱེམ་དཔོན
供奉官

མངག་གཞུག་དཔོན
供用官

ཚོ་དཔོན
土司

རྫོང་དཔོན
城守尉

སྤྱི་དཔོན
總管

རུ་དཔོན
翼長

ཤོག་དཔོན
協領

ཚྭ་དཔོན་དམངས་རྗེ
運副

ཚྭ་དཔོན་རྗེ་ཆུང
提舉

ཚྭ་དཔོན་རྗེ་ཕྲན
運判

ཚྭ་དཔོན་ཡང་གཉིས
鹽運使

ཚྭ་དཔོན་འབྲེལ་རྗེ
運同

ལྡིང་དཔོན་མང་གཞིས 副將

ལྡིང་དཔོན་འཐུལ་ཞི 参將

ལྡིང་དཔོན་དམས་འདེགས 遊擊

དར་ལྗང་ཚོ་བའི་སྤྱི་དཔོན 綠營官

དམག་འདེན་སྤྱི་དཔོན 提督

ལྡིང་དཔོན 總兵

དཔོན་ཡན 防禦

སྒོ་འཕྲང་པ 關口守尉

སྐོར་ཆེ་བ 六衛

སྐོར་ཆུང་བ 小衛

ཡས་རྟགས 爵

དཔོན་རྟགས 官爵

ཚོ་བའི་སྟོང་དཔོན 土司千户

ཚོ་བའི་བརྒྱ་དཔོན 土司百户

ཚོ་བའི་མགོ་དཔོན 土司長官

ཚོ་བའི་མགོ་བྱེ 土司指揮僉事

公用

公項

俸祿

錢糧

廩給

公費

職任

品級

次序

等第

職名

嚮導

幹事人

通事官

通事

中軍

提塘

頭目

執事人

使臣

都司

守備

千總

把總

間配錄用

間隔錄用

調用

署理

出具考語

頂缺

挨次

器使

開列

引見

保舉

保薦

履歷

缺

補授

擬正

擬陪

陞

陞用

超越

錄用

得錄用

陞轉類

考選類

來考試

一齊考試

漢語同上

考

考試

使考試

去考試

退

革退

革職

使承襲

忝

罰俸

降

使署理

掌藏

舉用

承襲

དབྱེ་འབྱེད།
辨

དབྱེ་འབྱེད་བྱེད།
辨別

དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་འཇུག
使辨別

དབྱེ་འབྱེད་ལ་འཛོམ།
一齊辨別

བདམ་པར་བྱེད།
揀選

བདམ་དུ་གཞུག
使揀選

བདམ་རྒྱུར་འཛོམ།
一齊揀選

བདམ་རྒྱུར་ཚོགས།
漢語同上

ཚོད་བགམ་པར་འཛོམ།
一齊試看

ཚོད་བགམ་སར་ཚོགས།
漢語同上

ཚོད་དུ་བགམ།
試看可否

བདམ།
選

政

ཚོད་བགམ།
試

ཚོད་བགམ་པར་བྱེད།
試看

ཚོད་བགམ་དུ་གཞུག
使試看

殿試

རྒྱལ་ཁབ་པ་རྣམས་འདེམས།
京察

འདེམས་ཆེན།
大計

དམག་མི་འདེམས་ཀྱག
軍

འདེམས། གྲྭར་བསྒྲུལ
錄科

ཞིང་ས་ཀུན་ལས་འདེམས།
鄉試

འདུས་ནས་འདེམས།
會試

ཕོ་བྲང་ནང་དུ་འདེམས།

དབྱེ་བ

有辨別

ཕྱེ་བག

未分別

བམ་པོ་ལྔ་པ།

第五卷

སྐོར་ཀྱི་ཀྱི།

目錄

十三類

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ།

四體合璧文鑑

三十七類

坎卷

ཁྲལ་མངག་གི་སྐོར། 官差類

ལས་དོན་འགྲུབ་པའི་སྐོར། 辦事類

二則

འཚོལ་བསྒྲུབ་གྱི་སྐོར། 察究類

དགོས་དོན་གྱི་སྐོར། 事務類

四則

འཁྱུལ་བསྐོར་ངང་ངང་ཚོ་སྲིད་གི་སྐོར། 巡邏類

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐོར། 政事類

བམ་པོ་དྲུག་པ། 第六卷

བམ་པོ་བདུན་པ།

第七卷

八類

ཆག་ཆག་དང་ཕྱག་བདར་གྱི་སྡེ།

灑掃類

སྐྱང་ན་དང་ཁད་ཀྱི་སྡེ།

喪服類

二韵

གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་སྡེ།

祭祀器用類

གསོལ་མཆོད་ཀྱི་སྡེ།

祭祀類

སྟོན་མོ་དང་དགའ་འདུན་གྱི་སྡེ།

筵宴類

二則

二則

བམ་པོ་བརྒྱད་པ།

第八卷 七類

ཆབ་སྲིད་ 政

ཁྲིམས་འཆའ་ 治

ཡིད་མཐུན་ 經緯

བསླབ་བྱ་ 教

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐོར། 政類

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ། 四體合璧文鑑

བམ་པོ་ལྔ་པ། 第五卷

ཁྲིམས་ཅན་ 有禮法

ཁྲིམས་ལུགས་ 規矩

གནའ་སྲོལ་ 風俗

སྲོལ་ 漢語同上

ལུགས་སྲོལ་ 漢語同上連用

སྲོལ་ཀ 例

དབང་ 權

མདོ་དོན་ 綱

ངང་ཚོད་ 常

ཁགགས་མདོ་ 紀

ལུགས་ 道

བསོད་ནམས་ 福

གཟི་བརྗིད་ 威

སྤོད་པ་སྐྱེད་ 勸

ཆད་གཅོད་ 懲

ཕྱུང་དུད་བྱེད་ 感化

ཕྱུང་དུད་བྱས་ 感化了

བཀའ་དྲིན་ཁྲུས་ 澤潤

བསླབ་བྱ་སློབས་ 教訓

བཀའ་ཁྲིམས་ 化

ཕྱུང་དུད་བྱེད་འཇུག 化導

དབྱུང་འཛུག 代

བཅའ་ཁྲིམས 禁約

བཀར་བཅག 禁約過

ལུགས་ཀ 禮

རོལ་མོ 樂

ཚད་པ 征

ཁྲིམས་ཅན 嚴肅

ཁྲིམས་བཀག 禁止

བཀའ 令

བཀའ་བསྒྲགས 傳令

དཔེ 樣子

མིག་བལྟོས 榜樣

དཔེ་སྲོལ 漢語同上連用

རྒྱལ་ཁྲིམས 法度

ངང་ཚུལ 習俗

ལོ་མས། གཤིས 風氣

ཚད 準則

དྲང་སྲོང 範

搜檢

使搜檢

去搜檢

來搜檢

去查看

來查看

一齊查看

漢語同上

搜

傳籌

查

查看

使查看

來巡察

巡邏

巡邏

使巡邏

巡

巡察

使巡察

去巡察

巡邏類

- ལས་དོན་གལ་ཆེ 要事
- ལས་དོན་ནང་མ 機密事
- སྤྱི་དོན 公事
- དགོས 事
- དོན 漢語同上
- དགོས་དོན 漢語同上連用
- ལས་དོན་ཆེ 大事

དགོས་དོན་ཀྱི་སྡེ་ཚན 事務類

- མཇུག 終
- འཆར་སྒོ 根由
- འཆར་གཞི 原由
- འབབས 歸着
- ཆེད 因爲
- རྩ་བ 本
- མགོ 末
- མགོ་འཛུག 始
- [illegible] 常事
- རང་དོན 私事
- རྒྱུ་མཚན 緣故

奏片

夾片

單子

本

摺子

奏摺

啟疏

奏本

正本

副

本

題本

表

箋

要

漸

སྙམ་ཤུང 報匣

མདའ་ཡིག 報

མིང་བྱང་མགོ་ལྗང 綠頭牌

ཕྱམ་སེར 裏綠頭牌黃綾

ལེབ་ཤིང 夾板

ཀླུ་ཡིག་གི་གྲངས 本单

གཟིགས་མཆན 看語條

མི་རབས 家譜

འབྲུ་ཡིག 粟簽

ཡིག་ཆེངས 腰簽

ཀླུ་ཡིག་གི་ཆེངས 本腰

གཟིགས་ཁྲ 門单

སེར་ཚེར 貼黃

ཚེར་བུ 簽子

ལྷེབ་འགྲེན 說帖

ལྷེབ་ཁྲ་བྲང 簡便單

ལྷེབ་ཁྲ 排单

བརྒྱུད་ཡིག་ཕྲན་ཚེགས 小抄

ལྡེབ་དམར 紅单

ལྡེབ་འབྲུར 簽单

揭帖

ངོ་བཀུམ 錄書

བརྒྱུད་ཡིག 外抄

བསྒོ་ཡིག 劄付

སྒྲར་ཡིག 告示

ཡིག་བཀུམ

བསྡུས་དོན 略節

འཛིན་ཡིག 領子

འཛིན་ལན 付答

注語

སྤྱན་བསྐུར 看語

ཁ་ཚིག་རྒྱ 出語

ཞིབ་ཁྲ 勘語

ཡིག་དན 稿

སྙན་ཕྱུ 堂呈

ངོ་ཆ 稟呈

མཆན་ཡིག

ཚད་འཛིན་ 限票

ཀྱེ་གང་ཡི་གེ 驗票

སྣ་ཁྲ 參票

བཏགས་བྱང་ 腰牌

བསྒྲེ་བྱང 差牌

ཡིག་རྟགས 票

འདོགས་བྱང 聘牌

རྟགས་བྱང 令牌

བརྒྱུད་བྱང 傳牌

ཤོག་ཚང་སྒྲིར་ 封條

ཐེབ་ཚང 摺子

འབྲུལ་ཤིབ 手本

རྟགས་ཡན 四頭

སྒྲོམ་རྒྱ 封套

ཚོམས་རྒྱ་ཅན 釘封文書

འཇོག་ཤོག 粘單

ཤོག་སྟོང་རྒྱ་ཅན 空白

བཟང་རྟགས 批廻

ཚ་ལེ་ཚོ་ལེ
冗雜

ཞི་སྤུན
煩瑣

ཀྱག་ཀྱོག
扭扭別別

དཀའ་དཀའ་སྒྲུག་སྒྲུག
牽扯

འཚོལ
繁

ཅུང་འཚོལ
稍繁

དཀའ་བ
煩難

ཟང་ཟིང
紊亂

འཚོལ་བསྡུབ་ཀྱི་སྡེ་ཚན
繁冗類

ཡི་སྣོན་ཁྲམ
消長冊

卯簿

རིམས་བརྒྱུད
串票

རྗེད་ཐིང
排號檔

ཤིང་གི་ཁྲམ
魚鱗冊

ལམ་ཡིག
路引

ཡིག་དམ
檔子

ཡིད་ཁྲ
冊子

[illegible]

ཐམ་ཐོམ་ 惛迷

ཐམ་ཐོམ་བྱེད་ 致惛迷

རྨོངས་ 惛憒

སེམས་འཁྲུགས་ 混亂心思

སྒྲུག་ལས་ 被牽累

དད་དེད་ 惛亂無措

འཛིངས་ འཛིངས་ ཕོར་བྱེད་ 致攢集

སྤུབ་ 重疊

འཐོམས་ 迷亂

འཐོམ་སྐྱ་འདུག་ 迷亂了

བསྒྲིལ་འདུག་ 錯雜住了

བསྒྲིལ་བར་བྱེད་ 致錯雜

བསྒྲིལ་ཟིན་ 已致錯雜

འཛིངས་ འཛིངས་པོ་ 攢集

སྤུང་བྱེད་ 致堆積

སྤུང་ 堆積下了

སྤུང་ཟིན་ 已致堆積

བསྒྲིལ་ 錯雜

འཛིང་དཀྲུག་ 攪混

དཀྲུག་འཛིང་བྱེད་ 被攪混

ཟིང་པོར་དཀྲུགས་ 攪混住了

སྤུང་འདུག་ 堆積

ལས་སྣ 省事

དོན་གྱི་ལག་ཐ 約畧辦理

དོན་འཆོལ 討論

ཁེག་ཏོགས 去管

ངོ་གཏུགས 當面

མགོར་རྩོམ་སྣ 開端

འཆར་སྟོན 示意

ངང་ལེན་བྱས 承當了

བསྐོས 職掌

བསྐུར་འཇུག 交付

འཛིན་སོ་ཅན 著落

ལས་དོན་འབྱེད་པའི་སྐོར། 辦事類

དབྱེ་བྱེད་སྐད 漢語同上

དབྱེ་འབྱེད་བྱེད 辦理

གསང་ཆ་བྱེད 機密

དབྱེ་འབྱེད་བཅུག 使辦理

གསང་ཆ་བྱེད་འཇུག 使機密

དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་འདུག 酌量辦理

ངང་ལེན 承當

དབྱེ་བྱེད་རོགས་བྱེད 一齊辦理

ལབས 告訴

ལབ་དུ་འོང 來告訴

ཕྱིར་བཟློག 駁回

སྒྱི་སྒྲོགས 更張

ཞུ 奏

དོན་ཚན་སྙིང་ཞུ 條陳

ཞིབ་འཇུག་བྱེད 做為

ཞིབ་འཇུག་བྱས 已做為

བགྲོས་མོལ་བྱེད 商量

བགྲོས་མོལ་བྱེད་འཇུག 使商量

བགྲོས་མོལ་བསྐུར 去商量

བགྲོས་ལ་འོང 來商量

བགྲོས 議

བགྲོས་བསྡུར 會議

བགྲོས་བྱེད 商議

བགྲོས་བྱེད་འཇུག 使商議

ཚ་ཀན་བྱེད 為首

ཚ་ཀན་བྱེད་འཇུག 使為首

སྣ་འདྲེན་བྱེད 倡率

སྣ་འདྲེན་བྱེད་འཇུག 使倡率

མགོ་པ་བྱེད 領頭

མགོ་པ་བྱེད་འཇུག 使領頭

畫押

打到

准行

決斷

批判

畫題

有條有理

果斷

斷

坜馬料理

挨次

清清楚楚

改正

撥正

權變

辦法

མངགས་འཇུག 奉差

མངགས་གཞུག 使喚

མངགས་གཞུག་བྱེད་འཇུག 被使喚

མངགས་སྐོགས་བྱེད 互相遣人

ཚགས་འགོག 使派

ཚགས་རྒྱུག 一齊分派

མངགས་པ 差使

མངས་སྐྱ་ཛིང 差遣

དཔྱ་སྐོམས 攢

དཔྱ་སྐོམས་བྱེད 攢湊

དཔྱ་སྐོམས་བྱེད་འཇུག 使攢湊

ཆགས་འཇུག 派

དཔྱ་བསྡུ 賦斂

དཔྱ་འདེད 征收

དཔྱ་ལེན་འཇུག 使征收

ཤོ་གམ 稅

ཁྲལ 公務

དཔྱ་ཁྲལ 貢

དཔྱ 賦

དཔྱ་འབུལ 漢語同上連用

ཁྲལ་མངག་གི་སྐོར 官差類

རེས་མོས་ལེན། 接班

རེས་མོས་སྤྲོད། 交班

རེས་མོས་བརྒལ། 跳班

རེས་མོས། 班

རེས་མོས་བྱེད། 輪班

རེས་མོས་བྱེད་འཇུག 使輪班

རེས་མོས་ལ་འཇུག 進班

རེས་མོས་བྱེད་པའི་སྐོར། 輪班行走類

ཉི་ཚོད་ཀལ་འདུག 致逾限

འཁྱོས་ཐོགས། 覊絆

ཐོགས་ཐོགས་འདུག 被覊絆

ཉི་ཚོད་བཅུང་། 定限

ཉི་ཚོད་བསྲིངས། 展限

ཉི་ཚོད་བསྲིངས་འདུག 准展限

ཉི་ཚོད་ཀལ། 逾限

ཚོད་སོ། 約

ཚོད་སོ་བྱེད། 約會

ཚོད་སོ་བྱེད་འདུག 使約會

ཉི་ཚོད་བྱེད། 限期

སྟོང་ 空

ཚ་གདུག 交代

རེས་ཚར་ 下班

ཚ་ཚབ 代替

འཕྲོས་འབྱུང 接連

བསམ་བས 補空

རེས་མོས་འཚབ 補

བརྗེ་རེས་བརྗེད 漢語同上

རེས་མོས་བརྗེ 輪流

རེས་མོས་ཅག་མལ 隔班行走

བརྗེ་ར་འགྲོ 去更換

བརྗེ་ར་འོང 來更換

བརྗེ་སྒྲིགས་བརྗེད 一齊更換

འཁྱུད་ཟིན 已補数

མ་འཁྱུད 未補数

བརྗེ 更換

བརྗེ་འཇུག 使更換

བསྐོལ 簡退

བཅུ 算入

འཁྱུད 補数

འཁྱུད་འཇུག 准補数

喝叱聲

齊嚷鬧

嚷

相鬭兇惡狀

漢語同上

漢語同上連用

吽鬧

亂鬧狀

嚷鬧聲

嚷鬧

只是嚷鬧

爭

辨嘴

爭競

辨起嘴來

爭鬭類

使爭競

鬭毆

齊爭競

使鬭毆

揚拳

拳打

拳亂打

拳搗

使拳搗

使揢脖子

揪扯嚷鬧

無禮

揢脖子

只是揢脖子

掙跳

伸拳擄袖

撲打

亂鬧

亂揪扯

要動手脚

跳嚷

撒潑

爭嚷聲

威怒掙躍

揎拳

མགོ་རྡོག་རྒྱག 撞頭

འགྱེད 爭強

འགྱེད་རེས 只是爭強

ཡམ 受了傷

འཐོག་རེས 連搯

བགྲད 撓

བགྲད་འཇུག 使撓

བགྲད་རེས 亂撓

སོ་རྒྱག་ས 齩

སྐྲ་དཀྲི་བས འཇུག 使揉頭髮

སྐྲར 抓

སྐྲར་འཐེབས་ འཇུག 使抓

འཐོག་ས 搯

འཕྱིས་རྒྱག 連踢

འཕྱིས་རྒྱག་རེས 漢語同上

སྐྲ་འཐབས 揪頭髮

སྐྲ་དཀྲི་བས 揉頭髮

དུག་དུག 相打聲

དུག་རེས 拳搗聲

ཕན་ཚུན་བརྡེག 相打

རྐང་འཕྱིས 踢

འཕྱིས་འཇུག 被踢

ཁུ་ཚུར་བརྡུང་རེས 拳亂搗

བརྡུང་རེས 彼此攙打

བརྡུང་རེས་བརྡེ་འཇུག 使彼此攙打

བརྡེགས 用拳連搥

བསྙན་འདེབས — 証類

བསྙན་འདེབས་འཇུག — 使証類

ཁག་བསྒྲར — 連累

ཁག་འཁྱེམ — 罣悞

བར་མི — 干証

འཁྱགས་པ — 寃屈

དབང་ཟ — 被屈

བསྙན་འཛུགས་པ — 寃枉

དཔང་པོ — 出首人

དཔང་པོ་བྱེད — 出首

དཔང་པོ་བྱེད་འཇུག — 使出首

ཇོ་ཡ — 對頭

གཏུགས་དུ་འོང — 來告狀

གཏུགས་རེས་བྱེད — 齊告狀

གཏུགས་མི — 原告

གཏུགས་ཡུལ — 被告

གཏུགས — 詞訟

ཞུ་གཏུགས་བྱེད — 告狀

གཏུགས་འཇུག — 使告狀

གཏུགས་འགྲོ — 去告狀

གཏུགས་ཞེ་སྒྲོམ — 詞頌類

使刀登
官司翻了
是
為是

追問
究問
窮問
刀登

使勘斷
審
審訊
使審訊

問語
口供
勘
勘斷

被牽扯
事結復告
訴告

干連
生事
被究隱情
叉股事

關節

狥私

漢語同上

情由

情弊

狥情

看情面

行賄

洗冤

鑽營

漢語同上

通線索

壓派

揆斷

定擬

雪冤

非

怪不是

實

虛

འཚིར་སྐྱོང་ 夾棍

འཚིར་ 夾

འཚིར་དུ་འཇུག 使夾

འཛུབ་འཚིར་ 桚子

བཅིངས་དུ་འཇུག 使綁

ཐལ་བརྡེག་བྱེད་ 掌嘴

ཐལ་བརྡེག་བྱེད་འཇུག 使掌嘴

འཕྲུལ་ལྕག་གཏོང་བ་ 連掌嘴

ལྕགས་སྒྲོག 鐵鎖

འཛིན་ 拿

འཛིན་དུ་འཇུག 使拿

བཅིངས་ 綁

བཙོན་ར་ 牢

བཙོན་དུ་འཇུག 監

བཙོན་དུ་གཞུག 監禁

བཙོན་དུ་གཞུག་འཇུག 使監禁

ཁྲིམས་ལས་ 刑

ཁྲིམས་ལས་ཆད་པ་ 刑罰

ཁྲིམས་ལས་གཏོང་ 用刑

ཁྲིམས་ལས་གཏོང་འཇུག 使用刑

ཁྲིམས་ལས་ཚོའི་སྡེ། 刑罰類

使打板

打板子

使鞭打

用鞭亂打

板子

桚

使桚

鞭子

鞭打

手杻

脚鐐

脚絆

刺字

使刺字

徒

流

充軍

枷

笞

笞責

杖

杖責

བསྐུས
准贖

མགོ་གཅོད་
斬

གཅུབ་ཏེ་གསོད་
凌遲

འབབ
贖鍰

ཁྲིམས་ཀྱིས་བཀུམས་
正法

ཁྲིམས་ཀྱིས་གསོད་
漢語同上

བསྒྲག་ཏེ་བཀུམས
絞

ཉེས་ཅན་
犯人

དགུ་ཚན་
罰九數

རྗེས་ལེན་
抄沒

རྗེས་ལེན་འཇུག
使抄沒

ཆད་པ་
罪

བཀའ་ཆད་
漢語同上運用

ཆད་ཟད་
罰物

ཆད་ཟད་འཇོགས་
罰

痛打

痛責打

懲戒

使懲戒

着實責打

使着實打

打

棍棒亂打

鑿

鑿頭

連鑿

着實打

狠狠的打

捶

捶打

使捶

打

責打

被打

轉使打人

捶打類

釋放

開除

體諒

寬恕

寬宥

脫免

寬免

開脫

寬免類

打抽抽了

打至癱軟

打至癱軟了

打至不能動

漢語同上

打至昏迷

打至昏迷了

用刑擺布

重打

重責打

打至不能起

བསྐུལ་བྱེད 勸

འགོག་ཐབ་བྱེད་འཇུག 諫勸

འགོག་ཏུ་གཞུག 使諫勸

གཞན་ཏེ་བཟློ 勸止

སྐྱོང་ 安慰

སྐྱོང་བར་བྱེད 勸慰

སྐྱོང་དུ་འཇུག 使安慰

འགོག་ཐབས 諫

སྐྱོང་བ་དང་འཇམ་ཚིག་གི་སྐོར། 安慰類

ཉག་ལས་གྲོལ 脫離了

ཞི་བར་བྱེད་འཇུག 使消滅

སྙིང་བརྗེ་འོས 可矜

ཐེ་ཚོམ་ཅན 可疑

ཉག་ཡངས་པར་བྱེད 減等

ཡངས་སུ་འཇུག 容恕

འགྲོལ་བ 解寬

དྲང་པོར་སྐྱོང 改正

ཞི་བར་བྱེད 消滅

བརྗེད་འཇུག 使忘懷

སེམས་གསོ 慰止

སྐྱོ་ཤི 氣平了

སྐྱོ་བསངས་བྱེད་འཇུག 使解憂

བཀོལ་འདེབས 解釋

ངལ་བསང 消遣

སྐྱག་བསང 寬解

བསྐུམས་པ 解勸

བསྐུམས་གཞུག 勸慰

སྐྱོ་བསངས 解憂

སྐྱོ་བསང་བྱེད 釋憂

དྲན་གསོས 提

དྲན་གསོས་བྱེད 提撥

འཇམ་གཞུག 平撫

འཇམ་དུ་གཞུག 使平撫

ལུགས། 禮

ཆོལ་ལུགས། 禮儀

ལུགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱང་། 儀注

ལས་དར། 執事

ལུགས་ཀྱི་སྡེ། 禮儀類

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ། 四體合璧文鑑

བམ་པོ་དྲུག་པ། 第六卷

上表

贊進

進

謝恩

贊禮

贊排班

排班

彩仗

陛殿

鳴鞭

鑾駕鹵簿

儀駕

儀仗

大駕鹵簿

法駕鹵簿

騎駕鹵簿

སྤོས་སྣོད་གསེར་མ། 金香盒

གསེར་གྱི་ཁྲུས་ཕོར། 金盆

རྔ་ཡབ། 拂塵

གསེར་གྱི་སྤོས་ཕོར། 金提爐

ལམ་དྲང་གི་ཡོ་བྱད་སྣོད་པ། 鹵簿器用類

ཕྱིར་བཅེད། 退

གཟིམས་ཁང་དུ་གཤེགས། 還宮

བསླབ་གྲྭར་ཕེབས། 臨雍

ཕུས་འཛུགས་གསུམ། 三跪

ཕྱག་དགུ 九叩

ཕྱིར་བཅེད་འཇུག 贊退

金黃緞曲柄傘

黃緞九鳳曲柄傘

黃九龍曲柄傘

豹尾鎗

殳

方天戟

金交椅

大刀

撒袋

金唾盂

金瓶

金馬杌

素傘

壽字扇

明黃緞寶相花傘

紫素方傘

金黃緞

青緞九鳳傘

青四季花傘

黃九龍傘

翠華蓋

紫芝蓋

ཚེ་བརྒྱངས་རྒྱལ་མཚན།
長壽幢

རྒྱལ་མཚན་ལེབ་གན།
紫幢

黃緞龍鳳扇

ཉི་ཡོལ་འཛམ་གོས་དར་སེར་མ།
金黃緞素扇

鳳方扇

ཉི་ཡོལ་སེར་པོ་ཁྱུང་འབྲུག་ཅན།

ཉི་གྲི་ཀྲི་ཉི་ཡོལ།
雉尾扇

ཉི་ཡོལ་དམར་པོ་ཁྱུང་ཐོ་མོ་ཅན།
紅鸞[illegible]

黃單龍扇

ཉི་ཡོལ་རྨ་བྱ་ཅན།
孔雀扇

འབྲུག་ཆ་མ།
黃雙龍扇

ཉི་ཡོལ་སེར་པོ་འབྲུག་རྐྱང་མ།

མཐུ་ལ་འདུལ་ཕྱི་གཡང་དགས་
褒功懷遠旗

དཔལ་འབར་གཡང་དྲ་
振武旗

教旗
ལེགས་བསྒྲགས་

དོན་འཕྲེད་སྦྱིན་གཏོང་གཡང་དྲ་
行慶施惠旗

明刑弼

ཀླག་ཐར་སྐྱོབ་པན་གྱི་གཡང་དྲ་
教孝表節旗

[illegible]尾旛

དྲིན་སློབས་གཏོང་བྱང་ཙཙ་གྱི་གཡང་དགས་

འཕན་འབྲུག་མགོ་མ་
龍頭竿旛

འཕྲིན་བརྒྱུད་ཡིག་མ་
信旛

འཕན་མ་དྲངས་བདར་མ་
降引旛

འཕན་གཟིབ་ཟེ་མ་

རྒྱལ་མཚན་འཇའ་རིས་མ་
霓幢

རྒྱལ་མཚན་སྒྲོ་རིས་མ་
羽葆幢

ཁྱུང་གར་གྱི་རུ་མཚོན།
儀鳳旗

ཁྱུང་ལྡིར་རུ་མཚོན།
翔鸞旗

གོས་སྔོན་ལ་གསེར་འབྲུག་བྲིས་པའི་བྲུག
青銷金龍纛

ནང་དམག་རྭ་པའི་བྲུག
羽林大纛

མདུན་བདར་རྭ་པའི་བྲུག
前鋒大纛

儀鍠氅

འཕྱང་འཕྲུལ་སེར་པོ།
黃麾

དར་རྒྱད་ཀྱི་བྲུག
八旗大纛

བཟང་བསྐྱོད་གཡང་དགས
進善旌

གསེར་གྱི་ཕྱོང
金節

ཁྲིམས་སྒྲོགས་གཡང་དགས
敷文旌

འཕྱང་འཕྲུལ་སྣ་གཡིམ

བཀའ་ལྕན་གཡང་དགས
納言旌

རུ་རུ་རུ་མཚོན། 角端旗

དོམ་དམར་རུ་མཚོན། 赤熊旗

སེང་ཁྲ་རུ་མཚོན། 彩獅旗

གསེང་གེ་རུ་མཚོན། 白澤旗

ཙུར་སྒྲོགས་རུ་མཚོན། 鳴鳶旗

ཀྱི་ལིང་རུ་མཚོན། 遊麟旗

རི་ཁྲ་རུ་མཚོན། 華蟲旗

ཁྱིང་ལྡིང་རུ་མཚོན། 振鷺旗

རི་དཀར་རུ་མཚོན། 白雉旗

ཁྲ་དམར་རུ་མཚོན། 赤烏旗

ཁྲུང་ཁྲུང་རུ་མཚོན། 仙鶴旗

རྨ་བྱ་རུ་མཚོན། 孔雀旗

ངང་སེར་རུ་མཚོན། 黃鵠旗

角端旗 རུ་རུ་རྒྱ་མཚན།

赤熊旗 དོམ་དམར་རྒྱ་མཚན།

彩獅旗 སེང་ཁྲ་རྒྱ་མཚན།

白澤旗 གསེང་གེ་རྒྱ་མཚན།

鳴鳶旗 ཁྲ་སྒྲོགས་རྒྱ་མཚན།

遊麟旗 སྐྱི་ལིང་རྒྱ་མཚན།

青龍旗 འབྲུག་སྔོན་རྒྱ་མཚན།

白虎旗 སྟག་དཀར་རྒྱ་མཚན།

犀牛旗 བསེ་རུ་རྒྱ་མཚན།

天馬旗 གནམ་རྟ་རྒྱ་མཚན།

天鹿旗 གནམ་ཤྭ་རྒྱ་མཚན།

黃羆旗 དྲེད་སེར་རྒྱ་མཚན།

辟邪旗 གདོང་ནག་རྒྱ་མཚན།

濟旗

東岳旗

土星

江旗

淮旗

河旗

朱雀旗

神武旗

青龍旗

白虎旗

犀牛旗

天馬旗

天鹿旗

黃羆旗

辟邪旗

出警旗

入蹕旗

青緞金小旗

門旗

金鼓旗

翠華

雲旗

八風旗

日旗

五雷旗

月旗

角宿旗

甘雨旗

五

金輅

木輅

象輅

仗

引仗

玉輅

立瓜

吾仗

御

金鉞

星

臥瓜

金黃緞金鳳旗

青緞龍鳳旗

紅緞素旗

金黃八人轎

鳳輿

儀輿

金黃翟轎

儀轎

儀轎

翟轎

鑾駕步輿

輕步輿

大禮轎

法駕步輿

革輅

玉輦

金輦

大

ཁྲལ་འབུལ་ 進貢

ལོ་རྒྱུས་པ་ཅན་འདོང་ 隨帶通事

མདུན་སར་ཚོགས་ 上衙門

གསོལ་འཕྲུལ་མཇལ་ 陛見

མཇལ་ཁ་ 朝

མཇལ་ཁ་གཏོང་ 上朝

མཇལ་ཁར་འོང་ 來朝

མཇལ་ཁ་དང་ཚོགས་པའི་སྐོར། 朝集類

龍旌

ལམ་དར་ཡོགས 駕衣

འཛིན་སྒྲོན་མ 報捷燈

ཐེགས་ཟམ 仙橋

ནོར་བུ་འཁྱིལ་བ་རི་སྒྲུང་ཆེན 寶象

དཔལ་ལྷུག 靜

འཁྲིགས་ 擁擠

ཕྱུར་གྱིས་འདུ་བ་ 羣擠貌

ཕྱིས་པ་ 退

འཐོར་བ་ 散

ཚོ་ཡོང་ 成羣

འདུ་བ་ 環拱

འདུ་བར་ཡོང་ 來環拱

མཉམ་དུ་འདུ་བ་ 一齊環拱

མཉམ་དུ་འཚོགས་ 一同齊集

ཀུན་འཚོགས་ 漢語同上

དུག་འཚོགས་ 會聚

ཚོ་ 羣

ཚོགས་འཚོགས་ 齊集

འཚོགས་སུ་འཇུག་ 使齊集

འཚོགས་པར་འོང་ 來齊集

མདུན་སར་ཚོགས་འཇུག་ 使上衙門

མདུན་སར་འོང་ 來上衙門

འཚོགས་ 集處

ལྷན་དུ་ཕྱག་འཚལ། 一齊叩頭

ཕྱག་འཚལ་གྱིན། 漢語同上

ཕྱག་མང་འཚལ། 連叩頭

འདུད་ཚུལ་བྱེད། 施禮

ཕྱག་འཚལ། 叩頭

ཕྱག་འཚལ་འཇུག 使叩頭

ཕྱག་འཚལ་དུ་འགྲོ 去叩頭

ཕྱག་འཚལ་དུ་འོང་། 來叩頭

པུས་བཙུག་འཇུག 使跪

འདུད་པ། 俯伏

པུས་མོ་ཡ་གཅིག་འཛུག 單腿跪

ཙོག་པུར་འདུག 佮膝坐

གུས་འདུད་ལ་འོང་། 來行禮

གུས་འདུད་བྱེད། 行禮

འཁྱུད་པ། 抱見禮

གུས་འདུད་བྱེད་འཇུག 使行禮

པུས་བཙུགས། 跪

གུས་འདུད་ལ་འགྲོ 去行禮

འདུད་པ་དང་ཕྱག་གི་སྐོར། 禮拜類

སྨྲ་ཞུ་བྱེད། 說親

གཉེན་བྱེད། 結親

སྨད་པ་སྤྲིག 下定禮

བགམ་འབོག 嫁

གསར་མ་ལེན 娶

སྟོན་མོ། 筵

སྟོན་མོ་བྱེད། 筵宴

དགའ་འདུན་བྱེད། 筵席

འཕྲིན་སྒྲུག 打聽親事

སྟོན་མོ་དང་དགའ་འདུན་གྱི་སྐོར། 筵宴類

མོ་རིང་འདུད་ཁམས། 婦女蹲拜

མོ་རིང་འདུད་ཁམས་བྱེད་འཛུག 使蹲拜

མགོ་འདུད་བྱེད། 婦女叩頭

འཚམ་བྱེད། 作揖

འཚམ་བྱེད་འཛུག 使作揖

ལུས་འདུད་བྱེད། 鞠躬

འདུད་སྒྲང་ས་བྱེད། 鞠躬貌

བསུ
迎接

མགྲོན
賓客

མགྲོན་ཚོགས
衆賓客

ཁྱིམ་བདག
主人

མགྲོན་བསུ
邀請

མགྲོན་འགུག
去邀請

འབོད་དུ་འོང
來邀請

ཁྱིམ་དུ་གཤེགས
請進

མགྲོན་བཏང་གཏོང
請人

མགྲོན་བཏང་གཏོང་འཇུག
使請

འབོད་དུ་འགྲོ
去請

མགྲོན་འོང
來請

ཕྱང་གཏོར་འཇུག
使灑酒祭天

ཁྱིམ་སོ་བཟུང
匹配

ཀ་ཚ་འབྱེད
開箱

མགྲོན་འབོད
請

嫁人

བག་སྐྱོང་ཁྱེར
嫁粧

གཉེན་འཆམས
合巹

ཕྱང་གཏོར
灑酒祭天

ནོར་མ་ཁྱེར
聘禮

བག་རྫོང་ཆེན
下大禮

བག་རྫོང་སྔོན
漢語同上

སྐྱེལ་མ་གཉེན
陪

送客

強勸

強讓酒

回敬

散席

叫門鍾

讓酒

對讓酒

猜斟酒

舉獻

使舉獻

楪子

反坫

作主人

設觀席

放分

使放分

ཆར་འབེབས་མཆོད་པ
常雩禮

གཏང་རག་མཆོད་པ
謝降

ལྷ་འབེབས
神格

དབྱར་མཆོད
禴

སྟོན་མཆོད
嘗

དགུན་མཆོད
烝

ཁྲུག་མཆོད
禡祭

ལྷན་རྒྱས་མཆོད
祫祭

སྐར་མཆོད
類

དཔྱིད་མཆོད
祀

གསོལ་མཆོད་ཀྱི་སྐོར།
祭祀類

ལྷ་གསོལ
祭

མཆོད
祀

གསོལ་མཆོད
漢語同上連用

གསོལ་ཁ་བྱེད
祭神

མཆོད་པར་བྱེད
祀神

སྐང་གསོལ་བྱེད
祈

གཟབ་གསོལ
禳

漢語同上

痘後還愿

麪猪還愿

求福

求福九九擺供

還愿

豫備祭物

大祭前報祭

桐柳枝祭

背燈祭

敬神

整理祭物

胙肉

亨

受

領

福酒

禱告

祝贊

漢語同上

念神歌

獻酒

用筋搡酒祭

灑酒祭神

禱祝

還願撒的米

灌豬耳的酒水

供獻

祭神肉

祭肉敬天

小肉

大肉

祭場院

夜祭七星

漢語同上

去祟

祭馬神

祭田苗神

黃琮

赤璋

白琥

祝版

祭文

蒼璧

祭祀器用類

焚化紙錢

跳神占吉凶

避諱[illegible]語

避諱[illegible]語

跳神

女打手鼓

男打手鼓

領神

五供

爵

爵墊

香餅

柱香

盤香

制帛

速香

檀香

沉香

馬牙香

豆

俎

降香

簠

登

鉶

籩

珪

瓚

篚

肩上錠的方綢片

神箭

漢語同上

求福柳枝

柳枝上紙條

換索繩

線索

還愿神桿

神桿斗

草把

桿上插的頸骨

香

香碟

幔子

供神板

齋戒牌

拜牌

拜墊

玉帛匣

香爐

燎爐

拴紙條箭桿
神刀
神鈴
鼓
女手鼓

男手鼓
鼓搥
扎板
神帽
神帽上飄帶

腰鈴
神鏡
馬尾上拴的細條
拴綢條

喪服類

喪事
災殃
遭際
料理
喪服

丁憂
孝衣
孝帶子
拖邊孝衣

རུས་འཐུ 撿骨殖

རུས་བསྡུ 收撿骨殖

དུར་གཞུག 下葬

ས་འབྲུམ་བྱེད 掩埋

གདུང་བཅོས 停床

རོ་སྒམ་དུ་འཇུག 入殮

སྤུར་འདོན 出殯

རོ་བསྲེག 化骨殖

རེངས 屍挺了

རུས་པ 屍

རོ་ལངས 詐屍

རོ་ཁོས་སྒྲིབ 裝槖

ལུ་ཡམས་དུ་གྲོངས 死

ཆོ་ཁ་ཕྱོས 漢語同上

དུས་འདས 漢語亦同上

ཤི་བ 没了

འདས 薨

འདས་སོང 終

གུམ 亡

བདུན་ཚིགས་གྲུབ 穿孝

སྐྱོང་ཞུ་བྱེད 盡孝

ཁ་ཆེམས་བཞག 遺言

དབུགས་ཆད་པ 氣盡了

引旛

紙錢

紙錁

佛花

陀羅被

棺

漢語同上

椁

使奠酒

對對奠酒

漢語同上

上墳次日祭

漢語同上

奠酒

上墳

上大墳

上墳燒衣帽

殺馬楦皮祭

藏埋

葬埋

འཕྱག 撩水

འཕྱག་འཇུག 使撩水

གད་རྒྱག 掃

གད་རྒྱག་འཇུག 掃除

ཚག་ཚག 噴灑

ཚག་ཚག་གདབ 噴灑水

ཚག་ཚག་འདེབས་འཇུག 使噴灑水

ཚག་ཚག་དང་ཕྱག་བདར་གྱི་སྐོར། 灑掃類

རྡོ་ཏགས 碣

དུར་མིག 穴

དུར་ཁུང 坑

དུར་སྤུང 墳

རྡོ་རིངས 砌

གཙང་ 潔淨

གཙང་མ 淨淨的

ཕྱིས 擦抹

འཕྱིས་འཇུག 使擦抹

ཕྱུག 用布擦

ཕྱུག་འཇུག 用布擦抹

དག་པར་བྱེད 除

དག་པར་བྱེད་འཇུག 除淨

ས་གད་རྒྱག 打掃

འཕྱིར 擦

ཐལ་འཐོར 揚灰塵

ཐལ་སྤྲུག 撣

ཐལ་སྤྲུག་བྱེད 撣除

ཐལ་སྤྲུག་བྱེད་འཇུག 使撣除

གདང་བྱེད་འཇུག 使掃除

སྤྲུག 抖

སྤྲུག་པར་བྱེད 抖灑

སྤྲུག་འཇུག 使抖灑

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ། 四體合璧文鑑

བམ་པོ་བདུན་པ། 第七卷

རོལ་མོའི་སྡེ། 樂類

三則

རོལ་མོ། 樂

ལྷུན་ཆགས་བརྒྱུད་མའི་རོལ་མོ། 中和雅樂

ལྷ་མཉེས་བྱེད་རོལ་མོ། 慶神歡

徵 སོ་དབྱངས།

羽 ཆུ་དབྱངས།

八音 བརྒྱད་ལྡན།

律 ཚད་དབྱངས།

五聲 ལྔ་ལྡན་དབྱངས།

宮 སའི་དབྱངས།

商 ལྕགས་དབྱངས།

角 ཤིང་དབྱངས།

鐃歌清樂 སིལ་སྙན་གདངས་ཀྱི་འཇམ་རོལ།

馬上鼓歌 བཞོན་པའི་རྒྱལ་རོལ།

中和清樂 ལྷུན་ཆ་གསལ་བརྒྱང་གཙང་རོལ་མོ།

鐃歌大樂 སིལ་སྙན་གདངས་ཀྱི་རོལ་མོ།

丹陛大樂 གཞུང་ཆེན་རོལ་མོ།

丹陛清樂 གཞུང་ཆེན་རོལ་གཙང་།

中和韶樂 གཤིས་མཐུན་སྙན་པའི་རོལ་མོ།

導迎樂 སྔུན་འདྲེན་རོལ་མོ།

འབེན་ 吹笙

འཐེན་སྒྲེང་ 拉胡琴

བརྡུངས་ 打

བརྡེགས་ 擊

རྡེབ་ 敲

མགོ་འདྲེན་ 奏樂

རྒྱུད་དཀྲོལ་ 彈

འབུད་ 品吹

འབུད་བྱེད་ 品

འབུད་པ་ 吹

ཆང་འཕྲུད་དབྱངས་ 無射

སྒྲོར་དབྱངས་ 應鐘

蕤賓

ཀུན་འདུས་དབྱངས་ 林鐘

འགྲིབ་དབྱངས་ 夷則

རྫོགས་དབྱངས་ 南呂

ཀུན་འདེགས་ 夾鐘

གཙང་ཁྲུས་ 姑洗

མོ་དབྱངས་དབུས་མ་ 仲呂

མགྲིན་བསྒྱུ་དབྱངས་

མོ་དབྱངས་ 呂

དབུས་འཁྱུར་ 黃鐘

མོ་དབྱངས་ཆེ་བ་ 大呂

ཀུན་བསྐྱེད་ 太簇

謳

歌

起歌詞

應歌聲

使舞

歌

歌唱

使歌唱

樂合

樂成

樂止

舞

作舞

奏衆古樂

彈琴

彈竹箏

節奏

輕擊

打扎板

漢語同上

刻簽筆

連擊

鼓掌

漢語同上

拍鈸

ཀ་ཡང་དྲིལ
磬

ཀ་ཡང་དྲིལ་མཆོག
特磬

ཀ་ཡང་དྲིལ་སྒྲང
編磬

ཅོང
鐘

ཅོང་ཆེན
鎛鐘

ཅོང་སྒྲང
編鐘

རོལ་མོའི་ཆ་བྱད་ཀྱི་སྐོར
樂器類

ཅང་འཁྲོལ
漢語同上

ཀྲིན་ལོག
觔斗

ཀྲིན་ལོག་རྒྱབ
打觔斗

鉦
點子
鈸
鍋子

鑼
月鑼
金

月鼓
把鼓
搖鼓

杔羅鼓
扁鼓
鐙鼓

搏拊鼓
仗鼓
渣鼓

鼓
六合鼓
應鼓

角

喇八

小銅角

瑣吶

號筒

大銅角

蒙古角

畫

擊子

雲鑼

柷

敔

木魚

方響

鐺

諧

星

鐃

撲鈸

雲牌

樂器類

ཧུ་ཀིན་ 胡琴

ཁ་རྒྱུངས 口琴

སྨྱུག་གླིང་ 竹口琴

ཁིབ་མ 簸箕

ཐུང་ཟེ་བ 楂板

པི་ཝང་ 琵琶

པི་ཝང་འདྲ 虎拍

བརྒྱུད་གསུམ 三絃

བརྒྱུད་གཉིས་པ 二絃

དབྱངས་ 箏

བརྒྱུད་བརྒྱ་པ 抻琴

འཁྲོན 提琴

བརྡེག་བརྒྱུད 坑

པི་ཝང་ 尸琴

笙

ཤིང་གླིང་ 胡笳

བརྒྱུད་བདུན་མ 琴

བརྒྱུད་མང་ 瑟

འཇའ་བས་གླིང་ 篪

ཛ་གླིང་ 壎

གླིང་ཚོམ 排簫

གླིང་ཐུག་མངས

རྒྱ་གླིང་ཆུང་བ 海笛

གླིང་བུ 簫

འཕྲེད་གླིང་ 橫笛

སྦུགས་གླིང་ 管

鼓膛

鼓腔

鈕

簧

琴足

琴托

軸子

子絃

絃馬

琴軫

高蹻

竹馬架

絃

老絃

戲竹

鬼臉

木馬

竹馬

中庸

孟子

傳

史

記

孝經

論語

大學

書經

詩經

禮記

春秋

漢書

外國書

經

易經

書

書籍

滿洲書

蒙古書

書類

八則

略 論 語 誌 注

序 引 跋 行 策

頌 贊 箴 誡 銘

謠 比 興 風 雅

詩 詞 歌 賦 謳

典 謨 訓 誥 誓

草藁 མ་ཡིག
牌子 ཤིང་བྱང་
檔案 དེབ་ཡིག
冊子 མགོ་ལྡེབ
簿 ཤོག་ལྡེབ

對子 ཚ་ཡིག
章 ལེབས
節 ཚན་པ
句 རྐང་པ
讀 ཤད

懷 མགུར
歎 སྨྲེ་ངག
誄 གདུངས་དབྱངས
四六 རྒྱང་ལྡུར

啟 གསོལ་འཕྲིན
編 བསྒྲིགས
發 ཡོ་བྱེར
覽 གཟིགས་བྱང
類 སྡེ་ཚན

表 གསལ་འབྱེད
判 དབྱེ་འབྱེད
録 བཀོད་ཡིག
考 ཙོམ་མཆན
呈 འབུལ་ཡིག

疏 ཞུ་ཤྒ
辨 མཇར་དཔྱོད

太極

兩儀

四象

掛

序掛傳

雜掛傳

無極

象傳

繫辭傳

說卦傳

繫辭

文言

象傳

書聲

奎

部

簽子

摺子

掐子

本子

藏	漢
དབྱིབས	象
ཕྱག་རྒྱའི་དབྱིབས	掛象
ཕྱག་རྒྱའི་དབྱངས	掛歌
ཕྱག་རྒྱའི་བསྒྱུར་བ	卦變
སྲ	剛
འཇམ	柔
གཡོ	動
བརྟན	静
གཟུགས	體
ངན	凶
འགྱོད	悔
[illegible]	吝
ཐབས	陽
ཤེས་རབ	陰

藏	漢
ཁྱབ	元
གསལ	亨
[illegible]	利
[illegible]	貞
བཟང	吉
ལི	離
ཁུན	坤
[illegible]	兑
[illegible]	奇
[illegible]	耦
[illegible]	文
ཆན	乾
ཁམ	坎
གིན	艮
[illegible]	震
[illegible]	巽

སྣག་ཡིག་དེབ། 墨卷

མཆལ་ཡིག་དེབ། 硃卷

དེབ་རྒྱུག 卷面

རྩོམ་ཆུང་ 小結

རྩོམ་ཆེན་ 大結

ཤུ་དེབ། 試卷

ཐོག་མའི་རྣམ་གྲངས 起股

རྩོམ་མགོའི 出題

བར་གྱི་རྣམ་གྲངས 中股

མཇུག་གི་རྣམ་གྲངས 後股

承題

བཤད་པའི་སྔོ 起講

རྩོམ་གཞན 題目

རྩོམ་པ 文章

རྣམ་བཤད 破題

བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ 領題

རི་མོའི་བཤད་པ 圖說

མོ་བདར་གྱི་ཆོ་ག 筮儀

མོ 占

མོ་འདེབས 占卜

ཚིགས་འབྲེལ

裝套

餂筆

研墨

字頭圈圈

寫字

使抄寫

謄寫

使謄寫

釘書

勾抹

圈活

改正

抄寫

繙譯

起草

起荒藁

塗抹

編纂

作文

述說

作詩

卷袋

榜

題名錄

連字

切音字

蒙古字

字

清字

外字

單字

呈遞

寫作敏捷

使寄信

已寄信

書札

寄字

字旁圈圈

打遇子

寄的信物

寄信物

寄口信

寫楷字

寫行書

寫草字

畫畫

ཡིག་ཕྲེང་ 行

འཕྲེད་བར་ 行旁空處

བཤར་མཇུག 草字尾

ཤད་ 句讀

བར་ 留空處

མཚམས་ 漢語同上

ཐིག་ལེ་ 字圈

ཚེགས་ 字點

ཡིག་མཇུག 字尾

གཟབ་མཇུག 楷字尾

འབྲུ་ཚ་ 隸書

ཡིག་དཀྲུགས་ 字畫

ཡིག་སོ་ 字牙

ཚ་རྟགས་ 字撇

བཤར་མ་ 行書

འཁྱུག་མ་ 草字

སྦྲེལ་ཡིག 三合字

རྒྱ་ཡིག 漢字

སྔོར་ཡིག 篆字

གཟས་མ་ 楷書

背書
興
奮興
一齊奮興

常在手
得其大槩
熟
熟了

吟哦
記
温習

一齊學
漢語同上
讀
念

學
學習
去學
來學

文學類

通徹

通了

文

通文

文理大通

貫通

效法

詳究

導照

推詳

體驗

曲盡

倣效

究原

漢語同上

勤

專心

篤志

講 འཆད་

使講 འཆད་པར་བྱེད་

一齊講 འཆད་གྲོགས་བྱེད་

漢語同上 འཆད་རྒྱས་བྱེད་

意指 སྟོན་

指示 སྟོན་པར་བྱེད་

使指示 སྟོན་འཇུག

常指示 རྟག་ཏུ་སྟོན་

使讀 ཀློག་འཇུག

使記 བཟུང་འཇུག

使背 འཛིན་འཇུག

鼓舞 གཟེངས་བསྟོད་འཇུག

諸子百家

教訓 ལེགས་སློབ་

使教訓 ལེགས་སློབ་བྱེད་

指教 ལེགས་སློབ་འཇུག

教 བསླབ་

三教 བསྟན་པ་གསུམ་

九流 གཞུང་དགུ་

རིགས་མང་རྩམ

文教類 ཡིག་བསླབ་པའི་སྐོར་

སོ་སོར་འཕོགས་ 相傳

སེམས་པ་ 心法

བརྩོན་འགྲུས་ 使勉力

བསྐུལ་ 使發奮

ལུགས་ ཡར་བྱེད་ 使遵照

ལུང་འཕོགས་ 傳

གདམས་ངག་འཕོགས་ 傳授

འཕོགས་པར་བྱེད་ 使傳授

ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་ 使融會

འདུལ་བར་བྱེད་ 使化

ལུགས་ ཡར་ 法則

ལུགས་ ཡར་བྱེད་ 使效法

རྟོགས་པར་བྱེད་ 使通曉

ཆུབ་པར་བྱེད་ 使至通曉

འཕེལ་བར་བྱེད་ 使滋進

འཁྲིད་ 引

འདྲེན་ 導

འདྲེན་པར་བྱེད་ 引導

གོ་བ་བསྐྱེད་ 開示

清水連四紙

竹料連四紙

ཀ་ལི་ཤོག་བུ
高麗紙

ཡབ་ཤིའི་ཤོག
連四紙

ཡལ་ཤོག
棉榜

སྲ་ཤོག
脆榜紙

ཡལ་ཤོག
夾榜紙

涇縣榜紙

མཛེས་ཤོག
金綿榜紙

ཤོག་བུ
紙

བཙང་ཤོག
白鷺紙

སྲབ་ཤོག
榜紙

སློབ་གྲྭའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རིམ་པ
文學什物類

ཤོག་བུ་དྲི་བཟང་ 香箋紙

ཤོག་བུ་སྦྲ་འཚིལ་མ་ 蠟花紙

བཟང་ཤོག་ 箋紙

ཤོག་བུ་འབྲུག་མ་ 龍箋紙

竹紙

藍抬連紙

འདམ་ཤོག་ 川連紙

རེ་ད་མ་ཤོག་

ཕྱིལ་ཤོག་ཚ་བ་ 元連紙

ཕྱིལ་ཤོག་ཕྲབ་ 雲連紙

ཕྱིལ་ཤོག་སྤྱོད་པ་

སོ་ཤོག་ 毛頭紙

ཕྲེ་ཤོག་ 呈文紙

ཕྱིལ་ཤོག་ 抬連紙

མཚུར་ཤོག་ 樊連四紙

འཇམ་ཤོག་ 京文紙

འབྲས་ཤོག་ 毛邊紙

ཡི་གེ་སྣོད་པ 書文房

པིར 筆

པིར་མགོ 筆尖

པིར་སྦུག 筆管

པིར་ཤུབ

陽扣

ཤོག་བུ་ཧང་ལྕེབ 陰扣

ཤོག་དྲིལ་གཅིག 一張紙

ཤོག་ཚར 一條紙

ཐ་མ 方高紙

ཤོག་ཐམ་གཅིག 一刀紙

ཤོག་ལྕེབ་གཅིག 一扣紙

ཤོག་བུ་ཕྱི་ལྕེབ

古連紙

ཤོག་བུ་ལྕེབ་བརྡུང་མ 連七紙

ཕྱམ་ཤོག 京高紙

ཕྱམ་ཤོག

青紙

ཐྱེམ་ཤོག 砂紙

ཚེ་རངས་ཤོག 白礬紙

ཚེ་རངས་ཤོག་ཡལ་མ

ཤོག་བུ་ཟི་ལི་མ 錦紙

ཤོག་བུ་གསེར་མ 烏金紙

གཞུང་ཤོག་སྦྱོར་པོ 官

印色、冊頁、手卷、書圖

鉛餅、影格、圖書

炙硯、角硯、冰牌、鎮尺、倣圈

墨床、墨海、硯

筆洗、水盛、墨、硃錠

筆帽、筆架、筆筒、筆蘸

གནམ་གྱི་དབྱིབས། 天體儀

ལམ་དམར་གྱི་རྒྱུད་ཤིང་གྱི་ཚད། 赤道經緯儀

ཐག་སྒྲོད། 儀器

གནམ་གྱི་སྒོ་ལ། 周天求

ཐག་སྒྲོད་ཀྱི་རིགས། 儀器類

ཁྲལ་གཅིག 一座

སྒམ་གཅིག 書鶯子

འཁྱེར་གཅིག 一柄

一軸

རོས་གཅིག 一面

ཐེམ་ཐང་། 畫軸

འདྲ་རིས། 喜容

འདྲ་བཀོད། 譜

ཚར་གཅིག

璣衡撫辰儀 སྐར་མའི་འཁྲིག་བརྟགས་པའི་ཚད་

紀限儀

距度儀

地平經緯儀 སའི་མཚུ་ཞེང་གི་ཚད་

象限儀

地平經儀

地平緯儀

黃道經緯儀 ཡམ་སེར་གྱི་མཚུ་ཞེང་གི་ཚད་

分水壺

羅經

順風旗

平水壺

萬水壺

日天壺

夜天壺

自鳴鐘

問鐘

漏壺

圭表

日晷

表

璿璣

玉衡

測日圭表

三

各一次

幾次

叁

一次

一

二次

二

一箇

四

叁二

漢語同上

各四

二次

各一

數目類 二則

會數

數

每幾箇

數

許多

使數

第幾

總數

- གསུམ་བཅུ 三十
- བཞི་བཅུ 四十
- ལྔ་བཅུ 五十
- དྲུག་བཅུ 六十
- བདུན་བཅུ 七十
- བཅོ་ལྔ 十五
- བཅོ་ལྔ་རེ 各十五
- ལན་བཅོ་ལྔ 十五次
- ཉི་ཤུ 二十
- ལན་དགུ 九次
- བཅུ 十
- བཅུ་རེ 各十
- ལན་བཅུ 十次
- བརྒྱད 八
- བརྒྱད་རེ 各八
- ལན་བརྒྱད 八次
- དགུ 九
- དགུ་རེ 各九
- དྲུག་རེ 各六
- ལན་དྲུག 六次
- བདུན 七
- བདུན་རེ 各七
- ལན་བདུན 七次
- ལན་བཞི 四次
- ལྔ 五
- ལྔ་རེ 各五
- ལན་ལྔ 五次
- དྲུག 六

- བཏང་ཤེས 那由他
- སྨོབས་འཕེར 不可思議
- གྲངས་མེད 無量數
- དང་པོ 第一
- ཁྲིད་འཁྲིད 載
- རྒྱུ་དགས 極
- ཐེང་མ་ཐོས 恒河沙
- མཐའ་སྣང 阿僧祇
- ཁེར་འབུམ 垓
- ཁྲིག་ཁྲིག 壤
- རབ་བཀྲམས 溝
- གཏམས 澗
- མི་འཁྲུགས 正

- 萬萬
- འབུམ 億
- ས་ཡ 兆
- བྱེ་བ 京
- དུང་ཕྱུར 秭
- ཁྲི་ཚོ་བཅུ 十萬
- ཁྲི་ཚོ་བརྒྱ 百萬
- ཁྲི་ཚོ་སྟོང 千萬
- ཁྲི་ཁྲི
- བརྒྱད་ཅུ 八十
- དགུ་བཅུ 九十
- བརྒྱ 百
- སྟོང 千
- ཁྲི 萬

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ། 四體合璧文鑑

བམ་པོ་བརྒྱད་པ། 第八卷

དམག་གི་སྡེ། 兵類

དམག 兵

གཡུལ 戎

ལྷ་དམག 天兵

དམག་ཚན

གཉིས་པ 第二

གསུམ་པ 第三

ཐམ 木尾

精兵

正兵

奇兵

綠旗兵

馬兵

蕃兵

驍騎

蒙古兵

漢軍

烏鎗兵

馭擊

籐牌兵

領催

馬甲

敖爾布

養育兵

大兵

前鋒

護軍

親軍

一齊看守
漢語同上
照管
防護
看守
使看守
去看守
來看守

防守類

後兵
守兵
戍守兵
一枝兵
諳敵兵
備用兵
伏兵
斷
翼隊
援兵
接應兵

嚴緊

使嚴緊

預先防備

防備

一齊預備

漢語同上

預先備辦

備辦

預備

使預備

去預備

來預備

固守

使固守

備

預備着

使保護

一齊保護

漢語同上

使防護

坐堆子

使坐堆子

保護

征伐類

འཐབ་བཅོད། 征伐類

འཚོགས་འདུ་བྱེད། 會盟

འཚོགས་འདུ་ཆེན་མོ། 大閱

འདེམས་བཀོད། 精銳

འདེམས་བཀོད་བྱེད། 挑選

རྩིས་གདབ། 廟筭

དམག་ཁྲིམས། 軍令

འཚོགས་ཐེ། 閱兵

སོ་བ་འཛུགས། 駐防

སོ་འཛུགས་བྱེད། 使駐防

སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་འཛུགས། 使防備

འཚམས་སྲུང་། 戍守

འཚམས་སྲུང་བྱེད། 使戍守

征討

堆舖

營

使征討

安臺站

犄角之勢

去征討

護營木寨

哨探

隊

伍

揀選

隊伍間旋

分伍

調兵

漢語同上

儹

去調兵

部伍

勢派

打儹

調遣

排開

使排開

一齊排開

漢語同上

一齊戴盔

漢語同上

陣

排列

一齊穿甲

漢語同上

戴盔

使戴盔

遺蹤

捉生

穿甲

使穿甲

衝陣

去衝陣

露蹤

使去征討

傳令

禁令

行兵

離間

圍困

抵擋

變

用計

誆誘

穩住

使作營

徐徐前進

進

一齊前進

漸次前進

漸漸前進

使整齊

前進

使前進

往前進

出隊站立

齊截

整齊

ཀི་ཀི་བྱེད།
漢語同上

ར་དུང་འབུད་
སྐོགས་བྱེད།
一齊吹海螺

འཐིད་ཐབས་
བྱེད།
誘戰

ཀུས་འདེབས་
吶喊

འཐིད་ཐབས་
བྱེད་འཇུག
使誘戰

ཀུས་འདེབས་
འཇུག
使吶喊

ར་དུང་འབུད་
吹海螺

ཀི་ཀི་འདེབས་
一齊吶喊

ར་དུང་འབུད་
འཇུག
使吹海螺

འཕྲུལ་སྒྲིབ་
指麾

བསྒྲིམས་
འཇུག
使埋伏

ཅམ་པ་
བསྒྱུར་
變動

ཅམས་
སྤྲས་སྟོན་
揚威

བསྒྲིམས་
པར་བྱེད་
去埋伏

བསྒྱུར་འཇུག
使變

བསྒྲིམས་
སོགས་བྱེད་
各處埋伏

རྒྱ་གཞོམ་
從傍截殺

མཆོན་བྱེས་
བརྗིད་
耀武

བསྒྲིམས་སོ་སོར་
བྱེད་འཇུག
漢語同上

བསྒྲིམས་
埋伏

舞刀直入

奮力

捨命

捨死

迎敵

橫擊

專衝一處

突入

衝闖

使衝闖

去衝闖

一齊衝闖

跳城

跳寨

跳船

漢語同上

夾攻

血戰

攻伐

使攻伐

去攻伐

一齊攻伐

放九進連環鎗

用整樹撞箭

齊射

使放鳥鎗

一齊放鳥鎗

漢語同上

放礮

烘城

放鳥鎗

殺尾

斷尾

攪戰

出入衝突

專攻一處

穿入

拚命

直入

深入

鏖戰

劫營

去劫營

突擊

擊敗

用棒亂打

用棍打

用小刀扎

用小刀亂扎

用鈎鈎

用斧劈

用斧亂劈

用棒打

用刀背亂砍

用鎗扎

扎

用叉叉

亂砍

一齊砍

漢語同上

用刀背砍

鐵蒺藜

亂箭

梟刀棍

砍

ཐ་རེམ་ཐེ་རེམ་ 亂奔狀

ཤི་ལ་ཁད་ 倉皇急奔

འཐོར་ཞེན་ 敗散了

འདེད་ 追趕

ཕན་ཚུན་བྲོས་ཐེད་ 漢語同上

ཕམ་གྲབས་འདུག 賊已敗動

ཚན་ཚན་འཐོར་ 星散貌

ཐྲོགས་ཐེ་ཐྲོལ་འཐོར་ 紛紛散

ངར་ཞུམ་ 銳氣挫折

བྲོས་ 敗走

བྲོས་འཇུག 使敗走

བྲོས་རེས་ཐེད་ 一齊敗走

ཁྲུ་འདོག 頻驚亂

ཁྲུ་འཐོར་ 一齊驚亂

ཁྲུ་གཏོར་ 漢語同上

མཐར་འཁྱིལ་ 溜邊敗走

དམ་ཐེར་ཐེད་ 不聽令亂進

འཁྲུག 敵亂動

ཟང་ཟིང་ཐེད་ 散亂

འཐོར་ 驚亂

རྒྱལ་ 得勝

རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ 勝了

གསོད་ 殺

གསོད་རེས་བྱེད་ 亂殺

ཆེན་གསོད་ 大殺

གཡང་སར་འདེད་ 投崖掩殺

རྗེས་ཟིན་ 追獲

མཐར་གཏུག 追到盡頭

རྗེས་སླེབ་ 趕上

ཡོད་རྒྱུགས་འཛོན་ 輕騎減從

ཡོད་རྒྱུགས་འཛོན་འདེད་ 使輕騎減從

རྗེས་བསྙེགས་ 追襲

རྗེས་བསྙེགས་འདེད་ 使追襲

རྗེས་འདེད་ 尾隨追趕

རྗེས་འདེད་འདེད་ 使尾隨追趕

བསྙེགས་འདེད་ 使追

བསྙེགས་སུ་འགྲོ་ 去追

མཇུག་བསྙེགས་ 尾追

མཇུག་བསྙེགས་འདེད་ 使尾追

འདེད་འདེད་ 使追趕

འདེད་དུ་འགྲོ་ 去追趕

རྫོ་ཆ་ལ་ཞེན་ 裹帶口糧

བསྙེགས་ 追

報捷

ཁྲག་ཀླུང་འབབ
血水横流

ཚར་བར་ཟས
殺净

ཟས་ཚར
殺净了

དམག་བསྡུས
收兵

རོ་གྱབས
尸骸縱横

ཐུག་མཆོད
祭纛

རྒྱལ་བཞད་རྒྱག

བཅག་འཇུག
使滅

བཅག་པར་བྱས
滅了

མངས་སྒྲོལ
勦除

མངས་སྒྲོལ་བཅག
勦除了

རྩད་གཅོད
殺絶

རབས་གཅོད
殺絶了

ཚར་གཅོད་བཅུག
使亡

བཅག་ཟིན
滅亡了

ཚར་བར་གསོད
殺盡

སྤུང་ངེ་གསོད
殺死成堆

ཆུར་བྱིང་འཇུག
淹殺

Tibetan	Chinese
བློ་ལ་ཆ་བྱེད། འདུག	寬宥
ངང་འདྲུ་བྱེད།	安撫
འདུ་སྡོང་།	安撫了
བཀའ་འདྲུ་བྱེད།	安定
མགོ་འདོགས་ལ་འོང་།	來投降
བབས་འབུལ།	一齊投降
བབས་ཕུལ།	漢語同上
བློ་ལ་ཆ་བྱེད།	釋放
ཡང་ཆ་བྱེད་པར་བྱེད།	一齊招安
ཡང་ཆ་བྱེད་པར་འདུམས།	漢語同上
མགོ་བཏགས།	投降
མགོ་འདོགས་བྱེད།	招降

Tibetan	Chinese
ཉེད་པ་བསྐྱུ།	搶擄人口
ཡང་ཆ་བྱེད།	招安
ཡང་ཆ་བྱེད་འཇུག	使招安
ཡང་ཆ་བྱེད་དུ་འགོ	去招安
རྫབ་ཀྱིས་འཕྲོག	漢語同上
ཉེད་པ་འཕྲོག	搶擄
ཉེད་པ་ལ་རྫབ	一齊搶擄
ངབ་ཤ་བྱེད།	漢語同上
འཕྲོག	搶
འཕྲོག་པར་བྱེད།	放搶
འཕྲོག་ཏུ་རྒྱུག	去搶
འཕྲོག་པར་རྫབ	一齊搶

去射 — མདའ་འཕེན་དུ་འགྲོ

來射 — མདའ་རྒྱག་ལ་འོང

一齊射 — མདའ་རྒྱག་རེས་བྱེད

漢語同上 — མདའ་རྒྱག་བྱེད

射 — མདའ་འཕེན

右手射 — གཡས་ནས་འཕེན

左手射 — གཡོན་ནས་འཕེན

射箭 — མདའ་རྒྱག

使射箭 — མདའ་འཕེན་འཇུག

步射類 — མདའ་རྒྱག་སྐོར།

二則

獎武牌 — དྲེན་སྐྱེད་བརྟགས

查功牌

敘功 — ལས་རྟེན་ཕྱི་བདག་རྗེན་སྤྲོད

賜名 — མིང་སྩོལ

賞賜 — གང་བྱིན་བྱེད

安定了 — བརྟན་པའི་ངང་སྐྱོང

回兵 — དམག་ལྡོག

凱歌 — རྒྱལ་གླུ་ལེན

རྒྱལ་ཐང་བཞུད

ཚུགས་གཙང་ 乾淨

གཟས 不離箭把

ཐད་དུ་གཟས 指的準頭

སྙེན་པར་གཟས 準頭

ཐལ་འབྱུང་ཐོག 射透甲葉

འཕོང་སྐྱེན 善射

རྣམ་བཟང 様子好

བརྟན 結實

ཚུགས་ངལ 自然

ཐོག 中

ཐོག་འབྱུང 中了

ཐོག་བོན 肯中

མདའ་ཀུན་ཐོག 齊箭中

ཐིགས་མཚན 定着

མདའ་གཏོང 撒放

ཐིགས་ཏེ་འཕེན 捽手撒放

ཐད་དུ་ཐོག 箭箭中一處

འཐེན་བསྐུག 大指勾弦

འཐེན་འཛུབ་སྐྱུར་ཏེ་འཕེན 二指控扣射

གཞུ་འཐེན 拉弓

གཞུ་བཀང 拉滿

མདའ་བཞུར 往下射

མདའ་འཆལ་འཕེན 亂射

མདའ་གཞུག 掖箭

ལྡོང་སྐྱུར 搭扣

透過聲

箭略擦着聲

箭擦着聲

箭擦側着聲

箭聲

箭急貌

正中着

直透聲

大骲頭聲

骲頭墜落聲

箭擦過聲

衆

彈硬弓弦聲

弦落墊聲

箭夫有力聲

箭深聲

射骲頭

射撒子箭

打彈弓

一挑箭

挑遠

漢語同上

向上射

弓弦小臉打袖

放箭手動

從下抽箭

拉硬弓費力貌

拉滿又退回

致拉滿又退回

放箭吐信子

半不到

地出溜

箭幌出去

弓拉的淺

箭迸回

箭中冒起

箭扛起

扛起去了

箭去的遲

火箭去的聲

箭碰着聲

箭碰回來

摟底射

正中聲

近中聲

帽子迸起

搭扣

打鞭

開弓

指帽子

立馬伎

撒馬處

領馬

撒馬

騎射類

射馬箭

齊射馬箭

漢語同上

馬箭

花馬箭

使射馬箭

去射馬箭

漢	藏
拉鞦雙滾上	སྒའི་འཐམས་འགྲེ་ལྡོག་མཆོང་
擎身滾上	ལུས་འགྲེ་ལྡོག་ཕྱིར་ཐིང་མཆོང་
插柳	རྐྱབ་ནས་ཡར་ཏེ་མཆོང་
踹鐙滾上	ཡོབ་མནན་ནས་འགྲེ་ལྡོག་མཆོང་
擫鐙滾上	ཡོབ་བཟུང་ནས་འགྲེ་ལྡོག་མཆོང་
筋斗柳	རྐྱབ་ནས་གེན་ལོག་ཏེ་མཆོང་
生疎	མ་བྱང་
遏子直	ལམ་དྲང་
褁丁	སྦྱར་ལོག་
張了	བསྒྲེང་འཁྱལ་
熟練	སྒྱུ་མ་དང་ལ་བྱང་
放馬搭加撲索	བྱུལ་
悮了	མ་ཐེབ་
騎射不好	སྒྱུ་མ་དང་ལ་ངན་
收馬	རྟ་ཁ་འཛིན་
善騎射	སྒྱུ་མ་དང་ལ་སྒྱིན་
騎射好	སྒྱུ་མ་དང་ལ་བཟང་

རྐང་པ་བསྐུམས་ནི་མཆོང་ 偷提大上

མཆོང་གཡབ་རྒྱུད་ 騙馬

ལུས་དཀྱུས་ནི་མཆོང་ 轉身大上

རྫོག་མ་འཛུས་ནི་མཆོང་ 抓鬃大上

འཛིན་མེད་དུ་མཆོང་ 插腿大上

རྫོག་མ་མནན་ནི་མཆོང་ 摩鬃大上

མཆོང་གཡབ་ཀྱི་སྐོར། 騙馬類

གཞུ་ཐོག་འཁོར་ནི་མཆོང་ 巧轉身

རྐང་པ་བརྡེག་ནི་མཆོང་ 順風旗

བརྒལ་ནི་མཆོང་ 過梭

རྐང་ལག་བསྒྲིལ་ནི་མཆོང་ 套雲環

འཁོར་ནི་མཆོང་ 紡車上

ཡོབ་མནན་ནས་བརྒལ་ནི་མཆོང་ 登鐙過兜

騍梁
མཆོང་སྒྲིབ་རྟགས།

摔腿反背
ཀར་ཐེ་གཡུག་ཏེ་མཆོང་

壓鞦反背
ལྟེང་མནན་ནས་གཡོན་ལོག་མཆོང་

過鞦反背
ལྟེང་ལ་བརྫེས་ཏེ་ཁ་ལོག་མཆོང་

拉鞦反背
ལྟེང་བཟུང་ནས་གཡར་ལོག་མཆོང་

搨鞍反背
ཕྱི་རྒྱ་མནན་ཏེ་ཁ་ལོག་མཆོང་

拉鐙反背
གཡོབ་བཟུང་ཏེ་ཁ་ལོག་མཆོང་

奪鞦大上
ལྟེང་འཛིན་ཏེ་མཆོང་

攀鞍反背
སྒ་རྒྱ་མནན་ཏེ་ཁ་ལོག་མཆོང་

壓

對拉

漢語同上

挫弄

頓

爭拿

任意折挫

折挫

拿

擰

往後搬

拉

穿搭連

撩跤

撩跤類

對撩跤

放對

使撩跤

撲拿

撩跤人

སྒྲོ་རྒྱག་བྱེད
打嗘腳

བཙིར་ནས་དབྱུ
墢底蹬腳

གཏིག་ནས་འཕེན
架梁蹬腳

外坎子

མདུན་ནས་དབྱུ
裏纏勾

རྒྱང་ནས་དབྱུ
外纏勾

ཀང་དཀྱག
勾

འཐེན་ནས་དབྱུ
剁

ནང་ནས་དབྱུ
裏坎子

ཕྱི་ཕྱི་ནས་དབྱུ

ཀང་དཀྱུ
རྒྱག
裏勾子

ཕྱི་དཀྱུ་རྒྱག
外勾子

རྒྱང་ནས་དཀྱུ
掛勾子

སྒྲིམ
混踚

ཕྱིལ་ཕྱི་བསྒྲེན
徃下摔

ཕྱིར་ཕྱི་བསྒྲེན
漢語同上

མདུན་འཐེན
向前拉

བཀྲིགས
འཕེན
輪

འཕེན
輪捽

སྐོར་འཕེན
轉着輪

གཡུག
輪起

འཇུ་ཀོས་ 跟進去

པང་ 抱住

པང་ནས་འཁྱུད་ 扎掙住

ཕམ་ཀྱབ་ཆེད་ 露輸

གཏུགས་ 支持

གཏུགས་འཛིན་ 抓住

ཁྲུགས་འཛིང་ 膂力相等貌

རྩོལ་བས་བྱེད་ 用力

རྡེང་མཐའ་ནས་རྡུང་ 踹脚蹬子

夾腿絆

བུས་མོ་རྡུང་ 摔膝脛骨

ལག་མཐའ་ནས་རྡུང་ 手蹬子

དཔུང་ནས་གཡུག 扛口袋

རྐང་པ་སྦྱོལ་ 使絆子

རྐང་འཁྱེད་ 飛絆

རྐང་གཞུག་ཏེ་འཁྱེར

རྐེ་མཐའ་ནས་འཕྱེན 按頦子蹬脚

འཛུ 還蹬脚

ངེབ་འཛུ 老牛背

漢語同上

不差上下

相等

強壯

實迸倒地狀

二人齊倒

仗再擦

再擦跤

粘手就倒

跌狼狀

跌重聲

跌的脆

谿襠

按蹲下

仰面跌倒

懸梁跌倒

使绷子

翻

跌倒

使跌倒

竟倒了

摔

敵不住

不是對手

不及

軟

畧強壯

嚴浴

污

耐長

健壯

བམ་པོ་དགུ་པ།

第九卷

目録

文類

四十四類

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ

四體合璧文鑑

艮卷

བགྲེས་གཞོན་གྱི་སྐོར།

老少類

གྲོགས་བཤེས་ཀྱི་སྐོར།

朋友類

二則

གཉེན་མི་བརྒྱུད་སྐོར།

親戚類

བམ་པོ་བཅུ་པ།

第十卷

མི་ཡི་རིགས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐོར།

人倫類

五則

མིའི་སྐོར།

人類

二則

བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། 第十一卷

十四類

བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ། 第十二卷 十八類

ཉན་པ་དང་ བོས་པའི་སྡེ། 聆會類

གཟིགས་པ་དང་བལྟ་བའི་སྡེ། 觀視類

དྲི་བ་དང་ལན་གྱི་སྡེ། 問答類

二則

二則

བསྔགས་པ་དང་བསྟོད་པའི་སྡེ། 稱奬類

མིང་དང་སྙན་གྲགས་ཀྱི་སྡེ། 名聲類

དཔའ་བོ་དང་རྩལ་ཅན་གྱི་སྡེ། 勇健類

ཆོམས་ལུས་དང་ཆད་ལུས་ཀྱི་སྡེ།

落空類

སྐྱེལ་བ་དང་ལེན་པར་འགྲོ་བའི་སྡེ།

取送類

བགོ་བ་དང་སྟེར་བའི་སྡེ།

分給類

སྙོམས་པ་དང་འགྲེད་པའི་སྡེ།

均賬類

ཕན་པ་དང་འཚོ་སྐྱོང་གི་སྡེ།

助濟類

ལིངས་ 畋獵

ཁྱིམ་ 漢語同上連用

ལིངས་འདེབས་ 打圍

ལིངས་འདེབས་འཇུག 使打圍

ལིངས་དང་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐོར། 畋獵類

三則

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ། 四體合璧文鑑

བམ་པོ་དགུ་པ། 第九卷

བསྒྲིགས་རིགས་བྱེད 齊排列行圍

ལིངས་བསྒྲིགས 排列行圍

གོ་བསྡུས 冬狩

རྔོས་འདེབས 相地畋獸

ལིངས་བསྒྲིགས་འཇུག 使排列行圍

ཀོ་བསྐོར 漢語同上

འཇོག་ཡང 山上趕獸

ལིངས་སྒྲིག་ལ་འགྲོ 去排列行圍

ཕག་རྔོན་བདའ 打野猪圍

ཞིང་གི་ཚེད་དུ་ལིངས་འདེབས 漢語同上

ཡར་ལིངས་འདེབས 春蒐

ལིངས་ལ་འགྲོ 去打圍

སྟོན་པ་འགྲོ 秋獮

འཇམ་ལིང་བྱེད 漢語同上

ལིངས་ལ་འོང 來打圍

སྟོན་ལིངས་འདེབས 漢語同上

སོས་ཀའི་ལིངས 夏苗

ལིངས་རྐྱང་བྱེད 一齊打圍

ལིངས་འཁོར་སྐྱོད་བྱེད 漢語同上

ལིངས་སྐོར་འཁྱིལ
合圍

ལིངས་གཏང
放圍

ལིངས་འཛུག
圍兩頭

མདུན་དུ་བསྐྱོད
前進

ལིངས་བཀྱེ
撒圍

ཀོ་བ
圍場

ཚགས་སྒྲིག
整圍

སྐོར་རྒྱུག་གཏོང
跑蘇合圍

ལིངས་འདེད
催圍

རྒྱང་སོ་ལྟ
瞭望

ལིངས་མདོང
圍底

ལིངས་ཟུར
圍肩

ལིངས་རྩེ
圍䐜

ཤ་དུའི་ཡིད་ཟླ་འཛེབས
哨鹿圍

ཤ་བ་འབོད
哨鹿

གྲིང་བུ་འབོད
哨麀

རྒྱང་སོ
遠瞭望

ཡང་རོགས་སྤྱིད
使山上趕獸

འཁྱག་ལིངས་འདེབས
春雪上趕獸

དཔྱིད་ལིངས་འདེབས
春日遊獵

ཕྱི་མདའ་རྒྱག 抹鞦射

མདའ་འཕྲུར་རྒྱག 對鐙射

མགོ་རྒྱུག 獸擦人過

ཕྲ་ཟུར་རྒྱུག 獸挨着過

མདའ་འཕེན 射獸

རྟ་མདའ་འཕེན 馬上射獸

ཁྲུས་འཁྱེར 嚇叫獸聲

བཀུག་སྒྲ 提獸聲

ཀ་འདེབས 上風吶喊射麅

སྐོར 轉迷卧獸

རི་དྭགས་སྐོར 獸被圍住

ཁྲུས་སྐོར 獸被圈住

ཁྲུས་འདེབས 嚇伏卧獸

བསྡུམ 收攏

ཚགས་སྒྲིམས 整齊貌

ཞིག་སྒྲིམས 漢語同上

ལོངས་འཁྲུག 人馬衆多

ལོངས་འཛེན 紫圍

ལོངས་གཞུག 進去了

ཕྱིར་དཀྲི 展開

ལོངས་ལས 歪斜了

མདའ་ཐལ་ཕྱིར 漢語同上

ཕུག་ཐལ 穿透

ཐགས་སེ་ཕུག 直透狀

གཏིང་ཐིགས 深中

བསྣུན་མདའ་རྒྱག 重射傷獸

མདའ་རྒྱག 箭銜住

མདའ་འཁྱེར 帶着箭

མདའ་ཐལ 箭穿透擴担

གནད་དུ་མ་ཕོག 中非致命處

མདའ་འཛུར 箭透皮

ཀྱེ་རྨས 箭鉄半邊劃着

མདའ་རྒྱུར་རྒྱུ 射着皮毛

འཕྱིད་གཞོར 截岔

རྒྱབ་འཁོར 攔獸使回

ཁྱུ་འདེད 趕獸使回

མདའ་ཁེལ 些微射着

爭射

མི་མདའ་རྒྱག 放鏑

མདུང་འདེབས 搶扎

ལོག་མདའ་རྒྱག 繞馬脖子射

ལག་མདའ་བརྗེ 換手射

མདའ་རྒྱབ་རྗེད

嗾狗聲

妝圍

圍聚狀

整齊貌

善獵人

放鷹

放狗

嗾狗

彩頭好

手快

從容

手快肯中

傷重必得

不得的踪跡

可得的踪跡

刺入狀

追趕傷獸

尋踪

傷輕不得

中獸深

中獸淺

正中

深入狀

རྐྱག 脚絆

འཁྱིར་རྡ 轉軸

ཐག་པ 脚線

སྐོར་ཤིང 繞線木軸

ཁྲ་སྒྲོན 墊板

ཀ་ཡེར་ཁ 鈴

སྤྲོ 飄翎

བཟང་སྐྱེད 轉軸上的銅線

ལོ་འཁོར 籠鷹

ལོ་ར་ཀ་སྟོ 養過冬

ཁྲ་ཕྱང 鷹架子

མགོ་ཞུམས 鷹帽子

ཁྲ་ཁྱི་ཚེ་བའི་སྐོར། 鷹犬類

ཁྲ་འབོད་འཛུག 使喚鷹

ལོ་བཙན་འཛུག 初次調練鷹狗

ངར་སྦྱོང 調練鷹狗

ངར་ལོབས 鷹狗熟練

ཁྲ་འཛིན 架鷹

ཁྲ་གདང་ལ་ཆུད 蹲鷹

གཞེང་གཅོག 熬鷹

ཁྲ་འབོད 唤鷹

གཙུག་ཁེབས 盔尾

ཊོ་ཁེབས [illegible]簷

དཔྲལ་ཁེབས 掩額

རྨོག་ཐོད 盔梁

ཏྲུ་མཚོན 器械

རྨོག 盔

རྣ་ཁེབས 遮耳

སྐེ་ཁྱེབས 護項

དམག་གི་ཏྲ་མཚོན་སྣ་ཚོགས 軍器類

七則

གཡབ་ཚོས 疏皮

ཁྱི་སྤྱིབ 狗捎子

ཁྱི་འཛོགས 狗項下支棍

ཁྲི་ཐག 牽狗皮條

ལག་ཤུབས 三指把掌

མཛུག་ཤུབས 五指把掌

དྲ་སྒྲོ 網兜

སྐྱག་ལྡང 鷹薊

護肋

遮縫

甲裙

護膝

護心鏡

甲袖

亮袖

甲前肩

護肩

鴈翅

鴈翅上鐵

鴈翅下鐵

護甲

甲身

綿甲

紮甲

盔纓項

盔襯帽

甲

暗甲

盔項上托子

項盤

盔項上管子

盔纓

འབྲུང་གཞུ 接腦弓

སྐྱོག་གཞུ 牛蹄弓

ཀྱ་གཞུ 魚腮弓

གཞུ་འཕྲམས 通面弓

གཞུ 弓

གཞུ་དཀྲིས 纏筋弓

རྭ་གཞུ 通角弓

རྭ་གཞུ་རིང་མོ 長角弓

སྟག་ཤ་ཁམ 虎裙

རིང་མ་སྟག་རིས 虎褂

གོས་རྟགས་ཅན 號衣

སྟག་ཞྭ 虎帽

སྟག་གོས 虎衣

མཛེར་ཐུར 小甲釘

ཁྲབ་རྟགས 盔牌子

ཞྭ་རྟགས་ཅན 號帽

ལྷགས་ཞར 盔甲罩

ཁྲབ་ཕྱང 甲葉

ཕྱང་བརྩེགས 甲棉明葉

ཕྱང་རྒྱུད 一排甲葉

ཡོག་མཛེར 甲釘

མདེའུ་ཟླ་གམ་མ 月牙披箭

མདའ་ལྕེབ་ཚེ་མ 叉披箭

མདེའུ་ཆམ 燕尾披箭

མདའ 披箭

སྒྲ་མདའ 大禮披箭

ཁག་ཐུན 尖披箭

སྦྱར་མདེའུ་མ 齊披箭

རྩ་མདའ 弩弓

ལྡིང་གཞིས་མ 雙機弩

རྡེལ་མདའ 彈弓

花水牛角面弓

གཙོད་རྭའི་གཞུ 野羊角面弓

ཤིང་གཞུ 木弓

水牛角面弓

འབྲོང་རྭའི་གཞུ 野牛角面弓

ཆུ་སྒྲང་ར་ཁྲའི་གཞུ

འཆང་གཞུ་རིལ་པོ 通把弓

ཆུར་སྐྱངས་མ 吸水弓

ཆུ་སྐྱང་རའི་གཞུ

圓哨箭

朴角哨箭

方哨箭

鴨嘴合包哨箭

索倫長披哨箭

榛子哨箭

大披箭

哨箭

長哨箭

合包肖箭

榛子哨披箭

射虎披箭

射虎弩箭

無哨披箭

哨子披箭

銹鐵披箭

小披箭

抹角披箭

梳脊披箭

藏文	漢文
འབག་ཐེའུ་ལེབ་མ	齊骲頭
འབག་ཐེའུ་སྣུར་མ	尖骲頭
ཤིང་གི་འབག་ཐེའུ	大木骲頭
འབག་ཐེའུ	骲頭
འབག་ཐེའུ་ཆེ་བ	大禮骲頭
འབག་ཐེའུ་གྲུ་བཞི་མ	四方骲頭
མདའ་ཤིང་སྐམ་ཁ་མ	木兎兒叉箭
མདའ་ལྷགས	快箭
མདའ་རྩེ་རྣོ	尖頭箭
མདའ་སྐམ་ཁ་མ	兎兒叉箭
མདའ་ལྕགས་སྐམ་ཁ་མ	鐵兎兒叉箭
འབར་མདའ	火燎桿箭
རམ་སོག་ས	角頭箭
མདེའུ་རིང་མ	長披箭
སོ་ལོན་མདའ་རིང་	索倫長披箭
མདེའུ་འབིག་མ	梅針箭
མདུང་རྩེ་མ	鎗頭箭
གཅོད་མདའ	齊梅針箭
མདེའུ་ལེབ་མ	齊哨箭
མདའ་འབེན་གཞུས་མ	把箭
མདའ་རྒྱང་འབེན་མ	射遠把箭

庫刀

斬馬刀

牌刀

大刀

挑刀

腰刀

玲瓏刀

遂矢

一枝

水箭

鴨嘴箭

墩子箭

有鉤無鐵箭

馬箭尖骲頭

無眼骲頭

射魚叉箭

馬箭骲頭

射虎骲頭

鼓子骲頭

རྟུལ 鈍

གྲི་ལྟག 刀背

རྩེ 尖子

རྩེ་ཅན 有尖

རྩེ་གསུམ 叉

དངལ 刃子

སོ་ཅན 有刃

རྣོ 快

ལྕགས་དབྱུག་གྲུ་བཞི་མ 鐧

ལྕགས་ཀྱི་དབྱུག་ཤིང 鐵尺

སྟ་རེ 斧

དགྲ་སྟ 鉞

ལག་མདུང 手鎗

མདུང་ཐོར 戈

མདའ་ཟླ་མ 戟

ལྕག་དབྱུག་ལྕགས་ཅན 鞭

གྲི 小刀

འཛེར་སྒྲོད 刀上小叉

མདུང 鎗

མདུང་ཀྱུ་ཅན 鈎鐮鎗

པ་དན་ཆུང་ཏུ 小順刀

པང་ལང་སོ་གཅིག་མ 順刀

རལ་གྲི 劍

གྲི་ཆུང 攮子

Tibetan	Chinese
རླུང་མདའ་	風鎗
མེ་མདའ་སྣབས་བདེ་	線鎗
སྣོ་བ་	鎗斗
ཐུ་	鎗星
མེ་སྒྲོགས་	礮
མེ་མདའ་	鳥鎗
མེ་མདའ་མིག་གསུམ་པ་	三眼銃
མེ་མདའ་ལྕགས་ཅན་	自来火鎗
ཆུ་ལ་བ་	水帶

Tibetan	Chinese
དབྱུག་པ་མགོ་སྐྱ་	拐子
སྐས་འཛེག	雲梯
ར་ང་	鹿角
ཆུ་རྐྱལ་	度水皮混沌
དབྱུག་ཏོ་	罩手棒
དབྱུག་པ་	棍
སྣེ་རྡབ་དབྱུག	梢子棍
ཕུབ་	籐牌
ཡུ་ལྕུགས་	钂子
སྟག་མདུང་གི་འཕྱར་ཤིང་	虎鎗划子
ཡུ་བ་	把子
བེར་ཀ་	棒

纛頂

梆子

麻搭

擠桶

旗

纛旗幅

蜈蚣纛

旄

纛纓

九龍袋

棉纛

畫角

纛

火繩

烘藥葫蘆

大尊葫蘆

背鏃帶子

烘藥

鉛子

鐵沙子

藥信

鏃堂內裝藥處

火箭

火藥

纏筋

軟處鋪筋

帮貼折處

重貼壞處

畫樺皮

漢語同上

配弓絃

勒紋處

安弓角弰

鏇弓

打磨弓面

下鰾

釘弓面

釘弓弰

黏弓墊

砍弓胎

安弓弰

鋪筋

製造軍器類

弓軟

弓没底子

弓有底子

弓半邊軟

弓彆

弓飽

弓挺

弓硬

使翻身

弓的帽身

帽身

使帽身

弾絃試弓

卸弓

弓的翻身

翻身

脚蹬上弓

腿彆上弓

端弓

上弓

漢語同上

搬上弓

漢語同上

བཟོ་རྩེ་མ 楷荒桿

མདའ་ཤིང་བསྲོ 煨箭桿

མདའ་ཤིང་སྲོང་ 端箭桿

མདའ་ཤིང་སྙོམས 截箭桿

གཞུ་ཤུབས 弓套子

གཞུ་རྒྱུད 弓弦

རྒྱུ་མདུད 弦挌搭

རྒྱུད་འདོགས་ས 弓墊子

སྒྲོང་ཤིང 弓夆子

གཞུ་ཁུག 弓弰插口凹處

འཁྱོག་མ 弓弰

འཁྱོག་སྣེ 弰頭

གཞུ་ལྡིང 扣子

འདེང་སྒྲུར 箭溜子

འཆང་འགྲམ 弓胎兩身

འཕྱལ་ཀ 弓弰插口

གཞུ་ཐེམ 弓腦

གཞུ་ཕྱེད་པ 弓半邊硬

གཞུ་ཡོ 弓歪

གཞུ་ཤིང 弓胎

འཆང་བཟུང 弓弝

གཞུ་དཔུང 弓弝膀子

མདའ་ཤིང་བཅུད། 細捋箭桿

འཕྱིད་བཅུད་རྒྱག 捋熱箭桿

མདའ་ཤིང་བསྒྲིབས། 捻箭桿

བསྒྲིབས་ཐང་། 捻着直

སྒྲོ་ཚ་སྙོམས། 裁箭翎

སྒྲོ་ཚང་སྙོམས། 鏇翎底

མཚལ་ལ་བསྐུ། 點銀硃扣

མདའ་ཤིང་ཐང་། 捋箭桿

སྦྲང་སྐུད་དཀྲི། 纏絨

ཤིང་ཤུན་དཀྲི། 畫桃皮

སྒྲོ་སྦྱོར། 摔箭翎

སྒྲོ་གནོན། 砑箭翎

མདའ་ཤིང་བྲུད། 刮箭桿

ཞིབ་ཚག་བྲིད། 細刮

ཅེ་རོད་བྲུད། 莖草打磨

ངང་དྲག་ཡོག 裹樺皮

མདེའུ་ཕུ་གུ་ལྕགས། 安骲頭

མདའ་ག་ལྕགས། 刮箭桿兩頭

རྒྱུས་པ་དཀྲི། 信口纏筋

རྒྱུས་པ་གནོན། 砑平

མདའ་ལྟོང་འབྲུ། 挑箭口

མདེའུ་ཚོད་བཀབ། 合箭鐵盤

མདེའུ་མིག་བཙེ། 安箭鐵

སྤྱིན་ལྕག 下鰾安箭信子

梅針箭鐵挺

箭鐵寬肩

兎兒叉上圓鼓肚

箭鐵信子

箭鐵兩刃

兎兒叉上哨子

箭鐵信根

箭鐵脊

一副箭鏑

箭鐵邊線

兎兒叉上鐵裕

漢語同上

插撒袋

火燎箭桿

釘結實

插箭

接箭桿

剳虎眼

削楠箭桿

鏇上釘橫釘

打磨見新

ཁྲུད་མོ་ལོག་མ་ 刀鞘底束

ཡུ་དོགས་ 小刀把束

ཡུ་ལྕགས་མིག་གཉིས་ 鞘上雙眼束襻

གྲི་ལྭང་ 腰刀繫子

ཡུ་རྩ་ 刀把束

གྲི་ཤུབས་ 刀鞘

གཞིར་མགོ་ 釘刀根鐵

ཁྲུད་མོ་ 刀鞘中束

ཞྭ་འཕེན་ 馬箭帽子

དམ་ལ་ 刀護手

འཕྲལ་ཀ་ 刀夲口

ཡུ་མགོ་ 刀把頂束

འཕེན་སྒྲོང་ཚད་ 法子

འཕེན་མིག་ 決口

འཕེག་སྐྱུད་ 箭欓子

རྒྱ་འཕེན་ 布把子

ཐག་སྐོར་ 鼓子

དམར་ཐིག་ 紅心

སྒྲོ་དོང་གཅིག་ 一披箭翎

འཐེབ་རལ་ 搬指

ཚད་ 準

འཕེན་ 箭把子

གཞུ་ཤུབས་ཀྱི་ཨ་ལོང་
烏翅環

ཨ་ལོང་གི་ཕོག་ཀྱུ
鑲環飾件

རྭར་ལྕགས
角鐵飾件

ཕྲེའུ་མཆུ
蝙蝠飾件

མཐའ་གཟེར
兜底飾件

ཕག་ཀྱུ
中間飾件

ལྕགས་གཟེར
箭眼飾件

ཕོག་ཀྱུ
帶傍飾件

འདོགས་མིག
帶鈎眼錢

སྤོམས་ལྕགས
小拴飾件

སྐམ་རྐེད
鞓帶

རྐེད་ཆིངས
襯帶

ཤུར་མ
飾件

ལྕགས་ཀྱུ
帶鈎

མདའ་གདོང
撒袋

སྒྲོལ་གདོང
摔靫

ནང་རིམ
撒袋內襯格

གཞུ་ཤུབས
弓靫

འཕོངས་སྐམ་གྱི་སྐོར།
撒袋弓靫類

- 弓罩
- 盛弓箭罩的荷包
- 罩箭罩
- 背的箭桶
- 箭桶
- 小箭桶
- 箭罩

- 架鞍
- 鞍
- 車鞍
- 駄鞍
- 方腦鞍
- 尖腦鞍

鞍轡類

སྒལ་ཞབས 屉

རྔ་མོའི་ཞབས་རྟེམ 駱駝屉

སྒ་ཞབས 鞍籠

ཡོབ་ཆེན 鐙

སྒ་གདན 鞍座子

ཀ་གདན 韂

ཡོབ་སྣུན 鐙磨

མཐེབ་འཐུམ 韂扦

སྒ་སྒྲོ 弔肚

སྒོ་རྒྱན 扯肚

ཆབ་ཅི 肚帶鏈子

ལྕགས་ལེང 小鏈子

ཆབ་མགོ 鐵攛子

རྡོ་ལག 拴鞍板皮條

གད་ཐག 梢繩

རྡོ་སྒྲོ 肚帶

སྒ་ཐིག 鞍縵

ཤིང་རྟའི་འགགས་ལྕུར 市鞍上鐵柱

གོང་ཐག 鞍板過樑皮

སྒ་སྙན་ཅན 弔屉鞦

སྒ་ཤིང 鞍翅

སྒ་རྟ 鞍喬

རྗེས་རྟ 後鞍喬

Tibetan	Chinese
མཐུར་མདའ།	偏韁
སྤྲབ་མདའ།	漢語同上
གཉེན་ཐག	押鞧
སྨར་ལྕགས་	拴蘸鐵
སྐྱོགས་སྐྱོགས་	蘸水
སྤྲབ་སྐྱོགས་	扯手
འགྲམ་ལྷུག	腮花
སྤྲབ་ཀ་ཐེར་	鉄拉扯
སྨར་འགྲམ་	提嚼
ཁ་སྨར་	嚼子
སྤྲབ	轡
མཐུར་མགོ	搭腦
འགག་སྒྲོག	兜口
གདོང་ལྷུག	鼻花
ཡོབ་རྒྱན་	鐙上雲頭
ཡོབ་མཐིལ་	鐙盤
ཡོབ་ལོང་	鐙樑
ཡོབ་ལུང་	鐙孔

ལྕག་དབྱུག 鞭桿

ལྕག་སྣེ 鞭繐

ལྕག་ཡུང 梃手

ལྕག 鞭子

ཡོག་མཆུ 燕尾飾件

འདམ་རྒྱན 平飾件

རྒྱུ 鞦轡墩子

སྒ་ཆས་སྤྱི་མ 常行飾件

ཡོག་རྒྱན 泡子飾件

ཡོག་ཀུ་ཐེང་མ 斜飾件

མེད་ཕྱིང 抛糞

ཤྲི་བ 鞦鍋子

སྒ་ཆས 飾件

སྒ་ཆས་འཕྱུར་མ 玲瓏飾件

མེད་ཐག 鞦稍鐵脚

མེད་སྒྲོགས 鞦稍

ཡ་བྲང 鞦根鉤鐵

མེད་ཀྱི་ཡོག་ཀུ 鞦稍飾件

གོང་མེད 攀胸

ཡོང་རྩེམ 提胸

སྟེད 鞦

སྟེད་ཤུང 軟鞦

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ། བམ་པོ་བཅུ་པ།

四體合璧文鑑 第十卷

མིའི་སྡེ།

人類 五則

མི

人

མཉྫུ

滿洲

འབངས

滿洲臣僕

མི་འབངས་རིགས

漢語同上

當差人

書吏

供事

兵丁

徒弟

學生

幕賓

太監

大儒

文人

師傅

大丈夫

賢者

隠士

儒

民

百姓

黎民

君子

蒙古

漢軍

高麗人

漢人

གཞལ་མཁན། 花户

ཁལ་པ། 綢户

ཤིང་རྟ་པ། 車户

ཤིང་རྟའི་ཁ་ལོ་པ། 車夫

མེལ་ཚེའི་གྲྭ་མི། 更夫

ཕྱེམ་བསྐྱང་ 仵作

ཕྱེམ་བསྐྱང་མ། 穩婆

སྒོ་ལྕགས་པ། 捕役

སོར་ཕྱི་བྲན། 庫丁

མེལ་ཚེ་པ། 巡捕

རྒྱུ་ཚོད་པ། 打更人

རྟ་ཐམ་པ། 馬牌子

མངག་གཞུག 承差

ཁྲང་ཐམ་པ། 走遞夫

རྟ་བསྲུང་ 小馬

རིས་གྲོགས། 夥件

འཕྲིན་པ། 傳事人

དམག་གི་འཕྲིན་པ། 跑報人

ལས་དྲང་པ། 校尉

མངགས་གཞུགས། 舍人

ཕྱུགས་ཚན་པ། 皂隷

ཞང་ཐན་པ། 門子

Tibetan	Chinese
བཟོ་པ།	工人
རྒྱུན་གྱི་བཟོ་མི།	長工
བཟོ་མི་གློ་བུར་པ།	短工
ཞིང་པ།	農夫
ཞིང་གཉེར།	莊頭
ཚལ་བསྲུང་།	園頭
སྐྱེད་ཚལ་པ།	園户
བཞམས་སྦྱོང་པ།	打樁夫
གྲུ་ཐག་མཁན།	翻跳夫
དུད་བཅུ་དཔོན།	牌頭
ཆུ་པ།	水手
གྲོ་རྒྱལ་པ།	水脚役
ལྷ་གླེ་པ།	搭綵匠
བཤམ་དར་པ།	鋪排
བྲེས་པ།	斗級
ངང་ཚེའི་ཁབ་ཙེ་པ།	爐頭
རྒྱལ་མཁན།	杈夫
རྒྱུ་མཁན།	標夫
ཁ་ལོ་པ།	漢語同上
རིན་ཐང་པ།	經紀
མི་འཚོང་པ།	人牙子

ཕྱུག་རྫི། 牛羊吏

ཤིང་བསྲུང་། 樹户

ཚོང་རྒྱག་པ། 販子

བྱང་དཔོན། 彩長

ཤིང་གཞོག་མཁན། 樵夫

ཡིངས་པ། 打牲人

གཡོས་མཁན། 厨子

རྟ་རྫི། 放馬人

ཁྲ་པ། 鷹把式

སོ་ཕག་མཁན། 瓦匠

བཟོ་བོ་རྣམས། 衆匠人

གླ་རིན། 傭工

ཚོང་མཁན། 商人

ཤིང་བཟོ། 木匠

གླས་པ་བའི་མི། 傭工人

ཚོང་པ། 買賣人

ཚག་བཟོག་པ། 艙匠

བཟོ་བོ། 匠人

算命人

相面人

法術人

媒人

干証

中保人

縴手

獸醫

祝神人

祈禱送紙人

師弟

施主

醫生

和尚

尼僧

師兄

喇嘛

女喇嘛

道士

女冠

ནང་མ་ 家生子

བྲན་རིགས་ 世僕

དགྲ་ 敵寇

ཁྲིད་པ་ 擄來人

བྲན་རབས་གཅིག་པ་ 一輩奴

བྲན་རབས་གཉིས་པ་ 兩輩奴

བྲན་རབས་གསུམ་པ་ 三輩奴

བྲན་རབས་བཞི་པ་ 四輩奴

གཡོག་གས་པོ་ 長隨

ལག་གཡོག་པ་ 跟馬人

ཁྲིད་འབྲང་པ་ 牽馬人

རག་པ་ 散跟奴僕

བྲན་ 奴僕

བྲན་ཚོ་ 衆奴僕

བྲན་མོ་ 使婢

བྲན་མོ་རྒན་ 老婢

བྲོ་པ་ 戲子

གར་པ་ 歌童

རོལ་མོ་མཁན་ 樂人

སྒྲུང་པ་ 說書人

གླུ་པ་ 會唱人

ཕོ་ཡན 鰥

ཡུགས་ 寡

ཕོ་རེངས 獨

དྭ་ཕྲུགས 孤

ངང་མཁོ་པ 閒居

མི་ཕལ་པ 閑人

ངང་དགའ་པ 閑散

ཕྱེལ་པོ 成對人

མི་ཚིམ 家口

སྐྱེས་བུ 衆人

ཡན་པ 白丁

སྐྱེས་པ 衆男人

སྐྱེས་དམན 女人

བུད་མེད 衆女人

མི་མགོ 人口

འཕྲིན་པ 送信人

བྲོས་པ 逃人

སྤྲང་པ 乞丐

ཕོ་སྐྱེས 男人

གསོད་པའི་དགྲ 刺客

ཁབ་ཆ 所擒活口

ཚེའུ་མེད 奸細

ཡང་མེས་མོ་ 曾祖母

ཕ་མེས་ 親祖

མ་མེས་ 親祖母

ཡེས་མེས་ 始祖

གཞི་མེས་ 高祖

གཞི་མེས་མོ་ 高祖母

ཡང་མེས་ཕོ་ 曾祖

མིའི་རིགས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐོར། 人倫類

二則

མི་རེངས་ 孤苦人

ཁྱག་གཅིག་ 單身

གཅིག་རྐྱང་ 孤立人

གསོལ་མ། 漢語同上

འོན་འཛིན་མ། 奶母

འོན་མ་ཕྱུ་ཕ། 漢語同上

ཁྱོས་པོ། 公公

སྒྲུག་མོ། 婆婆

ཕ་ཡར། 乳父

མ་མ། 乳母

མ་ཕྱི་མ། 繼母

ཕ་འཚོ་བ། 養父

མ་འཚོ་བ། 養母

ཨ་ཇོ། 爹

ཨ་ཡས། 娘

མ་ཡར། 後母

མ་གཞན། 漢語同上

ཕ། 父

མ། 母

ཨ་མ། 漢語同上

ཉེ་ཉེ་ཚོ། 諸母

མེས་པོ། 祖

མེས་མོ། 祖母

མེས་རབས། 衆祖

མེས་མོ་རབས། 衆祖母

གཉེན། 親

夫

妻

結髮夫妻

二妻彼此稱呼

漢語同上

衆叔父

漢語同上

衆嬸母

漢語同上

嬸母

漢語同上

衆伯父

衆伯母

叔父

奶公

伯父

伯母

小叔

衆小叔

妯娌

子

弟

弟婦

衆弟

衆弟婦

漢語同上

衆嫂

大伯

衆大伯

三從弟兄

族弟兄

衆兄

嫂

從弟兄

再從弟兄

妾

漢語同上

兄

漢語同上

ཡང་གའི་ཚ 四代孫

ཡང་སྐྱར་གའི་ཚ 五代孫

ཚ་སྐྱར 衆孫

ཚ་བོ 孫

ཡང་ཚ 曾孫

གའི་ཚ 元孫

བུ་ཆེན 長子

བུ་གཉིས་པ 次子

བུ་ཐ་ཆུང 老生子

གསོས་བུ 養子

ཚེ་པའི་ཚ་སྤུན 從堂姪

བུ་ཁག 衆子

བུ་སྤྲུག 漢語同上

བུ་ཐོ 頭生

ཚ་སྤུན 姪兒

མནའ་ཚ 姪婦

ཚ་སྤུན་ཕྱི་མ 堂姪

བུ་རབས 姪輩

མནའ་མ 媳婦

མནའ་ཚབ 童養媳婦

མནའ་མ་ཚོ 衆媳婦

漢語同上

漢語同上

外祖

親

漢語同上

親戚

長輩

親戚類

同姓

輩數

近

遠

疎遠

一支

族黨衆多

姓

姓氏

子嗣

族

漢語同上

同族

ཨ་ཅེ། 姐姐

ཨ་ཆེ། 漢語同上

མག་པ་ཆེ་བ། 姐夫

ཨ་ཅེ་ཚོ། 衆姐姐

ཨ་མའི་སྲིང་མོ། 姨父

ཞང་མག་ཆེ་བ། 姨母

མའི་སྲིང་གྲལ། 衆姨母

ཞང་མག 大姨夫

ཞང་ཚན་ཨ་ཅེ། 大姨母

ཞང་ཚན་ཨ་ཅེ་གྲལ། 諸大姨母

ཞང་པོ། 舅舅

ཞང་སྲུམ། 舅母

ཞང་གྲལ། 衆舅舅

ཞང་སྲུམ་གྲལ། 衆舅母

ཚ་ཞང་། 姑父

ཚ་ཞང་གྲལ། 衆姑

ཞང་སྲིང་། 衆姑父

མ་ཞང་། 外祖母

གྱོས་པོ། 丈人

སྒྱུག་མོ། 丈母

ཆ་ཞ། 姑

贅婿

衆女婿

姑表親

女兒

衆女兒

長女

女婿

妻兄

妻嫂

妻弟

妻弟婦

大姨大姑

小姑

小衿

小姨

妹夫小姨夫

衆妹子

衆妹夫

漢語同上

衆姐夫

連襟

妹子

གྲོགས་རྙིང་ 故友

མཛའ་གྲོགས 密友

གྲོགས་བཟང་ 好友

དགའ་གྲོགས 賓友

གྲོགས་པ 朋友

ཟླ་བོ་ 漢語同上連用

གྲོགས་ཚོ 衆朋友

གྲོགས་བྱེད་ 交友

གྲོགས་བཤེས་ཀྱི་སྐོར། 朋友類

གཉེན་སྐོར་ 衆親家

ལྷག་གི་གཉེན་འཚམས 異姓親戚

ཨ་ཞེ་ཕོ་ཕྲིང་ 姑表結親

ཕ་མིང་ 娘家

ཕ་མིང་སྐོར་ 娘家去

གཉེན་ 親家

ཤ་ཚ་སྐོར་ 姑表

ཤ་ཚ 外甥

ཤ་ཚའི་ཡང་ཚ 外孫

ཚ་བོ་ཞེས 姑舅兩姨孫

ལོ 年紀

ན་མཉམ་ 同歲

ལོ་ལོན་ 有年紀

ལོ་རྒས་ 上年紀了

རྒན་པོ་ 老

རྒན་བགྲེས་ 衆老者

རྒན་འདུག 老了

རྒས་རྒས་སུ་ 到老

བགྲེས་གཞོན་གྱི་སྐོར། 老少類

རིས་ཚན 同類

དགའ་གྲོགས་བྱེད་ 結賓友

མཛའ་བོ་ 交友

འགྲོགས་བཤེས་ 黨類

མཛའ་བརྩུག་བྱེད་ 結黨

鬚鬢髮全白了

鬚鬢髮黃了

有了皺紋

耳遲

沒牙

鬚鬢髮斑白

鬚鬢髮斑白了

有壽

健壯

康健

強壯

眼花

姐姐

衆姐姐

命長

壽

兄長

衆兄長

老兄

衆老兄

年紀漸老

長者

老翁

老嫗

སོ་སྐྱབ 成丁

སོ་མ་ཐེབ 未成丁

ཤེད་བྲེ 聰慧

གཅེས་ཡང 未經勞苦

གཞོན་པ 少

གཞོན་པ་ཚོ 衆少年

དར་མ 壯年

དར་བབས 年壯

འཁོགས་བྲ 老邁不堪

རྒས་འཁལ 退縮了

ཧྲན་པ་ཁྲམས 昏憒

འཁོགས 老朽

རྒས་འཁྱོམ 軟癱了

འཆོལ་པོ 絮叨了

འདར་བ 老了搖頭

མཐྲུ་ཕྱི 老衰邁了

ཧྲན་པ་འཁལ 詩悔了

རྒུད 衰憊

སྒུར 腰圭了

ཀུམས 抽抽了

ཚིག་འཆོལ 顛倒了

སྐྱེད་ཆུང་ 不大長

ཁར་མེད་ 弱小

ཀམས་ཆུང་ 單弱

སྐྱེད་མེད་ 不見長

སྐྱེད་ཅན་ 精壯

སྐྱེན་པ་ 言行早

མ་ཐར་བ་ 未出花小兒

མཆེན་རྐྱང་ 身小

ལྡོག་སམ་ལ་ 靈透

གསལ་ མདོག་ས་ཁ་ 畧靈透

མི་སྡུག་པ་ 討人嫌

རིག་པ་ཀ་ 伶俐

མཚེམ་ 雙生

བུ་སྡུག་ 愛小兒詞

ལྗིད་ཅན་ 體重

བྱང་སྡུག་ 福怡

乳小兒

དམར་སྦྲུག་ 赤子

པ་རྗེས་བུ་ 沒生子

ཕྱིས་སྐྱེས་བུ་ 漢語同上

བྱིས་པ་ 幼

ནུ་ཆུང་ 漢語同上

བུ་ཆུང་ 孺子

བུས་པ་ 食

小兒倚仗父母行

哃氣

背撒賴

撒賴

放刁

認生

小兒大方

撒嬌

漢語同上

老氣

孩氣

出息了

長了

小兒纔學立

小兒纔會走

漸長大了

出調了

長足

筋骨長足

初生身小

乳兒漸長

小兒顯長

漸漸長

གོས་རྐྱང་
上陣身不穿甲

གོས་མེད་
漢語同上

མི་རྐྱང་
單身

ལུས་
身

ལུས་དངོས་
原身

ངོ་མ་
正身

ངོ་ཐོག
像原身

མིའི་ལུས་ཀྱི་སྐོར།
人身類

八則

ག་ཀྲང་རྒྱལ
尿精

ག་ཡན་ཅན
賴皮子

ད་ཞུར་ཅན
肯哭

སྣབས་ལུག
流鼻涕小兒

ཡོག་གཅིན
尿精

水鬢

匾髻

頭髮分道

頭髮旋窩

頭皮

頭髮

汗毛

辮子

鬢角

爭食窩

腦後髮際

頭角

顖門

額

皺紋

空身

身量大

身量小

頭

孤身

身體停勻

赤身

མིག་ཁུང་ 眼眶

མིག་ཟུར་ 眼角

མིག 眼

སྨིན་མ་ 眉

མིག་འགྲམ་ 眼邊

མིག་འབྲས་ 眼珠

སྨིན་འཚམས་ 眉間

རྫི་མ་ 眼睫毛

རྒྱལ་མོ་ 瞳人

རྣ་བ་ 耳

མིག་ལྤགས་ 眼胞

མིག་གི་མེ་ཏོག་ 漢語同上

ངོ་ 臉

མཁུར་ཚོས་ 顴

མུར་འགྲམ་ 腮

འགྲམ་རུས་ 腮押

མཁུར་བ་ 裏腮

མགོ་སྣ་ 前奔顱

ལྟག་དབྱེ་ 後奔顱

སྐྲ་སེང་ 髮稀短

སྤྱི་ཐེར་ 脫頂

ཀླད་འཇམ་ 寬額

མགོ་མདུང་ 頭尖

鼻窪

鼻準

鼻柱

鼻孔

鼻翅

鼻

鼻根

鼻樑

耳底

耳門

耳竅

耳環眼

耳根

耳背

耳垂

漢語同上

耳朶

漢語同上

耳輪

ཀྱན 巧舌

འགྲམ་ག་སོག 牙關

སྨ་ར 鬍鬚

ཀོས་ཀ 下頦

སོ་བར 牙縫

སོ་ཁྲང 牙床

རྡེལ 牙花

སོ་བར་གྱི་ཤ 牙縫肉

འགྲམ་སོ 大牙

སོ་ཁྲ 包牙

སོ་བརྩེགས་མ 重牙

ལྕེའི་རྩང 漢語同上

སོ 牙

མདུན་སོ 門牙

མཆེ་བ 虎牙

མཆུ་ཚོམ 唇下窪處

ལྕེ 舌

མགྲིན་པ 咽喉

ལྕེ་རྩང 重舌

ཁ 口

འཇམ་སྒྲོང 口角

མཆུ་སྒྲོས 唇

མཆུ་གཞོར 人中

手掌

指

大指

食指

肩

肩膀

手

肘

手背

結喉

嗓根

嗓窩

脖頸

漢語同上

漢語亦同上

脖

脖項

食嗓

氣嗓

有鬚人

連鬢鬍

髭鬚

絡

མཆན་ཁུང་
漢語同上

ནུ་མདེའུ
奶頭嘴
ན་ཏོག

སེན་ཀ
指甲根

མཆན་ལྦུག
漢語同上通用

སྙིན
心窩

རོ་སྟོད
胸腔

གསུས་པ
肚

མཆན
胳肢窩

ནུ་མ
奶頭

བྲང
心坎

ཀ་ལ་མདོང
手了

ལག་རིས
手足紋

ཁུ་ཚུར
拳

སེན་མོ
指甲

མིང་མེད
無名指

མཐེའུ་ཆུང
小指

མཛུབ་དྲུག
六指

མཛུག་གུ
漢語同上

མཛུབ་མོ
漢語亦同上

གུང་མོ
中指

胯襠

馬面裏邊

馬面

脚面

臀

臀肉

腿

大腿

肷 胳下軟處

胯

腰眼

尾骨兩旁

背

腰

漢語同上

兩肋窪處

肚囊

小肚

臍

漢語同上

འཁྲིག་མ། 連細骨

གསེར། 腰節骨

ཚངས་ཚིགས། 尾骨

གཞུག་རུས།

གསར་རྩིབ། 軟肋

སོག་པ། 琵琶骨

དཔུང་པ། 肩骨

ལག་ངར། 棒子骨

བྲང་སོ། 胸岔小骨

རྩིབས་ལོག 胸岔骨

རྩིབ་མ། 肋

རྩིབ་ཐུང་། 短肋

ཀླད་མདུད། 腦精骨

སྐེ་ཚིགས། 脖頸骨

སྒྲོགས་རུས། 鎖子骨

ངང་རུས། 胸尖骨

རུས་པ། 骨

རུས་ཚིགས། 骨節

ཐོད་པ། 腦骨

མགོ་ལྟག 枕骨

རྒྱ་ལོང་། 攬筋

རྟིང་པ། 脚根

རྐང་མཐིལ། 脚底

肉

髍子肉

裏脊肉

羅裁肉

皮

毛孔

包絡嫩皮

肉核

脆骨

骨糟

踝

腿梁高處

腿梁

核桃骨

小腿骨

踝骨

外踝

裏

尾骨尖

胯骨軸

大腿骨

膝蓋骨

ལོང་ཀ 大腸

ནང་རོལ 臟腑總名

སྙིང་ 臟

དོན 腑

ཕོ་ཁ 胃口

རྒྱུ་མ 腸

རྒྱུ་དཀར 小腸

མཆིན་པ 肝

མཁྲིས་པ 膽

མཆེར་པ 脾

ཕོ་བ 胃

རྐང་ 骨髓

ཁྲིབ 津液

སྙིང 心

གློ་བ 肺

རྒྱུང་བ 漢語同上

རྒྱུ་པ 筋頭

ཀླད་པ 腦子

སྒལ་རྐང 脊髓

ཞག 油

ནང་ཚིལ 靴肚油

དར་ཚིལ 漢語同上

རྒྱུས་པ 筋

大汗

手足汗

汗微出

汗大出

氣

魂

魄

汗

氣管

精

液

呼吸氣

血

血道

脉

脖項跳脉

大腸頭

肛

三焦

腎

尿胞

漢語同上

出大恭

漢語同上

出恭

出小恭

漢語同上

屎

㜁皮

鼻涕

擤鼻涕

尿

眼眵

生眵

流眵淚

耳塞

喀痰

沫子

[illegible]水

眼淚

汗濕透

唾沫

吐唾沫

痰

ཟག་པ་འཛེར་
漢語同上

བྱིས་སྐྱག
小兒屎

བྱིས་སྐྱག་གཏོང་
小兒撒屎

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ།
四體合璧文鑑

བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ།
第十一卷

བྱད་དབྱིབས་ཀྱི་སྐོར།
容貌類

བྱད་
生相

སྐྱེས་ཀ་གཟུགས།
漢語同上

བྱད་ལུས།
相貌

བྱད་བཟང་
生相好

俊

美

大方

尊重

軒昂

白癜風

長雀瘢

污子

痣記

米口袋

彷彿

麻子

稠麻子

雀瘢

體

面貌相似

模樣

模樣相似

生相醜

骨格

形相

形相好

漢	西番
斜眼	མིག་ཡོན
眼微斜	མིག་ཀྱོག
眼斜視	མིག་ཡོ
茄皮眼	མིག་འཁྱིད
結喉長出	ཨོལ་མདུད་འབུར
貌陋	ཉམས་ངན
歪斜	ཀྱོལ་པོ
大頭	མགོ་ཆེ
頭大	མགོ་རྒྱས

漢	西番
胸膛高	བྲང་མཐོ
𨈬腰	རྐང་རིང
醜	མི་སྡུག
醜陋	ཟེ་ག་པ
醜鬼	སྡུག་འདྲེ
高條	ཕྲ་རིང
細條	ལྷུག་རིང
菀窕	འཛུམ་ཆགས
緊恰	འཁྱིལ་ཆགས
相貌還好	ཟེ་ཙམ
靨	བབས་ཚགས
華	སྡུག་གུ
俏	མཚར་སྡུག
緊束	འཛུམ་སྡུག

མིག་འཛུམ། 展眼

མིག་འཛུམ་ཙེད། 只是展眼

མིག་མདངས་བཟློག 遮眼色

ཟུམ་ཟུམ་བྱེད། 擠眼

མིག་གདངས། 大瞪著眼

མིག་རྩུབ་ལྟ། 白瞪著眼

མིག་འཚོལ། 賊眉鼠眼

མིག་འཁྱུག 眼珠亂轉

མིག་འབྱུར་ཤུག 直瞪著眼

མིག་རྡུལ་ཚེ 眼眵

མིག་རྡུལ། 漢語同上

མིག་རྟེ། 眼珠渾

མིག་སྐྱག 眼扎僂

མིག་འབུར། 眼珠圓大

མིག་ཆེར་བ། 大睜著眼

མིག་རུ་ར། 暴子眼

མིག་ཟིམ་ཟིམ། 眼瞇縫著

མིག་རྡུབ། 眼皮下垂

མིག་ཁོང་། 窪扎眼

མིག་སོར། 漢語同上

ཉེ་མ་མཐོང་། 近視眼

སྨོང་ལོང་། 雀矇眼

མིག་རྨག 爛眼邊

མིག་ཟིམ། 瞇縫眼

上唇短

開口

開著口

使開口

裂嘴

裂著嘴

大裂著嘴

匾嘴

撅嘴

唇下垂

張著口

露齒

鼻高

鼻塌

鼻扎

翻唇

耳扎

耳向前

耳輪返

耳根

眼珠亂動

眼光閃爍

མི་ཐུང་ 矮子

ཐུང་རིལ་ 矬子

ཐུང་ཐུང་ 矬矬的

ཨ་ལི་མ་ 矮矮的

ཡང་ཐེར་ཅན་ 緊就

རུས་ཚུགས་སྦོམ་ 骨格粗壯

ཕྲ་རིངས་ 細高挑

བོངས་ཐུང་ 矮

བོང་རིང་ 身材高

སྐམ་རིང་ 瘦高

ཕྲ་རིང་ 細高

གཞུང་རིང་ 直高

ལུས་བོངས་ཆགས་ 壯大大的

ལུས་འཕྱང་ 畧高些

སྦོམ་ཆེ་ 粗大

སྦོམ་ཆེ་ཆེ་ 粗大大的

མཐོ་ 高

སྐམ་རིང་ 瘦長

སྐམ་རིང་རིང་ 瘦長長的

ལུས་བོངས་ཆེ་ 壯大

ཁ་དངས་བྱེད་ 張開口

མཆུ་ཟུམ་ 閉口

མཆུ་ཟུམ་བྱེད་ 閉著口

胖肉膘頹

上身寬大

粗笨

甚粗笨

粗實

畧粗實

厚實

笨

畧笨

肥胖

胖了

橫實

畧橫實

富態

漢語同上

胖子

發福

圭腰

駝背

敦實

弱小

矬胖

羅鼓腰

漢語同上

瘦人拱肩

瘦

胖腹膘額

臉下窄

瘦人

腹大下垂

瘦怯

軟弱

漢語同上

瘦怯怯的

累軟弱

臉胖平了

小兒壯大

胖壯了

臉胖的可厭

小兒壯大貌

胖夯

胖臉寬大

甚胖

膘膗

腹大

胖的可厭

矮胖

མདོག 顏色

མདོག་སྐྱ 雪白的

བཞིན་སྨུལ 滋潤

མདོག་དམར 紅潤

ནམ་འགྱུར་ལོག 顏色改變了

བཞིན་གནག 黲黑了

有嗔色

བཞིན་པ་སྨྲས་པ 氣色憤懣

གདོང 臉色

གདོང་ཅན 相貌軒昂

བཞིན་ཅན 氣色的

བཞིན་རྒྱས 氣色開展

བཞིན་འགྱུར 氣色變了

ངོ་ཉམས 面

ཞུམ་འདུག 甚瘦了

སྐྲང་རིད 栽腔

སྐྲང་རིད་འདུག 衰弱栽腔

བཞིན 氣色

རིད་པ 單弱

རིད་འདུག 單弱了

ཤ་རིད་པ 太瘦

ལུས་ཞུམ 甚瘦

- རྐང་ 瘦了
- ཤིད་ལྱང་ 很瘦了
- བཀྲག་ཤོར་ 忽然瘦了
- གཞོན་ཉམས་ 少相
- ངང་རི་བ 無聊
- ཧོན་ནེ་བ 無意思
- ཞལ་མདོག 臉發白了
- བཀྲག་ཆུང་ 清減了
- སྡོ་སྐྱ་ཕོར་སྐྱོང་ 漢語同上
- བཞིན་ཞོར་ 憔悴
- ཁྲོ་ཉམས་ 怒色
- ཐེངས་ 氣的髮怍

- སེར་ཐག་ཆད་ 臉黃了
- བཞིན་སྔོས་ 臉青了
- བཞིན་སྐྱ་ཐལ་ 氣色淡白
- ངོ་སྐྱ་ 氣色煞白
- སྐྱ་སྐྱུར་ 白淨
- དམར་མདངས་ 臉紅了
- དམར་པོར་ལྡོག 臉飛紅
- བཞིན་དམར་ནག 臉紫了
- མདངས་ཅན་ 鮮明
- བཀྲག་ཆ་བ 光彩
- གཟི་མདངས་ཅན་ 光亮
- བཀྲག་མདངས་ཅན་ 光潤

ངང་ཚུལ་དང་སེམས་ཀྱི་སྐོར། 性情類

二則

ལས། 命

ལས་ཅན། 命定

སྐལ་བ། 稟賦

སྐལ་བ་ཅན། 造定

ངང་ཚུལ། 性

ངང་བཞིན། 生性

སྐྱེས་ཐོབ། 稟性

བསོད་ཅན། 天生福人

རྒས་ཧྲམས་རྡོང་། 老蒼

ནག་ལྡོག 黑面

སྐྱེ་ཡེ། 天老

ཡེ་ཞུགས། 漢語同上

ཡིད་ 心

ཡིད་གཞུངས་ 良心

ཡིད་གཞུངས་ཅན་ 有心的

ཧོན་གཉེར་ 志

ཧོལ་ཏེ་ 忽想起

ཐོལ་ཐོལ་ 不時的想

དྲན་ཤེས་ 記性

དྲན་འཇུག 使想念

ཡིད་ལ་བཏགས་ 心內放不開

ཨ་ཁོ་ 尋思的口氣

སེམས་འཇུག 使思想

བསམ་བློ 思

འཚོར་རྒྱུག 尋思

ཤེས་པ་ 情

དྲན་ 想念

སེམས་པ་ 想著

སེམས་གཞིང་ཅན་ 思想

སེམས་པར་བྱེད་ 想起

བསམ་མནོ་གཏོང་ 思量

བསམ་པ་ 意

བསམ་པ་ཅན་ 有識見

བསམ་མནོ་ཅན་ 有識見的

སེམས་པ་ 想

Tibetan	Chinese
བསམ་མནོ་གཞིག་འཇུག	使籌畫
ཞིབ་འཇུག་བྱེད་	一齊籌畫
རྟོག་པ་	慮
རྟོག་དཔྱོད་	思慮
སྒྲིན་	計策
འདིང་	韜畧
འདིང་རྒྱག	謀
སྒྲིན་འདིང་ཅན་	有謀畧
བསམ་མནོ་གཞིག	籌畫
གཤིས་འཇམ་	灑落
ཕོང་སྒྲིན་	雅
བློ་རྩེ	剛
འཇམ་པ་	柔

Tibetan	Chinese
ཕྱོག་ཡངས་ཙམ་	畧寬宏
ཡིད་དལ་	舒裕
ཡིད་དལ་ཙམ་	畧舒裕
ཕོང་ཡངས་	舒展
དྲང་པོ་	公
བློ་རྒྱ་ཆེ	濶大
བློ་ཕྱོག་ཡངས་	自如
དགྱེལ་ཆེ	寬宏
དོན་གཉེར་ཅན་	有志的
བློ་ཤེད་	度量
བློ་ཤེད་ཅན་	有度量
བློ་རྒྱ་ཅན་	有度量的

福祉類

壽

有壽的

造化

有造化的

福

有福的

福祉

有福祉的

遠慮

心細不直爽

算著了

正合著

黙黙的

暗暗的

揆

揆度

揣度

猜想

བསོད་ནམས་ཐོབ། 得福

བསོད་ནམས་འབྱུང་ 受福

ཚོགས། 聚

བསོད་ནམས་འདུས། 屢受福祉

ཡིད་མཐུན། 順

ལྟས། 祥

ངོ་མཚར། 瑞

མཚན་མ། 兆

སྐྱབས། 佑

བདེ། 太平

རྟས་བདེ། 平

གཏན་དུ། 長遠

བདེ་བ། 安

ཞི་བ། 康

ཁྱེ་མཚར། 甚是造化

ཕྱུག་པོ། 富

མཆོག 貴

དགའ་བ། 喜

བཟང་། 吉

ཡོང་ 寬裕

ཡོང་ཙམ་ 畧寬裕

བཟང་ཡང་ 饒裕

བཟང་འཇོམ་ 便當

འབྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་ 極富

དཔང་ཐང་རྒྱས་ 興旺

དཔང་ཐང་འཕེལ་ 興騰

དར་བ་ 興隆

ཁྱིམ་སྐྱོང་ 漢語同上連用

ཁྱིམ་འབྱོར་ 儘過得

བཙན་ཕྱུག་འཛོམ་པ་ 富家熱鬧

ཕྱུག་པ་དང་ཡོང་བའི་སྐོར། 富裕類

ཕྱུག་པོ་ 富

ཆེར་ཕྱུག་པ་ 巨富了

ཕྱུག་པོར་གྱུར་ 富了

ཕྱུག་པོ་ཚོ་ 衆富家

ཕྱུག་པོར་བཏང་ 使富

འཚོ་ཆས་ 生計

ཕྱུག་པོར་སོང་བ་ 已富

སོ་ཚོ་སྐྱོང་ 過日子

行孝

孝

ཤི་ཞུ་ཅན། 孝順人

ཤི་ཞུ་ཆེ་བ། 大孝

ཡིད་མཐུན། 順姿

ཤི་ཞུ་མཁས། 達孝

བློ་མཐུན། མཐུན་འཇུག་རྣ 遵從

སྤྱི་ཞུ་དང་གསོ་བའི་སྐོར། 孝養類

有產業

有遺產

有力人家

厚實

過得

還過得

孳生[illegible]

足用

充裕

富裕

富足熱鬧

人多熱鬧

上分

不玷辱

顯親

尊親

婦盡孝道

色難

不敢毀傷

不違悖

盡心

老老

敬老

長長

服事

親親

敬親

悅親

養親

養志

事奉

事親

寵愛

被寵愛

另相親愛

和

親近

親愛

相親愛

寵

行弟道

憐愛

愛惜

包涵

使為兄長

悌

盡弟道的

居長

使居長

兄禮相待

兄長自居

友悌類

- ཉེ་བ་སྐྱོག་བྱེད་པ། 友愛
- གྲོས་བསྡུན། 有商量
- ཕྲོ་མཐུན། 和順
- མཐུན་བདགས། 推讓
- མཐུན་སྙོམས་རེས། 謙讓
- ཞེས་སྙོམས། 謙
- བཟོད། 忍
- བཟོད་པར་བྱེད། 忍耐
- བཟོད་པ་ཅན། 性能忍耐
- སྐྱགས་ཞེན། 性能護庇
- རྒྱ་བ་བྱེད། 性好遮護

བྱམས་པ་བརྩེའི་སྐོར། 仁義類

- བྱམས་པ། 仁
- བྱམས་པ་ཅན། 仁人
- བྱམས་པར་བྱེད། 仁愛
- བྱམས་པར་བྱེད་འདུག 被人愛
- བྱམས་རེས་བྱེད། 相仁愛
- བྱམས་པར་འོས། 可愛
- སྙིང་རྗེ། 慈
- སྙིང་རྗེ་ཅན། 慈善人

理

有理

有道理

節

節烈

心裏不忍

義

有義氣的

倫

包容

恐至傷

不忍

漢語同上

不惜費

恕

能恕的人

體諒

惻然

撫養

優愛

恩惠

慈愛

被慈愛

可憐

可憫

ཡིད་སྙོམས 平

རང་སེམས་ལྟ 不狥情

མི་འགེབ 不隱瞞

མི་གསང 不藏匿

དྲང་པོ 忠

ཡིད་དྲང་པོ 忠的

དྲང་པ 正

དྲང་ཐིག་ཅན 端正

སྲོང་པོ 直

དྲང་པོ་དང་གཙང་སྦྲའི་སྐོར། 忠清類

ཡིད་གཉིས་མེད 不貳心

མི་འགྱུར 不改變

མི་འཁང་ 不多爭

དྲི་མ་མེད་ 無玷

ངོ་མཐོ་ 體面

མི་འཆིང་ 不爲所累

མི་འཛེར་ 不取

ཧམ་པ་མེད་ 不貪

སྐྱོག་སླ་མི་བྱེད་ 漢語同上

吡心

འཛེམ་བག་ 行廉

ངེས་གཙང་ 簡約

མི་གོས་ 不爲所染

གཙང་མ་ 清

གཙང་བ་ 畧清的

མི་རྙོགས་ 潔

ཚུལ་གཙང་ 廉

ངོ་ཚ་ཅན་ 廉

ངན་སྐྱབ་མི་བྱེད་ 不偏護

ཕྱ་ཕྱུ་མེད་ 不偏

ཕྱོགས་རིས་མེད་ 無私

ཞེ་མི་གདུགས་ 不刻薄

懂脉

有眼色

不憔

會

預有知覺

靈性

穎悟

有悟性

多見識

神

靈

睿

耳聰心靈

智

智者

光

明

明白

聰明

聰慧人

累聰明

肖內靈透

聰智類

ངང་མཐུན 經綸

ཕུལ་བྱུང 出類

རྩེར་སོན 拔萃

རེ་གནས 人望

伶透

ཡོན་ཏན 德

ཡོན་ཏན་ཅན 有德

རྩལ་པ 藝

བསྒྲུབ་ནུས 能

བསྒྲུབ་འདུག 能成

ཡོན་ཏན་དང་རྩལ་པའི་སྐོར 德藝類

སེམས་ལ་ལ་འཇུག 進得去

ཐོག་ཁན 聽說

མི་འཆུགས 料事不差

ནུས་མཐུ 能幹

ནུས་མཐུ་ཅན 能幹人

སྟོབས་ཀྱུངས 本領

ཤེད་ཀྱུངས 本事

འཕྱུལ་བ་དེ 在行

མདོན་མཆོན་ཅན 冲達

གཟོ 巧

འཐེབ་ཁྱག་ཅམ 小有才幹

སྤབས་པ་དེ 爽快

བློ་གསལ 靈透

ཡོང་ཐང་ཅན 強幹

ཐེར་ཡང 爽利

ངོགས་པ་དེ 畧爽利

ཡོང 去得

ཁྱོགས་སོ 儘可以

ཡོང་མདོག 可觀

བཀོལ་བ་དེ 伶便

ངེས་པ 果斷

སྙིང་སྟོབས 有主宰

སྙིང་ཤེད་ཅན 有內囊

འཕྱོར་པོ 俊秀

ཕུད་ཐོན་པ 超羣

ཡག་ཤོས 英俊

བཟང 賢能

ལྷག 優長

རྣོན་པོ 敏捷

大方

端莊

簡約

有節

沉重

畧沉重

穩重

厚重

畧厚重

厚重類

無疣星

從容

捷健

快當

善溜冰雪的

有本事

在行人

做事快完者

བག་ཡེབས། 温厚

དྲང་པོ། 樸實

དྲང་ཙམ། 畧樸實

བག་ཡོད། 守分

བབས་ཁྲིབ་ཅན། 敦厚樣

རྩེ་གཅིག 實心樣

གསོང་པོ། 循良

སྲུང་ཅན། 畧循良

སྙོམས། 和平

ཡིད་མཐུན། 和諧

གཡུང་མོ། 沉重樣

དྲུང་པོ། 莊重樣

བརྗིད་ཅན། 勇銳

བདེན་པ། 誠

བདེན་སེམས་ཅན། 竭誠

བདེན། 真實

ཡིད་བརྟན་ཅན། 誠實

གཤིས་བཟང་། 温和

ངང་འཇམ། 柔和

བརྟན། 信實

སྒྲུང་བརྟན། 頗信得

རྒྱགས་སྲུབ། 安常人

ངང་བརྟན། 鎮定

ཞི་བ། 温良

འཇམ་པོ། 柔順

ཞེ་དང་ 恭敬

ཞེ་དང་བྱེད་ 待人恭敬

ཞེ་དང་བྱེད་འཇུག 使人恭敬

གུས་པ་ 恭

བརྩེན་འཁུས་ 敬

བརྩེན་ཁུས་ཅན་ 謹

བརྩེན་པར་བྱེད་ 至敬

བརྩེན་དུ་འཇུག་ 使人敬

བརྩེན་འཁུས་དང་ལྡན་པའི་སྡེ་ཚན། 敬慎類

ཚོད་འཛིན་ 安分

度日

སེམས་སྣ་གཅིག་པ་ 一意行走

རྩལ་གཅིག་གིས་འཚོ་བ་ 一意

དམན་ཆ 謙

དམན་ཆ་འཛིན 謙遜

ཉན་ཤེས་བསྲུན 至慎

སྙིང་ཆུང 小心人

མི་སྨྱོག 敬

བཀུར་བར་བྱེད་འཇུག 使人重待

ཉང་ལུགས་བཞེད 厚待

ཉང་ལུགས་བྱེད་འཇུག 使人厚待

ཉན་ཤེས་ཅན 慎

འདུད་པ 尊重

འདུད་པར་བྱེད་འཇུག 使人尊重

ཞེས་བྱེད 優待

བཀུར་བར་བྱེད 重待

གུས་པ་ར་བྱེད 至恭

དད་པ 敬謹

དད་པ་ཅན 敬謹人

དད་པར་བྱེད 待人敬謹

親近樣

漢語同上

響音快樣

相親樣

親熱樣

親和樣

漢語同上

和氣

和氣人

親睦

和藹樣

和

和合

使合

相合

親熱

待人親熱

有親情

睦

親和類

འགྲིག་པར་བྱེད 共合

ལྷན་དུ 共

ལྷན་དུ་འཛོམ 共同

མཐུན་པར་བྱེད 合好

ཡིད་དུ་ཐངས 和同

ཐངས་ཤིང་སྦྲག 漢語同上

གཅིས་སྒྲས 相共

འགྲིག་མཐུན 合

གོམས་སུ་འཇུག 使相契

སྦྱང་བ 熟練

གོམས་འདྲིས་བྱུང 熟了

སྙིང་སྡུག 同

འདྲིས 習慣

འདྲིས་སུ་འཇུག 使習慣

འདྲིས་ཚ་བྱུང 使熟了的

གོམས་པར་བྱེད 相契

བག་ཡངས 爽快樣

ནང་གཙང 相褻

ནང་གཙང་འཇུག 使相熟

ནང་གཙང་བྱུང 相熟了

ཡིན་ཙམ་སྤྱོད། 搯筭著用

ཡིན་ཙམ་སྤྱོད་དུ་འཇུག 常搯筭著用

ཡིན་ཙམ་སྤྱོད་རེས། 使常搯筭著用

ཚད་སྤྱོད་འཇུག 使節用

ཞིབ་ཆག་སྤྱོད། 撙節

ཞིབ་ཆག་སྤྱོད་འཇུག 使撙節

ཞིབ་ཆག་སྤྱོད་རེས། 一齊撙節

སེར་སྣ་སྤྱོད་འཇུག 使節儉

སེར་སྣ་སྤྱོད་རེས། 一齊節儉

ཚད་ཅན། 有節

ཚད་སྤྱོད། 節用

འཕྲིལ་ཀ་འཛིན་རེས། 一齊儉省

འཕྲིལ་ཀ་འཛིན་གྲོགས་སྤྱོད། 漢語同上

བཅུལ་བར་སྤྱོད། 節儉

སྤྱམ་ཚེ། 儉省

འཕེལ་པོ། 儉省人

འཕེལ་དུ་འཇུག 儉省用

འཕྲིལ་ཀ་མི་དྲལ། 使儉省

སྤྱམ་ཚེ་བ་དང་ཚད་ལྡན་གྱི་སྐོར། 省儉類

བརྩོན་པ། 功夫

བརྩོན་པར་བྱེད། 用功

བརྩོན་དུ་འཇུག 使用功

བརྩོན་རེས་བྱེད། 一齊用功

བརྩོན་པ་དང་འབད་པའི་སྡེ། 黽勉類

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ། 四體合璧文鑑

བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ། 第十二卷

ཡང་ས་པ། 愛惜

བསེ་རགས། 嗇

དམ་དོག་ཆེ། 吝

ཐལ་མི་འཛག 不濫費

ཕྲ་མོ། 細

ཕྲ་བར་བྱེད། 細緻

མིག་ཕྲ། 細吝

འཛིན་སོ་ཅན། 善把持

མི་བརྐྱག 不奢侈

ཟད་མི་ཟ། 不耗費

མི་ཐལ། 不過費

མི་ཐོག 不悞

ལོང་སྐབས་མེད 不得閒空

འབད་པ 功業

འབད་པ་ཅན 有功業的

མི་ཡེངས་པ 不躲懶

ཡེ་མི་ཡེངས་པ 總不躲懶

སེམས་ངལ་མི་བྱེད 不安息

ངལ་མི་གསོ 總不安息

མི་ངལ་བར་རྒྱུན 總不間斷

ལེ་ལོ་མེད 不懶惰

མི་བསྐྱུན 不倦

མི་སྐྱོད་པ 無倦

མི་ཁ་ཡེལ 不歇息

ནར་མར་རྒྱུན 總不歇息

མི་ངལ 無歇息

ཆད་མེད་རྒྱུན 不間斷

དཀའ་སྤྱད 急奕

འབྲུན་པར་བྱེད 肫肫的用心

བརྩོན་པ 專心

རྒྱུན 篤志

བརྩོན་འགྲུས་བྱེད 漢語同上

ཤེད་བསྐྱེད 用力

ཤེད་བསྐྱེད་འདུག 使用力

བརྩོན་པ་ཅན 勤

ཤེ་མོང་ཅན 壯

ཧྲེགས་པོ 剛強

མཁྲེགས་པོ 結實

བརྗིད་ 威

བརྗིད་ཅན་ 有威的

དཔའ་བོ་ 勇

དཔའ་བར་བྱེད་ 勇往

རྩལ་ཅན་ 強健

དཔའ་རབ་ 雄壯

དཔའ་ཞེམས་ཅན་ 強威

དཔའ་བོ་དང་རྩལ་ཅན་གྱི་སྐོར། 勇健類

སྲོག་བསྐྱོས 拚命

གཞུང་དོན་ཅན 功

གཞུང་དོན་སྒྲུབ 烈

འབད་འབད་བྱེད 把拮

ཁས་ལེན་བྱེད 求告著走

རྩེ་གཅིག 誠心

ལྷི་ལྷུག 儘力

འབད་པར་བྱེད 奮勉

འབད་པར་བྱེད་འཇུག 使奮勉

འབད་རིས་བྱེད 一齊奮勉

འབད་གྲོགས་བྱེད 漢語同上

ཡུས་ཆགས་བྱེད། 勉強

སྙིང་ཆེ། 膽大

མི་འཚོ་སླ་པ། 决斷

ཐུ་ར་ཐག 慷慨

ཐུར་ཡོད། 奮勇

སྤྲོ་ཆ་གཏོང་། 振發奮

སྤྲོ་བ་ཅན། 不怯向前

དཀའ་སྤྱོད། 堅強

བསྣན་འཛུག 扎掙

ཕར་དུ་ལྕན 勉

སྤྲོ་སྤྲུ་ཅན། 練長

གཟི་ཅན། 精壯

ནུས་ཤུགས་ཅན། 精神好

ཐུར་པོ། 勇健

ཐུར་སྤྲོད། 發奮

ཁྱར་ལེན། 擔得

ཆུགས་ཐུབ། 敵得住

བཟོད་ཐུབ། 耐得住

རྐང་ཅན། 有筋力

ཤུགས་ཅན། 壯實人

འཇིགས་པ། 可怕

སྐྲག་འོས། 可懼

སྟོབས། 力

སྟོབས་ཅན། 有力的

ཤུགས་འདེབས། 用力

- གྲགས་པ་ 張揚
- དྲིལ་བསྒྲགས་ 傳揚
- དྲིལ་བསྒྲགས་པར་བྱེད་ 使傳揚
- བརྫབ་གཤོགས་ 訛傳
- གྲགས་ལྡན་ 有聲
- གྲགས་པ་འབྱེད་ 聲揚
- མིང་བསྒྲགས་ 宣揚
- མིང་བསྒྲགས་པར་བྱེད་ 使宣揚
- མིང་གྲངས་ 享名
- མིང་ཐོན་ 名字到去了
- སྙན་གྲགས་ 聲名
- སྙན་གྲགས་ཅན་ 有名望

- མིང་དང་སྙན་གྲགས་ཀྱི་སྐོར། 名聲類
- བཀུར་བའི་མིང་ 表字
- མིང་གྲགས་ 名揚
- གྲགས་པ་ཆེ་ 出名
- མིང་ཐོབ་ 得名
- མིང་ཅན་ 有名的
- མིང་འདོགས་ 起名
- མིང་ཡ་ཐོང་ 四名
- མིང་ཟླ་ 同名
- མཚན་ 號

བསྟོད་ངེས་བྱེད། 齊稱讚

བསྟོད་གྲགས་བྱེད། 漢語同上

གཟེངས་བསྟོད་བྱེད། 稱揚

གཟེངས་བསྟོད་འཇུག 使稱揚

མཆོར་སྒྲད་འདོན་འཇུག 使讚美

བསྟོད་པ། 讚

བསྟོད་པར་བྱེད། 稱讚

བསྟོད་དུ་འཇུག 使稱讚

ཡ་མཚན་ངེས་བྱེད། 齊驚奇

ཡ་མཚན་སྐྱོགས་བྱེད། 漢語同上

ཀན་ལྡེབ། 牙讚美聲

ཚར་སྒྲད་འདོན། 舌讚美聲

བསྔགས་པ་དང་བསྟོད་པའི་སྐོར། 稱獎類

བསྔགས་པ་འོས། 可嘉

ངོ་མཚར་བ། 奇

ཡ་མཚན་བྱེད། 驚奇

ཡ་མཚན་དུ་འཇུག 使驚奇

བསྔགས་པ། 誇獎

བསྔགས་པར་བྱེད། 致於誇獎

བསྔགས་ངེས་བྱེད། 齊誇獎

བསྔགས་སྒྲོགས་བྱེད། 漢語同上

དྲི་རེས་བྱེད། 一齊問

དྲི་སྒོས། བྱེད། 漢語同上

དྲི་ཚད་གཅོད། 使請示

དྲི་ཚད་བྱེད། 請示

དྲི་བསྐུལ་བྱེད། 提著問

དྲི་བ། 使問

དྲི་བར་བྱེད། 問

དྲི་བར་བྱེད་འཇུག 使人問

དྲི་བར་འགྲོ། 去問

དྲི་བར་འོང་། 來問

དྲི་བ་དང་ལན། ཀྱི་སྐོར། 問答類

二則

ངོ་མཚར། 驚異詞

ཐག་ཡལ་མ། ཡིན། 非等閒人

ཨ་ལི། 贊美聲

ཀྱེ་མ་ཚར། 贊好詞

ཨ་རེ་མཚར། 果真好

བོ་རྒྱབ། འདུག 難為他

གཟེངས་བསྟོད། ངེས་བྱེད། 贊揚

ཨ་ལ་ལ། 於戲

མ་ལ། 驚奇聲

ཀྱི་མ། 驚訝聲

使答應

答應

使人答應

使告訴

好麼

那里

幾個

有麼

沒麼

安麼

怎麼說來

說甚麼

何處的

何如

這不是麼

為何

何樣

何處

怎樣了

做甚麼

搜求著問

在何處

幾時

怎麼

甚麼

ཡེ་འཆུག 瞞得過麼

འཆུག་འགྱོ། འམ། 還得錯麼

མི་འཆུག 瞞不過

སྨྲ་རྒྱུ་ཟད 詞窮了

ཡ་ཡ 隨便答應聲

ཨོ་དྲུ 懶應聲

རང་ཀ་རང 自然

མགོ་ཅོག་བྱེད 點頭

ཡིན 是

ངེས་པར 果然

ཨེ་ཙོ 答應聲

ལགས 急應聲

ཨ 慢應聲

ཁ་བརྒྱུད 傳說

གསལ་ཆ་བྱེད 轉達

ངག་འཕྲིན་སྐྱར་བྱེད 口寄信

ལབ་རུ་འོང 來告訴

ལབས་རུ་གཏོང 使去告訴

དོན་ཞུ 舉要告訴

ལབས 告訴

ལབ་འཇུག 使人告訴

ལབ་རུ་འགྲོ 去告訴

ལྟོས། 使瞧

མིག་གཏོང་། 瞧

མིག་གཏོང་རེས་བྱེད། 同瞧

མིག་གཏོང་ཁྱུགས་བྱེད། 眼亂瞧

རྒྱང་སོ་འཛུགས། 瞭望

མིག་འཕེན་འདུག 被看見

དཔྱོད། 使詳看

དཔྱོད་པར་བྱེད། 詳細看

དཔྱོད་དུ་འཇུག 使詳細看

སྐེ་བསྒྲེང་བལྟ། 探著身看

འབྲུར་ལྡུགས་བལྟ། 注目看

རྒྱང་ལྟས་བྱེད། 遠望動靜

མིག་འཕེན། 綽略看

གཟིགས་པ་དང་བལྟ་བའི་སྡེ། 觀視類 二則

བལྟ། 看

བལྟ་འཇུག 使看

བལྟ་རུ་འཇུག 給看去

བལྟ་རེས་བྱེད། 同看

བལྟ་བར་འགྲོ། 去看

བལྟ་བར་གཏོང་། 使去看

བལྟ་མཁན་གཏོང་། 使人徃看

བལྟ་བར་འོང་། 来看

ལག་སྒྲིབས་བལྟ། 手遮目光看

ངོ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་ 漢語同上

གོམས་པ་ 熟

མིག་བཙང་བྱེད་ 眼光媚態

མིག་བཙང་སྨྲ་རེས་བྱེད་ 呆著臉看

ངོ་ཤེས་བྱེད་ 認得

ངོ་ཤེས་འཇུག་ 使認

ངོ་ཤེས་པར་འགྲོ་ 去認

ངོ་ཤེས་པར་འོང་ 来認

ངོ་ཤེས་རེས་བྱེད་ 一齊認

མཐོང་ 看見

མཐོང་དུ་འཇུག་ 使看見

མཐོང་བར་འགྲོ་ 去見

མཐོང་བར་འོང་ 来見

ངོ་ཤེས་ 認

མཇལ་ཁ་བྱེད་ 一齊仰望

མཇལ་ཁ་ཞུས་ 漢語同上

བྱེད་དེ་ལྟ་ 仰面看

ཞུ་བརྗེས་ཏེ་ལྟ་ 漢語同上

རྒྱངས་ལྟ་རེས་བྱེད་ 漢語同上

གཟིགས་ 洞鑑

མཇལ་ 仰望

མཇལ་དུ་འཇུག་ 使仰望

རྒྱང་སོ་འཛུགས་འཇུག 使瞭望

རྒྱང་སོ་བྱེད་དུ་འགྲོ་ 去瞭望

རྒྱང་སོ་བྱེད་དུ་འོང་ 来瞭望

རྒྱང་སོ་ལྟ་ཕྱོགས་བྱེད་ 一齊瞭望

ཟམ་ཟིམ། 恍惚

ཤིབ་ཤིབ། 微見

ཡལ་ལི་ཡོལ་ལི། 隱隱看見

ཤིབ་ཙམ། 一晃看見

འཚེར་བ། 明明看見

ནག་ནོག 看不真切

རབ་རིབ། 渺汒

མིག་སྐྱོག 翻白眼看

མིག་ཅེར། 晃眼

མིག་འཚེར། 耀眼

མིག་རབ་རིབ། 看的眼生花

ཟུར་མིག་ལྟ། 斜看

ཟུར་མིག་ལྟ་རེས་ཆེད། 只管斜看

མིག་ལོག་ལྟ། 偷著回看

མིག་ལོག་ལྟ་རེས་ཆེད། 左右偷看

ཅོམ་ཅོམ། 耳震聾

གོ་བ 曉得

གོ་བར་བྱེད 使曉得

གོ་རེས་བྱེད 約畧曉得

འཕྲིན 信息

སྙན་ཚ 漢語同上

震耳

狠震耳

ཐོས། 風聞

སྒྲོག་ས་ཙམ 探聽

使探聽

ཐོག་ཙམ 恍忽聽見

མཉན་དུ་འོང 來聽

མཉན་རེས་བྱེད 一齊聽

漢語同上

耳聽

ཐོས 聽

ཐོས་པ 聽見得

ཐོས་བྱུང 聽見

ཐོས་འཇུག 使聽

མཉན་དུ་འགྲོ 去聽

ཉན་པ་དང་ཐོས་པའི་སྐོར། 聆會類

喚招類

- འབོད་དུ་གཏོང་ 使去呼喚
- འབོད་དུ་འོང་ 來呼喚
- འབོད་རེས་བྱེད་ 一齊呼喚
- འབོད་པ་ 喚
- འབོད་ 呼喚
- འབོད་ འཇུག 使呼喚
- འབོད་པར་ འགྲོ 去呼喚

འབོད་པ་དང་གཡབ་པའི་མིང་། 喚招類

- ཤེས་བྱུང་ 知道了
- ལེགས་པར་ཤེས་ 深知
- ང་གོ་ 會
- ཚོར་འདུག 知覺了
- ཤེས་ 使知道
- ཤེས་པ་ 知
- ཤེས་འདུག 知道
- གོ་འདུག 曉得了
- ཚོར་བ་ 覺
- ཚོར་ 知覺
- ཚོར་བར་བྱེད་ 使知覺

གཡབ་འགྲུས་ཕྱེད 漢語同上

བརྡ་ཕྱེད 點手招呼

རྒྱང་འབོད་ཕྱེད 合手吹呼遠處人

ལག་གཡབ 使招呼

ལག་གཡབ་ཕྱེད 招呼

ལག་གཡབ་ཕྱེད་འདེག 使人招喚

གཡབ་རྡེ་ཕྱེད 一齊招呼

ཀྱེ 呼不知姓名人口氣

ཀྱེ 叫人忘名口氣

ཀྱེ 尋覓下人口氣

ལྟོས་ཤིག 你瞧

ལྟོས་དང 漢語同上

འདི 這個

ཀྱེས 呼下人口氣

འབོད་ཕྱེད 漢語同上

མིང་འབོད 呼名

མགོ་སྒུག 點頭呼喚

ཨ་རོགས 夫妻相呼口氣

ཞིབ་གཅོད་བྱེད། 使訪問

ཞིབ་གཅོད་བྱེད། 訪問

ཞིབ་གཅོད་བྱེད་འཇུག 使人訪問

ཞིབ་འཇུག་བྱེད། 訪察

ངེས་པར་བྱེད་འཇུག 使人驗實

གསལ་བར་ཕྱེས། 使察明

གསལ་བར་བྱེད། 察明

གསལ་བར་བྱེད་འཇུག 使人察明

ཞིབ་ཆ་བྱེད། 窮究

ཞིབ་ཆ་བྱེད་འཇུག 使人窮究

ངེས་པར་དཔྱོད། 使驗實

ངེས་པར་བྱེད། 驗實

བསྒྲིམ་རེས་བྱེད། 一齊詳察

བསྒྲིམ་འགྲོགས་བྱེད། 漢語同上

བསྒྲིམ་མཁན། 詳細人

ཞིབ་ཆ། 使窮究

བསྒྲིམ། 使詳察

བསྒྲིམ་པར་བྱེད། 詳察的

བསྒྲིམ་ཆ་བྱེད། 詳察

བསྒྲིམ་འཇུག 使人詳察

བསྒྲིམས་པ་དང་ངེས་པར་བྱ་བའི་སྐོར། 詳驗類

ཚོད་དག་གཏོང་དུ་འོང་ 来上緊

ཚོད་དག་གཏོང་རེས་བྱེད་ 一齊上緊

ཚོད་དག་གཏོང་འགྲོགས་བྱེད་ 漢語同上

ཚོད་དག་གཏོང་ 使上緊

ཚོད་དག་བྱེད་ 上緊

ཚོད་དག་བྱེད་འཇུག 使人上緊

ཚོད་དག་གཏོང་དུ་འགྲོ 去上緊

ཚོད་དག་དང་ནན་ཏུར་གྱི་སྐོར། 催逼類

ཚོལ་དུ་གཏོང་ 使找去

སྤྱོག་ཏུ་ཚོལ 共相急找

སྤྱོག་ཏུ་སྤྱོགས 翻找物件

ཚོལ 使尋找

ཚོལ་བར་བྱེད་ 尋找

ཚོལ་དུ་འགྲོ 去找

ཚོལ་དུ་འོང 来找

ཞིབ་འཇུག་བྱེད 使訪察

འཕྲིན་ལེན 使探信

འཕྲིན་ལེན་བྱེད་ 探信

འཕྲིན་ལེན་འཇུག 使人探信

འདེད་དུ་འགྲོ་ 去催追

ནན་ཏུར་བྱེད་འགོགས་ 漢語同上

ནན་ཏུར་བྱེད་དུ་འགྲོ་ 去催

འདེད་དུ་འོང་ 來催追

འདེད་པ་ 使催追

ནན་ཏུར་བྱེད་དུ་འོང་ 來催

འདེད་རྒྱུ་བྱེད་ 一齊催追

འདེད་པར་བྱེད་ 催追

འདེད་འགྲུག་བྱེད་ 漢語同上

འདེད་དུ་འཇུག་ 使人催追

ནན་ཏུར་བྱེད་རེས་ 一齊催

ཁར་ཁར་ 果斷樣

ནན་ཏུར་ 使催

ནན་ཏུར་བྱེད་ 催

ནན་ཏུར་བྱེད་འཇུག་ 使人催

མགྱོགས་མྱུར་གྱིས་ 爽利着些

ཁྱིགས་སེ་ 急速着些

ཛབ་ཛོབ་ 爽利

མགྱོགས་ཙ་ལ་བྱེད་ 斂捷樣

མགྱོགས་ 急速

མགྱོགས་པར་གྱིས་ 急着

གང་མགྱོགས་ཀྱིས་ 快着

སྔ་མགྱོགས་ཀྱིས་ 早著些

རྗེས་ལ་ལུས 落後了

རྒྱང་དུ་ལུས་པ 很落後

ཡུན་རིང་ 遲久

འགོར་གཞི་བྱེད་ 使遲久

ཕྱི་བ་ཞིབ 遲悞

རྒྱག་རེ་མེད་ 無緊要

འཁོར་ནས 摸索㨂

འཕྱིས་འགྱོ 遲

རྗེས་ལ་ལུས 至於遲

ལུས་འདུག 落後

བྱ་ལ་ཆམ་ 略遲鈍

དཀའ་དཀའ་ 延挨

དཀའ་དཀའ་ལྷུར་བྱེད་ 逗遛

ཕྱི་དལ 遲滯

འགོར་ 慢性

དལ་བར་བྱེད་འཇུག 使緩慢

དལ་དལ 慢

དལ་ཆམ 略慢些

བུལ་བ 遲鈍

སེམས་དལ 緩

དལ་ཆམ 略緩些

ག་ལེ 從容

ག་ལེ་ཆམ 略從容些

དལ་བར་ཕྱིན 緩慢

དལ་པོར་ཕྱིན་པ་དང་བསྒོ་ལ་འཆིབས་པའི་བྱེར 遲悞類

倚靠類

ཡིད་ཆེས་པ་དང་བརྟེན་པའི་སྐོར། 倚靠類

ཡིད་ཆེས་འདུག 靠著

ཡིད་ཆེས་བྱེད་འདུག 使靠著

ཡིད་གདང་འདུག 靠着了

བརྟེན་ས 倚靠處

ཡིད་ཆེས 靠頭

སྐྱབས 可靠處

ཡིད་གདང་ཅན 可信

ཡིད་ཆེས་གྲུས 真靠得

གེགས་བྱེད་འགྲིག 不於悞

གེགས་ཆ 將悞

འགོར་ཡེངས 躭擱

འཕྱོ་ཅན 半途

ཕྱེད་མ 半路

ཕྱེད་ལུས 半途廢事

ཚོལ་ཚོངས 悞處

གེགས་བྱེད 悞

ལས་འདུག 悞了

ཕྱི་བཀོལ་བྱེད 至於悞了

ཕྱི་འཐེན་བྱེད 遲延

འཐེན་ཙམ་བྱེད 止住

འགྲོགས་འོང 交結的

འགྲོགས་འཆལ 結交

འགྲོགས་འཇོན་འདྲུག 使結交

འགྲོགས་རེས་བྱེད 互相結交

རོགས་བྱེད་དུ་འགྲོ 去倚附

རོགས་བྱེད་དུ་འོང 來倚附

ཕན་ཚུན་རོགས་བྱེད 互相倚附

བསྙེན་པར་བྱེད 去親近

བརྟེན 倚靠

བརྟེན་པར་བྱེད 倚靠着

བརྟེན་རེས་བྱེད 相依

རོགས་བྱེད 依附

འཁྲི་ས 憑倚

འཁྲི་བརྟེན 保障

གཙེས་པར་བྱེད 親近

བསྟེན་པ 倚仗

བློ་འཁེལ 倚仗着

བློ་ཁེལ 倚仗着了

གཏན་འཇུག་བྱེད། 入己

གཏན་འཇུག་བྱེད་འཇུག 使入己

གང་ཚོམ་ཚོམ། 著實實的

ཚོམ་ཚོམ་ཚུལ། 殼殼的

ཁེན་དུ། 著實

ཚོད་དུ་བྱེད། 著實的

ཚོད་དུ་བྱེད་འཇུག 使著實的

གཏན་འཇུག་པ། 永遠入己

ལེན་རེས་བྱེད། 一齊取要

ལེན་རོགས་བྱེད། 漢語同上

བཅས་པ། 一併

གཏན་ནས་ནས། 全然

སྦྱིན་པ་དང་ལེན་པའི་སྐོར། 取與類

སྦྱིན། 使給

སྦྱིན། 給

སྦྱིན་འཇུག 使人給

སྐྱོལ། 送給

གཏོང་། 呈送

འདི་ཀ 使拏去的口氣

ལོངས། 使接受

ལེན། 要

ལེན་འཇུག 使取要

ཕན་ཚུན་བྱེད། 漢語同上

སྐྱོངས་པར་བྱེད། 扶助

སྐྱོངས་པར་བྱེད་འཇུག 使扶助

སྐྱོངས་རེ་བྱེད། 一齊扶助

ཕན་འདོགས། 帮助

ཕན་འདོགས་བྱེད། 使帮助

ཕན་འདོགས་རེས་བྱེད། 常帮助

ཕན་འགྲོགས་བྱེད། 一齊帮助

ཕན་པ་དང་འཚོ་སྐྱོང་གི་སྡེ། 助濟類

ཡིད་ཚིམས 彀

ཚིམས་སུ་འཇུག 使彀

ད་ཚོག 彀了的口氣

ཁས་བླངས 應許

ད་ཞོག 罷了

ཞོག་ཐོང་ 罷了的口氣

道謝

དྲིན་ཅན 有恩情的

སྐྱོབས་ཡོད 偏護

ལན 生受了

དྲིན་གཟོ 報恩

བསྐྱང 收攬

སྒྲུ 效驗

ལས་འབྲས 報應

སྐྱུག་སེལ 酬勞

དྲིན་ལན་ལོག

བསྐྱང་རེས 常收攬

དྲིན 恩情

བསྐྱང་འཇུག 使保護

མགོ་འདྲེན་བྱེད་འཇུག 使照看

སྲུངས་འགྲོགས་བྱེད 漢語同上

བསྐྱང་རེས་བྱེད 常保護

ཐབ་འདེགས་བྱེད 資助

སྐྱོབ་པ 救護

བསྐྱང་འགྲོགས་བྱེད 一齊保護

མགོ་འདྲེན 保護的

མགོ་འདྲེན 看顧

བསྐྱང་སྐྱོབ་བྱེད 漢語同上

བསྐྱང་བར་བྱེད 保護

མགོ་འདྲེན་བྱེད 照看

一齊散給

漢語同上

散給

使散給

去散給

来散給

勻

均勻

སྙོམས་པར་འགྱེད་པའི་སྡེ། 均賑類

虧他

報

報復

使報復

感激

ལྡང་ཙམ་ 畧足

ཡོན་ཙམ་ལྡང་ 將彀

ལྡང་བྱུང་ 彀

ཉེ་ 將足

ཉེ་བར་བྱེད་འཇུག་ 使將足

འདངས་ཙམ་ 僅足

འདངས་ལ་ཁད་ 漢語同上

ཕན་ཚུན་འབྱུང་ 彼此對挪

ཕན་ཚུན་འབྱུང་དུ་འཇུག་ 使彼此對挪

འདངས་ 足

འདངས་འཇུག་ 使足

ཁ་མཉམ་དུ་འཇུག་ 使挪補

མཉམ་ཐབས་བྱེད་ 通融

མཉམ་ཐབས་བྱེད་འཇུག་ 使通融

བརྗེ་པར་བྱེད་ 挪移

ཁྱབ་པར་སྙོམས་སུ་འཇུག་ 使一樣均勻

མཉམས་པར་བྱེད་ 均齊

མང་ཉུང་སྙོམས་ 挪補

སྙོམས་པ་ཁྱེམས་ 漢語同上

སྙོམས་སུ་འཇུག་ 使均勻

ཁྱབ་པར་སྙོམས་ 一樣均勻

རྒྱན་འཕྱེད་ 掣籤

རྩིས་ 算入數內

གྲངས་གཞུག་ 使算入

འཐོབ་ 得

དེའི་ཆེད་ 為替

སྐལ་ཕྱེད་ 一半中的一半

མཉམ་བགོས་ 平分

ཆ་མཉམ་ 漢語同上

འཕྱེར་གྲང་སྒྲིམས་ 扣算分給

སྐལ་བ་ 分

ཐོབ་སྐལ་ 漢語同上連用

རང་སྐལ་ 漢語同上

གསིལ་དུ་འཇུག 使分開

ཕྱེད་བགོས་བྱེད་ 分給半分

ཐོབ་སྐལ་བགོ་ 分派

བཀོད་པ་བྱེད་ 編派

བགོ་བ་ 分

བགོ་བར་བྱེད་ 使分

བགོ་རེས་བྱེད་ 共分

བགོ་འགྲོགས་བྱེད་ 同分

གསིལ་ 分開

བགོ་བ་དང་སྟེར་བའི་སྐོར། 分給類

སྐྱེལ་དུ་གཏོང་། 使送往

སྐྱེལ་གཏོང་བྱེད། 送往

སྐྱེལ་དུ་སྐྱེལ། 送到去

རིམ་སྐྱེལ 運送

སྐྱེལ། 送去

སྐྱེལ་བར་བྱེད། 送

སྐྱེལ་དུ་འཇུག 使送

གཏོང་། 遣

གཏོང་བར་བྱེད། 遣致

སྐྱེལ་བ་དང་། ལེན་པར་འཚོ་བའི་སྐོར། 取送類

ཕན་ཐོགས། 裨益

ཚང་བར་ཐོབ། 滿得

འཐོབ་འཇུག 使得

རྒྱུན་གཏོང་། 輪著

ཀྱག་མ་ཚང་། 很多

ཤེད་ཀྱིས་ཐོབ། 儘量得

ཕན་པ། 利益

ཤེད་ཀྱིས་ཐོབ་འཇུག 使儘量得

ཕན་པ་ཅན། 有益

ཕེམ། 利

拏去

轉傳

陸續

拏來

使去取

使人取去

使拏去

取去

使人取去

使拏來

漢語同上

使送來

送來

使人送來

使取去

傳遞

抵盜

使抵盜

換用

使運送

遞運

轉運

使轉運

གྲོལ་ནས་འབྱུང་ 使除出

གྲོལ་ནས་ལུས་ 間隅出

གྲོལ་ནས་ལུས་འཇུག 使間隅出

ཆོམས་ 有心遺漏

ཆོམས་འཇུག 使有心遺漏

སྦེད་ 瞞藏

གྲོལ་ནས་ཕྱུང་ 除出

ཆོམས་ལུས་ཀྱི་སྐོར། 落空類

接續不斷

བསྒྲུར་སྒྲིལ་ 湊連

སྙིང་ལྷག 掃興

རེ་ཐག་ཆད 失望

ཆད་འདུག 遺漏

ཡིད་ཆད 心灰

ཡིད་ཆད་འདུག 使心灰

ཡིད་ཐག་ཆད 心灰了

ཆད་ལུས 落空

ཆད་ལུས་འདུག 使落空

ཚེམས་པར་ཕྱིན 空過

ཚེམས་འདུག 使空過

ཀལ་ནས་བོན་ཅམ 間隔著給

བསྡོར་ཐབས་ཕྱིན 間隔著給與

མི་སྣོམས 花花搭搭

བམ་པོ་བཅུ་གསུམ་པ།

第十三卷

十七類

སྐོར་གྱི་ཐོ།

目錄

四十九類

一

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ

四體合璧文鑑

震卷

སྐྱོ་ངན་དང་འཁོན་པའི་སྡེ། 怨恨類

གྲང་པ་དང་འདར་བའི་སྡེ། 寒戰類

ལྟོགས་པ་དང་སྐྱུ་གའི་སྡེ། 饑饉類

གཏའ་མ་དང་སྐྱིན་པའི་སྡེ། 當借類

དབུལ་ཕོངས་དང་བཀྲེན་པའི་སྡེ། 貧乏類

བྲ་ཆལ་དང་རྩེད་མོའི་སྡེ། 戲耍類

བམ་པོ་བཅུ་བཞི་པ།

第十四卷

五類

འཇིགས་པ་དང་སྐྲག་པའི་སྐོར།

怕懼類

ཞེ་སྡང་དང་ཁྲོ་བའི་སྐོར།

怒惱類

ངུ་བ་དང་ཡིད་དུངས་ཀྱི་སྐོར།

哭泣類

འགྱོད་པ་དང་གནང་ས་པའི་སྐོར།

悔嘆類

སྐྱོ་བསྣུན་དང་སྡུག་པའི་སྐོར།

愁悶類

བམ་པོ་བཅོ་ལྔ་པ། 第十五卷

十六類

ཞེ་ཁྲེལ་དང་ཞེ་ན་ལོག་གི་སྐོར། 憎嫌類

ཕྲད་པ་དང་འཕྲུགས་པའི་སྐོར། 遇合類

འཕེན་པ་དང་གཏོང་བའི་སྐོར། 擲撒類

འཛིན་པ་དང་གཏོང་བའི་སྐོར། 拿放類

སྒུལ་བ་དང་བསྐྱོད་པའི་སྐོར། 搖動類

སྤོ་བ་དང་སྤོས་འདེགས་པའི་སྐོར། 遷移類

ཞིག་པ་དང་ཆག་པའི་སྐོར།
殘缺類

རྨས་པ་དང་རྨ་སྒྲོལ་གྱི་སྐོར།
傷痕類

སྐྲངས་པ་དང་ཚབས་ཀྱི་སྐོར།
腫脹類

རྨ་དང་ཆུ་སེར་གྱི་སྐོར།
瘡膿類

四體合璧文鑑

སྐད་བཞིའི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ།

第十三卷

བམ་པོ་བཅུ་གསུམ་པ།

求望類

སློང་བ་དང་སྨོན་པའི་སྐོར།

求 སློང་བ

使求 སློང་དུ་འཇུག

令人求 སློང་

去求 སློང་དུ་འགྲོ

請託的

請託

使請託

期望的

討化

開口求告

賴著要

使賴著要

徧求

央求

濫求

乞求

漢語同上

奔競

無恥祈求

捨撿

懇求

討便宜

希圖僥倖

使去求

來求

共求

各處央求

སྐྱེས་སུ་འོང 來營生

འཕེལ་ཀ 孳生的

འཕེལ་ཀ་བྱེད 孳生

འཕེལ་བསྐྱེད 使孳生

སྐྱེས 生

སྐྱེས་བྱེད 生長

སྐྱེས་བྱེད་འཛུག 長養

སྐྱེས་སུ་འགྲོ 去營生

སྐྱེས་པ་དང་འཚོ་སྐྱོང་གི་སྡེ། 生育類

རེ་ལྟོས་བྱེད་འཇུག་ཀ། 使常指望

རེ་ས་ཅན 可望

རེ་ལྟོས 指望

རེ་འཇུག 使指望

རེ་ལྟོས་བྱེད 常指望

害口

覺撒了

臨産

生産了

雙身子

有孕

漢語同上

臨月

生産類

養

使養

共養

共養

漢語同上

成就了

長進

長進了

立定

孳生了

長

長了

成就

使成就

བང་བ། 抱著

བང་དུ་འཇུག 使抱著

ཁུར་བ། 背著

ཁུར་འཇུག 使背著

ཡུར་ཐབས་ལྡིང་། 連聲哄睡

བང་ན་གསོས་པ། 照看

བང་དུ་གསོར་འཇུག 使照看

བཟུང་ཡ། 手把小兒

མལ་ལྡིང་། 搖車

མལ་ལྡིང་གཡུག 上搖車

མཆིན་བཟུག 揚聲哄小兒睡

ཡུར་ཐབས། 哄睡語

ནུ་མ་བབ་པ། 乳下了

ནུ་ཟན་སྦྱིན་པ། 嚼餵食物

ནུ་མ་འཁམས་པ། 乳結住了

བཙའ་ཁང་སྒྱེན། 生產窑

སྐྱེས་པ། 坐月子

བཙས་པ། 漢語同上

ཟླ་བ་གང་། 過了月

བཙས་ཟེར་ན་བ། 兒枕疼

མངལ་ལ་བཙས། 分娩了

མངལ། 胎

ཕྲུ་མ། 胎包

ཤ་མ་ཐོན་པ། 胎包下了

དཀྲིས་མ་ 裹小兒的布單

རྩྭ་གདན་ 蓐草

རྩྭ་ཐོ་ 草把

ཨ་ཙོམ་སྐྱོང་ཟེར་བྱེད་ 哄小兒語詞

སྦྲབ་མེས་གསོ་ 咂的假乳

གཙིའ་ཟེད་ 接子

འོ་བྱེད་པ་ 親嘴

གཅེས་གཅེས་བྱེད་ 經意愛惜

ཨ་ལོ་ལོ་ 極愛惜

སྙིང་དུ་སྡུག་སྡུག་བྱེད་ 偏疼

ལག་འཛམ་བྱེད་ 恐怕怎麼樣了

སྐྱགས་པ་སྐྱོང་བྱེད་ 撫育

སྐྱགས་སྐྱུག་སྐྱོང་བྱེད་ 長撫育

ཐབ་ཐབ་བྱེད་ 手拍小兒

འཕྱང་ཐག་གིས་འཁུར་ 絡繫背著

ལག་པས་བཏེགས་པ་ 掌托站立

སྙིང་རྗེ་རྗེ་མ་ 嬌

སྙིང་གཅེས་གཅེས་བྱེད་ 嬌養

རོལ་རྩེད་བྱེད་འཇུག 使快樂

ཀྱིད་མོ་བྱེད་ 共快樂

རྩེད་འདུན 漢語同上

སྐྱོ་བསང་ 遊

ཡི་གར་འོང་ 有趣

ཡིད་བཞིན 稱心

ཡིད་བཞིན་སྒྲུང་ 稱心了

རོལ་བ 樂

རོལ་ཐང་བྱེད་ 快樂

སྤྲོ་སིང་སིང་བྱེད་ 很爽快了

བག་ཕེབས 舒心

སེམས་ལ་འཐད་ 合

ཀུ་ཡངས 眼亮了

དགའ་དགའ་བྱེད་ 漢語同上

སྤྲོ་སྤྲོ་བྱེད་ 暢快

སྤྲོ་སྤྲོ་བྱེད་འཇུག 使暢快

སྤྲོ་སིང་ 暢快了

དགའ་སྤྲོ 喜

དགའ་སྤྲོ་བྱེད་ 喜悅

དགའ་བར་བྱེད་འཇུག 使喜悅

དགའ་འདུན་བྱེད་ 共喜悅

དགའ་སྤྲོ་དང་རོལ་རྩེད་ཀྱི་སྐོར། 喜樂類

འདོད་རྟོགས་བྱེད། 漢語同上

འདོད་འདོད་བྱེད། 羨慕

འདོད་པར་འོས། 可愛

མཆོར་པོ། 稀罕

འདོད་པ། 欲

འདོད་བྱ། 愛欲

འདོད་པར་བྱེད། 愛

འདོད་རིགས་པ། 使愛

འདོད་འདུན་བྱེད། 貪愛

འདོད་པ་དང་འཆེས་སྐྱོང་གི་སྐོར། 愛惜類

བདེ་སྐྱིད། 安歇

བདེ་སྐྱིད། 可安逸

བདེར་འཇུག 使安歇

སྐྱིད་རྒྱག 安逸

སྐྱིད་སྐྱིད་བྱེད། 共安歇

སྐྱིད་རྒྱག་འཇུག 使安逸

སྐྱིད་རོགས་བྱེད། 漢語同上

བདེ། 安息

སྐྱིད་བསམ་བྱེད། 遊玩

ཀུ་ཡངས་བྱེད། 漢語同上

ཁྱིམ་ལ་རྒྱུ། 閒遊

དགུ་འཚོགས་བྱེད། 九日登高

漢	西番
小心著	སེམས་ཆུང་ཀྱིས
漢語同上	འཆུགས་ཀྱི་དོགས
謹防	ཉེན་ཀྱིས
好好的	གང་ལེགས་ཀྱིས
可惜	ཕྲམས་པར་འོས
看怎麽樣	ཅི་འདྲ་རེད
漢語同上連用	ཕྲན་ཚོགས
惜	ཕྲམས་པ
可惜處	བདག་ཆེན
愛惜	བདག་ཆེན་བྱེད
很可惜	ཨ་རེ་པ་ངམ
情願	འདོད་པ།
順適	ཡིད་དུ་འོང
就勢	མཐུན་འཛུག་བྱེད
乘勢	བརྟགས་སེམས
奏巧	དབང་ཐོབ་བྱེད
乘意	འདུ་ལ་སྒྲུས
嗜欲	འདོད་ཞེན
嗜好	འདོད་ཞེན་བྱེད
很愛	དགའ་བྱེད
垂涎	ལྐུག་མ་འཐོར
渴想	ཡིད་དུ་ཐེངས
愛不忍釋手	འཁྱུ

བཞད་གད་ཚལ། 漢語同上

བཞད་གད། 笑語

འཛུམས་པ། 恥笑

ཞེལ་བ་གད། བཞད། 令笑

གད་མོ་བཞད། 笑

གད་མོ་སློང་། 使人笑

བཞད་གད་བཞད། 共笑

དུས་ཚ་རྒྱག 一齊笑

གད་མོ་འཛུམ་པའི་སྐོར། 嘻笑類

གཅགས་པར་ཞེན། 貪戀

གཅགས་པར་ཞེན་འཇུག 只是貪戀

གཅགས་རེས་ཞེན། 漢語同上

ནོར་ཀྱི་དོགས། 恐有失錯

ཕྱོགས་ཀྱིས་དོགས། 看像了他

གཅགས་པ། 係戀

གཅགས་པར་འོས། 可貪戀

衆人嘻笑

漢語同上

衆人大笑

響笑

吞聲笑

衆笑聲

忍笑

漢語同上

忍不住猛笑

漢語同上

忍不住鼻中微笑

忍不住

撒嘴

撇嘴笑

呲著牙笑

只是呲著牙笑

笑盈盈

巧笑

抿著嘴笑

微笑

癲子

撒癲

戲弄

抹畫臉

戲謔

說戲話

使說戲話

鬭笑

戲耍類

衆人大笑

大聲笑

仰面大笑

大笑

俯仰大笑

漢語同上

忍不住笑

開口大笑

打瓜子

撒髆

戲法

利子

雙腿換跳

撣腦殼

漢語同上

翻觔斗

使翻觔斗

格蹬

惹人

招人

格支

使格枝

頑耍

使頑耍

共頑耍

頑皮

鬧將

頑藝

頑戲

漢語同上連用

頑耍

艱苦

艱窘

受困

窘廹

貧

貧窮

衰敗了

艱難

貧乏類

漢語同上

頑笑人

秧歌

古詞

漢語同上

戲

唱戲

戲班

說書

能得
剛彀過
很窮
赤貧
冷清
蕭條
空落
蕭索
露窮
愁苦
敝舊
襤褸
單薄
單寒
缺
寡少
清苦
窄
累
窮乏
破敗
淡薄
沒有
空
致於窘迫
空乏
困住
困窮

窮的大瞪着眼

彆住了

窮極

窮隳頹

窮甚

度命

奔求

漢語同上連用

窮透

伶仃

奔忙

餬口

債累

債多

利息

生利息

中保

立券

保

債

放債

借債

債負

贖

許贖

去贖

來贖

當頭

當鋪

當

使當

當借類

ལྟོགས་པར་གྱུར་
餓

ལྟོགས་ཀྱང་
漢語同上

ལྟོགས་པ་འདུག
餓了

རྒྱུ་མ་འཁྲོག
餓的腸鳴

ལྟོགས་པ་
饑

ལྟོགས་པ་ཚ་
饑餓

ལྟོགས་ཚང་
捱餓

ལྟོགས་ཚང་གཏང་
使捱餓

ལྟོགས་པ་དང་མུ་གེའི་སྐོར།
饑饉類

སྐྱིན་འཁོར
移債他人

སྐྱེད་འཇོག
使生利息

ཚབ
還

ཚབ་ཏུ
འཇུག
使還

སྐྱིན་ཚབ་སྤྲོད
抵還

ལྟོགས་ཁ་བྲམས། 餓過了

ལྟོགས་པ་ཁམས་སྐྱིད། 漢語同上

ལྟོགས་ཐབས་རྡུགས། 使餓的無法

ལྟོགས་ནས་འཆི་ཁད། 致餓餓

ཟས་ལ་རྔམ། 饞的慌

ལྟོགས་ཐབས་ཟད་ཕྱུང་ 餓的無法了

སྐོམ་ཁ་རྡུག 餓渴透了

ལྟོགས་རྩུང་ཡངས། 餓極了

ལྟོགས་ཁམས་ཐག 熬淡了

ལྟོགས་སློང་ 乞食

ལྟོགས་ཟན་འཚོལ 乞食樣

ལྟོགས་ཐབས་བྲན 餓的無法

དཀྲོན 凶荒

ཆད 斷絕

ཆད་ཕྱུང་ 斷絕了

ལྟོགས་ཟུང་ཆད 餓的張著口

ལྟོགས་སྙིང་འཕྲལ 餓的心慌

སྐོམ 渴

ལོ་ཉེས། 饉

ལོ་ཉེས་ཕྱུང་ 饑饉

བསིལ་ཕོག
著涼

གྲང་བ།
害冷

བསིལ་ཕོག་འདུག
涼著了

གྲང་འཇུག
著冷

གྲང་ངར་ཆེ
凍的疼

གྲང་འདུག
冷了

གྲང་ངར་ཕྱུག
冷的削臉

བསིལ།
涼

གྲང་བ་དང་འདར་བའི་སྐོར། 寒戰類

ལྟོགས་འཐེམས
餓的踉蹌

ལྟོགས་ཤི་ང་ལྟོགས
餓壞了

ལྟོགས་ཤི་ངར
餓的無力

ལྟོགས་ཤི་ངན
漢語同上

凍木了

凍的臉白

雨淋透了

受不得

凍抽抽了

凍的拘攣

凍拘攣了

冷極戰樣

怯寒

凍僵了

渾身打戰

亂戰

戰動樣

寒冷聲

打寒噤聲

戰

致打戰

透骨寒

冷的發噤

打冷戰

寒戰樣

漢語同上

罪孽

遭孽

嘓噥

怨恨類

怨

抱怨

使怨

齊怨

被雨淋透了

ལག་འཕྲུང་ སྒྲེད་ 漢語同上

གཞེ་སེམས་ འཁོང་ 暗恨

སོ་འཁོང་ 恨的咬牙

ལག་འཕྲུང་ 恨的挫手

འཆི་གཏམ་པར་ ངལ 可氣

གཞེ་བ་ 懷恨

གཞེ་བར་བྱེད་ 一齊懷恨

གཞེ་རིགས་ སྒྲེད་ 漢語同上

痛苦

གཉེར་པར་ སྒྲེད་ 傷心

འཆི་གཏམ་པ་ 生氣

ཁོང་ནས་ ཁྲུགས་ 氣極了

འཁྲེད་གྲོགས་ སྒྲེད་ 漢語同上

འཁྲེད་ངལ་ 可愧恨

སེམས་ གཉོང་ 傷心詞

གཉོང་ འཁྲེད་

འཁྲེད་པ་ 恨

འཁྲེད་པར་ སྒྲེད་ 愧恨

འཁྲེད་དུ་ འཇུག་ 使愧恨

འཁྲེད་རེས་ སྒྲེད་ 一齊愧恨

罣懷

傷感

傷心

可傷

愁

憂愁

可憂

憂患

煩悶

可煩悶

作難

憂

漢語同上

懊惱

鬱悶

可鬱悶

悶

致于悶

只是煩悶

可悶

愁悶類

སེམས་ཐག་ཆད 苦了

སྐྱོ་ངལ 勞神

ཉམ་ང 不妥詞

癡樣

ཁྲུགས་ལྡོག 煩悶輾轉

ཁེངས་པ་ལོག 煩躁

སེམས་ཚུབ་ཡང 焦躁

ངལ་རྒྱ 可勞苦的

འཁྱངས 愁的皺眉

ཁྲོ་གཉེར 蹙額

རྡེ་ཆེམ 獃

སེམས་སྡུག 傷透

ཞེ་བ་སྡུག 傷透了

ཐང་ཆད 勞苦

ལུས་ངལ 勞

歸咎

一齊歸咎

漢語同上

未完心病

悔

後悔

使後悔

咎

悔嘆類

可嘆

嘆氣

一齊嘆氣

漢語同上

心志灰了

嘆

嘆惜

致于嘆惜

怕懼

無怕懼

怕

怕了

甚麼意思

語同上

只是嗟嘆

吊味兒

為甚麼來呢

教人吊味兒

漢語同上

有要無緊的

甚麼希罕

漢

嗟嘆

長嘆聲

嘆聲

一齊嗟嘆

嘆氣聲

嘆詞

可惜詞

漢語同上

悔嘆自啐聲

完了

白白的

可惜

雙淚交流

淚洙滾流

哀戚様

慟

慟哭

淚直流

漢語同上連用

嗚咽

低聲哭

呑聲哭

悲哀

舉哀

涕淚交流

漢語同上

漢語亦同上

哭

使哭

齊哭

哭哭喊喊的

哭泣類

眼圓睜

暴怒

氣的臉青

嗔怒樣

怒

有性氣

動怒

皺眉

怒惱類

撇嘴欲哭

使傷悼

一齊傷悼

漢語同上

淚汪汪

傷

可傷

傷悼

ཞེ་སྡང་ལངས་གྲབས། 微惱

ཁྲོ་ཞི 氣平了

ངོ་ཟུམ 發懕

སྡང་རེས་ཕྱེད 齊惱

སྡང་སེམས། 惱

ཁྲོ་འཁྱུམས། 暗怒

ཁྲོ་འཁྱུགས། 漢語同上

སྡང་སེམས། སྐྱེས། 嗔惱

ཁྲོ་ཡོངས། 使性氣

སེམས། འཁྲུག་ལངས། 忿惱

སྡང་སེམས། བསྐྱེས་འཚུག 被人惱

ཁྲོ་ཆུང་ཞི 氣略解了

ལག་འཕྲུར་ 氣的搓手

ཁམས། 怒氣上冲

ཁྲོ་རླབས་ལངས། 氣的吐沫

ལག་འཕྲུར། རེས། 揉搓

ཁྲོ་འབར་འབར་ 怒氣冲動

ངར་ངར་ 大怒樣

སྡིགས་སྡིགས་ཕྱེད 撴摔

ཁྲོ་ཤིང་འབར་ 加怒

ཡིད་ཡིད་ 怒愈盛

ཀ་ཤེ 摔掇

སྡུག་ས་ཤིང་འཐོར་ 亂撴摔

ཁྲོ་འདར་ 氣的打戰

鬚髮亂乍

說甚麼

撅著嘴

漢語同上

撅起嘴來了

彼此不對

心離

生分

咕嘟着嘴

離間

疎離

不睦

摞臉子

漢語同上

使忿惱

齊忿惱

漢語同上

སྐྲག་སུ་རུང་ 可懼

བག་ཚེན་ 畏

བག་ཚེན་རིགས་ 可畏

བག་ཚེན་བྱེད་ 畏懼

བག་ཚེན་ཅན་ 小心謹慎

སྐྲག་ 懼

སྐྲག་རེས་བྱེད་ 一齊恐懼

ཀུན་ནས་སྐྲག་ 漢語同上

སྐྲག་ཀྱམས་བྱེད་ 只是恐懼

དངངས་ 驚

དངངས་སུ་འཇུག་ 使驚

དངངས་རེས་བྱེད་ 一齊驚

ཀུན་ནས་དངངས་ 漢語同上

འཇིགས་ 怕

འཇིགས་སུ་རུང་ 可怕

འཇིགས་པར་བྱེད་ 使怕

འཇིགས་ཤིང་འཁུམས་ 驚怕樣

འཇིགས་རེས་བྱེད་ 一齊怕

མིག་བགྲད་ 嚇的白瞪眼

འཇིགས་ཚོགས་བྱེད་ 漢語同上

འཇིགས་པ་དང་སྐྲག་པའི་སྐོར། 怕懼類

怕懼類

怕極樣

驚獃

驚獃了

嚇的發怔

畏避了

唬住

被唬住

唬住了

憂憤

拘束

畏避

使畏避

躊躕

驚悸

小兒驚痄

唬的心跳

驚訝

吃驚

憂懼

可畏

惶恐

心內動

心跳

嚇癱了

心驚

膽戰

驚悚心動

漢語同上

漢語亦同上

嚇迷了

怔了

楞怔樣

漢語同上

嚇一跳

畏怯

無膽氣

戰兢兢

打戰

登高驚懼

畏怯

སྐད་ཅ
言

གཏམ
語

སྐད་ཅ་ལབ
說話

གཏམ་རེས་བྱེད་
使說話

ལབ་པར་འགྲོ
去說話

སྐད་ཅ་དང་ ལབ་སྒྲའི་སྐོར།
言論類
四則

སྐད་བཞི གཤན་སྦྱར་ བའི་མེ་ལོང་ གི་ཡི་གེ།
四體合璧文鑑

བམ་པོ་བཅུ བཞི་པ།
第十四卷

གླེང་བརྗོད། གླེང་འདེགས། 使論

ལབས་ལྷ། གླེང་ 共論

ལབས་རྩོག གླེང་ 漢語同上

བཤོད་ 講論

ལབས་འདྲེག 使說

ཡལ་སྐད་ ལབས་ 常言道

ལབས་གཞི། གླེང་བརྗོད། 論

གླེང་བརྗོད་ གླེང་ 談論

སྐད་དང་ བསྒྱུར་ 通說外國話

སྐད་བོ་ འདྲེག 使通說外國話

ལབས་ 說

ལབས་ 講說

སོག་སྐད་ ལབས་འདྲེག 使說蒙古話

རྒྱ་སྐད་ ལབས་ 說漢話

རྒྱ་སྐད་ལབས་ འདྲེག 使說漢話

མཉྫུའི་སྐད་ ལབས་ 說清話

མཉྫུའི་སྐད་ ལབས་འདྲེག 使說清話

སོག་སྐད་ ལབས་ 說蒙古話

ལབས་པར་ འོང་ 來說話

ལབས་རེས་ གླེང་ 齊說話

ལབས་གྲོགས་ གླེང་ 漢語同上

ལབས་གཅིག་ འདྲེག 同說話

- བརྗོད་གསོལ། 提白
- ཡང་ཡང་བསྐུལ། 屢說
- ཁར་ཁར། 熟快
- ཧོབ་རེ་ཁ་ལ། 冒失
- དྲན་བསྐུལ། 提
- དྲན་པ། 提起
- མ་དྲན། 沒提
- དྲན་གསོས། 常提
- དྲན་རྒྱུང་། 漢語同上
- ཆེད་དུ། 特意
- ཆེད་གཏད། 漢語同上
- གཏམ་དྲང་ཐག 決意
- ཁྲིགས་གིས། 很很的

- གཏམ་འཇེབ་ཚིགས། 柔和
- གཏམ་འགྲིགས་པ། 切當
- གཏམ་དོན་འདྲིལ་བ། 切實
- གཏམ་གཟན་ཅན། 鋒刺
- མཆོང་གཏམ། 新鮮話
- གསལ་པོ། 明白
- བརྗོད་པ་དག 清楚
- གཏམ་འབྲེལ་པ། 熟練
- སྨྲ་བདེ། 佞口
- གཏམ་སྤྱི་གྲགས། 常言
- ཅོལ་གཏམ། 流言
- གཏམ་འཕྱར། 謠言

མཛེས་འཆོས། 遮飾

གཟེ་ཐབས། 巧辨

གབ་སྐྱག 調市語

བསྙུ་བྱེད། 上提著

གཏམ་གྱིས་འཆོར། 壓派

གཏམ་གྱིས་གཟེར། 挿話

གཏམ་གྱིས་དཀྲུ 横挿話

དྲང་པོར་འཆོས། 改正

ཁྲངས་འདེད། 討牢

གཞམ་དུ་སྨོད། 譏誚

གཏམ་འགེགས། 截話

གཏམ་གྱིས་བཙུན 窮詰

ཚིག་ཁྲི 彼此牽扯

ཚིག་རྗེས་གཅོད། 抄尾說

ཚིག་འཕྲི་ཅན 話留後尾

ཁྲངས་ས་འཚོལ 討憑據

ཀུ་རེ་བྱེད། 共喧譁

རྒྱར་ཟེ 牽扯

རྒྱར་གྱི་སྙོད 漢語同上連用

སྐྱོན་གཏམ 亂牽扯

སྐད་ཡོག་རྒྱགས 喧嚷

ཅ་ཅོ་བྱེད 漢語同上連用

ཀུ་ཅོ་བྱེད 譁

ཀུ་ཅོ་འདོན 喧譁

ཚིག་འཁྱམས། 傻說

ཅ་ཅོ་བྱེད། 高聲亂說

ཆལ་ཆོལ། 混說

གང་བྱུང་སྨྲ། 胡謅

ཚིག་ཞེར། 話黏

ཚིག་ཧྲུག 話煩

ཚིག་ཀྱག་ཧྲུག 絮叨

ཆལ་ཆོལ། 亂說

ཚིག་འཁྲབ། 嘮叨

ལྦབ་ལྦིབ། 話不清楚

ལྕེ་ཀྱིག 齩舌

དིག་པ་པ། 結巴

དིགས། དིགས། 很結巴

ཁེལ། བཞིགས། 譏刺

ཟུར་ཟ། 打趣

བཞད་སྒྲོན། 譏諷

ངག་འཇུར། 語急促

སྨན་འབྲིན། 窮究

སྨན་འབྲིན་བྱེད། 詞窮

ལན་མི་འཐེལ། 不能答對

ངག་རྫོགས། 張口結舌

ཁ་སྒྱུར། 借詞遮飾

འཛིང་ཁྱེར། 搽撞

ཚིག་འཆལ། 強詞

ཚིག་བརྡབས། 嘈說人

ལྒྱག་ལྒྱུག 話不住口

ལྡིབས་ལྡིབས 口內自語狀

གཏམ་ལྡིབས 語急不清狀

སྐྱ་ལྡིབས 漢語同上

ཚིག་རྒྱུན 聯貫

ཚིག་སྲེན 直爽

ཚིག་མཐོན 高聲狀

ལྒང་ལྒུང 叱責

སྐད་ལོག་རྒྱག 大聲說

ཚིག་མཇུག 話語將完

ངང་མི་སྨྲ 悄悄的

ཚིག་མི་འཇེམ 話不聯貫

ཚིག་ལ་འཇིང 漢語同上

ཤུབ་བུ 耳邊低語

གསོགས་གཏམ 啨說

ཤུབ་ཤུབ 晴晴的

འཆལ་གཏམ 妄談

ཡོན་བཟླ་འཇིང 拉雜

ཚིག་ནོར 話聽舛錯了

ཚིག་ལ་བ 自言自語

ཚིག་ལང 說村話

ཚིག་འཐོར 支離

སྨྲ་བརྡོལ 信口說

བཛལ་གཏམ 話無倫次

碎狀

偷着說話

背人說話狀

說話鼻音狀

無頭續狀

低聲說話狀

話不明白狀

瑣

厭人話多狀

厭人話煩瑣狀

彼此閒談

話

話不着要

絮煩

話不休歇狀

話累贅狀

漢語同上

突然說出

話無忌憚

祇管說

信口亂道

漢語同上

咕噥狀

嘴快狀

入聲

反聲

韻

餘韻

聲

音 གདངས

平聲 གདངས་སྙོམས

上聲 གདངས་འདེགས

去聲

聲響類

說話結吧狀 ཏིག་གཏམ

語音啞弱 སྐད་འགགས

小兒學語狀

怕極低聲狀

悄語狀

言語拙鈍不清狀

誦經聲

叩頭聲

衆工作聲

喊聲

聲尖

聲濁

聲細

聲清

聲低

打哨子

高聲叫喚

聲岔

倒腔

作聲氣

使作聲氣

使響

響了

響聲接連

聲音悠揚

聲氣

聲氣大

響聲

響亮

漢語同上

作響聲

衆人說話聲

小兒學話聲

輕視人的聲

着棋聲

猛拔刀聲

敲實物聲

打鐵聲

抖紙聲

擲硬物聲

趕狐兎聲

逐雜鳥聲

連敲門聲

敲空木聲

喚兎鶻聲

喚狗聲

逐猫犬聲

穩獸聲

驚懼聲

乍驚聲

猛驚聲

喚鷹聲

小兒乍哭聲

乾嗽聲

連嗽聲

漢語同上

乳兒哭聲

衆小兒哭聲

漢語同上

吹物聲

嘆聲

哭聲

慟哭聲

哭韻

嘔吐聲

乾嘔聲

睡着出氣聲

哈凍聲

嚼脆骨聲

嚼硬物聲

打呼聲

喀痰聲

鼻音

抽食麵粉聲

喝粥聲

嚼氷聲

吽喊聲

着急聲

衆人呼喊聲

相爭聲

齩牙聲

喊聲

衆人力作聲

漢語同上

衣服相劃聲

步履聲

踏硬地聲

踏落葉聲

碎石聲

踏氷雷聲

脚擦地聲

物拖地聲

衆人嗽喉聲

亂碎聲

衆人跑聲

踏

喉堵聲

漢語同上

喉轉聲

打嗝聲

鼓鑼聲

鼓鑼齊鳴聲

簫管瑣啐聲

磬管悠揚聲

鼓聲

鼓聲不斷

衆鼓聲

鐘韻

鐘磬聲

鐘鼓齊鳴聲

漢語同上

響

破鑼聲

鐘聲

漢語同上

鐘響聲

棍棒相打聲

掌嘴聲

打鞭聲

齊打鞭聲

衆人爭論聲

衆人嚷鬧聲

衆人爭嚷聲

銅鐵亂碰聲

銅磁墜落聲

手鐲聲

吹海螺聲

哨子箭聲

銅鐵碰物聲

大鈴聲

衆鈴響聲

衆鈴亂響聲

連敲木魚聲

葉響聲

鈴鐸聲

單鈴聲

鈴聲

鼓聲

刀環腰鈴聲

鑰匙腰鈴聲

甲

漢語同上

佩玉聲

銅鐵相碰聲

手

撒網拉網聲

掏水聲

水滾聲

走濫泥聲

水點滴聲

涉水聲

物落水聲

漢語同上

乾枯草木聲

樹葉草稍聲

海潮聲

水點聲

山谷應聲

風聲

風聲不斷

大風雨聲

衆小炮煒聲

大炮煒聲

搖鐸聲

紡車聲

齊放鳥鎗聲

藥信點着聲

小炮煒聲

衆空車聲

車壓硬物聲

車輪聲

重車重擔聲

漢語同上

重載車聲

伐木聲

馬蹄踏石聲

車駛聲

衆車聲

擲硬物聲

砍木斷聲

砍木聲

㪍木聲

攪絞捍聲

鑿冰聲

炒肉㾮肉聲

皮緞糖破聲

果落聲

果連落聲

葉落聲

碎折聲

粉碎聲

加鞭聲

破絞聲

摔硬物聲

冒出聲

割穀聲

亂碰聲

乾木折聲

大木折聲

脆物折聲

硬物墜地聲

小物連墜聲

碰物聲

大物墜落聲

高處墜落諸物聲

重物沉墜聲

墻倒聲

墻屋倒塌聲

物墜聲

大物墜地聲

獸猛起聲

漢語同上

雞犬羣叫聲

獐狍鹿羔急叫聲

牛吼鹿鳴聲

狍鹿羊羔叫聲

狗急連叫聲

哈叭狗叫聲

虎獸相拒聲

虎猛叫聲

狗怒連叫

狗哼哼

狗掙叫

狗急叫聲

狗叫

衆狗齊叫

狗惡聲叫

狗呲牙叫

虎鹿駝驢叫

狼狗獆叫

狍鹿驚叫

羊叫

母雞野雞鳴

喜鵲噪

烏鴉鳴

可鴿鳴

鳥鳴

鳥屢鳴

鳥啼

雞鳴

羊羔尋母聲

肥馬羣行聲

馬蹄磕絆聲

駝驢叫聲

漢語同上

馬鼻喘息聲

衆馬行聲

猴叫聲

騷鼠等物拒人聲

馬噴鼻聲

馬眼岔噴鼻聲

鷹鷂鳴

蝦蟇叫

生鷹叫聲

鷹拒人聲

珠頂紅鳴

蟲鳥羣鳴

衆雀噪

雉秋鳴

班鳩鳴

布穀鳥鳴

水鵁鳥鳴

鳥雀噪

羣鳥飛鳴聲

黃鸝噪聲

雀被擒叫聲

鵝鳴聲

鴨蛙鳴聲

鵰鳥狠鶻拒人聲

雁鳴聲

羣雁飛鳴聲

雞鳴聲

天鵝鶬鵝鳴聲

兎鶻擊物聲

羣鳥齊飛聲

大鳥忽飛聲

魚鳥掙跳聲

蟲鳥起翅聲

鵜鳥忽飛聲

草蟲聲

羣鴉啼聲

羣雉齊飛聲

禽雛喚母聲

晨鳥噪聲

羣鳥春鳴聲

禽鳥急鳴聲

雀相尋聲

雎鴿相鳴聲

雉飛聲

羣鳥飛鳴聲

羣雀齊噪聲

ཐོན་པ་ 現出

ཀ་པར་ཕྱིན་ 顯露

ཕྱེ་འབྱེད་ 有分別

མངོན་མཆན་ 淺露

མངོན་པ་ 顯

མངོན་ཙམ་ 略顯然

མངོན་པར་ཕྱིན་ 明顯

མངོན་པར་ཕྱིན་འཇུག་ 使顯露

མངོན་པ་དང་གསང་བའི་སྐོར། 隱顯類

ཚག་པའི་འཕུར་སྒྲ 蚱蜢飛聲

དུག་སྦྲུལ་སྒྲ 蟒蛇急過聲

ཅར་ཅར 草蟲嘤鳴聲

འབུ་ཞིག་སྒྲ 促織齊鳴聲

སྦལ་པའི་སྒྲ 蝦蟇叫聲

སྦྲང་བོ་འཕུར་སྒྲ 蚊蠅飛聲

སྦལ་མའི་ལྡིང་སྒྲ 蝦蟇青蛙齊叫聲

内里

内

裏邊

向内

略向内

外邊

隱

暗昧

掩蓋物口

使掩蓋物口

浮皮

浮面上

外

向外

外面

明露出

全露出

突出

浮面

略浮

至於浅露

明白

高浮出來

物沉水冒出

འཆལ་འདུག 混坐

ལྷོབས་ཏེ་འདུག 乏坐

སྐོར་ཏེ་འདུག 圍坐

པུས་གཏུག་འདུག 並膝坐

ལེབ་འདུག 賓坐

དྲང་འདུག 端坐

བརྟན་པར་འདུག 穩坐

དྲང་པོར་འདུག 漢語同上

ཀྱལ་ལ་བསྒྲིགས 共相坐

ཀྱལ་བསྒྲིགས 漢語同上

དཀྱིལ་ཀྲུང་ 盤膝坐

དཀྱིལ་ཀྲུང་བཅིང 漢語同上

བསྡོང་འདུག 衆坐

ཉམ་པོར་འདུག 同坐着

ཉམ་བསྡོང 漢語同上

ཀྱལ་ཉམ་དུ་འདུག 使同坐

སྡོད 坐

འདུག 坐着

སྡོད་འདུག 使坐

སྡོད་དུ་སོང 去坐

སྡོད་དུ་ཤོག 來坐

སྡོད་པ་དང་ལངས་པའི་སྐོར། 坐立類

二則

挺身跪坐

躲開

挪空

使轉身

蹲着

惱悶坐立狀

衆人安坐

相背着坐

令撞起

圭腰坐

坐立無聊

衆人閑坐樣

衆人背坐

擠着坐

獃坐

坐着前移後退

單腿跪坐

伸腿坐

抱膝坐

獨坐

跨着

俯身

使俯身

略俯身

彎腰

拱肩站着

聳後身

岔腿坐立

忽站忽出

直站着

直竪着

雄立狀

猛站起

高處坐立

卧處猛起

來站立

同站立

略站立

突然

立

止

站立

使站立

去站立

行走類

ཐག་རིང་འགྲོ་ 遠行

ལམ་དཀྱུས་ 幸頭好

ཉིན་འཁོར་ 當日回來

ཉིན་ལོག་ཐེང་ 漢語同上

གོམ་པ་བགང་ 跬步

འགྲོ་ 行走

འགྲོ་འདྲེན་ 使行走

མཉམ་འགྲོ་ཐེང་ 一齊行走

འགྲོ་རིམ་ཐེང་ 漢語同上

འགྲོ་བ་དང་རྐྱབས་ཀྱི་སྐོར་ 行走類

四則

ལག་པ་རྒྱབ་བསྣོལ་ 倒背手

རྒྱབ་བརྟེན་ 背着

ངར་ངར་ལངས་ 探着身站立

སྒུར་སྒུར་ཐེང་ 俯着

ལག་བསྣོལ་ 抄手

མཆོངས་པ་ 跳

མཆོངས་འཇུག 使跳

མཆོངས་ཏེ་བརྒལ་ 跳過去

མཆོངས་ཏེ་འོང་ 跳過来

རྒྱུགས་མཉམ་བྱེད་ 一齊爭跑

སྒུར་ནས་རྒྱུགས་ 俯身趨走

རྒྱུགས་ཏེ་ཐོར་ 跑脫了

མཆོངས་ 一跳遠

རྒྱུགས་ 跑

རྒྱུགས་འཇུག 使跑

མཉམ་རྒྱུགས་བྱེད་ 一齊跑

རྒྱུགས་རེས་བྱེད་ 眾人爭跑

ཁང་ཐང་བྱེད་འཇུག 使步行

ཀེང་ཀྱིས་འགྲོ 趨行

ཀེང་ཀྱིས་འགྲོ་འཇུག 大步趨行

ཐྱལ་ཐྱལ་དུ་འགྲོ 手足急忙

མཉམ་དུ་འཆེས་ 一齊跴

ཆས་ 走

ལམ་དུ་ཆས་འཇུག 使走

ཁང་ཐང་ 步行

བགོམས་པ་ 步

བགོམས་ 邁步

བགོམས་འཇུག 學邁步

འཆེས་ 跴

འཆེས་འཇུག 被跴

ལ་ལ་འཛེག 升

ལ་བརྒལ་དུ་འགྲོ 升上去

ལ་བརྒལ 踰過

ལ་བརྒལ་འཇུག 使踰過

སྔོན་བརྒལ 獨自先登

མཉམ་འཛེག་བྱེད 漢語同上

འཛེ་ཐག་གིས་འཛེག 挽繩而上

སྐོར་ནས་འཛེག 斜遶着上

ཡར་འཛེག་འཇུག 使上高

འཛེག་ཏུ་འགྲོ 去上高

འཛེག་ཏུ་འོང 來上高

འཛེག་གར་ནས་བྱེད 一齊上高

ལྡིང 跳高

ལྡིང་བར་བྱེད 高縱

འཕྱོ 攛上去

འཛེག 上竄

ཡར་འཛེག 漢語同上

མཆོངས་ཏེ་བརྒལ 跳過

བརྒལ་ཆེས 越過

རྒྱམས་ཏེ་མཆོངས 急的高跳

གཡོན་ཁྱེས 蹓的不穩

མཆོངས་པ་བྱེད 踴躍

འཁར་བར་འཁྱེར་ནས་མཆོངས 拄着棍子跳

རྐང་སྐྱེལ་བཞག་ནས་བརྒལ 蹓磚過水

過了大半

引行

使引行

跟隨

漢語同上

併程

不覺快自快

能急攏

通過去

通過來

直走

抄近走

險處下來

從高處溜下來

自高處驀下來

從高處下來

使從高處下來

從

一蹬一蹬的上

下

使下來

從高處下

Tibetan	Chinese
འཁྱོར་འགྲོ་	側身搖晃
སྤྲུགས་ནས་འགྲོ་	摔袖
ག་ཡུགས་ནས་འགྲོ་	搖擺着走
འགྱོས་འཁྱོར་	打踉蹌
འཕྱར་ག་ཡེང་གིས་འགྲོ་	搖幌着走
ག་ཡོང་ནས་འགྲོ་	斜身走
འཁྱོགས་ཚེར་འགྲོ་	嫋娜
འཁྱོགས་ལྡེམ་	漢語同上連用
དྲང་པོ་ལམ་ཕྱོལ་ནས་འགྲོ་	躲着正路走
ལྷུལ་	遊蕩
ཀོང་ལྟག་	觀望着走
འགྲོས་ཞིབ་	摸索着走
ལམ་སྟོར་	迷路
ཕྱོགས་བསླང་	走迷了
ལམ་རྩད་	找尋
ལམ་འཛོལ་ཉེས་འགྲོ་	躲着路行
ཐག་རིང་སོང་	去遠了
ས་ཁང་འཁྲུང་	離遠了
ལམ་འཁྱོགས་	迸灣
ལམ་སྐོར་	拐灣
སྐོར་ཐག་རིང་	迸遠了
སྐོར་ནས་འགྲོ་	迸道走

走獨木橋

等候

使等候

慢走等候

畧瘸

跐

漢語同上

拄杖走

岔腿走

腿發絆

兩腿絆繞

脚擦地行

瘸

漢語同上

歪着走

歪拉着走

擻着脚走

腰塌彎了

彎着腰走

鬆着勁走

醉後前仰後合

踉蹌着走

亂撞

象蛇行

安祥

逶迤

飄逸

漢語同上

徑直行

一氣跑去

走的平穩急快

上樹下樹伶便

魚貫連行

突出

低頭直行

衣拖地

行動輕佻

行動靈便

衆人緩行狀

漢語同上

行動文雅

行走打奔

བྱིས་འགྲོས། 小兒行走磕絆

དགམ་མ་ལྡིག 小兒學走學話

一磕一絆

ལྷང་མ་ལྡིང་ 一步深一步淺

ལྷང་ལྡིང་ 漢語同上

རྡབ་འགྲོས། 負重站不穩

ཁྱུར་ཁྱུར་རྒྱུགས། 奔波趨事

ཁྲུགས་ཁྲུགས། 磕絆

འཛེར་འཛེར། 踉蹌將倒

挫人慢跑

胖笨

མི་ལྷུམ་པར་འགྲོ 胖人隨行

མདུང་འགྲོས། 騎騾馬怒去

ལྷེམ 蹁躚

རིང་བསྐྱང་ནན་གྱིས་འགྲོ 腰疼強行

དལ་ཁྱིས་བགོམས། 腰鬆步遲

ངལ་གསོ། 歇着

ངལ་གསོ་བར་བྱེད། 歇息

ངལ་གསོ་འཇུག 使歇息

ངལ་གསོ་བར་འགྲོ། 去歇息

ངལ་གསོ་བ་དང་བག་ཡངས་པའི་སྐོར། 歇息類

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ། 四體合璧文鑑

བམ་པོ་བཅོ་ལྔ་པ། 第十五卷

ཁམས་བསིལ། 乘涼

ཁམས་བསིལ་འཇུག 使乘涼

བསིལ་ཡབ། གཡོབ 搧扇子

སྒྲོ་ཡབ། གཡོབ 搧翎扇

ལག་རྟེན། 拄着

ལག་རྟེན་འཇུག 使拄着

བསིལ་གྲིབ་འཇུག 歇陰涼

བསིལ་གྲིབ་འབྱེད 使歇陰涼

གྱེས་ཕབས། 歪靠

གྱེས་ཕབས་འཇུག 使歪靠

རྟེན། 倚着

རྟེན་འཇུག 使倚着

ངལ་སོས། 已歇息

ཁམས་སོས། 安逸

ཐང་བ་ཀོལ། 歇止

བག་ཕེབས། 安息

བག་ཕེབས། ཐུང 已安息

ངལ་གསོ། བར་འོང 來歇息

ངལ་གསོ། རེས་བྱེད 一齊歇息

ངལ་གསོ། ཀྲིགས་བྱེད 漢語同上

使回

歸

使歸

將到

到來

覿面叫人來

來

使來

歸回

回

使過去

將近

到去

使到來

起行

使起行

出去

使出去

過去

使去

去

使行

同行

起行處

去來類

行走稀踈

漢語同上

行走稠密

常來往

彼此來往

順便

偶然

間或

去迎

來迎

順便到去

會合

竟入

送

去送

來送

迎

恰好撞來

大家散去

忽來忽去

累墜

進

進去

進來

正遇着

ཐང་ 疲倦

ཐང་འདུག 疲倦了

ཐག་ཆད་ 走急疲乏

ཚལ་ཐང་ 覺疲乏

ཚལ་ཤོར་ 疲乏

ངལ་བ་ 乏

ངལ་འཁྱག 使乏

ངལ་དུབ་ 略乏

ངལ་འདུག 乏了

ངལ་བ་དུབ་པ་ 漢語同上連用

ངལ་བ་དང་ ཐང་ཆད་ པའི་སྐོར། 疲倦類

ཏགས་པར་ 往來不絕

ཡང་ཡང་འགྲོ 不時來往

འགྲིམས་ 閒走

འགྲིམས་མཁན་ 好閒走人

熱極了

饑熱發暈

熱昏了

不耐乏

力竭

乏竭

乏竭極了

熱極

乏解的快

漢語同上

就歇過來了

當時歇不過來

乏的歎了

軟倒

疲散

疲散了

乏極

乏透身軟

無力支持

軟癱

疲乏了

歇後轉乏

乏透了

狠乏了

ཉལ་བ་དང་གཉིད་ཀྱི་སྐོར།

睡臥類

俯臥

側臥

直挺挺的

厭人倒臥樣

ཉལ་

臥

ཉལ་འཇུག་

使臥

一齊臥

通脚睡

仰臥

肯乏

張口大喘

གཉིད་ལོག 睡

གཉིད་ལོག་འཇུག 使睡

གཉིད་དུ་འགྲོ 去睡

གཉིད་རེས་ཐེང 一齊睡

མིག་ཟུམ 閉眼

གཉིད་ཡུར 困了

གྱལ 打哈息

རྨུགས 眼露困

གཉིད་སློབ 忽然困了

ཡུར་བ 磕睡

འགྲེ་ཞེང 翻騰

གཉིད 困

གཉིད་ཐུགས 困大

གཉིད་སྲབ 睡的輕

འཇོལ་ལེ་ཉལ 軟癱睡卧

སྤྱི་ཚེར་ཉལ 就地卧

སད་བཞིན་ཉལ 醒着

འགྲེ་ལོག 翻身

བརྐྱང་དེ་ཉལ 伸腿卧下

གན་ཏེ་ཉལ 仰面挺身卧

གདང་དེ་ཉལ 伸腰拉胯卧

ཁྲིགས་སེ་སད། 沒了困了

རྨི་ལམ་སད། 猛醒

སད་པ། 醒

སད་འཛུག 叫醒

གཉིད་བཅས། 帶着困

རྨི་ལམ་རྨིས། 做夢

རྨི་ལམ་འཁྲུགས། 胡夢

རྨི་ལམ་ཤར། 夢見

རྨི་ལམ་ཁྲུང་། 漢語同上

གཉིད་གཏམ་འཆལ། 說夢話

གཉིད་སྨྲ་འཆལ། 睡着說譫語

རྒྱུགས་ཆོག་འཆལ། 撒囈怔

རྨི་ལམ། 夢

སྣུར་བ། 打呼

ཐབས་ཀྱིས་ཡུར། 說古引睡

གཉིད་ཐེབས། 小兒肯睡

གྲིབ་གནོན། 魘住

ཉལ་ཐེབས། 安寢了

ཡར་རེ་ཡུར་རེ། 似睡不睡

ཡུར་ཙམ། 略睡即醒

གཉིད་ལྡི། 睡熟

ཤེད་བསྐྱེད་རེས་བྱེད་ 一齊着急

ཤེད་བསྐྱེད་རོགས་བྱེད་ 漢語同上

སྒུགས་འཛིན་ 張羅

དོན་མེད་སྒུགས་འཛིན་ 徒忙

མྱུ་འབྲུད་ 隨即

མི་ཐོགས་ 不住

ཤེད་བསྐྱེད་ 着急

ཤེད་བསྐྱེད་འཇུག་ 使着急

ཁྲོལ་རེས་བྱེད་ 一齊忙

ཁྲོལ་རོགས་བྱེད་ 漢語同上

ཤར་ཤར་ 相繼

མཁྱུར་ཙམ་ 畧緊

མགྱོགས་པར་བྱེད་ 上緊

མགྱོགས་ཚབ་ཡང་ 急躁

ཁྲོལ་ 忙

ཁྲོལ་བ་ 漢語同上

མྱུར་ 快

ཅུང་མྱུར་ 畧快

མྱུར་བར་བྱེད་ 快着

མྱུར་བ་ 緊急

མྱུར་མགྱོགས་ 漢語同上連用

མྱུར་བ་དང་མགྱོགས་པའི་སྐོར། 急忙類

存留

使存留

存下

存住

使存住

留下

留住

使留

存住

存留下

留遺類

匆匆忙忙

急急忙忙

漢語同上

慌慌張張

漢語同上

亂亂紛紛

立刻

現成

忙忙亂亂

慌慌忙忙

- བསྐྲད་འཇུག　使休出
- སྤྲོད　逐出
- ཕ་རོལ　往那邊些
- ཅུང་ཕ་རོལ　略往那邊些
- བསྐྲད　休出
- གཏོང་རེས　一齊差遣
- སྤྲོད　屏棄
- འདེད　逐去
- དེད　驅逐

- གནས་བརྟེན　戀
- གནས་ཆགས　戀住
- གཏོང　遣去
- གཏོང་བར་བྱེད　差遣
- གཏོང་འཇུག　使差遣
- གནས་བདུག　居住
- སྡོད་དུ་འགྲོ　去居住
- སྡོད་དུ་འཚོལ　求居住
- གནས　棲處
- གནས་འཇུག　使棲處
- རྗེས་པར་བཞག　遺留
- འཇོག་པར་གནང　容留
- འཇོག་པར་གནང་འཇུག　使容留
- སྡོད　居住下

住下

住

使住

去住

去游牧

來游牧

齊游牧

漢語同上

常漂流

游牧處

游牧

使游牧

離開

使離開

流蕩

漂流

遷移

使遷移

遷移去

遷移來

屢遷移

遷移類

ཐོ་རངས་ གྲིམ་འགྲོད
冲夜

མཚན་མོ་ འགྲོད་འཇུག
使連夜

བབས་རེས་ འགྲོད
齊下著

བབས་ སྐྱོགས་འགྲོད
漢語同上

བཅག་ལམ་ འགྲོད
歇程

བཅག་ལམ་ འགྲོད་འཇུག
使歇程

འབེབས
下著

འབེབས་ འཇུག
使下著

བབས་དུ་ འགྲོ
去下著

བབས་དུ་ འོང
來下著

གནས་ འབེབས་ ཏུ་འོང
來住

གནས་ རེས་འགྲོད
齊住

གནས་འཛིན་ རེས་འགྲོད
漢語同上

བབས
下

གཡོ་རྩེས་འཁྱུག 使調轉

སྐོར་ 旋轉

སྐོར་འཇུག 使旋轉

འཁྱིལ 滚

འཁྱིལ་འཇུག 使滚

འཕུལ་རེས་བྱེད 齊推

ཡར་འདེགས 撬起

ཡར་འདེགས་འཇུག 使撬起

གཡོ་བརྩེས 調轉

རྣམ་འགྱུར་བྱེད 動作

སྤོ 挪移

གཡོ་ས་སྤོ 挪開

འཕུལ 推

འཕུལ་འཇུག 使推

བསྐྱོད་རེས་བྱེད 齊動搽

འཁྱུག་བསྐྱོད 動蕩

ཕྲང་འཁྱུག 微動

ཕྲང་བསྐྱོད 漢語□

བསྐྱིལ 搖動

བསྐྱིལ་འཇུག 使搖動

བསྐྱོད 行動

གཡོ 動搽

བསྐྱོད་འཇུག 使動搽

བསྐྱིལ་བ་དང་བསྐྱོད་པའི་རྣམ། 搖動類

震動象

亘爆

渉語同上連用

搖榥

微顫

翩翩

旗飄動

渼語同上連用

顫動

震動

被震動

顫

蹁躚

歪斜

ཁྲིགས་ཁྲིས་འཁྱིག
恰好碰着

ཅེར་ཀྱི་ཟིན
瞅冷拿住

ཟིན་འཆང་
བྱེད
拿獲

གཏོང་
放下

པང་
抱

པང་པང་
བྱེད
抱着

པང་རེས་
བྱེད
久別緊抱

འཐེན་རེས་
བྱེད
爭扯

སྤྱིམ་པ
一捧

སྤྱིམ་པ་
འདེགས
捧着

འཐུད
抓

འཐུད་འཐུད་
བྱེད
亂抓

གཤད
抽

བྱུགས་བྱུགས་
བྱེད
只管摩

སྡར་འཛིན་
བྱེད
一掐

བཙངས
掐

བཙངས་
བཙངས་བྱེད
只管掐

འཛིན
拿

འཛིན་འཇུག
使拿

འཛིན་རེས་
བྱེད
只常拿

བྱུགས
摩

བྱུགས་འཇུག
使摩

འཛིན་པ་དང་
གཏོང་བའི་
སྐོར།
拿放類

擲撒類

撒下去 བསིགས

撒 བསིགས་པར་བྱེད

使撒 བསིགས་འཇུག

往遠撒 སྐོར་ལ

擲下 འཕེན

擲 འཕེན་པར་བྱེད

使擲 འཕེན་འཇུག

摔下 གཡུག

摔 གཡུག་པར་བྱེད

擲撒類 འཕེན་པ་དང་གཏོང་བའི་སྐོར།

脫落 ཤོར

不得力 འཛིན་སྐྱོབ་མ་འགྲིག

無拿手 འཛིན་སོ་མེད

將及不及 ལྟུང་ངེ་ལྷུང་ངེ

未拿及 འཛིན་ཤོར

將趕上 ཡ་ན་ཟིན

隨拿即脫 ཟིན་ཤུལ་ཤོར

放 གཏོང་བར་བྱེད

使放 གཏོང་བར་བྱེད་འཇུག

摸索 ཁུག་ཁུག་བྱེད

遲滯 ཤུལ་ཤུལ་བྱེད

橫豎亂放

亂縱橫

撒

亂撒

抛撒

橫豎亂拋

摞下

摞

亂摞

使摞

撒去

抛去

抛

使抛

亂抛

棄

撒遠

使撒遠

繫石撒去

繫石撒

འཕྲད་རེས་ཅིང་ 一齊會

འཕྲད་ཀྱི་ཐེང་ 漢語同上

ཕན་ཚུན 彼此

ཐོལ་སེ 忽遇見

ངོས་འཕྲད 會見

ངོས་འཕྲད་འཇུག 使會見

ངོས་འཕྲད་དུ་འགྲོ 去會見

ངོས་འཕྲད་དུ་འོང 來會見

སྐྱེན་དུ་འཛོམ་ཐུང 無心撞見

འགྲིག་ཐུང 該着

ཐུག 碰

ཐུག་ཐུང 相碰着

འཛོམ་འཐུག 逢得着

འཛོམ་དུས་འགྲིག 逢機會

འཛོམ་སྐབས་ཐུང 致逢機會

སྐྱེན་དུ་འཛོམ 撞見

ཕྲད་པ 遇

ཕྲད་སྐབས 際遇

ཕྲད་པར་བྱེད 相遇

ཕྲད་ཐུང 遇得着

འཛོམ 逢

ཕྲད་པ་དང་ཐུག་པའི་སྐོར། 遇合類

ཁྲེལ་རྒྱུ། 可惡

སྐྱུག་ལོག 嫌

སྐྱུག་ལོག་འདྲོག 使人嫌

སྐྱུག་བྲོ་བ 厭人鄙吝

ཞེ་ཁྲེལ་ 可惡的

ཞེ་ཁྲེལ་བྱེད 惡

ཁྲེལ་འཛེམས 漢語同上

ཁྲེལ་འདྲོག 惹人惡

ཁྲེལ་ཞེས 厭惡

ཞེ་ཁྲེལ་དང་ཞེ་ན་ལོག་གི་སྐོར། 憎嫌類

二則

ཁྲིག་གི 恰遇見

ཡིད་དུ་མི་འཐད་ 不受用

མི་འདོད་ 不願意

ཡི་སྨུག 憎惡

ཡི་རེ་སྨུག 厭憎

ཡིད་བསྒྱུན་ཐེད་ 不舒服

ཡིད་བསྒྱུན་འཇུག 致不舒服

ཡིད་དུ་མི་འོང་ 不順眼

ཡིད་དུ་མི་འོང་ཙམ་ 略不順眼

ཡིད་ལོག 惡心

ཡིད་ལོག་འཇུག 使惡心

ཡིད་ལོག་འོས་ 可惡心

ཡིད་བསྒྱུན་ཐེད་ 不舒暢

ཞེ་བསྒྱུན་འོས་ 可厭煩

ཞེ་ལོག 憎

ཞེ་ལོག་འཇུག 惹人憎

ཞེ་ལོག་འོས་ 可憎

ཞེ་ལོག་འཇུག 惹人厭

ཞེ་ལོག་འོས་ 可厭

ཞེ་བསྒྱུན་ 厭煩

ཞེ་བསྒྱུན་ཐེད་ 甚厭煩

སྨུག་ལོག་འོས་ 可憎嫌

མཚར་རྒྱུ་མེད་ 不足取

དཀའ་རྒྱུ་མེད་ 不希罕

ཞེན་ལོག 厭

侵害

使侵害

行刺

禍害

干犯

使干犯

去干犯

來干犯

侵犯類

被趁願

幸災

好暢快

做甚麼

漢語同上

拗別

很可惱

趁願

惡心的慌

厭與同處

可嗔

不悅

暗格惹

冒犯

激人生氣

纏擾

不明不白

黏滯

只管黏滯

漢語同上

漢語同上

尋破綻

無緣無故

救援

去救援

來救援

尋因由

怒欲即鬭

去侵犯

來侵犯

好攪事

作害

尋趁

只管尋趁

憤怒

སྨོད་པར་བྱེད་འཇུག 被輕視

སྨི 輕慢

ཅིར་ཡང་མི་སྨི 被輕慢

ཁྱད་གསོད 輕忽

དམན་པ 賤

སྨོད་པ 輕賤

སྨོད་དུ་འཇུག 被輕賤

སྨོད་པར་བྱེད 輕視

鄙薄類

དམན་པ་དང་འཕྱ་བའི་སྐོར 鄙薄類

ཞེ་གནག་ཐེད 譏刺纏惹

ཚེམ 尋趁慣了

鄙薄類

揭短

被揭短

互相揭短

話把

這樣本事麼

說讒語呢

做夢呢

可揭處

連啐人聲

扒眼笑人

笑人不能事

笑人沒幹

笑人無能

漢語同上

恥笑聲

啐人聲

恥笑

被恥笑

一齊恥笑

不足人聲

被輕忽

笑話

被笑話

可笑的

དགྲ། 敵

དགྲ་ཅན། 敵家

དགྲ་བྱེད། 為敵

དགྲ་བྱེད་འཇུག 使為敵

ཟླ་ཡ་བྱེད། 作對

འཁོན། 讐

འཁོན་ཅན། 有讐的

འཁོན་འཛིན། 結讐

འཁོན་ཞུགས། 都成讐

འཁོན་འཇུག 使結讐

འཁོན་དང་དགྲའི་སྐོར། 讐敵類

ལབས་གཞི། 口實

གཤེ་འཇུག 使嚇

མཐོང་དུ་གཤེ 怒嚇

ཐེག་ཉམས 叱咤

ཡར་ཡར 責備不了

གཤེ 吆嚇

གཤེ་ཡར་བྱེད 嚇

བཀག་ཆ 責備

བཀག་ཆ་བྱེད 責

བཀག་ཆ་བྱེད་འཇུག 使責備

བཀག་ཆ་དང་བཙོན་པའི་སྐོར། 責備類

ལན་ལོན 復讐

རྒོལ་བར་བྱེད 使相拒

ལན་བྱེད 報復

ལན་བྱེད་འཇུག 使報復

ལན་ལོག 還報

ངོ་ཡ་བྱེད་འཇུག 使作對

ངོ་བརྒྱ 抗拒

ངོ་བཟློག་རེས་བྱེད 相抗拒

རྒོལ 相拒

བསྒིགས། 撤捽

བསྒིགས། འཛུག 被撤捽

གཞའ་གཅོན། ཐེད། 捽擻

གཞའ་གཅོན། ཐེད་འཛུག 被捽擻

ཨ་ཀ 厭怪詞

ཅི་ཡིན། 怎麼說

བརྗོད། 使捹白

བཀག་བརྗོད། 捹白

བརྗོད་འཛུག 被捹白

ལོག་པ་བསྐྱོ། 怪不是

ལོག་པ་བསྐྱོ། འཛུག 使怪不是

ལོག་པ་བསྐྱོ། བར་ཐེད། 怪

སྐྱོད་འཛུག 使怪

མགོ་འཛིན། ཐེད། 使管轄

མགོ་འཛིན། དམ། 勇往管轄

བསྒྲམས་ར། 戒

བསྒྲམས་ར། ཐེད་འདོམས། 規戒

ཛམས། 料搜

ཛམས། འཛུག 被料搜

འཐབ། 鬬

གཅོན། 約束

མགོ་འཛིན། 管轄

挫磨

使挫磨

當奴才使

勒措

折磨類

四體合璧文鑑

第十六卷

ཕུང་སྐྱེལ། 毀壞
འཕམས་འདུག 傾害
འཕམས་སུ་འདུག 使傾害
གནོད་འཇེས་འདེད། 激

ཉེན་མི་ཁྱག 擺布
ཡོང་བཅུག་བྱེད། 精給我
སུན་འབྱིན། 挫磨至極
ཕུང་འདུག 遭害

ཡི་ཆད་འདུག 折人銳氣
ཁྲེལ་གཞོན་བྱེད། 纏磨人
སྡུག་བསྐལ། 使鬱忿
ཁོང་ནས་འཁྲུགས། 使忿怒

སྡུག་བསྐྱུར། 拖累
སྡུག་བསྐྱུར་བྱེད། 被拖累
རྒྱུད་འདུག 折磨
ཉམ་འདུག 折挫

ནན་བྱེས་བཙུག 給小鞋穿
ཕངས་མེད་བྱེད། 折奪
ཕངས་མེད་བྱེད་འདུག 受折奪
ཕངས་མེད་བྱས། 受折奪了

བསྒྱུར་བསྐྱུར། 折挫不了
སྡུག་འདུག 勞苦
དཀའ་ལས་བྱེད། 苦果
ཁ་ཐང་ཆད་འདུག 作賤

རྨོད་འཇུག 使咒

མནའ་སྐྱེལ 起誓

མནའ་སྐྱེལ་འཇུག 使起誓

མནའ 盟誓

ཁ་སྣོད 詬噎人

བསྒྲིགས 罵

བསྒྲིགས་པར་བྱེད 罵人

བསྒྲིགས་འཇུག 使人罵

བསྒྲིག་རེས་བྱེད 相罵

དམོད 咒

བསྒྲིག་པ་དང་དམོད་པའི་སྐོར། 咒罵類

ནན་བྱེལ་འདེད་འཇུག 使激

བཙམས་འཇུག 調置惡地

བཅག་འཇུག 傷害

砍頭的

碎剮的

遭瘟的

造罪的

怪物

淫蕩

淫婦

漢語同上

天知道

下賤

賤種

娼妓

野種

漢語同上

癩物

生了癩的

懶婦

漢語同上連用

很沒體面

甚麽行子

漢語同上

村奴

說噎人話

被人話噎

沒體面

不留體面

慣嫁人投主子的

窮的臭氣

癩毛東西

該死的

脹死的

漢語同上連用

死是呢

厭物骨頭

寒住心的

蛆拱的

長蛆蟲的

死物

殺材

作孽的

受罪

討人嫌

厭物

嘴巴骨

སེམས་འགྱུར། 變了

ངང་རྒྱལ་འགྱུར། 改變

ངན་ཞེན་མས། 嫌隙

བཞིན་འགྱུར། 變臉

བཞིན་རས། 至於變臉

འགལ་བ་བྱེད། 違悖

འགལ་བ་བྱེད་འཇུག 使違

ཆུང་གཏེན། 辜負

བསམས་པ་ལོག 更變

བསམས་པ་ཡང་འགྱུར། 變

ཕྱིར་ལོག་བྱེད། 為逆

ཕྱིན་ཅི་ལོག 悖逆

ཕྱིན་ཅི་ལོག་བྱེད། 背

ཕྱིན་ལོག་བྱེད་འཇུག 使背

འཇོལ། 違

རྣམ་པ་འགྱུར། 變性

རྣམ་པ་འགྱུར་འཇུག 使變性

འཁྲུགས། 亂

འཁྲུགས་བྱེད། 作亂

ཕྱིར་ལོག 逆

ངོ་ལོག 叛

ངོ་ལོག་འཇུག 使叛

ལོ་ལོག 叛離

ལོ་ལོག་བྱེད། 心離

ངན་སེམས། 起叛心

ངོ་ལོག་དང་ཕྱིར་ལོག་གི་སྐོར། 叛逆類

ཡར་བྱུང་མར་བྱུང་ 東逃西散

སྐྱིབས། 掩避處

ཡིབས། 掩避

ཡིབས་འཇུག 使掩避

འཁོལ་བ 隱

སྦེད་པར་རྩོམ 漢語同上

བྱེར་ 躲開

བྱེར་འཇུག 使躲開

ཁ་ཐུལ 閃開

ཁྲུགས་ཐོར 流散

སྦེད་པར་བྱེད་ 藏躲

སྦེད་འཇུག 使藏躲

སྦེད་རྟོགས་བྱེད་ 藏藏躲躲

སྦེད་རེས་བྱེད་ 齊藏躲

འབྱོལ་རེས་བྱེད་ 齊躲避

འབྱོལ་ཕྱོགས་བྱེད་ 漢語同上

འབྱོལ་སྐྱབས་བྱེད་ 躲閃

སྦེད་ 藏

འབྲོས་ 逃

འབྲོས་འཇུག 使逃

འབྱོལ་ 躲

འབྱོལ་བར་བྱེད་ 躲避

འབྱོལ་འཇུག 使躲避

འབྲོས་པ་དང་འབྱོལ་བའི་སྐོར། 逃避類

偷

被偷

去偷

來偷

丟了

賊

賊盜

慣作賊的

强盜

竊盜

竊奪類

隱瞞

使隱瞞

隱匿

使隱匿

疾病類

纏不離病

背病

勞病

疝氣

痞疾

病

有病的

病了

一齊患病

成了病

疾病類

二則

搶掠

截

被截

截路

打截

窩主

窺探

窺伺

奪

被奪

抄搶

འཁྲུགས་ནད་ 感冒

ཚམ་པ་ 傷風

ཚམ་འཁྱགས་ 寒筋

མི་བདེ་ 不爽快

རྒྱུ་དཀར་ 手足筋疼

རྒྱུ་དཀར་ལངས་ 漢語同上

རླུང་ལངས་ 中風

གཅོང་ནད་ 痰火病

འཁྱིབས་ 癱瘓

རླུང་ཐོ་ 鬼風疙瘩

རླུང་ཐོར་བྱུང་ 起鬼風疙瘩

སེ་ཏྲི་ 狐臊

རྒྱགས་པ་ 下墜

སྨྱོས་ 瘋了

གདོན་ཞུགས་ 中了邪

རླུང་སྨྱོན་ 羊吽瘋

མི་དངས་འཁྲུས་ 噎膈

འདར་པོ་ 瘧疾

བེ་སྐྱབས་ 痢疾

འཁྲུ་ནད་ 漢語同上

འཁྲུ་བ་ 瀉肚

ཆུར་འཁྲུ་ 水瀉

གག་པ་ 吼病

ཕྱིན་ 吼病人

དབུགས་འཚང་ 吼喘

རིམས་ 瘟疫

ཡམས་ 熱症

སྒྱིགས་པ 打飽膈

སྐྱིགས་པ 氣逆連打膈

དབུགས་འཁར 氣結脹滿

སྐྱུགས་སྣྲེན 嘔吐

གློ་ལུ 咳嗽

སྐམས་གློ་ལུ 乾嗽

སྦྲིད་པ 打噯噴

སྐྱུར་ཞ 醋心

ཡང་སྐྱིགས 只管惡心

ཁ་སྐྱུར 作酸

སྐྱུགས་ཡོག 漾

སྐྱུགས 嘔逆

སྐྱུགས་ལྡོག 嘔

སྟོད་འཁང 胸膈發脹

སྦོས་འཁང 膨脹

སྦོས་འཁྲང 膨悶

ཡིག་འཆུས 噎心

སྐོང་སྐྱུགས 乾噦

གཅོང་ང 殘疾了

རྒྱུང་ཞན 虛弱

དབུགས་འཚང 急喘

དབུགས་རྔམས 喘

ཧལ་དབུགས 喘吁吁

བྱིས་ནད 小兒病

བྱིས་ནད་ཤུགས 小兒發賴

བྱིས་པ་ཡེར 小兒驚痄

གཅོང 殘疾

ཕོ་ཁ་རེབས། 心急跳

གཟེར་ཟུག 扎着疼

ཕོ་བ་ན 腹疼

ཁོག་ཁྲོག 腹鳴

རྐེང་འཆུས། 腰閃了

ཕོ་ཁ་ན 心口微疼

སྟོད་རྒྱངས། 胸膈脹疼

སྙིང་འཕར 心跳

སྙིང་རེབས། 心口跳動

མིག་སྦྲིད 眼迷了

ཟུག་རྒྱག 眼扎着疼

མིག་འཚག 眼磣着疼

ལྟོ་ན 心口疼

མགོ་འཁྱོམས། 眩暈

མགོ་ཟེར 漢語同上連用

མིག་ཟེ་ཐེམས། 眼生花

མིག་ན 眼疼

ན་བ 疼痛

ན་ཟུག 疼極

མགོ་ན 頭疼

མགོ་འཁོར 頭暈

མགོ་ཡོམ་སྨྱུ 頭發暈

ན་བ་དང་ཀུན་འདེབས་པའི་སྡེ། 疼痛類

三則

ལུས་འདར། 身子抖顫

ཤ་འཁྲུག 肉跳

ཤ་འཕར། 漢語同上

འདར་ཡོམས། 顫搖

ཀྱར་རེ་ཀྱོར་རེ། 軟弱無力

སྙིང་ཚ། 心裡發燒

ཚད་འཁྱིམས། 躁熱

ཚབ་ཚུབ་ཅན། 煩躁

ཐེག་ཀ 出疹子

འདར། 打顫

ན་སྦུབས། སྦུབས། 賴骨疼

ན་ལྷང་ལྷང་། 微骨疼

ན་ལྷག་ལྷུག 跳膿疼

ཚབ་རྒྱས། 發燒

ཚ་ཁར། 疼

ཚ་འཁྱང་། 燙的疼

ཁ་ཀྱ་ཚ། 破處疼

ཟེ་ཀྱུག་ཅེར། 蟄的疼

ཚིགས་ན། 骨節疼

ཀྱུག་ཁྱོག 酸疼

མནན་མི་བཟོད། 疼的着不得手

རྐེད་འཆུས། 腰扭了

རླུང་ཀྱུག 岔氣疼

སྙེ་འཆུས། 落枕

རྐང་ལག་འཆུས། 手足抽了

ནད་ལྕི་བས། 病重落

ནད་ལོག 病反復

ནད་འཁྲུགས། 犯病

ནད་རྙིང་། 久病不見好

ནད་འཐེམས། 延纏

གཉེར་རྒྱུག 暴疾

ནད་སྐྱུར། 暴病

ཁལ་འོང་ ལྷུང་ 落炕

སྐྲམས་ནད། 皮裡抽肉

ཤ་ཕྲི། 瘦乾

ཨ་ཡོ། 噯喲聲

ཨ་ཙ། 碰疼聲

ཚེམས་འཁྱེར་བས། 漢語同上

ཨ་ཙ་ཙ 澇着聲

ཀུན་འཁྱེར་བ། 哼哼

སྣང་ཙོང་ 疼的出聲

ཙོང་ཙོང་འབྱིད་ 漢語同上

སྣང་ལོག ཀྲག 喊叫

སྦྲིད་ 發麻

སྦྲིད་འདུག 麻了

སྦྲིམས 微麻

འཐོམས 木了

ཉེ་ཐོམས། 倦軟

སྣད་ལངས 冒風

སྣད་འཆང་ 氣壅堵

རྐང་ལག་འཐེན 手足抽搐

དྲག་པ་ཆགས 成膿了

སོ་འཐམས། 牙關緊了

སོ་ཁྲིགས། 漢語同上

ལྐུ་ཁྱིབས། 失音

འཐམས། 牙關張不開

དྲན་པ་སྟོར། 漢語同上

ཐིབས་ལེ། 恍忽

འཁྲུགས། 迷亂

བརྒྱལ། 忽然迷捌

དབང་པོ་ཤོར། 發迷

དྲན་ཀམས། 常發迷

རྨག་འཐིབས། 昏沉

དབུགས་འཆུགས། 捌氣

དབུགས་ངར། 昏迷

ཀླད་འཐོམ། 頭碰暈

ཀླད་འཁོར། 發昏

ཟེ་འཐོམས། 不省人事

ནད་གཟིང་ཐུ། 病沉

ནད་ལྕི། 病重

ནད་བབས་ལྕི། 掙命

ནད་ཐུ། 病深了

ནད་བཅུགས། 添病

ནད་ཚབས་ཆེ། 很病

མལ་ཡོར་ལྷུང་། 病倒

馬嚼瘡

口瘡

生口瘡

豁唇

漢語同上

疥

癬

痱子

蛇纏瘡

紅點瘡

疔

癰疽

瘊子

乳蛾

熱疿疱

鼠瘡

楊梅瘡

天疱瘡

漢語同上

搭背

瘡

生瘡

禿瘡

蠼螋瘡

黃水瘡

瘡膿類

二則

收了口

瘡疱發癱

瘡痂

瘡結痂

刺破聲

膿冒出

膿直流

流膿水

收口

膿

長膿

出頭

清膿

黃水

往裡套

瘡與了

會膿了

瘡破了

痔瘡

漏瘡

瘊子

雞眼

背套的瘡

生臁唇

馬牙子

針眼

生耳底

惡指

水痘

灌漿

花兒回動

落痂

痘毒

痘後瘡毒

花兒多

花兒窮

花兒少

花兒稀

花兒密

痘前發熱

見苗

出花

出蓋痘疹

瘡底盤

頭上瘡疤

成瘡疤

花兒

起燎漿泡

燙了

燙出潦泡

燙成燎泡了

膙子

起膙子

成了膙子

生了瘰癧

乳結

很癢癢

皴

皴了

皮皴厚

皮皴厚了

腫

微腫

腫了

宣腫

腫脹

漢語同上

面目腫

牙花面目微腫

癢癢

腫脹類

མཚོན་སྐྱོལ་ཕྱུང་འདུག 諱言人陣上中傷語

ཡིགས་འདུག 浮傷

ཀ་རྒྱ་སྐྲངས 漢語同上

གཤགས་པ 劃破

མས་པ 傷

མས་འདུག 中傷

མསྐྱོལ 傷口

མསྐྱོལ་གཏོང 諱言陣上中傷語

མས་པ་དང་མསྐྱོལ་སྐོར 傷痕類

སྐྲངས་པ་ཞི 腫消了

སྐྲངས་པ་ཞི་འདུག 漢語同上

ཆུ་བུམས 泡

ཆུ་བུམས་ཕྱུང 起了泡

རྣག་ཁྲིག 腫處會膿

ཏིགས 紅腫

刺

刺扎

被刺扎

扎的荒

傷痕復犯

血蔭了

鞭棍傷痕

已出傷痕

痕跡

擦破

被擦破

劃傷

青傷

血蔭

被劃破

剮傷

剮破

被剮破

碾傷

瞎

漢語同上

瞎子

扎瞎了

失明

殘疾

手足殘疾

殘疾了

禿子

瓢兒禿

殘缺類

豁唇

豁牙

漢語同上

牙齒豁了

糟鼻

聾子打岔

啞吧

不出聲啞吧

結吧

瘸一足眇一目

蘿蔔花

瞖朦

聾子

漢語同上

ལུས་ལྦོབས། 身子發綳

སྣང་འགགས། 喉鼻緊澀

རྐང་ཧྲུག 羅圈腿

ཕྱི་ཧྲུག 撇脚

རྐང་ལྦོབས། 拘攣

རྐང་ལག་ལྦོབས། 手足不得力

ཕྲག་ཚིག་ཐུད 努結了

གཞི་འབུར 疙疸膿住了

རྦལ་པོ་ 瘤子

འབྱེང་པོ་ 漢語同上

ཡོན་པོ་ 一邊歪

ཞྭག་པོ་ 一順歪

ག་ཉུག་ཞྭག 歪揸

ལག་རྡུམ 蹩手

ཕྲག་ཡོན 努結

ལྦ་བ 癭袋

མཇིང་ཡོན 歪頸

ཞེ་ཡོན 漢語同上連用

བྲ་བྲང 雞胸

སྒུར་པོ 羅鍋

བམ་པོ་བཅུ་བདུན་པ།

第十七卷

སྐོར་གྱི་ཐོ།

目錄 十六類

四十類

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ

四體合璧文鑑

巽卷

ལེ་ལོ་དང་ཀྱི་བསྙེལ་ཀྱི་སྡེ།

懶惰類

གདུམ་པོ་དང་དྲག་པའི་སྡེ།

暴虐類

ངོ་ཚ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཀྱི་སྡེ།

羞愧類

འཁྲུལ་བ་དང་ནོར་བའི་སྡེ།

過失類

གླེན་པོ་དང་རྨོངས་པའི་སྡེ།

愚昧類

གདེ་སྐྲག་དང་དམའ་བའི་སྡེ།

懦弱類

ཐལ་ཆེས། 僭

ཐལ་འདྲུག 越分的

ཐལ་ཆ 僭越

རྩིང་བརྒལ། 越分

གཡབ་རྒྱག 傲慢

ཐལ་བ་དང་ ངང་འཛོམ་ སྐྱོར། 僭奢類

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་ ཤེ་ཕྱི་གེ 四體合璧文鑑

བམ་པོ་བཅུ་བདུན་པ། 第十七卷

སྡེ་དང་ཁྲིའི་སྐོར། 部院類

漢語同上

無節制

費用

遭蹋

致遭蹋

齊遭蹋

漢語同上

奢費人

耗費

致耗費

用度張大

奢費

致奢費

齊奢費

作怪

過踰

太過

張大

淫蕩

行淫蕩

俏浪

俏浪人

好極了

好

所好的

困於酒

發浪

貪進去了

慣了

下流了

沉湎了

陷溺了

只管煩瀆

黏抓

貪溺

貪溺了

淫

貪淫

貪黷

煩瀆

淫黷類

猜疑類

漢語同上

含糊

荒唐

不定

嫌疑

猜疑

被猜疑

齊猜疑

猜疑類

調戲

彼此調戲

唱淫曲

粧俏

賣俏

引誘

彼此引誘

- ག་རེ 或是
- འཕྱང་མོ་ཀྱག 滯礙
- ཡིད་གཉིས་ཟེད 游移
- ཡང་ན 或者
- ཆ་བཞག་མེད 無定向
- འཕྱར་ལྡོག 翻轉
- གལ་ཏེ་ན 漢語同上
- ཡོར་མ་ཆག 想是
- མི་བརྟན 無定準
- ག་འདྲ 莫不是
- གདོན་མི་ཟ 漢語同上
- བློ་སྣ་མང 三心二意
- འཐེ་ཚོམ་ཟེད 疑惑
- ཚོམ་མེ་བ 猶豫
- འཁྱར་ལོག 翻覆
- འཐེ་འཚོམ་ཟེད་འཇུག 被疑
- ཚོམ་མ་མེ་འདུག 可猶豫
- འདི་ང་རྒྱུག 猜想
- འཐེ་འཚོམ་ཟ 可疑
- ཚམ་ཚོམ་ཟེད 遲疑不決
- ཁྲིག་མེད 不妥
- སེམ་གཉིས 遲疑
- འཐེ་ཚོམ 疑
- གཤིམས་བཟང 不妥當

ལྷོབས་ཆེན་ 佯佯不睬

མིག་མཐོ་ 得意傲慢

སྙིར་མི་འབབ་ 藐視

ཅི་འཛོག་མེད་ 不理

ང་རྒྱལ་ 驕

ང་རྒྱལ་ཆེན་ 驕傲

དྲེགས་པ་ 傲慢

ཆེ་རྒུགས་ 大樣

ཆེ་རྒུགས་འཛིན་ 揑大款

ང་རྒྱལ་དང་ཁྲགས་མཐོང་གི་སྐོར་ 驕矜類

ག་ལ་ཡིན་ 怎麼樣呢

ཅི་འདྲ་ 好像是

ཅི་འདྲ་ན་ 漢語同上

ཡིན་ནམ་ 想是呢

ག་ལ་ཏེ་ 若是

驕矜類

充能的人

充能

昂然

挺胸自大

胡誇張

怪樣人

怪樣

抗越

誇張人

誇張

逞能

逞強

生分

容不下

矜

矜誇

疎淡

罷鬆

寡情

無情趣

毫不理人

不算數

總不算數

冷淡

閃灼 — འཕྱར་ལྡིག་ཅན

肯驚慌 — ཡང་རེ་ཡུང་རེ

輕佻 — འཕགས་འཕགས

漢語同上 — འཕགས་འཕགས་ཅན

輕浮 — ག་ཡེར་བག

舉止輕浮 — ག་ཡེར་བག་ཅན

舉止不定 — ངང་མི་བརྟན

寒賤 — བག་མི་ཤེས

輕狂類 — ག་ཡེར་བག་ངང་གྲུབ་རྒྱུག་གི་སྐོར

粧飾 — མཛེས་འཆོས་ཅན

張狂人 — བཞང་ཁམས

張狂 — བཞང་ཁམས་ཅན

輕狂 — ངང་རྒྱས

好修飾 — རྒྱན་འཆོར

強梁 — ངར་ཆུར

好修容止 — སྐྱིག་འཆོས

修容止 — སྐྱིག་འཆོས་ཅན

好粧飾 — མཛེས་འཆོས

心肥 — ཁེངས་སེམས་ཅན

驕縱 — ཁེངས་ཁམས་ཅན

粧模作樣 — ལུས་འཆོར

豪強 — སྙིང་གཞིས་ངར

輕狂類

Tibetan	Chinese
གཡེ་བ།	醉鬧
མཐུན་འཁྲུག་ཐེང་	攀高
ཁ་འདོད་ཆེ།	好攬事
ཐབ་ཚོ།	肖犯
ཚབ་པོ་ཚུབ་པོ།	輕舉妄動
ངར་ངེར་ངེ་ར་	東張西望
ཁྲལ་པོ་ཁྲོལ་པོ།	狂
ཁྲོད་པ་ཅེད་	狂妄
རྒྱས་པ།	醉鬧人
ཚལ་ལི་ཚོལ་ལི	抖抖擻擻
ཕྲུག་ཕྲུག	賊眉鼠眼
ནག་གེ་ནོག་གེ	恍惚不定
བརྡབས་བརྡབས་པོ།	反覆無常

Tibetan	Chinese
བག་མེད།	抽抽搭搭
ཡར་རེ་ལྷུར་རེ།	跳跳蹋蹋
ཡར་རེ་ཡོར་རེ།	漢語同上連用
བང་ངེ་ཟེང་ངེ།	不穩重
ཐེ་མེད་ཚ་མེད།	迁浮
གློ་ལྟོ་འཁྲུགས།	無耐性
ངང་མི་ཐུབ།	漢語同上
ཚལ་ལི་ཚོལ་ལི།	婦女輕薄
མགོ་ཡང་།	輕飄
ཡང་མོ།	輕
གཤིས་འཕྱོ།	輕躁
སྤང་མེད།	虛飄
བློ་མི་བརྟན།	無坐性

ཤེད་ཅོ་མས 強梁

ཤེད་ཆེ་མ་དོག་སྣོན 被強梁

དཔའ་ཀླ་བྱེད 使強

དཔའ་ཀླ་སྣོན 被使強

དབང་ཆེ་བྱེད 用強

དབང་ཆེ་བྱེད་འཇུག 致用強

འཇོར་བྱེད 恃強

འཇོར་བྱེད་བྱེད 致恃強

དབང་ཆེ་དང་མགོ་གནོན་བྱེ་སྣོན། 強凌類

སྤྱ་ཚབ 詢氣

སྤྱོད་འཆེ 難纏

འཇེ་ངན 作怪

ཞེ་རམ 強嘴

སྨྲ་མས་དྲག 言語粗魯

ངག་ཕྱེར 嘴快人

ཆིག་འཆལ 亂言人

ངང་ཆེག 冒失人

ཀ་རྒྱུ་ཡིམས 冒瀆

སྙིང་ཆེ 膽大

འཛོད་ངམ་ཆེ 冒撞

འཛོད་ངམ་བྱེད 說話冒撞

བཙན་པོ 強詞

自專的人

不由人主張

漢語同上

越分專行

被霸佔

齊霸佔

漢語同上

自專

訛詐

被訛詐

訛頭

霸佔

被壓派

強派

逼勒

被逼勒

發豪橫

欺凌

被欺凌

壓派

好強人

領頭人

任性

作威

懦弱類

獃頭獃腦

遭衆

無精打彩

無情趣

漢語同上

忐忑

無心緒

畏首畏尾

畏避

欲逢迎又畏懼

暗窺

畏縮

駑鈍

庸劣

獃獃的

發獃

庸懦

庸懦些

無能耐

漢語同上連用

懦弱類

二則

རྒུད་པ། 無能爲的

ས་མི་ཚོད། 不及

རྗེས་མི་ཐེན། 遲慢

ཉོ་རྒྱ་མེད། 淺

ཀུ་དོག 匾淺

དམའ་བ། 懦弱

དམའ་འ་ཙམ། 微懦弱

ཉམས་ཞན། 懦

ཉམས་ཞན་ཙམ། 微懦

མིག་ཐེམ་ཐེམ། 怔呵呵的

སྟོང་མིག་ལྟ། 發怔

མི་ཡན། 碌碌庸人

ཡན་ཏེ་ཡོན་ཏེ། 瑣屑

མདེ་མེད། 心活

འཆོས་ཀ་མེད། 心活無主

འཇམས་ཆུང་། 姑息

ཀྱམ་ཀྱམ་བྱེད། 漢語同上

ཧ་ཅང་འཇམ། 稀軟的人

ཉབ་པི་ཚོབ་པི། 嬌嫩

འཁྱོངས་དམའ། 不骨立

སྟོངས་ཞན། 柔弱人

རྒྱངས་མེད། 行動鬆懈

རྒྱངས་ཤོར། 癱軟

ཞན་པ། 弱

འཇམ་པ། 軟

འཇམས་ཉམས་བྱེད། 露軟

漢語同上

靠人做事

不能事

把掯

乾張着口

扯鋸兒

強扎掙

肯忘

無記性

忘

全然忘了

不得主張

無內囊

無能

忘性

拙笨

不耐勞

折了銳氣

無主張

平常

委隨人

委隨

志向隳頹

愚昧類

行事昏暗

行事糊塗

傻了

暗昧

昏憒

愚蒙

渾

迷透了

糊塗

渾濁

昏暗

畧糊塗

無眼識

畧昏暗

糊塗人

畧懵懂

眼拙

憨人

傻子

傻

愚

畧愚

行事愚

說話愚

懵懂

愚昧類

漢語同上

安談人

獃子

獃蠢

肯說獃話

只管亂說

畧獃

言語遲鈍

漢語同上連用

傻公子

無知識

不懂脉

不了亮

獃

四體合璧文鑑卷十七

ཉག་འགོས 累

བསྣགས 玷

བསྣགས་འཛག 玷辱

ངན་གོམས 牽累

ནོར་འདུག 失錯

ནོར་འཛུག 致失錯

ལོག་པ་སྤྱོ 過錯

ངན་འགོས 沾染

ངན་འགོས་འདུག 習染

ཡོ་ལོག་འདུག 差錯

ཡོ་ལོག་འཛུག 致舛錯

ཆད་ལུས 遺漏

ནོར་གཞི 失

ནོར་བ 微失

འཆུགས་འདུག 錯謬

འཆུགས་ཤོར 認錯了

ཡོ་ནོར 漢語同上

ཡོ་ལོག 舛錯

འཁྲུལ་པ 過

འཁྲུལ་འདུག 過誤

ཉུང་འཁྲུལ 錯了些

འཆུགས 錯

འཆུགས་འཛུག 致錯

འཁྲུལ་པ་དང་ཉེས་པའི་སྐོར། 過失類

可羞

羞了

肯害羞

慚愧

愧

羞恥

有羞恥

婦女靦覥

羞

羞辱

羞愧類

被牽累

疵病

可挑叱處

壞

敗壞

給沒臉

被給沒臉

恬然無恥

恬不知恥

漢語同上

不知羞

默然沒趣

臉厚

皮臉

臉憨

臉微紅

去臉

沒意思

羞的無言

漢語同上連用

做難

愧見

羞的面紅

羞愧

使愧

可愧

愧了

沒趣

གཏུམ་ཅན་ 倔強

རྡོང་པོ་ 暴戾

འཁྱོག་རྡུན་ 行暴戾

མ་རུངས་པ་ 狠

གདུག་རྩུབ་ 行事狠

ངར་སྐད་རྒྱགས་ 漢語同上

དབུགས་ཁྲམས་ 暗怒

ཞེ་གནག 滯氣人

དྲག་པོ་ 暴

ངར་དྲག 行暴

ངར་མ 激烈

ངར་ངར་བྱེད་ 發激烈

དྲག་ཁྲམས་ 暴怒

ངར་སྐད་འདོན་ 嚷鬧

འཚུབ་མ 急迫

ཚབ་ཚུབ་ཅན 粗急

ཚབ་ཚུབ་བྱེད་ 舉動粗急

དབ་རྔོ 窘迫

ངོམ་འཚུབ 急躁

གཏུམ་པོ་ 暴躁

ཅུང་གཏུམ་ 畧暴躁

གཏུམས་ཉམ་བྱེད་ 發暴躁

འཚུབས་ 性緊

འཚུབས་མྱུར་ 急

གཏུམ་པོ་དང་དགྲ་བའི་སྡེ། 暴害類

發沭

厭煩

躲事

脫事

只管脫滑

懶

懶惰

佟

漢語同上

佟了

懶惰類

婦人撒潑

惹不得

言語尖利

粗魯

畧粗魯

潑婦

躁

發躁

躁急

利害

酷奇

Tibetan	Chinese
སྔོ་རངས།	事前着急
ཕར་སྐྱུར་གཉུར།	支吾
སྒྲིང་ལུག	罷緩
སྒྲིང་ལུག་བྱེད།	行事罷緩
འཕྱུལ་ཐབས་བྱེད།	推委
འཕྲོལ་ཐབས།	借端
འཕྲོལ་ཐབས་བྱེད།	漢語同上
གཡུར་ཐབས།	推故
ཕྱི་འཐེན་བྱེད།	退後
ཕྱི་ནུར།	退縮
ཕྱི་ནུར་བྱེད།	只管退縮
འཕྱུལ་ཐབས།	推托
བསྐྱལ་ཐབས་བྱེད།	推辭
ཟུར་ཕོ།	退避
འཛུར་ཐབས་བྱེད།	只管退避
ཕྱི་འཐེན་ཅན།	退縮人
འཕྲོལ་ཐབས་ཅན།	滑透了的
ཤེད་མི་འཇིན།	不肯用力
འཕྲོལ་བར་བྱེད།	躲避
ཧུང་འཕྲོལ།	只管躲避
བཤོལ་རེམས་བྱེད།	齊脫滑
བཤོལ།	慣脫滑的人
འཕྲོལ།	肯脫滑
ལེ་ཤོར་ཅན།	狀懶

沒留神

不覺

苟且

潦草

怠

怠慢

沒理會

漢語同上

怠慢迂疏類

罷玩

行事罷玩

奸滑

舉動懶散

鬆懈

行事忽畧

疎忽

行事疎忽

行事疎畧

大方樸

浮

忽畧

粗俗

婦人懶散

迂濶

疎畧

浮泛

遺忽

粗疎

行動迂疎

草率

言過其實

慣欺騙的

欺詐

瞞欺哄

粧假

愚弄

虛誇人

誇張人

混誇張

善哄人的

假粧老實

信口撒謊

虛詞假作

便人哄

相哄

明明的哄

混撒謊

虛假

畧虛假

漢語同上連用

哄

欺哄類

慣使奸計

用計

局騙

局弄

作圈套

奸

奸計

使奸計

誆哄

計

奸邪類

使設圈套

上當

惑

被人惑

誆哄

使哄誘

誘

圈套

設圈套

使人欺

騙

明知故問

哄誘

偏僻

刻薄

行事刻薄

偏護

行邪

歪

歪人

行事歪

偏

油滑透了

慣隄防

狡滑

滑透人

邪

反覆

改嘴

翻悔

食言

油滑

巧

弄巧

舞文

陰險

反覆人

狡詐

漢語同上

行狡詐

總是狡詐

དབྱེན་བྱེད་འཇུག 使挑唆

ལྕེ་གཉིས 劃鼻子的人

ལྕེ་གཉིས་བྱེད 劃鼻子

སྨོད 毀謗

ཕྲ་མ 讒

ཕྲ་མ་བྱེད 行讒

ཕྲ་མ་བྱེད་འཇུག 使人行讒

དབྱེན་བྱེད་གཡེན་བྱེད 挑唆

ཕྲ་མ་དང་མཇེས་ལམ་སྐོར 讒諂類

རྒྱང་ཡང 偏向

ཕྱོགས་ཡང 漢語同上

ཕྱོགས་ཡང་བྱེད 彼此偏向

ཕྱོགས་རིས་བྱེད 漢語同上

讒諂類

迎合的

漢語同上

迎合

附合

獻媚人

討好的

討好

戴高帽

上赶着人

諂

諂媚

獻媚

只管加纔

攛掇

背後毀謗

背後罰說人

陷害

使人不和

離間

加害

使毀謗

誣害

被誣害

被人算計

ངན་པ་　惡

གཞིས་ངན་　萬惡

ལོག་ལོག　悖謬

ཕྱིན་ལོག　逆

འཛོགས་མ　謬

གདུག་རྩུབ་ཀྱི་སྐོར　兇惡類

二則

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ། བམ་པོ་བཅོ་བརྒྱད་པ།

四體合璧文鑑第十八卷

རྗེས་སུ་འབྲང་　逢迎

སྤྲུགས་སུ་འབད་　奮勉

ཁམ་འདུག་ཐེང་　苦獻勤勞

ཞོག་ཁམ་ཐེང་　趨奉

漢語同上

賊貨

肯變卦的

心活的

泥腿

坐地虎

捨命

强是為非

闖光棍

拚命

賴

賴皮

鑽幹

鑽營

行止亂張

光棍

賊惡人

鬼頭鬼臉

鬼怪

鑽幹人

左性

左

不肖

沒樣兒

肯攀合的
苛求
慣會苛求
破壞事體

使黑心
攀伴
齊攀伴
漢語同上

忍
嫉妬
行嫉妬
被人嫉妬

戕賊
行賊害
殘忍
忍心
忍了

傷損
受傷損
捨着
賊害

虐
暴虐
兇險
損人的
損

མི་ངོམས། 無饜

ངབ་ཏུ་རྒྱག 摟

ངབ་ཐོབ་བྱེད། 全摟

འདོད་ངམས་ཅན 慣需索的

ངམ་པ། 貪

ངམ་པ་བྱེད། 貪取

གཅིག་ཟླུར་འཛིན། 獨佔

རྙོག་ལྟ 貪污

འདོད་ངམ 眼饞

ངམ་པ་ངང་། བརྐམ་སྲེད། ཕྱི་སྒོར། 貪婪類

སོར་སྡུ 護攬

སྐད་ལོག 屬聲

ངན་ལང་ 安

བཟང་སྒྲུབས 攔人好事

ལེགས་སྒྲུབས་བྱེད་འཕྲོག 好事被人攔

འཁྲུ་བ 暗恨

འཕྲང་སྒྲུག 記過失

少添些

給些

得後爭索

使爭索

齊爭索

漢語同上

留賺手

留後手

爭添

使爭添

婪

婪取

肯爭

爭多

賺手

需索

被需索

侵蝕

使侵蝕

衣衫襤褸

鼻涕邋遢

鼻涕糊住

污瘢

蓬頭垢面

婦女蓬頭垢面

頭臉腌臟

面垢滞膨

熏黑

熏黑了

落浮灰

致污穢

面垢

面目積垢

面目污贓

邋遢

作邋遢事

污穢

作污穢事

邋遢類

མཁས་མ་རྡོག ཕྱིན
克知道

ཀྱག་འཆོལ
穿鑿

དྲག་མ་རྡོག ཁ་མོ
厭物

དྲག་མ་རྡོག བྱེད
俗

ཞེས་མ་རྡོག
厭惡

ཞེས་མ་རྡོག ཁ་མོ
罣覺厭惡

ཞེས་མ་རྡོག བྱེད
作厭惡事

མཁས་མ་རྡོག
克知道的

ཞེས་མ་རྡོག ངང་དུག མ་རྡོག་གི་སྐོར།
厭惡類

སྣུམ་མས་གོས
衣盡油污

རྔུལ་གྱིས་བཏང
汗污爛

འབྱར
沾污

ནག་ཐིག ཅན
沾污瘢點

དྲིས
閙疤

དྲི་འབྱར
閙疤住了

དྲི་མས་གཡོག
泥垢糊滿

漢語同上

乖張

左道

毛病多

做作

故意

怪調

奇怪

妖言

邪術

聒噪

積猾

言貌可憎

怪樣

積猾人

討厭人

怪物

鬼詐

厭惡人

老積年

鬼詐人

嘴毒

ཀྱང་མེད། 卑污

ཀ་སལ་རིག་མེད། 猥鄙

ཡར་སྐྱེད་མེད། 不成器

ནར་མི་ཁན། 總不成器

མངོ་མེད། 沒要緊

འཐུས་མེད། 無體統

གོ་བ་མེད། 不長進

སྐྱེང་མེད། 行止壞

ཐོལ་གཏམ་སྤྲེད། 只管嘮叨

ཚབ་རྒྱུང་། 猥瑣

ཚལ་རྒྱུང་། 嗇吝下賤

མོ་ཁམས། 婆氣人

ཐ་ཚང་སྤྲེད། 混賬行為

གཅང་། 瑣碎

ཆག་ཆལ། 嘴啐

ཐོལ་གཏམ། 嘮叨

ཕྲན་ཚེགས། 小氣

རྒྱང་ང་། 畧小氣

ཕྲན་ཚེགས་སྤྲེད། 行止小氣

ཐ་ཚང་། 混賬人

ཕྲན་ཚེགས་ང་གཅང་མི་སྣ། 鄙瑣類

村粗

畧村粗

言行村粗

粗蠢人

遲鈍

拙鈍

舉動拙鈍

魯鈍

直板

鈍繆類

見過時面

卑鄙

瞞人醜事

行醜事的

冗雜

瑣瑣氣氣

沒見時面

沒

沒出息

小算人

卑瑣

輕挑

鈍繆類

善推辭的

推辭

畧推辭

齊推辭

執謬

漢語同上

言語執紐

扭彆

强嘴人

强嘴

執繆人

執繆

一味執謬

繆到底

漢人氣

粗糙

舉止粗糙

言動粗魯

舉止粗魯

粗率

憔貨

屯頭

不隨和

悖謬

翻頼

漢語同上

沒眼色

不在行

拘滯

難纏

只管

執定

漢語同上

固執人

固執

拘泥

漿

淶青水

淶青

小灰水

擠水

使擠水

擰水

使擰水

糨粉

使洗漱

洗淨

使洗淨

刷

擠

使醮水

浸淶

使浸淶

漱

洗漱

洗

洗濯

使洗濯

去洗濯

醮水

洗漱類

弓乾

弓已乾透

使微乾

風乾

使風乾

嚮乾

繃晒

使繃晒

晾劈柴

微乾

晒着

使晒着

烤

烤着

使烤着

乾燥

暑乾燥

乾

使乾

晒

乾燥類

蔭開

蔭大

蔭大了

滲漏

滲

使滲

潤

使潤

蔭

使脹

潮

發潮

使潮

物潮熱

淋透

浸透

溮

使溮

脹

濕

微濕

水濕

使濕

濕透了

濕潮類

བརྐྱངས་པ 舒展

བརྐྱངས་འདུག 致舒展

བརྐྱངས 伸

བརྐྱངས་ཙམ 畧伸

འཕྱོར་ 兩頭翹起

འཕྱོར་འདུག 兩頭翹了

སྣ་འཕྱོར་ 一頭翹起

འཕྱོར་འདུག 一頭翹了

ཁྱེམ་གཅོང་ 絲縱了

ཀྱག 灣

ཀྱག་འདུག 灣了

ཁྱེམ་ཁྱེམ 皺

ཀྱུམ་འདུག 皺了

ཁྱི 搏

ཁྱི་འདུག 使搏

ཁྱེམ 屈

ཁྱེམ་ཀྱུམ 屈抽

ཁྱེམ་འདུག 致屈

ཀྱུམ 抽縱

ཀྱུམ་འདུག 使抽縱

ཀྱམ་ཀྱུམ 畧抽縱

ལྟེབས 折疊

ལྟེབས་འདུག 使折疊

ཀྱུམ་པ་དང་བརྐྱངས་པའི་སྐོར། 抽展類

統共

實落

齊

一齊

衆人往來

全

俱

漢語同上

普

共

完全類

舒坦

展開

伸開

已伸

漢語同上

伸放

致伸

打開

單開

使打開

畢竟

儘着

再三

只管

屢屢的

漢語同上

盡

都是

到底

普裏

儘情

一概

有的沒的

普徧

一切

所有

樣樣

樣數

各樣

常常

本

再三再三的

再四再四的

連綿

漢語同上

常常的

必定

常

是我的

你

你的

在你

比你

我

我的

在我

比我

把我

爾我類

二則

物件

他們

他們的

在他們

比他們

把他們

他的

在他

比他

把他

是他的

他

在你們

比你們

把你們

是你們的

漢語同上

各人各人

你們

你們的

比我們

把我們

是我們的

各自各自的

把你

是你的

我們

我們的

在我們

他人
是他人的
是人家的
漢語同上

那個
那個人的
別人
是別人的
外人

這些人的
那們
那些人的
這箇
這個的

比那個
把那箇
咱們
是咱們的
這些人

把誰
是誰的
那箇
諸凡
向那箇

是他們的
誰
誰呀
向誰
比誰

有甚麽

因甚麽

豈不

怎麽處

彼此相左

如何

不甚相干

該當

無動静

未見怎麽樣

漢語同上

不勝

無信息

無蹤影

惟恐口氣

漢語同上

驚訝

漢語同上

散語類　六則

殼得着

有甚要緊

尋常

與其

何其

有趣

何必

做甚麼

値甚麼

有甚麼

設若

動不動的

怎能得

豈敢

從何處

漢語同上

作甚麼的

倘若

無論怎麼罷

能怎樣

怎麼樣哩

未必

何處

總得

儘着

總說了罷

這些

這

或

或者

或有一時

不由的

漢語同上

一頓兒

這一次

至足

足已彀了

漢語同上

反倒

可畏的口氣

以此

從此

幾乎

幾幾乎

因此

益發

正是

想話的口氣

這哩呢

驚訝聲

喚小狗聲

雖則

輕笑人詞

已然詞

使令詞

若是

因為

設若

將機就機

可惡

懊悔口氣

自然

左右是左右

往這裡些

略往這裡些

一同

一連

們那們

走了樣了

這樣

這樣的

背後

西番	漢
འདི་རུ་ཞིག	往這裡些
མཐུན་འགྲིག	湊巧
ཕྲག་ཏེ་ཐེབ	遇着
ལྷག་པར	愈加
ག་ཡམ་རྒྱུག	隨聲附和
ཅབ་ཆུང	徒然
མ་རབ	尚未
ཧང་ངེ	頓然
འདི་འདྲ	如此
འདི་ཀའི	這裡的
ཅ་བ་ནས་མི་ཡོང	並不能
ཅི་ནས་མི་ཡོང	不得已
འདི་ཁེར	這裡
མ་ཕྲེད	不必
ཡེ་	全然
བསམ་མ་གཞིག་ནས	每每的
ཡིན་མོད་ཀྱང	雖然
གཞི་མེད	無影響
ཡེ་ན་འདེས	何苦
ཅིག་ཕྲེད་འཁྱོག	亂來
ཅིག་ཕྲེད་ངོགས	恐其亂來
མི་ཚུག	不可
མི་ཡོང	漢語同上
ཚུག་གིན	依從了
མི་ཚུག་གིན	沒依從

ཕྱོགས་ 向

ཕྱོགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ 各處的

ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་ 處處

ཐེར་ཐེར་ནས་ 捞着

དེ་ཡང་ 尚且

གཞན་དུ་ 向別處

སྐྱོན་མེད་ 不妨

དེའི་ 將此

ལ་ 處

སྣ་ཚོགས་ 各樣

ཏིག་ཏིག་ 確然

ཙང་ 但只口氣

ཐོག་རྡོགས་ 妨礙

ལབ་ལབ་ 怒急

ཡིན་མོད་ 業已完口氣

ཕྱིར་ 因由

ཕོ་རྒྱང་ 漢子樣

ཕོ་རྒྱང་པ་འཛིན་ 是個漢子

ཨེ་ 麼字口氣

ས་ 盡是

ཙམ་ 算計人數的口氣

ལས་སླ་ 甚易

ཚག་ཙམ་ 將就着

མོད་ 呢字口氣

ཐེར་ཙམ་ 將就

ཏེ་ 的

敬語類

ཟེར་འགྱོ 已說了

ཞེས་པའི 已說的

ཟེར་བའི 承上接下口氣

ཞེས་ཟེར 說的口氣

ཞེ་ན 若說

ཞེས་སོ 已說

ཞེས་པ 說是

ཅེས 已說未盡意

ཟེར་ཀྱང 雖說

འདྲ་ཅམ 接上文口氣

མི་ཤེས 不知

བཀག་ཆེད 執掌

ཞེས 語助口氣

ཡོད་འགྱོ 想是有

ཡོད་འདུག 所有

ཡོད་འདུག་ཀྱང 雖則

དགོས་མེད 無用

སྙེ 把

ཀ་འཁྱིག 現成

ཡོད 有

ཡོད་ན 若有

ཡོད་པ 來着

ཅི་མ་རུང 巴不得一聲

རུང་སྙེ 罷呀

ཙོན་མེད 只是

དགོས 需用

ཟུང་ 相對

མཐའ་ 極

གདན་ཚིག་ལེན་ 要把柄

དེ་འདྲ་ 那樣

དེ་འདྲ་ཅི་ 那樣的

དེ་ནས་ 從彼

དེར་མ་ཟད་ 況且

དེས་རྫོགས་སོ་ 今已足了

གང་ལྕོགས་ 盡其所能

མི་གཏོགས་ 無干涉

གཏོགས་པ་ 有干涉的

དེར་ 那裡

ཚང་མོད་ 既然

དེ་ཡ་ང 罷了

རེ་རེ་བཞིན་ 每

དེ་ཀས་ཡོང་ 就是那個

བསྣུན་འཛུག་ 湊趣

མཐའ་མཛུག་ 邊沿

དེ་ཞིག་ 暫且

ཐུང་སྐྱོང་ 且住

ཕོངས་གཏོགས་ 干涉

ཐུང་ཞིག་ 漢語同上

རྩེ་གཅིག་གིས་ 一心

དབ་ཐོབ་ 得一步進一步

枉然
一次
碎雜
純是
從來
一回
到那時
至狠
漢語同上
誠然
斷絕

往那邊些
以外
原来
無了期
每個
彼處
彼處的
景致
所以
承上起下
由
粧體面
分開

漢語同上

又

旁岔

女人行景

果然

不定

怎麼說

粗粗草草

七大八小

正然

那個

果然

牙関勁

爭取

暗暗的

可憐意

突出貌

為

將纔

適纔

動不動的

任憑

任意

悄然

靜悄

靜悄悄

སངས་རྒྱས། 佛

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། 菩薩

དྲང་སྲོང་། 神仙

ཀུན་དགའ་ར་བ། 佛龕

བླ་བྲེ། 傘蓋頂幔

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྡེ། 佛類

二則

四體合璧文鑑

བམ་པོ་བཅུ་དགུ་པ། 第十九卷

至當

不言不語

胡亂

咎

གྲངས། 個數

འཛུམ་འཛུམ། 要笑鼻翅動

閃爍

度誅

སྒོམ་ལྡན
蒲團

ཕྱག་དར་བགོས
衲頭

བཙུན་བགོས
道袍

གཙུགས་ཞྭ
毘盧帽

ཆོས་བགོས
褊衫

ལྷུང་བཟེད
鉢

འཁར་སིལ
九環錫杖

བཙུན་ཧགས

སྤོས་སྒྲོམ
香盒

ལྷ་འཕན
神幡

འཕྱང་འཕྲལ
把蓮

དབུ་རྒྱན
五佛冠

མཆོད་རྟེན
塔

འབུམ་པ
漢語同上

དར་ཤིང
旂杆

འཆོར་ཤིང
舞梁杆

སྤོས་དོང
香筒

ལྷའི་རྒྱབ་ཡོལ
佛背光

བསྐུར་བརྙན
像

གཟུངས་གཞུག
佛藏

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས
佛經

戒食

開光

求籤

會

布施

化緣

燻壇

放施食

齋

戒

捨

放的禽獸

問訊

坐禪

禪定

喫齋人

持齋

坐靜

咒

念咒

戒

受戒

道場

壇場

施食臺

吁張

掛錢

隆鈴

太社

太稷

天后神

上帝

神

神祇

漢語同上

ལྷའི་སྡེ།

神類

法臺

符

門神

土地

獵神

山路神

留謝儀

閻羅

神武

世神

福神

痘疹神

氾立媽媽

竈君

使狐魅
鬼魂
鬼魂附體
作祟

野神
法術
使法術
作怪

鬼火
鬼祟
餓鬼
野鬼

老女醜鬼
狐魅
邪魅
怪
妖怪

鬼
通天鬼
旱魃
醜鬼
漢語同上

鬼怪類

རྣམ་རྟོག་ཆུང 忌較

རྣམ་རྟོག་ཆེ 忌較大

རྣམ་རྟོག་ལྡང་ས 忌諱

ཞི 消滅

ངོ་མཚར་གྱི་གྲོང 海市蜃樓

མཚོ་ལྷས 漢語同上

ལྟས་ངན 怪徵

ལྟས་ངན་ལྟུང 不祥兆

མི་ལེན 漢語亦同上

ཕྱིན་ལོག 怪異

ཕྱིན་ཅི་ལོག 怪物

ཨ་རེ་མཚར 奇怪

རི་ལྟས 山戲

འབྱུང་པོ 神鬼見怪

འདྲེས་གདོན 漢語同上

མ་བཞེས 不受享

མཐུངས 漢語同上

偏方

一服藥

灸艾子

靈丹

靈丹妙藥

藥方

膏子藥

錠子藥

牛黃

檳榔

使醫治

藥

用藥

膏藥

醫

使人醫

胗脈

醫治

醫治類

安宅

圓光

盦烙患處

剪紙送崇

送崇

跳神送崇

剪命索

送紙

祝贊

念誦

潑水収驚

叫魂

漢語同上

剪紙人

下針

使下針

包米収驚

拔火罐

刮沙

針

སངས་པ། 醒過來了

སངས་ཙམ། 漢語同上

གསོན་པ། 活了

ཉང་གསེང་། 纔好些

སྦྲད། 掖

འབྲད། 漢語同上

གསོ་བ། 救治

སོས་འདུག 轉過來了

ཉེད། 揉

ཉེད་ཉེད་རྫེད། 按摩

ལག་བརྡེག་རྫེད། 攥手搥背

ཐག་བཅོས་རྫེད། 挎痰手

བཙིར། 擠膿

བཙིར་འཇུག 使擠膿

བསིགས། 抖跌昏迷人

བསིག་འཇུག 使抖跌昏迷人

སྦྱང་ཤིང་རྒྱག 使夾棍折傷

རྨག་འགྱུར། 使會膿

ཏེལ། 刺放膿血

ཤིང་ཚུག 燒柳汁熨傷處

ཤིང་ཚུག་རྒྱག 漢語同上

འཇེ་བས། 剖活牲胸膛熨傷

སྦྱང་ཤིང་། 夾棍折傷

賭戲類

- རྒྱལ་འཛིག 使賭賽
- རྒྱལ་འགྲན 比較
- ཕམ་རྒྱལ་འབྱེད་པ 決勝負
- ཕམ་རྒྱལ་འབྱེད་འཇུག 使決勝負
- རྒྱལ་བརྩུགས 打賭
- རྒྱལ་བརྩུགས་འཇུག 使打賭
- རྒྱལ་བཞག 賭賽
- ཚབ 替攩
- རྒྱལ་བརྩུགས་ནས་རྩེ་བའི་རིགས 賭戲類

- ནད་དྭངས 全愈了
- རྔུལ་ཐོན་པ 得了汗
- བསྲན་ནས་ཀྱང 扎掙
- དྭག་ཡངས 鬆快了
- ནད་དྲག 好了

淨手錢

會場子

弹背式骨

打背式骨

坐家

接馬兒

弹針兒較兒

挑針兒

撂馬兒

使撂馬兒

頭家

二家

捨行頭

打嘎嘎

踢毽兒

打剪子股

諢拳

押寶

踢行頭

使踢行頭

捞本

使捞本

投壺

搖會

棋盤

雙陸

骰子

骨牌

大棋

聯生棋

漢語同上

象棋

戲具類

三則

漢語同上

打遠馬兒

洗牌

半不剌

漢語同上

使攛馬兒

賭快走

輸淨

漢語同上

稍兒

背式骨

斜立背式骨

針兒

鹿牛背式骨

背式骨側立

漢語同上

猪背式骨

直立背式骨

鞦兒

背兒

銅錫餅子

抽頭

紙牌

漢語同上

石餅子

馬吊牌

各站下馬兒

鉛馬兒

椿

磨的光馬兒

銅錫馬兒

頭錢

盆景

套頭

九連環

忽悠悠

柁上鞦韆

打柁上鞦韆

跳擺繩

漢語同上

風箏

鞦韆

打鞦韆

行頭

皮墊子

毬

托羅

毽兒

節花

金毫銀牒

盒子燈架

烟火

盒子燈

爆熗

花筒

鐵馬兒

城郭類

མཁར་སྐོར་ཕོ
皇城

ཕོ་བྲང་ནང་མ
紫禁城

ཕོ་བྲང་
京城

ཕོ་བྲང་གཙོ་བོ
都城

ཆབ་སྲིད
通國

ཕོ་བྲང
京

ཡུལ་ལྗོངས་
རྒྱལ་སྲིད
國

ཕྱིའི་ལྗོངས
外國

མཁར་དང་
གྲོང་གི་སྐོར
城郭類

土堡

營房

山寨

關

城頭把沿石

闗廂

教場

墩臺

千斤棧

哨樓

吊橋

城頭流水洞

踏垜

城甕圈

城門洞

將軍石

城

漢語同上

城垜口

城頭站板

下馬牌

省

外省去

部落

黨

籍貫

莊屯

漢語同上連用

下屯處

鄉村

界牌

鄰

柳條邊

驛

馳驛

疆

盡邊

交界

隘口

呺子

咽喉處

邊

渡口

橋

橋洞

涵橋

轉彎處

市

牌樓

柵欄

打中伙

車轍

街

岔路口

程途

里數

宿處

中伙處

路

御道

棧道

斜路

街道類

遙遠了

遠的極遠

沿途

半途

曲彎

路覺遠

路不覺遠

相隔

抄道

漢語同上

彎子

漢語同上連用

遠方

近

稍近

近處

脚踏石

泥傍小路

遠

畧遠

閘

閘板

浮橋

獨木橋

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ

四體合璧文鑑

བམ་པོ་ཉི་ཤུ་པ།

第二十卷

ཕོ་བྲང་དང་ཁབ་ཀྱི་སྐོར།

宮殿類

ཕོ་བྲང་
宮

ཁང་
殿

བཞུགས་ཁྲི
寶坐

བཞུགས་སྟེགས་
坐位

གཞི་མས་ཁང་
亭式殿

གཟེར་མགོ་ལེབ། 鉋釘

གནམ་སྒྲོང་ཀ་བ། 擎天柱

བཞུགས་སྒར། 行宮

རིམ་འགྲིགས་པ། 品級山

དཀྱིལ་སྒོ། 正門

ཟུར་སྒོ། 翼門

སེང་གེའི་ཁྲི་མགོ 獸面

དྲྭ་བ། 簷網

ཁམས་པ། 丹陛

བཅོས་ལམ། 甬路

བའི་ཡངས། 丹墀

ཐུར་ཡིབས། 斜廊

གཞོགས་ཁང་། 朝房

བྱ་འདབས། 飛簷

ཕྱོགས་ཁང་འདབས། 漢語同上

བ་གམ། 閣

ཁང་བརྩེགས། 樓

སྒོག་ཁང་། 城樓

རིམ་དགུ 九重

ཐགས་བྱང་། 匾額

སྒོམ་གྲྭ 禪院

སྒོ་འཁྱར་མདུན་མ 抱廈

སྒོ་འཁྱར་རྒྱབ་མ 廡座

གསོལ་ཐབ་ཁང 神厨

ལྷ་ཁང 廟

འཆམས་ཁང 禪堂

སྒོམ་ཁང 禪室

གསོལ་ཚོས 胙

ཟླ་བ་ཚོས 穆

གསོལ་ཆས་མཛོད 神庫

圜丘

ས་འི་རྟེན་སྒོ 方澤

ལྷའི་རྟེན་མཁར 壇

མཆོད་ཁང 祠堂

ལྷ་རྒྱལ་ཁང 皇穹宇

མཆོད་བྱང 神牌

ས་ལྷའི་ཁང་བ 皇祇室

གནམ་གྱི་རྟེན་སྒོ

ལྷའི་རྟེན་མཁར་དང་ལྷ་ཁང་གི་སྐོར 壇廟類

散水

簰子

八字墻

天窗

博縫板

天溝

垂帶

屏門

影壁

坎墻

欄杆頭

臺階

階級

姜礤

天花板

槅扇

月臺

欄杆

通脊

吻

獸頭

翹椽

宗人府

左司

右司

氣筒

兵馬司

坊

衛

所

甲

館

學

庫

倉

廒

局廠

堂

廳

司

署

科

科房

部院

衙門

三法司

科

道

部院類

བཀའ་ཡིག་ཞིབ་བྱ 稽察欽奉上諭事件處

奏事處

བཀའ་མཆན་ཁང 批本處

དམག་འདུན་གྲྭ 軍機處

རྒྱལ་རབས་ཁང 皇史宬

འཇའ་ས་བཟོ་ཁང 中書科

ཞུ་ཡིག་ཁང

སོག་པོའི་ཤུག་གནས 蒙古堂

ཞིབ་འཇུག་ཁང 稽察房

འཇའ་ས་ཁང 誥勅房

ཤོག་ཆན་གནས 票簽處

མཇུའི་ཤུག་གནས 滿本堂

རྒྱའི་ཤུག་གནས 漢本堂

ལས་བྱེད་ཁྲིད 經歷司

ནང་གྲྭ 內閣

ཡིག་གཉེར་ཁང 典籍廳

司務廳

稽俸廳

驗封清吏司

滿檔房

考功清吏司

漢檔房

稽勲清吏司

吏部

文選清吏司

勺繕書房

議政處

南書房

尚書房

總督倉場衙門

坐糧廳衙門

錢法堂

寶泉局

八旗現審處

三庫檔房

捐納房

俸餉處

江南清吏司

井田科

督催所

火房

戶部

གདངས་བསྒྲིགས་གྲྭ 和聲署

དམག་སྡེ 兵部

དམག་འཚོན་དཔག་ཁྲར་ཁྲིད 武選

ཐམ་ཀའི་ཁྲིད 鑄印局

མངགས་གཞུགས་ཁྲིད 行人司

རོལ་མོའི་སྡེ 樂部

སྤྱན་མོའི་ཁྲིད 精膳清吏司

ཤུས་ཡིག་ཁང 本房

གསོལ་མཆོད་ཁྲིད 祠祭清吏司

མགྲོན་གཉེར་ཁྲིད 主客清吏司

ལུགས་སྡེ 禮部

ལུགས་སྲོལ་ཁྲིད 儀制清吏司

ཏའི་ཐུང་ཟམ་པའི་ཉེར་ལེན་ཁྲ 大通橋監督衙門

總辦秋審處

提牢廳

督捕清吏司

當月司

報房

刑部

奉天清吏司

啓本房

館所

車駕清吏司

武庫清吏司

塘務廳

清吏司

職方清吏司

理藩院

漢語同上

寶源局

街道廳

屯田清吏司

料估所

虞衡清吏司

都水清吏司

工部

營膳清吏司

司獄廳

刑科

工科

京畿道

户科

禮科

兵科

都察院

都事廳

吏科

徠遠清吏司

理刑清吏司

柔遠清吏司

典屬清吏司

旗籍清吏司

王會清吏司

ཞལ་སྟོན་ཁང་ 大官署

མཆོད་སྟོན་ཁང་ 珍饈署

ཆང་སྟོན་ཁང་ 良醞署

祠祭署

གསོལ་སྐྱག་ཁང་ 犧牲所

གསོལ་སྟོན་གྱི 光祿寺

ཡིག་དཔོན་ཁང་ 典簿廳

རོལ་མོའི་གནས 神樂署

གསོལ་ཁ་ཁང

གསོལ་ལ་མཆོད་གྱི 太常寺

རམ་འདེགས་ཁང 寺丞廳

སློབ་དཔོན་ཁང 博士廳

ཆབ་དཔྱོད་གྱི 通政使司

རྔ་ཁྱིམ 鼓廳衙門

ཆད་ལས་ཀྱི 大理寺

དབུས་མཁར་རྩ་བའི་གྱི 中城察院

དབུས་མཁར་དམག་རྟའི་ཁྱིམ 中城兵馬司

ཁྱལ་ས 坊

敬一亭

箭亭

繩愆廳

辦照處

御書樓

司經局

國子監

彝倫堂

詹事府

春坊

翰林院

待詔廳

起居注衙門

掌醢署

太僕寺

主簿廳

内務府

廣儲司

會計司

晷影堂

太醫院

觀象臺

靈臺

壺室

天文科

漏刻科

相距科

司書廳

時憲科

鴻臚寺

欽天監

五官廳

旗銀兩莊頭處

掌關防管理內管領處

養鷹處

養狗處

管理三

稻田廠

武備院

上虞備用處

慶豐司

上駟院

奉宸苑

慎刑司

營造司

監造花爆處

掌儀司

都虞司

總管御膳房茶房處

內膳房

玻璃廠

輿圖房

御藥房

中正殿念經處

養心殿造辦處

武英殿脩書處

御書處

內府三旗護軍營

織染局

管轄番役處

內府三旗驍騎營

班劍司

馴象房

扇手司

斧鉞司

戈戟司

弓矢司

旌節司

旛幢司

鑾輿司

馴馬司

擎蓋司

鑾儀衛

馴象所

旂手衛

外膳房

茶房

清茶房

東陵內務府總管衙門

內關防衙門

東陵承辦事務衙門

總檔房

火器營衙門

健銳營衙門

都統衙門

前鋒統領衙門

護軍統領衙門

提督九門步軍巡捕三營統領衙門

值年旗衙門

領侍衛內大臣處

中江稅務監督衙門

驛站監督衙門

牛馬稅務監督衙門

內倉監督衙門

糧儲司

農田司

管莊房

草廠

辦參局

盛京户部

經會司

總管衙門

盛京三陵掌關防衙門

奉祠禮部

東陵工部

東文場

西文場

碑門

龍門

號房

明遠樓

學政衙門

學院

貢院

宣課司

分司

茶馬房

清軍廳

捕盜廳

織造府

肅紀左司

理事廳

ཚྭ་ལྟའི་ཁྲི　巡鹽司

ཚྭའི་ཡིག་སྟེར་ཁྲི　批驗鹽引所

ཀླུང་ཁང　河廳

ཀླུང་རགས་ཁྲི　河泊所

རིམ་སྐྱེར་ཁྲི　遞運所

འབྲུ་ཁང　糧廳

འབྲུ་རྩིས་ཁང　盤糧廳

ཆུ་རགས་ཁང　水利廳

ཞུས་དག་ཁྲི　對讀所

སྦྱོར་བཞག་ཁྲི　供給所

ཟུར་ཐོག　角樓

བསྡུ་བཞག་ཁྲི　收掌所

གསང་རྒྱའི་ཁྲི　彌封所

ཡིག་བཤུས་ཁྲི　謄錄所

དཀྱིལ་དྲང་ཁང　至公堂

ཡིག་གཉེར་ཁང　聚奎堂

བཅོ་བརྒྱད་དག་ཐེར་ཁང　十八房

庶常館

會同四譯館

志書館

一統志館

教

三禮館

禮器館

篆字館

經咒館

三通館

會典館

律例館

則例館

玉牒館

國史館

方畧館

景山官學

回子學

唐古特學

幼官學

咸安宫官學

太學

官學

宗室學

覺羅學

俄羅斯文館

高麗館

琉球館

俄羅斯館

功臣館

文穎館

儲濟倉

本裕倉

官三倉

太平倉

萬安倉

裕豐倉

富新倉

興平倉

海運倉

北新倉

內倉

祿米倉

南新倉

舊太倉

聖澤書院

尼山書院

洙泗書院

算學

陰陽學

儒學

義學

火藥庫

官房租庫

內駕庫

節慎庫

軍需庫

內庫

贓罰庫

製造庫

顏料庫

西十庫

供用庫

木倉

常平倉

銀庫

緞疋庫

熾倉

傢伙倉

豐益倉

ཕྱི་ལམ་དངས་མཛོད
外駕庫

ཕོགས་དངུལ་མཛོད
廩給銀庫

གནང་སྦྱིན་དངུལ་མཛོད
恩賞銀庫

བམ་པོ་ཉེར་གཅིག་པ།

第二十一卷

སྡེ་ཚན་བཅུ།

十類

目錄

三十六類

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ

四體合璧文鑑

離卷

བམ་པོ་ཉེར་གསུམ་པ། 第二十三卷 五類

ཁང་པ། 房

產

房舍

房間

正房

室家類

四體合璧文鑑 སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་ཡི་གེ

第二十一卷 བམ་པོ་ཉེར་གཅིག་པ།

包裹類

氊屋帳房類

剪縫類

托樑 གདུང་སྐྱོག

山柁 མཐའི་གདུང

柱 ཀ་བ

斗拱 བྱ་ཡི

挂柱 གདུང་འདེགས

平臺 འཁྱམས་སྟེགས

戲臺 ཟློས་གར་ཁང

軒 དཀར་ཐེབས

柁 གདུང་ཆེན

穿堂 རྒྱུད་ལམ་ཁང

過道 ལམ་སྒང

圍瓢 ཁང་ཟླུམ

草圍瓢 རྩ་གཡབ

倉房 ཐབ་ཚང

斜房 བསེགས་ཁང

轉角房 གྲུ་ཁང

遊廊 འཁྱམས་སྐོར

門面房 འགྲམ་ཁང

明間 ཁང་མིག་དབུས་མ

奥 གྲུ་སྐོར

庫房 མཐའ་སྐོར

廂房 ཡོགས་ཁང

露頂 ཁང་ཐུན

耳房 རྣ་རུ

照房 རྒྱབ་སྐོར

ཟུར་སྒོ 角門

ཐེ་སྒོ 便門

འཕྱང་འཕྲུལ་སྒོ 垂花門

ཡ་ཀང་ 蓋瓦隴

ཐ་འདབས་ 簷

ཁང་སྒོ 房門

ར་སྒོ 院門

ཐ་འདབས་འབར་མ་ 廊

སྐེད་ 房脊

ཐོག་ 房頂

ལྕང་མའི་ཤིབས་ 柳條笆

ཡ་ཀྲུང་ 瓦隴溝

ལྕམ་སྣོན་ 連簷

ཐོག་སྣོན་ 瓦口

ལྕམ་ཤིབས་ 望板

ཐེམ་སྐས་ 臺階

སྣང་གི་གདུང་ 中樑

རྒྱུག་ 檁子

ཐོག་ང་ 頂隔

ལྕམ་ 椽子

ཐ་འདབས་ཀྱི་ལྕམ་ 簷椽

ཀ་བ་དབུས་མ་ 排山柱

གདུང་འཛིན་ 斜頂中樑木

མཐའ་འཛིན་ 插八樑

ཚང་ལེབ་དྲ་མིག་ཅན་ 落地明

སྒྲ་ཁང་ 暖閣

སྐར་ཁུང་གི་སྟེགས་ 窗戶臺

སྐར་ཁུང་ཟླ་མོ་ 月窗

སྐར་ཁུང་གཏན་མ་ 推窗

སྐར་ཁུང་ཚབ་མ་ 替窗

སྐར་ཁུང་གི་མིག་ 窗隔子

སྒོའི་ཚོ་བ་བུ་ 門簪

གྲེ་ཏྲ་ 魚腮板

སྐར་ཁུང་ 窗

སྐར་ཁུང་དྲ་མིག་ཅན་ 斜隔子窗

སྒོ་རྐང་ 轉軸

འཕྲེད་ཤིང་ 窗上橫鏁

སྒོ་གཞེར་ 門閂

སྒོ་གདུང་ 過木

མ་ཐེམ་ 門檻

ཐེམ་རྐང་ 門枕木

སྟེང་གི་འཕྲེད་ཤིང་ 門上鏁

འོག་གི་འཕྲེད་ཤིང་ 門下鏁

སྒོ་འཕར་ 風門

རྒྱུགས་གཅིག་མ་ 一扇

ཡ་ཐེམ་ 門窗檻框

Tibetan	Chinese
རྩིག་ར་	簷牆
འགྲམ་རྩིག་	窗下坎牆
བསྲོ་གང་	炕
བསྲོ་གང་གཞིམ་	地炕
རྨང་གཞི་	地脚
རྩིག་ངོས་	山牆
སྦུབས་ཁེབས་	薄縫
རྩིག་སྦུག་	山牆氣眼
སྒྲིག་ལེབ་	合葉
སྒྲིག་ལེབ་ཆུང་བ་	小合葉
འཛུག་ཕྱེ་	筍子
འཐམས་ཁ་	筍空
ལྕགས་ཟུར་	梃鉤
བྱི་འུ་མཆུ་	鐵老鸛嘴
འཐེབ་ལུང་	釘吊
མཐའ་ཤིང་	邊框
ཤིང་རྗེང་	窗竪櫺
འཕྲེད་ཤིང་	窗横櫺
སྒྲོག་ལྕགས་	鐵鉤搭
ཡོལ་བའི་འཕྱང་ཤིང་	簾架
སྐར་ཁུང་གི་ཁེབས་ཤིང་	護窗欄子
སྐར་ཁུང་བསམས་བུ་	不開的窗

糠燈洞子

烟洞

鍋臺

燻架

盌架

暗樓

竈幫

竈坑

爐坑

爐條

竈門

竈堂

竈[illegible]

竈臉

炕沿

牌插

屋內地

地平

彎子炕

炕洞

光炕

炕裏邊

馬台石
石鼓墩
窨
水溝
花洞子
樺皮房
隔漏
石墩
土窑子
山牆開門房
地窨子

整木欄
廠院子
荆笆牆
掛泥草
牆圈
週欄監柱
木栅子
籬笆栅
院
甬路
牆
響牆

ཁད་གཏོད་ 大開

ཁད་གཏོད་ 大開着

ཁད་གཏོད་འཇུག 使大開着

ཀས་ 裂開

འབྱེད་ 開

འབྱེད་འཇུག 使開

བརྒྱངས་བ་འབྱེད་ 展開

ཤྲིབས་ 捲簾

འབྱེད་པ་དང་གཅོད་པའི་སྐོར། 開閉類

ཡིབས་ 隱僻處

ཐོབས་ 大溝

གྱུ་སྟུག 幽僻處

གྱུ་ 彎曲處

སྐྱིབས་ 遮僻處

ཟྭ་ལྕགས་རྒྱག 鎖住

ཟྭ་ལྕགས་རྒྱག་འཇུག 使鎖住

འཕྱེད་ཀ་ཐེར་རྒྱག 下錢糧

ཡིག་རྒྱ་སྦྱོར 封

ཡིག་རྒྱ་སྦྱོར་འཇུག 使封

འཕྱེད་གཅན་རྒྱག 插門

འཕྱེད་གཅན་རྒྱག་འཇུག 使插門

སྒྲུབ་སྦྱོམས 合縫

སྒྲུབ་འཐེང 堵塞

སྒྲུབ་གཅོད་འཇུག 使堵塞

ཡིག་རྒྱ 封條

སྒོ་གཅན་འཇུག 使掩門

སྒོ་ལེགས་ལྡིང 門走扇

སྦྱོམས 合

སྦྱོམས་འཇུག 使合

བཀས་འཇུག 使裂開

གཅན 閉

གཅན་འཇུག 使閉

སྒོ་གཅན 掩門

Tibetan	Chinese
ཡོ་སྒྱུར་	歪着
ཡོ་བར་བྱེད་འཇུག	使歪着
འཁྱོགས་	歪斜
ཁ་སྦུབས་	叩着
ཡོ་སྒྲང་འཇུག	使一順歪
ཡོག	傾
བཟུར་བ	偏
བཟུར་འཇུག	使偏
དྲག་རིང་	直溜
ཡོ་	歪
ཡོ་འཇུག	使歪
ཡོན་སྒྲང་	一順歪
འཁྱིང་ནས་ལྷུང་བ་	從高處轆下
ཆམ་མེ་	物忽落下
ཤུད་	出溜
ལྷུང་	倒
ལྷུང་འཇུག	使倒
ལྟིང་ནས་ལྷུང་	從上吊下
སྒྲིལ་	放倒

ལྷུང་བ་དང་བརྟེན་པའི་སྐོར། 倒支類

བསྲང་ 端直着

བསྲང་འཇུག 使端直

རྟ་ལོག 翻過來

སྲོང་ 撥正

སྲོང་བར་བྱེད་ 撥正着

སྲོང་འཇུག 使撥正

སྲོང་རྒྱུག 端直

གཏད་རྒྱག་འཇུག 使支着

རྟེན་འཇུག 使靠着

བཟེད་ 撐

བཟེད་འཇུག 擎着

སྐྱིལ་ 坍塌

ཁྱུར་ 漢語同上

གཏད་ 支

གཏད་རྒྱག 支着

བསྐེལ་འཇུག 使斜着

བསྐེལ་སྒྲིལ 斜拚着

འཁྱོལ་ 歪倒

འཁྱོལ་འཇུག 使歪倒

ཁ་སྦུབས་འཇུག 使叩着

འཁྱོར་ 彎曲

ཀྱུག 彎

བསྐེག 斜着

ཞིང་འདབ་མཐའ། 地邊

ཞིང་མཚམས། 地界

ཞིང་རྒོད། 未開墾地

གསོས་ཁ་བརྡེད། 新開地

ཞིང་ཚིག 塊數

ཐོང་ལམ། 壟

ཞིང་ཡོལ། 溝

རྡང་རྒྱལ། 地頭

ཚལ། 園

ཡུར། 稻畦

ཡུར་ཁ། 畦子

ག་ཡུ་ཁ། 傷晥

གཞུང་གི་ཞིང་། 公田

ཁྲོན་ཞིང་། 井田

དད་པ་ཞིང་། 香火地

ཞིང་། 田地

ཞིང་ཁ། 漢語同上連用

ཞིང་སྣང་། 畎畝

མཆོད་ཞིང་། 耤田

ཞིང་གི་སྐོར། 田地類

སྨོད་རེས་བྱེད་ 齊開墾

སྨོད་ཡོ་གས་བྱེད་ 漢語同上

ས་སློག 耕

ས་སློག་འཇུག 使耕

སྨོད 開墾

སྨོད་འཇུག 使開墾

སྨོད་དུ་འགྲོ 去開墾

སྨོད་དུ་འོང 來開墾

ཞིང་ལས་ཀྱི་སྐོར། 農工類

三則

འདེབས་གཅིག 一畝

འདེབས་དྲུག 一晌

ཞིན་གཅིག་གི་ས 一個漢子

འདེབས་བརྒྱ 一頃

ས་རྫོང་སོང 荒地

ས་འདུལ་མ 熟田

ས་རྫ 廢田

རྡོར་གཅིག 一繩

ཞིང་སོག 未割淨地

ཁ་མ་ཁ 苗不全處

ས་ག་ཤིན 壯地

ས་བཀྲེན་པོ 薄地

Chinese	Tibetan
隔壠種	སྤྱིལ་ནས་འདེབས་པ་
下種	ས་བོན་འདེབས་
糞土	ལུད་
栽	སྐྱུར་འདེབས་
使下種	ས་བོན་འདེབས་འཇུག
夥種	ཞིང་རོགས་
使栽	སྐྱུར་འདེབས་འཇུག
去下種	ས་བོན་འདེབས་པར་འགྲོ
使夥種	ཞིང་རོགས་བྱེད་
齊栽	སྐྱུར་འདེབས་རེས་བྱེད་
齊下種	ས་བོན་འདེབས་རེས་བྱེད་
籽粒	ས་བོན་
去種	ཞིང་འདེབས་པར་འགྲོ
齊開壠	ཀ་སྐོང་འབྱེད་རེས་བྱེད་
耙地	ཤལ་བཤལ་བ་
來種	ཞིང་འདེབས་དུ་འོང་
浹話同上	ཀ་སྐོང་འབྱེད་གྲོགས་བྱེད་
使耙地	ཤལ་བཤལ་འཇུག
齊種	ཞིང་འདེབས་རེས་བྱེད་
種	ཞིང་འདེབས་
開壠	ཀ་སྐོང་འབྱེད་
一具	རྟོར་
使種	ཞིང་འདེབས་འཇུག
使開壠	ཀ་སྐོང་འབྱེད་འཇུག

使分苗

使耘草

根芽

齊分苗

去耘草

根發芽

培苗

齊耘草

秧子

使培苗

分苗

耘草

萌芽

芽

苗拱土

發生

發芽

苗拱出土

發生了

土內發芽

長出

漢語同上

滿滿垂下

二茬苗

生二楂苗

豆角

穗子秀齊

熟

穗子下垂

往下垂着

穗子

秀穗

開花

結子

挑旗

打包

作粒

長足

長足了

長成

長成了

齊培苗

手拔草

使人手拔草

長

半收

歉楂子

早穀

晚穀

使軋場

颺場

使颺場

收成

打

打場

使打場

軋場

晒

散晒

攤開晒

生膩蟲

稔頭

果疸

不發生

結豆角

田荒

生莠

黃疸

གཤོལ་ཞེམ། 犂鏡

ཐོང་ལྕགས། 犂鏵

སྣར་པའི་སྒྲོང་། 盪頭

གཤོལ་སྒྲེ། 耙

ཐོང་གཤོལ། 犂杖

ཐོང་ཕྱག 犂身

གཤོལ་མདའ། 犂轅

གཤོལ་ལྕུག 犂挽鉤

ཞིང་འདེབས་པའི་ཡོ་ཆའི་སྐོར། 農器類

སྙེ་མ་འཐུམས་པ། 穀組

碾臺

曽碾臺

大水磨

碾子

溜軸

扬磨子

磨

水磨

連耞

連耞齒

木叉

爬子

整鞍轤

闊東鋤

鋤頭

鐮刀

青箱

耬斗

耬子木

轆轤

草人

大水車

水車

烏龍

荊囤

簸箕

篩籮

扇車

碓窩

登碓扶手

夾碓木鑲

碾桿木

杵

碓

石鐵臼子

石碓嘴

འཐུ་རུ་འཇུག 使採

འཐུ་རུ་འགྲོ 去採

འཐུ་རེས་བྱེད 一齊採

འཐོག་རེས་བྱེད 一齊掐取

ས་བོན་འཐུ་བ 揀種

འཐུ 採

འཐོག་འཇུག 使掐取

འཐོག་ཏུ་འགྲོ 去掐取

འཐོག་ཏུ་འོང 來掐取

རྔས་སུ་འོང 來割

རྔས་རེས་བྱེད 一齊割

འཐོག 掐

བཏོག 掐取

རྔ་བ 割

རྔས་འཇུག 使割

རྔས་སུ་འགྲོ 去割

རྔ་བ་དང་འཐུ་བའི་སྐོར 割採類

芟茅草

攤芟草

使爬草

齊爬草

摟草

使摟草

爬拉草

使爬拉草

爬草

拔

拔草

使拔草

ཚགས་བྱེད་འཇུག 使收貯

བཞག 盛

བསྒྲེ 湊

བསྒྲེ་འཇུག 使湊

གསང་ནས་ལེན 袖物

བྱ་བང་བསྡུ 兜着

བྱ་བང་བསྡུ་འཇུག 使兜

ཚགས་བྱེད 收貯

འཁྱེར་འཇུག 使撿起

ཏ་ཐོག་ནས་ཁྱེར 兜上衣物

ལག་ཐུག་ཏུ་བསྡུ 揣着

ལག་ཐུག་ཏུ་བསྡུ་འཇུག 使揣

བཏུ་འཇུག 使收撿

གསོག 撿收

འཁྱེར་བ 撿起

བསྡུ 收

བསྡུ་འཇུག 使收

བསྡུ་རིམ་བྱེད 收攬

བཏུ་བ 收撿

བསྡུ་བ་དང་ཚགས་བྱེད་པའི་སྐོར། 收藏類

བརྡེན
攙

བརྡེན་པ་བྱེད
攙着

བརྡེན་དུ་འཇུག
使攙

བརྡེན་སྦྱར
攙着呢

ཁྲུར
搓

ཁྲུར་བ་བྱེད
搓着

ཁྲུར་འཇུག
使搓

ཁྲུར་འདུག
搓着呢

བཀྲུར་བ་དང་འཛེགས་པའི་སྐོར།
[illegible]搓類

སྤུངས་འཇུག
使積蓄

སྤུངས་འདུག
積蓄了

བསྡུ་གསོག་བྱེད
積聚

བསགས
積

སྤུངས
積下的

སྤུང་མ་བར་བྱེད
積蓄

ཁྱེར་གཉིས། འདེགས། 兩人擡

ཁ་འདེགས། ཁྱེར་ 兩人擡着

ཁ་འདེགས། འདུག 使兩人擡

ཁ་འདེགས། ཁྱེར་འདུག 兩人擡着呢

ཁྱིམ་ལ་ འདེགས་པ་ 一人挑

ཁྱིམ་ཁུར་ 挑着

ཁྱིམ་འདེགས་ འདུག 使挑

ཁྱིམ་བཏེགས་ འདུག 挑着呢

ཕྲག་ཏུ་ཁུར་ 扛

ཕྲག་ཏུ་ཁུར་ རེས་ཁྱེར་ 扛着

ཕྲག་ཏུ་ཁུར་ འདུག 使扛

ཕྲག་ཏུ་ཁུར་ སྡོད་ 扛着呢

ལག་པའི་ འདེགས། 手提溜着

རྒྱབ་ཏུ་ཁུར་ 斜背

ཁ་ཚོར་ 夾着

ཁུར་བཀུར་ 背負

ཁུར་བཀུར་ པ 一負

ཁུར་བཀུར་ འདུག 背負着呢

ལག་ཏུ་ འཁྱུད་ 手挎

བཀུར་ 背

བཀུར་བར་བྱེད 背着

བཀུར་འདུག 使背

བཀུར་སྡོད 背着呢

ཁྲུམ་ཁྲུམ་བྱེད། 石臼擣

ཁྲུམ་ཁྲུམ་བྱེད་འཇུག 使石臼擣

གཏུང་། 捶乾物

མཆིག་སྒོར། 磨

མཆིག་སྒོར་འཇུག 使磨

བརྡུང་བ། 碓擣

བརྡུང་འཇུག 使碓擣

མཆིག་དང་དང་འཐག་གི་སྐོར། 碾磨類

མགོ་ར་བཞག 頂着呢

ཡར་འདེགས། 往上起

མགོ་ར་འཞག 頂

མགོ་ར་འཛོག 頂撞

མགོ་ར་འཛོག་འཇུག 使頂着

篩

重篩

磨麵

使磨麵

磨蕎麥麵

拐磨磨物

使拐磨磨物

碾米

漢語同上

使碾粗皮

簸

使簸

簸碎米

擣米

舂米

使舂米

碾粗皮

བརྫི་བ་ 趕麪

བརྫི་འཇུག 使趕麪

གཙུར་བ་ 研碎

གཙུར་འཇུག 使研碎

སྐྱུར་བ་ 灑白麪

དཀྲུག་དང་བརྫི་བའི་སྐོར། 趕拌類

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ། 四體合璧文鑑

བམ་པོ་ཉེར་གཉིས་པ། 第二十二卷

和麪

使和麪

揣麪

發麪

亂攪和

攪

使攪

攪拌

和

使攪拌

拌

拌上

使拌上

只管拌

雜

攪和

合

調和

攪拌

搓餑餑條

攪豆麪

攪

攪上

攪雜

སྤོན་ 一堆

སྤོན་སྤྱེད་ 堆糧

སྤུང་རིང་ 長垛

སྤུང་རིང་སྤྱེད་ 堆長垛

ཟིང་སྤོན་བརྩིགས་ 錯雜放物

མི་གིང་ 漢語同上

སྤུངས་ 一硌

སྤུངས་སྤྱེད་ 硌

སྤུངས་འཇུག 使硌

ག་ཤིས་ 捆穀立曬

རྩྭ་ཁྲེའུ་སྤྱེད་ 垛草

རྩྭ་ཁྲེའུ་ཅིག 漢語同上

ཤིང་སྤུང་ 木垛

ཤིང་སྤུང་སྤྱིག 堆木垛

བུད་ཤིང་ 劈柴

སྤུངས་ 堆

སྤུངས་འཇུག 使堆

སྤོན་པ་ 秫秸攢

སྤོན་པ་སྒྲིམ 攢立秫秸

རྩྭ་ཁྲེའུ 草垛

བམ་པོ་ 把子

བམ་པོ་སྤྱེད་ 捆把

ཤོག 捆子

ཤོག་སྒྲིམས 捆

ཤོག་སྒྲིམས་འཇུག 使捆

བམ་པོ་དང་སྤུང་པའི་སྐོར། 捆堆類

貿易類

ཚོང་ཚོང་བྱེད་ 做買賣

ཚོང་བསྒྱུར་ 販賣

ཚོང་བསྒྱུར་འཇུག 使販賣

ཀྱིན་ཀ་ཏོང་ 典

ཚོང་ 生意

ཚོང་བྱེད་ 做生意

ཚོང་བྱེད་འཇུག 使做生意

ཚོང་ཚོང་ 買賣

ཚོང་ཚོང་དང་བརྗེ་ལེན་སྐོར། 貿易類

二則

ཐུར་ཐོག 支翅

ཐུར་ཐོག་འཛུག 支翅着

འཚེར་ 擱着

བསྒྲིལ་བཀྲམ་ 隔着放

བརྩེགས་ 重摞上

བརྩེགས་ལུགས་ 支架

བརྩེགས་ལུགས་འཛུག 支架着

ཚོང་སྐད་རྒྱག 吆喝

གོང་ 價值

གོང་ཆེ 貴

སྐྱོ 賤

གོང་འགྲིག 值

གཏའ་མཛུག 契尾

ལག་འཛིན 會票

ཚོང་མཐུན 合夥

ཚོང་ཟླ 一夥

ཡིག་རྒྱ་དགས་ཅན 紅契

གཏའ་ཡིག 白契

གཏའ་ཞུངས 契根

འཚོང་དུ་འོང 來賣

འཚོང་ཏེས་རྗེད 齊賣

དཔང་རྒྱ 合同

ཡིག་རྒྱ 文約

ཉོ་རྣམས་རྗེད 齊買

འཚོང་ 賣

བཙོངས་འཛུག 使賣

འཚོང་དུ་འགྲོ 去賣

ཉོ 買

ཉོར་འཇུག 使買

ཉོ་བར་འགྲོ 去買

ཉོ་བ་ར་འོང 來買

ཞིང་སྐྱ་གཏོང་ 租

ཞིང་སྐྱར་འཇུག 使租

ཡིག་ཚན 賬目

སྐྱ་རིན 工錢

བླུ 舊物回贖

ཚོང་འཁྱིམ 倒樁

འཁྱིམ་འཇུག 使倒樁

ཞིང་དཔྱ 租子

ཆད་སོ 賒

ཆད་སོ་སྦྱིན་འཇུག 使賒

བརྗེ 兌換

བརྗེར་འཇུག 使兌換

འཚམས 相當

འཚམས་པ 恰相當的

ཚོད་སྙོམས 相稱

ཁ་སྐོང 貼頭

གོང་ཡར 價昂

གོང་ཡར་འཇུག 使價昂

གོང་བབས 價落了

ཆད་ཕྱི 價很落

གོང་འགྲིག་འཇོག 估價

རིན་མཉམ 相等

རིན་མཉམ་བྱེད 價值相等

རིན་བསྒྲུར 使價值相等

星 སྲང་སྐར་

盤 སྲང་ཕོར་

盤繫 སྲང་སྐུད་

天平 འདེམ་སྲང་

鉈 སྲང་རྡོ་

桿子 སྲང་མདའ་

稱 རྒྱ་མ

鎰 ཁལ་

鈎 ཁལ་འཛིན་

石 ཁལ་ཆེན་

戥子 སྲང་ཆ་

衡量類 འདེགས་པ་དང་གཞལ་བའི་སྐོར།

倣房 བཙོང་ཁང་

幌子 ཚོང་རྟགས་

失利 སྐྱོན་

致于失利 སྐྱོང་བཀུར་

舖面 ཚོང་ཁང་

店房 མགྲོན་ཁང་

得便宜 ཁེ་རྒྱབ་

使得便宜 ཁེ་རྒྱབ་འཇུག་

便宜 ཁེ་

利 རྒྱལ་ཁ་

有利的 རྒྱལ་ཁ་ཅན་

秤稱

使用秤稱

戥子稱

使用戥稱

米盪子

撥筩

撮

抄

圭

粟

米漏子

板斗

柳斗

斗

合

勺

大石

倉石

祖斛

斛

金斗

法馬

錢批子

夾剪

算盤

盛實着

尖量

低

低些

重

輕

漂輕

埃

渺

漠

高

高些

絲

忽

微

纖

沙

塵

斤

兩

錢

分

釐

毫

天平兌

使用天平兌

掂估輕重

量

使下夾子

打鵪鶉

支打牲䍡

打住了

夜間放犬捕牲

下網套

使下網套

下夾子

哄虎

使哄虎

虆捕禽獸

狗嗅尋牲

打牲

使打牲

放犬捉牲

使放犬捉牲

漁獵

行漁獵

使行漁獵

雨後高處行獵

打牲類

ཉ་པ་ཟེར། 魚上餌

ཡིངས་རྒྱེན། 攪牲

ཡིངས་རྨེ། 漢語同上

ཡིངས་བྲལ། 不攪牲

དབྱོག་པ། 擊水趕魚

ཆུ་རྙོགས་ཟེར། 攪水嗆魚

མཆིལ་པ་རྒྱག 釣魚

ཉ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྒྱག་འཇུག 使大網打魚

ལམ་འགེགས། 下趕網

གཞོང་སྦྱང་འཛུག 罩魚

རྒྱས་ཟིན་འཛིན། 箍網中魚

རྒྱས་ཟིན་འཛིན་འཇུག 使箍網中魚

ཉ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྒྱག 大網打魚

ཆུ་རགས་རྒྱ་འཛིན། 下攔河網

ཉ་པ་ཤོར། 打魚

རྒྱས་སྣོང་། 撈魚

རྒྱས་སྣོང་འཇུག 使撈魚

ཙམ་གྱིས་ཟིན། 恰好打住

ཤོར། 打住又脫落

སྐྱང་ཤོར། 漢語同上

བྲུལ་ཤོར། 凡物漏網

脚船

綱杆

綱杆總繩

旋綱頂繩

漢語同上

罾綱

留綱

魚罾子

擡綱

細絲粘綱

黏綱

順水綱

袖綱

把綱

旋綱

綱

大圍綱

攔河綱

尖綱

打牲罷用類

四則

ཉ་གཟེབ་ 魚籠

ཐག་སྣམ་རྒྱ་ 攔魚簰子

འཕྱག་སྣམ་རྒྱ་ 漢語同上

ཀ་ཤིང་འགག 魚梁

ཀ་ཟེ་ཉ་ཟས་ 釣魚食

ཅེག་ལྕུང་ཅན་ 掛鈎

ཀྱུ་རྩེ་ 鈎尖

ཆག་ཁ་ 倒鬚鈎

ཀ་ཉ་སྐོར་ 魚罩

འཕོང་སྒྲོན་ 魚叉

མཆིལ་བ་ཡུ་བཟུང་ 釣魚竿

ཐེན་ཐག 釣魚線

ཀྱུ་བ་ 鈎魚鈎

རྒྱལ་ཤིང་ 漢語同上

ཚང་ཤིང་ 織網梭木

བརྒྱུས་ 穿網繩

རྒྱ་རིམ་མཐའ་འཐག 織網邊

འཐེན་རྡོ་ 網墜子

ཚག་དམ་ 網密

ཚག་ཡངས་ 網稀

འཐག་ཤིང་ 織網線軸

སྣུ་ཐག 網邊繩

མཚམས་ 網邊

རྒྱ་མིག 網眼

རྒྱལ་ཤིང་ 漂兒

ཀ་རིང་ 網脚子

鷹網

野雞網

吹網

頂網

捕蟹誘子

擲石擊冰震小魚

漢語同上

毒魚藥

下大叉鉤

鑿冰叉魚

敲冰打魚

椎冰震小魚

魚下木亮子

釘樁下迴網

點火把叉魚

跑鉤子

跑鉤漂兒

打魚嘴撐

叉

打牲器用類

夾子腮

夾子舌

夾子支棍

打鵰的套子

木禽鳥的套子

夾子

夾子弓

夾子[illegible]

卤子

打鵰的水圈子

打鷂鷹的圈子

漢語同上

黏子

鳥綠子

漢語同上

射鵰的窩

串籠

吹筒

黏杆子

拉雀網

拉野鴨網

打鵪鶉的套子

打牲器用類

打貛貉的木墩

打貛的木筒子

打騷鼠的牌子

貍的套子

打猞猁猻的套子

漢語同上

跳兎網

兎網

打騷鼠的罷

打狐

犂刀

地弩

打獸的套子

漢語同上

打野雞的脚套子

打樹上的雀套子

跌包

滾籠

打雀鳥馬尾套子

漢語同上

打野雞的活套子

鐵砧子

釗子

鐵槎

鎚子

折鎚

爐

風箱

銀礶子

銀模子

鐵椰頭

工匠器用類

三則

倒吸哨子

鹿套頭

鹿哨子

漢語同上

口哨子

打貂鼠銀鼠的壓木

打騷鼠的彄子

肉絡子

剔剪刀

劘刀

裁刀

箭剔子

鏢鋇

鏇

鏇弓

鏇牀

剜刀

彎刀

木礎

馬牙礎

墨線

墨斗

斧子

小斧子

兩刃斧

鑿子

銅鑿

小鋸

推鉋

錛子

小錛子

彎錛子

小鎚子

銑子

釘帽子

帽子窩

鍋

鐵鐼

冰箢

千斤

天秤

鐵鏨

钁頭

尖钁頭

鍬钁褲

木杴

瓦刀

抹子

硪

夯

[illegible]錐

刮皮鉋子

熟皮木劍刀

楦頭

頂鍼

烙鐵

砑刀

錐子

鏢棍

剪子

剪軸

鍼

三楞鍼

熨斗

棒鎚

擂鉢

鐵鎚

圭

水平

軋母

鋼軋子

規

矩

尺

漢語同上

掛釘

釘料

鋦子

鐵錐

雨點釘

棗核釘

蘑菇釘

脚手

梯子

蜈蚣梯

叉子

橇橛

精金

葉子金

菜金

潮金

寶貝

貨財

漢語同上連用

金

貨財類

鐵釘

小銅鼓子

錫刀布

鐵渣子

寶石

映青

映紅

猫睛

東珠

珍珠

竹珠

玉

紋貝

漢語同上

錢串

纍絲

用度

沙板錢

一夘錢

一串錢

元寶

錁子

錢

祖錢

母錢

成色金

銀

成色銀

潮銀

Tibetan	Chinese
མངར་རྫས།	咱兒呢土
ཙོན་མདངས་རྫས།	青坩上
སྨུག་རྫས།	赭石
ཞི་ཏྲི་ཙ།	苷提了
འབྱམས་ཤེལ།	瑠璃
དཀར་ཡོལ།	磁
དཀར་རྫི།	釉子
ཤེལ་རྫས།	定元子
ཆུ་ཤེལ།	水晶
འདུ་མེན།	硝子石
བཙོ་ཤེལ།	玻瓈
ཀི་ཤུ་ཤ	珐瑯
མཁར་	砠碑碌
མཆོང་	瑪瑙
སྤོས་ཤེལ།	蜜蠟
བདར་རྫས།	寶沙
མུ་མེན།	青金石
གཡུ།	綠松石
སྤོས་ཤེལ།	琥珀
ནལ།	碧瑘砇
དུང་	車磲
ཤི་མི་ག་ཕལ་ཕ།	碟子
ཕ་ལམ།	金鋼鑽
རྡོ་ཕ་ལམ།	金鋼石
བྱི་རུ།	珊瑚

ལྒྱག་ལ་མ 兎腦砂

ཟོ་མཚལ། 箭頭砂

ལྡོང་རོས། 雄黃

ལྡོང་རོས་འཚེར་མ

གསེར་སྐྱང་གསེག་མ 羊皮金

ཞ་སྙེག 水錫箔

མཚལ། 銀硃

མཚལ་རྡོག 硃砂

ལྕགས། 鐵

ལྕགས་བརྡུལ་མ། 熟鐵

གསེར་བརྡུལ་མ། 泥金

གསེར་འདབ 飛金

ལི། 鑾銅

ཞ་ཉེ 錫

ཟ་ཉེ 鉛

ཉེ 鋼

ཟངས་གྲང 銅條

ཟངས། 紅銅

རགས། 黃銅

རག་སྐྱ 白銅

རག་ཐི 青銅

སྦྲེལ་རྒྱབ། 戒指

ཉ་ཕྱིར་འཕར་མ 螺鈿

ཉ་ཕྱིས་ཐལ་མ། 蛤粉

དངུལ་ཆུ 水銀

硇砂

蠟

礬

松香

梘子

硝

磺

澱青

梅花青

松花綠

明黃

蜜陀僧

靛花青

石青

火 མེ

無燄火 མེ་ཏུར་

煤 རྡོ་སོལ་

炭 སོལ་བ་

爆炭 སོལ་འཚིག

烟火類 མེ་དང་དུ་བའི་སྐོར། 四則

四體合璧文鑑 སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མ་ལོང་གི་ཡི་གེ།

第二十三卷 བམ་པོ་ཉེར་གསུམ་པ།

橄欖燈

手把燈

戳燈

廟兒燈

河燈

欄杆燈

料絲燈

盤香燈

滿堂紅燈

慶成燈

魫燈

鰲山燈

朝燈

萬壽燈

燈𦗞

炭餅

燈

海燈

天燈

དུ་རྟགས། 烟墩烽火

དུ་བ་འཐུལ། 狼烟

མེ་དཔུང་། 堆火

ཤིང་རུལ་མེ། 陰夜路火

ཅ་སྒྲོན། 火把

ཐང་སྒྲོན། 油松亮子

སྦུད་ཤིང་། 引柴

ཤིང་ཕྱུག 引火木片

ཤིང་འཚོག 漢語同上

མར་མེ། 油燈盞

མར་མེའི་སྙིགས། 燈兒

མར་མེ་སྙོང་བྱ། 撚子

སྒྲོན་ཚ། 取燈

སྒྲོན་སྙིང་སྡོང་། 剪蠟碴

དཔལ་འབར། 糠燈

དཔལ་འབར་འཛུགས་སྡོང་། 糠燈架子

བྱ་ཚིལ་སྒྲོན་མེ། 蠟燈

སྒྲོན་ཁང་ 燈籠

སྒྲོན་སྙིགས། 蠟臺

སྒྲོན་ཅེ་འཚེར་སྒྲོན་ 蠟剪

望燈

火旺

使旺

烤火

烤物

火起聲

火燒着

使燒着

已燒着

火忽着

火燄忽起

火着聲

火着起

火着

點火

吹火

使吹火

風筒

火燫

火井

火石

打火

荒火

燎燒凍地

藪澤荒爐

མི་འབར། 不起火

ཐལ་བ། 灰

དུད་རྡེགས། 燄頭飛煤

དུད་ཐལ། 弔塌灰

མེ་ཤི། 滅

མེ་ཤི་ར་འཇུག 使滅

ཚིག་སོར། 火燒過處

ཐམས་ཅད་འབར། 灰燼

བདུགས། 燻着

བདུགས་པར་བྱེད། 燻

དུད་གཏོང་། 燻狐穴罷

དུད་ཁུང་། 烟洞倒風

དུ་བ། 烟

དུད་འཐུལ། 燻蚊烟

དུད་པ་བདུག 熰烟

དུ་བ་འཁྱིལ། 烟氣燎繞

མེ་ལྕེ་འཕྱུར། 冒火燄

མེ་ལྕེ་མཆེད་འཐུག 被火燄燻燎

བསྲེག 燒

བསྲེག་པར་བྱེད། 焚燒

བསྲེག་འཇུག 使焚燒

མེ་ལྕེ། 火燄

འབྲུག་གོས་མཐའ་འཁྱིལ་ཅན། 鑲邊龍緞

རྒྱན་ཁེ། 蟒緞

འབྲུག་ཆུང་འཁོར་མ། 小團龍粧緞

གོས། 緞

ཡུག 整疋

འབྲུག་གོས། 龍緞

འབྲུག་རིས་མ། 滿地風雲龍緞

གོས་དང་རས། ཁྲི་སྣོད། 布帛類

སྣོད་དྲེགས། 鍋煤

མེ་སྟག 火星兒

དྲེགས་པལ། 漢語同上

ཁང་དྲེགས། 炕洞煤

དྲེགས་མདུང་། 炕洞烟釉

དྲེགས་དམར། 焦烟釉子

剪絨

天鵞絨

漳絨

銷金緞

倭緞

花倭緞

圓金素片金

扁金素片金

百花粧緞

閃緞

碎花閃

片金

粧緞

火燄龍粧緞

大花粧緞

蟒襴

寸蟒緞

行龍粧緞

金線緞

羅緞

雲緞

嗶嘰緞

通海緞

線緞

三則緞

新樣花緞

羽緞

青素緞

石青素緞

帽緞

金字緞

字緞

西番字緞

錦

補緞

暗補緞

花春紬

素春紬

納紬

通海紬

緲紬

平地緲

春紬

蟒寧紬

補寧紬

線紬

紬

宮紬

寧紬

龍寧紬

五絲緞

八絲緞

繭緞

洋緞

彭緞

སེང་ 紗

སེང་འབྲུག 龍紗

སེང་གཅྲན་གཟི 蟒紗

སེང་ག་དཀྱོང་ཞིན

དར་སེང་ 杭絹

འཇམ་དར་ 女兒絹

དར་གསེང་ 屯絹

གཞི་དར་ 畫絹

ལཅོས 綾子

ལཀོད 生綾

དར 絹

དར་རྐོད 生絹

花紡絲

དར་ལ་ཡུག་འཇམ་ 素紡絲

ཀུ་ལིང་འབྲུ་མ་ 繭紬

ཀུ་ལིང་རགས་མ་ 牛郎紬

དར་ལ་ 紡絲

དར་ལ་རིས་མོ་ཅན་

温紬

ཀུ་ལིང་སྙིན་བལ་མ་ 綿紬

ཀུ་ལིང་འཁོབ་རགས་མ་ 大潞紬

ཀུ་ལིང་འཁོབ་ཀྲང་མ་ 小潞紬

𦄂絨

羊絨

氆氌

毯子

哆囉呢

猩猩氊

褐子

夾道子

羽紗

葛紗

羅

字紗

銀條紗

帳紗

直漏地紗

芝麻漏地沙

春紗

官用紗

粧紗

補紗

硬紗

實地紗

油紅青布

藍扣布

白漂布

油斂布

布

翠藍布

佛頭青布

毛青布

西洋布

花葛布

印花布

冷布

春布

高麗夏布

高麗布

單料葛

草葛

夏布

洗白

葛布

膠花春布

祁陽葛

雙料葛

布帛檔子

補丁

補丁條

補丁塊

隔背

蔫軟

厚密

骨立

線縩起格搭

絨頭

密實

粗

綃薄

舒展

布帛副子

灣子

染記

機頭

細緞邊子

搭連布

細藍布

三線布

粗布

一紵麻
線頭
麻絮
絨亂
絨散

野麻
紡頭
一縷線
線軸
整繐

練麻
黑麻皮
苧麻
檾麻

珠兒線
綿子
棉花
線麻
漢語同上

絲
生絲
絨
金線
線

絨棉類

杏黃

蕈黃

柿黃

顏色

彩色

黃

葵黃

金黃色

采色類

三則

絨麻攪混

理亂絲

劈繩線

抽紕子

藕荷色

玫瑰紫

醬色

棕色

青蓮紫

紅青

天青

石青

紫

銀紅

粉紅

火燄紅

桃紅

黃黃的

焦黃

紅

魚紅

水紅

黃香色

秋香色

沉香色

微黃

Tibetan	Chinese
སྔོན་པོ།	藍
སྔོ་མདངས།	淡藍
ཤུག་སྔོ།	翠藍
སྔོ་ནག	淡黑
གནག	墨色
སོལ་མདོག	烏黑
མཐིང་ཁ།	青
མཐིང་མདོག	微青
ལྗང་ཁམས།	沙綠
ལྗང་ནག	油綠
ལྗང་སྨུག	爪皮綠
ནག་པོ།	黑
ནག་མདངས།	微黑
ནེ་ཙོ་ཁ།	鸚哥綠
ལྗང་མདངས།	蘋菓綠
ཐང་ཤིང་མདོག	松綠
ལྗང་ཅམ།	水綠
སྨུག་ལྗང་།	豆綠
དཀར་ཤམས།	哈白
དུང་མདོག	甚白
ཟླ་སྐྱ།	月白
ལྗང་ཁུ།	綠
དཀར་པོ།	白
དཀར་མདངས།	微白
སྐྱ་མདངས།	淡白
དཀར་ཅམ།	微帶白
གངས་མདོག	雪白

ལྗང་འཚེར 綠色鮮明

འོད་ལམ་མེ 燦爛

འོད་ལྷག་གེ 光彩

འོད་ཁྱུག་ཁྱུག 光輝閃閃

འགྱུར 色變了

རི་མོ་ཅན 有花的

རི་མོ 花

ཟེ་མཛེ 華麗

ཕྲོ་མ་སེང 斑斕

མདོག་ཅིག་རྐྱང 純色

མདོག་ཅིག་པ 漢語同上

མདོག་སྐྱབ 顏色淡

མོག་མོག 不鮮亮

དྭངས་ཀས 畧淺

མདོག་སྐྱ 色湼

སྐྱ་ཙམ 畧湼

བཀྲག་རྒུད་པ 色暗

མདོག་རྐྱང་མ 素

ཁྲུང་མདོག 雁絨色

ཁམ་སྨུག 茄花色

སྟུག་པ 深

དྭངས་པ 淺

སྐྱ་བསང 米色

སྐྱ་ཀས 牙色

ཐལ་མདོག 灰色

ཁམ་པ 古銅色

ཁམ་ནག 駝色

紡織類

བདར་བས་འདེག 使撣棉花

བཀྲིལ་ 撚

བཀྲིལ་བར་བྱེད་ 撚線

འཕང་འཁེལ་ 砣落打線

འཁེལ་བ་ 紡

འཁེལ་བར་བྱེད་ 紡線

འཁེལ་འདེག་ 使紡

བདར་བས་པ་ 撣

བདར་བས་པར་བྱེད་ 撣棉花

བཀྲིལ་བ་དང་འཐག་པའི་སྐོར། 紡織類

འོད་ཆེན་ 光華

མདངས་བཟང་ 鮮亮

འོད་འཕྲོ་ 放光

འོད་ལྷག་ལྷག་ 光彩爛漫

འོད་ལྷུབ་ལྷུབ་ 耀眼爭光

མདོག་མཛེས་ 好看

མདུད་འདྲུག 使打格搭

ཕྱིང་པ་འདེད 捍氈子

འདེད་འདྲུག 使捍氈子

ཤོག་སྒྲུབ་འཆག 抄紙

འཐག་བྱེད 織

འཐག་འདྲུག 使織

བསླས་པ 打綹子

བསླ་འདྲུག 使打綹子

མདུད་པ་བརྒྱག 打格搭

སྤུན་ཕྲད་བྱེད 理橫絲

ཐེ་ཀྱུ་བྱེད་པ 上線板

ཐེ་ཀྱུ་བྱེད་འདྲུག 使上線板

འཐག་སེ་སྤྲེལ 纘線

སོ་ཕྲད་བྱེད 理竪絲

ཐེ་ཀྱུ 絲圍子

འཚེད་པ 練絲

དཀྲི་བ 繞絲

དཀྲི་འདྲུག 使繞絲

ཀ་ཙུམ 撣

ཀ་ཙུམ་སྐུད 撣繩

བཙུན 續麻

འབྲེད་པ 線接頭

སྐུ་གུ 絲紃子

篗子轂木

纒線的板子

線縯子

裹定桿蘆管

縯車

縯車的篗子

縱線篗子

線砣落

紡車

定桿

數桄

竹篦

篦匣

線繒子

校

機

機軸頭

機上經桿

撥經的木刀

漢語同上

使抄紙

線力緊

線力鬆

བམ་པོ་ཉེར་བཞི་པ།

第二十四卷

སྐད་བཞིའི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ།

四體合璧文鑑

ཞྭ་དང་དབྱར་ཞྭའི་སྐོར།

冠帽類 二則

ཞྭ།

冠

ཞྭ་རྒྱ་མདུང་ཅན

算盤格搭帽

ཞྭ་རྣ་ཁེབས་ཅན

護耳帽

ཞྭ་ཟུར།

緣邊

遮蚊蠓臉罩子

女腦包

風領

女涼帽帷子

婦人遮臉罩子

提繫

帽內提繫

帽襻帶

皮馬虎

線纓

雨纓

翦花頂

帽月

草帽

帽胎

帽圈

帽沿

帽緌

舒沿小帽

漢語同上

寬沿帽

涼帽

毡帽

Tibetan	Chinese
ཨ་ལུང་	記念套環
འཕྱང་འཕྲུལ་	瓔珞垂珠
ཤེལ་འཕྲེང་	琉璃數珠
གྲངས་འཛིན་	記念
སྙེར་རྒྱན་	墜角
ཚར་ཁེབས་	墜角寶蓋
རྐེད་རྒྱན་གྱི་ཚར་ཁེབས་	背雲寶蓋
སྤྱི་རྒྱན་	佛肩
དཔྲལ་རྒྱན་	佛臍
ཕྲེང་རྟོག་	佛塔
ལན་བུའི་རྒྱན་	背雲
སྐྲ་ཐུར་	背雲絛繫
སོར་ལྡེ་	螺螄轉
སྦུ་གུ་	翎管
ཕྲེང་བ་	數珠
ཕྲེང་རྡོག་	數珠子
མདོ་འཛིན་	佛頭
གསེར་ཐོད་	金佛頭
གསེར་མེ་	金花
ཞྭ་ཏོག་	頂子
ཏོག་སྟེགས་	帽頂托盤

མོའི་སྟོད་སྐོར་མ། 捏摺女朝衣

ལྭ་བ། 袍

སྟོད་ཅ། 褂

མཐུ་རྡུབ། 無開騎袍

ཕྱག་འགགས། 女齊肩朝褂

མོའི་གཟབ་གོས། 女朝衣

ཕྱག་འགགས་སྟོད་སྐོར་མ། 捏摺女朝褂

འབྲུག་གོས། 蟒袍

སྟོད་གོས་ཀ་བམ། 皮端罩

གཟབ་གོས། 無扇肩朝衣

ལས་གོས་སྒྲིག་མཐའ་ཅན། 貂鑲朝衣

གོང་པའི་མཐའ་འདེགས། 扇肩

སྟོད་ཅ་ལས་རྟགས་ཅན། 補褂

གོས། 衣

གྱོན་པ། 服

ལས་གོས། 朝服

ལས་ཆས། 朝衣

གོས་དང་གྱོན་པའི་སྐོར། 衣服類

四則

野獸皮馬褂

魚皮衣

男褂

稀毛皮襖

鹿麅破裘

去毛鹿皮衣

單衣

裌衣

綿衣

皮襖

襯衣

厚棉襖

幔頭套

女砍肩褂

緊身

布衫

襖

棉袍

葛布短袍衫

馬褂

齊肩短褂

ཕྱི་ཀ 衣面

ནང་ལ 衣裏

སློག་པའི་གཡོགས 皮襖面

སློག་པའི་བུ་རྫས 皮襖下邊罘子

གོང་བ་ཕུ་ཕྱུང་ཁ་ཅིག 鑲的領袖

ཐང་རྒྱན 眉子

གོང་བ 領子

སྐེ་ཁྱིབས 圍脖

ཆར་གོས 雨衣

སྒ་ཁེབས 氅衣

ཞ་ཁེབས 帽罩

གོང་གོས 領衣

པོ་ཁྱིབས 兜兜

ཕྲག་ཁེབས 護肩

ཆར་སློབས 斗蓬

ཀྱུ་གོས 毡褂

རྐང་སྣམ་ནང་ཚང་ཅན 漢話同上

ཀོ་ཐོའི་དོར་མ 無毛皮褲

རྐེད་ཁྱིབས 男戰腰

མོའི་རྐེད་ཁྱིབས 女圍腰

འཐེང་གཡོགས 女褂

དོར་མ 褲

མའི་དོར་མ 女裏衣

དོར་མ་ནང་ཚང་ཅན 厚棉褲

སྒྲོག་རིལ། 鈕子

སྒྲོག་ལྕང་ 鈕鼻

སྒྲོག་ཀ་ 鈕襻

ལྕང་ཀ་ 鈕扣

དོར་མའི་སྒྲོགས་ཐག 褲帶

སྣང་གཡོགས་ཀོང་བ 裕褲腰

འདོགས་ལྕང་ 小兒褲腰襻帶

སྐྱ 衣襟角

ཁ་སྦྱམ 衣貼襒

དོར་མའི་གསབ 褲襠

དོར་མའི་སྒྲིལ 褲襠縫

སྦུབ་ནང་མ 底襟

སྦུ་བ 衣前襟

གསབ 衩子

སྦུ་སྒོ 開騎

གོས་མཐའ 衣邊

ཁ་ཆེ་ག 袖口

མཆན་ཁུང་སྒོར 袖根

སྤུ་རྒྱབས 套袖

སྦུབ་ཆེ་བ 大襟

སྦུབ་པའི་ཚོམ 漢語同上

སྒྲོག་པ་གཡོགས་མེད 皮衣料

ཕུ་དུང 袖

ཕུ་དུང་བཀབ་མ 烙的袖椿

靴襪寬大

衣服可身

衣服太長

衣服不隨身

衣服揪揪着

衣帽寬大

短促促的

衣袖上竄

衣襟上捲

摺子

衣兩邊短翹

衣邊搭拉

衣服窄狹

邊內絹的窄片金

靴襪口上緣的邊

針扎荷包的牆子

擦衣和

緣的寬邊

緣於窄邊

ལག་ཕྱིས་རི་མོ་ཅན། 花手帕

ཁུག་མ། 荷包

ལག་ཕྱིས་ཁྲ་བོ། 花布手巾

སྐེད་སྡོམས། 手巾束

ཐོ་གུ 帶板

ཨ་ལུང་ 折舌

སྣུང་ཁ 荷包繫子

སྣུང་ཐག 抽口的繫子

ལག་ཕྱིས་གསར་པ། 新樣手帕

གདོང་ཕྱིས། 手巾

དར་དཔྱང་ 飄帶手巾

鏇子帶

སྐ་རགས། 腰帶

སྐེད་ཆིངས། 空帶

ལས་སྐེད། 朝帶

ཐོ་གུ་འཁྱུད་མ། 帶圈

སྐ་རགས་བཀྲུར་མ། 掐簧帶

ཀོ་བའི་ཐོ་གུ། 皮蝦蟆

སྐ་རགས་ལྕུང་མིག་ཅན།

སྐ་རགས་དང་གདོང་ཕྱིས་ཀྱི་སྡེ། 巾帶類

寬縧子

窄縧子

細帶子

寬帶子

帶子

織的帶子

綉的帶子

觧錐

針札

搭包

汗巾

裝火鐮包內小搭連

漢語同上

牙籤筒

帶穗子

回頭穗子

火鐮包

靴韈類

靴

尖靴

皂靴

煖靴

皮靴

沙水皮岔褲

長靿靴

漢語同上

男裹脚

女裹脚

脚齒

澁脚子

皮韈頭

套褲

護膝

皮護膝

靿子鞋

矮靿女鞋

鞋

韈

高底

皮牙子

皮掌子

靴主根

靴溜根

沿條

底子

扯靴帶

靴靿子

靴鞋幫

雲頭

溜冰鞋

綁靿子鞋的帶子

靿子鞋的鼻耳

皮溢脚子

木屐

溜冰的木鞧

釘骨釘的木鞧

山毛梢黑狐皮
倭刀
黑元狐皮
漢語同上
皮毛
貂皮
黑貂皮
猞猁猻
狐皮

皮革類

三則

銀針毛
秋板
短毛秋板
羊皮
羊羔皮
豹皮
狼皮
貉子皮
臊鼠皮
獺兒皮
掃雪
灰鼠皮
漢語同上
銀鼠皮
水獺皮

毛槍了

毛勾了

擀成氊了

結成格搭了

毛梢對齊

碎皮子條

毛倒槍了

毛略厚

氄毛

捲毛

毛薄

毛略薄

膁皮

沙狐膁

天馬皮膁

毛厚

貂鼠下頦

獸胸前白毛皮

老羊皮

麥穗子皮

山羊皮

皮[illegible]子

去毛皮

綠斜皮

手兒皮

皮條

毛揉的皮條

帶毛麅皮

伏天短毛皮

磨毛

野猪皮

胲子皮

淨面胲子皮

去毛鹿皮

皮子糟了

皮

牛皮

猪皮

འབྲེག་པར་བྱེད། 剃毛

བཞར། 削

བཞར་བར་བྱེད། 削毛

བརྒྱང་། 撐

བརྒྱང་བར་བྱེད། 撐皮

བཞར་བར་བྱེད། 刮毛

བཞར་དུ་འཇུག 使刮毛

འབྲོགས་འཇུག 燂毛

སྤུ་འབྲེག 剃

སྤུ་འབྲོགས་འཇུག 使撏毛

སྤུ་འབལ། 勾脫撏毛

འབྲད། 剗

འབྲད་པར་བྱེད། 剗皮板

འབྲད་འཇུག 使剗皮板

མཉེ། 揉

མཉེ་བར་བྱེད། 揉搓

མཉེ་འཇུག 使揉搓

རགས་མཉེད། 荒熟

སྤུ་འབྲོགས། 撏毛

ཉེར། 熟

ཉེར་བར་བྱེད། 熟皮

ཉེར་འཇུག 使熟皮

དབྱུག་ཉེར། 鏟皮

དབྱུག་ཉེར་འཇུག 使鏟皮

བཀོས་པ་ཉེར་བའི་ཀོ་བ 熟皮革

གོས་བརྒྱེགས་འཇུག 使加衣

ལྤགས་པ་གྱོན 穿皮襖

ཀབ་གོས་གྱོན 穿皮端罩

གོས་ལྡོག་ནས་གྱོན 反穿

གྱོན 穿

གྱོན་འཇུག 使穿

བརྗེས་གྱོན་གྱོན 脫三換四

གོས་བརྩེགས 衣上加衣

གྱོན་པ་དང་འབུད་པའི་སྐོར 穿脫類

ཀོ་བ་ཅང 揎皮

སྤྱག་བརྡབས 打毛氊物

མཛེ་ཚྭ 皮硝

使提衣服

使掖衣襟

掖衣襟

胯間掖衣

使披衣服

婦人裹腳

使裹腳

荷包裹紮

使紮荷包

披衣服

繫帶

漢語同上

使繫帶

使放帽沿

放護耳帽沿

使放護耳帽沿

扣鈕子

放帽沿

漢語同上

漢語亦同上

གཡོག་ 蓋

གཡོག་པར་བྱེད་ 遮蓋

གཡོག་འཇུག་ 使遮蓋

འགེབས་ 幪蓋

འདིང་ 鋪

འདིང་བར་བྱེད་ 鋪墊

འདིང་འཇུག་ 使鋪墊

བསྔས་ 枕

བསྔས་འཇུག་ 使枕

འདིང་བ་དང་གཡོག་པའི་སྐོར། 鋪蓋類

གཅེར་བུ་ཕྱུང་ 光着身

གཅེར་བུ་ཕྱུང་འཇུག་ 使光着身

དམར་རྗེན་ 赤身

གོས་འཕྱུད་ 脫

འཕྱུད་འཇུག་ 使脫

གོས་བཤུ་ 剝衣服

བཤུ་འཇུག་ 使剝衣服

གོས་བརྗེག་ 摟衣

གོས་གསེངས་ 撩衣襟

ཕུ་ཐུང་བརྗེས་ 捲袖子

བྲང་གསེང་ 敞胸

羢氈

ཚྭ་གདན 棕毯

སྣྲེ་མ 油單

ཇེའུ་སྟན 涼席

ཁྲིའུ་འཕྱར 椅搭

ཅོག་ཁེབ 桌幃

ཕྱིང་པ 氈子

ཕྱིང་ཁེབ

靠褥

ཕྱིང་སྟན 氈墊

སྟན་གཡོག 褥托子

མལ་ཡོལ 蚊帳

ཡོལ་བ 帳子

མལ་སྐྱིབས 弓棚

གདན 坐褥

རྒྱབ་ཡོལ

བསིལ་སྔས 涼枕

ཉལ་གོས 被

གོང་བ 被當頭

མལ་སྟན 褥

འགེབས

འཛུག 伸漈蓋

བཀབ 覆蓋

སྔས 枕頭

སྔས་གྲུ་ཅན 角枕

使編髮

搽頭髮

使搽頭髮

盤髮

梳

使梳

篦

使篦

編髮

梳粧類

蘆席

席邊

席心

補破席

破席片

Tibetan	Chinese
མཛེས་པ་འཆོས།	出色
ཀེམ་ར།	文采
ཀེམ་ར་ཅན།	文飾
ཀེམ་ཅན།	有文采
འཛེམ་པོ།	俏麗
སྐྲ་བཞར།	剃頭
ལུས་འཆོས།	整頓
གཟབ་འཆོས།	收拾
གསོས་ཚོགས་བྱེད།	整理
མགོ་ཆ་འདོགས་སུ་འཇུག	使戴簪
མེ་ལོང་ལྟ།	照鏡
ཁྲུས།	盆水沐浴
ཁ་བཤལ།	漱口

Tibetan	Chinese
འདོགས་པར་བྱེད།	佩帶
འདོགས་སུ་འཇུག	使佩帶
འདོགས་སུ་རྒྱུ།	佩
མགོ་ཆ་འདོགས།	戴簪
འཕྱོར་དགའ།	好打扮
མགུལ་བརྒྱན།	項上戴物
སྐེ་རྒྱན་འདོགས་སུ།	使項上戴物
འདོགས།	帶
སྐྲ་འཆིང་དུ་འཇུག	使盤髮
བརྒྱན།	首飾
བརྒྱན་འདོགས།	打扮
བརྒྱན་འདོགས་སུ་འཇུག	使打扮

耳環

耳墜

單耳墜

墜子寶蓋

項圈

女朝服上掛的㭍牌

額箍

鈿子

飾用物件類

愛乾淨

婦人髮光鬅

དྲིའི་གོར་བུ 香餅

དྲི་འཕུར་མ 香袋

དྲི་སྒོག 香球

མེ་ལོང་ 鏡

སྲན་ཕྱེ 豆麪

འབྲུ་མར 菜子油

གླ་རྩི 麝香

དྲི་བཟང་ 香

མགོ་སྦྲུངས 包頭

ཀྱུ་བྲིན 粉

དཀར་བྱུག 粉撲

རྒྱ་སྐྱེག 胭脂

འདག་ཆལ 肥皂

སྐུག་ཤད 篦子

སྐྲ་མཐུད 假髮

ཐོར་ཚུགས 髮纘

སྐྲ་ཡོར 𩯭髻

གདུ་བུ 手鐲

སོར་གདུབ 戒指

རྐང་གདུབ 脚鐲

སྐྲ་ཤད 木梳

ཨར་ཙ་པ་རི 男子大耳墜

མགོ་རྒྱན 簪子

འགྲམ་རྒྱན 鬢釵

སྐྲས་རྒྱན 鬃絲

三 零裁

Tibetan	Chinese
བྲང་བསྒྲིག	剜
བྲང་སྙོམས	剜齊
བྲང་སྙོམས་འཇུག	使剜齊
དྲས་བར་བྱེད	裁剪
དྲས་པ	剪
དྲས་འཇུག	使剪
གཏུབས་པ	裁
གཏུབས་འཇུག	使裁
བསྒྲིགས་ཤིང་གཏུབས	

剪縫類

དྲས་པ་དང་འཚེམས་པའི་སྐོར

Tibetan	Chinese
རྣ་འཕྱི	耳燃
སྐམ་པ	鑷子
སོ་འབྱུད	牙刷
ལྕེ་བཞར	刮舌
སོ་འབྲུ	剔牙杖
རྣ་འབྲུ	耳穵
གོས་ཆས་ལྟ་བའི་མེ་ལོང	穿衣鏡
མེ་ལོང་གི་ཤུབ	鏡袋
ཁྲུས་སྡེར	洗臉盆
ཁྲུས་གཞོང	澡盆

ཧྲག་སྒྲུད་འཛུག 使緝

對方尖縫

ཁ་རྒྱམ་བྱེད་འཛུག 使繚邊

སྐྱབ་གཉེན 壓縫

སྡོང་རྒྱག 拏摺子

བཤར 行

སྒྲུབ་བསྒྲིགས 對縫

བཤར་བྱེད 行邊

ཧྲག་སྒྲུད 緝

འཚེམས་བསྒྲིགས

ཀ་ར་རྒྱག 直針串縫

ཀ་ར་རྒྱག་འཛུག 使直針穿縫

ཁ་རྒྱམ་བྱེད་པ 繚邊

འཚེམས་སྒྲུབ་བྱེད་འཛུག 使繡

འཚེམས་རིས་བཟོ 扎花

བྲང་ས་གདབ་ས 綳

བྲང་ས་གདབ་ས་འཛུག 使綳

ངར་འཛུག 使截剪

འཚེམས 縫

འཚེམས་འཛུག 使縫

འཚེམས་སྒྲུབ 繡

麂尾黄毛線

綁面

使綁面

緣朝衣皮邊

縫聯

横竪線織補

綿

絹金

碎鏄

補

使補

織補

使織補

漢語亦同上

使打結子

鏄接

紉針

使紉針

打結子

漢語同上

上靴鞋底

使上底

揎

使揎

出風毛

寬邊內緣帘片金

留扎分

使緣邊

隨灣緣邊

使隨灣緣邊

鑲

使衲

實衲

使實衲

緣邊

綽

使綽

鎖

熨

烙邊

盡邊子

衲

使緣朝衣皮邊

烙

使烙

氈屋帳房類

椽子

木牆

氈頂子

雲子布罩

圓氈房

方氈房

木圈頂

抽口

夾牙縫

綁裹子

上勒子

鎖鞋

平外面舒展

使平外面舒展

夾斜皮

འཕེབས། 支帳房

འཕེབས་པར་བྱེད། 支起帳房

ཕབ། 折帳房

ཐེམ་བུ། 檔草木

མར། 下處

སྤྱིལ་བུ། 窩舖

ཤིང་གཡབ། 木架窩舖

སྣང་ཚིགས། 椽

རས་གུར། 帳房

ཀ་བ། 柱子

རས་གུར་སྤྱིལ་མ། 帳房穿堂

གདང་། 支杆

གནམ་གུར། 布涼棚

གུར་བ། 帳房鏇子

ཡོལ་གུར། 有牆布涼棚

ཀུར་མཐོང་ས། 紅氈頂

ཀུར་ཡོལ། 牆帷子

འཁྱམ་སྒྲིང་། 氈牆

ཀ་བ། 挑杆子

Tibetan	Chinese
རིལ་འཇུག	使捲摞
བརྒྱག	格
བརྒྱག་པར་བྱེད	格起
བརྒྱག་འཇུག	使格
གྲིལ་ཁ་བྲིས	裹了
གྲིལ་ཁ་དམ་པོ	緊緊的
རྡིལ	捲摞
རིལ་བར་བྱེ	捲摞起
བཏུམ་པ	包起
ཐུམས་གྲིལ	裹
གྲིལ་ཁ་བྱེད	裹起
གྲིལ་ཁ་བྱེད་འཇུག	使裹

Tibetan	Chinese
སྤྲ་ལྡེབ་འཇུག	使斜包
འཐོག་རས	紬布單
ཐུམས	包袱
ཐེམས་སྒྲིབ	使包
ལྡེབ	包
ལྡེབ་པར་བྱེད	包裹
ལྡེབ་པར་བྱེད་འཇུག	使包裹
ཐུམས་གཅིག	一包
སྤྲ་ལྡེབ	斜包

ལྡེབ་པ་དང་བཏུམས་པའི་སྐོར 包裹類

第二十五卷

目錄

十四類

四十七類

四體合璧文鑑

坤卷

ཆད་པ་བཀྲོལ་བའི་སྐོར། 斷脫類

ཆག་པ་གྲུབ་པའི་སྐོར། 斷折類

གས་པ་དང་ཟད་པའི་སྐོར། 破壞類

ཆེ་ཆུང་གི་སྐོར། 大小類

འདྲ་བ་དང་མི་མའི་སྐོར། 同異類

གསར་རྙིང་གི་སྐོར། 新舊類

བམ་པོ་ཉེར་ དྲུག་པ། 第二十六卷

十一

འཚོད་པ་དང་བསྙོལ་བའི་སྐོར།
煮煎類

ཚོས་པ་དང་བཙོས་པའི་སྐོར།
生熟類

བམ་པོ་ཉེར་བརྒྱད་པ།
第二十八卷

བཟའ་བཏུང་གི་སྐོར།
飲食類

འཁུར་བའི་སྐོར།
餑餑類

ཇ་ཆང་གི་སྐོར།
茶酒類

སྣོད་ 器

སྣོད་སྤྱད་ 器皿

སྒམ་ 卧櫃

ཁོས་སྒམ་ 竪櫃

འཐེན་སྒམ་ 抽屜

སྣོད་སྤྱད་ཀྱི་སྡེ་པ། 器用類 八則

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ། 四體合璧文鑑

བམ་པོ་ཉེར་ལྔ་པ། 第二十五卷

ཤིང་ཏོག་གི་སྡེ་པ། 果品類 四則

འབྲས་དང་འབྲུའི་སྡེ་པ། 米穀類 二則

掛物义子棍

糠燈掛子

箭匣

皮櫃

篋絲盒

樺皮簍

食盒

衣架

套盒

抬箱

匣子

盒子

腰子盒

鎖簧

鑰匙

穿丁

皮箱

鞘

漢語同上

櫃隔子

櫃門銅挑牌

鎖

漢	西番
踏凳	ཁྲིའུ་སྐྱིལ་མ
繡墩	འཕྱོང་སྟེགས
板凳	འདུག་སྟེགས
椅子	ཁྲིའུ་རྒྱབ་ཡོལ་ཅན
杌子	ཁྲིའུ
托泥木	ཅོག་ཙེའི་སྒྲིལ་ཤིང
桌邊起線	ཅོག་ཙེ་མཐུ་ལྡིང
桌牙子	ཅོག་ཙེ་ཁང་རྒྱན
桌撑子	ཅོག་ཙེ་ཁང་སྒྲོག
桌腿	ཅོག་ཙེ་ཁང་པ
漢語同上	ཅོག་ཙེ་འཛུག་སྐམ
八仙桌	ཅོག་ཙེ་གྲུ་བཞི
桌面子	ཅོག་ཙེ་མཐིང
案	ཅོག་ཙེ་རིང་བ
翹頭案	ཅོག་ཙེ་འཁྱོག་པོ
桌	ཅོག་ཙེ
抽屜桌	ཅོག་ཙེ་འཐེན་སྒམ་ཅན
牀	ཁྲི
踏牀	ཁྲི་སྐྱིལ་མ
大案	ཅོག་ཙེ་རིང་མོ

ཕྱག་མ། 笤箒

ཕྱགས་མ། 掃箒

ཀིང་ཕྱུང་། 野掃箒

སྒྲོའི་རླུང་ཡབ། 翎扇

རྔ་ཡབ། 麈尾

སྦྲང་ཡབ། 蠅箒

རྡུལ་འཕྱགས། 撣子

བསིལ་ཡབ། ཁྲི་ཤིང་བམ། 扇骨

བསིལ་ཡབ། ཁྲི་འཛོར་བ། 扇軸

བསིལ་ཡབ། ཁྲི་འཛར། 扇墜

ཉི་གདུགས། 遮日傘

བསིལ་ཡབ། 扇子

བསིལ་ཡབ། ཁྲི་ངོས། 扇面子

དབྱུགས་པ། ཁྲི་མོ་ཅན། 穿木軸的桂棍

གདུགས། 傘

ཚར་གདུགས། 油单傘

རྐང་རྟེན། 脚踏

འཁར་བ། 拐棍

བཀོམ་འཁར། 拐子

འཁྲོས་འཁར། 漢語同上

木方盤

碟子

小菜碟

托碟

筯

果义

鐘子

螺螄盃

盤子

匙子

漢語同上

勺匙

銅匙

小撇碗

大酒盃

大木酒盃

柳瓢

銅碗

大木碗

有欛木碗

半大碗

碗

大碗

摺邊碗

蓋碗

漢語同上

銅鍋子

鈷子

銚子

鑼鍋

小鍋

掛鍋

鍋子

鍋

廣鍋

火鍋

大鐵鍋

湯飯罐

酒海

奠池

執壺

腰子壺

柿子壺

茶盤

茶桶

背壺

茶酒壺

木瓢

明流子

薄刀

案板

醬扒

肉叉子

馬勺

漏勺

瓢

長把木瓢

笊籬

擦床

蒸笸子

托蒸笸子的木撐

行竈

地鍋坑

蒸籠

籠屉

鏇子

火壺

鍋蓋

鍋撐

火盆罩

烘籠

燻籠

長頸瓶

瓦瓶

瓦盆

小盆子

火盆

缸

撇口缸

罈子

酒瓶

礶子

頭上頂物圈子

背物架子

剜挑菜藥簽子

通條

刷箒

抹布

抹扒

推扒

木郎頭

漢語同上

趕麵杖

鐵鏟子

扁擔

擔杖鉤

桶箍

木叉子棍

支棍

水桶

把桶

桶樑

柳罐

水提

盛酒大木桶

樺皮桶

漢語同上

撇口樺皮桶

打油榨酒石接盤

燒酒溜子

桶子

酒漏子

火提

有把槽盆

整木槽盆

頂火

手爐

脚爐

筐子

提筐

腰子筐

蓆囤

草囤

蒲包

柳箱

套兒

指頭套

繩絡子

筐繩挽扣

小肉袋

錦囊

捥包

套子

梢馬子

口袋

半大口袋

小口袋

弔鍋支棍

撥火棍

皮包

搭連

འདབ་ཆ་ཞིབ་ 邊

ཡུ་བ 欛子

སྤོས་ཅོག 香几

སྤོས་ 爐几

སྒྲོ་ཞིབ 笆斗

སྒྲོ་གྲིལ 挖斗

ཁ་ཁེབས 蓋

ཞབས 底

ཞིབ་འཕྲེང 奓箥籮

ཞིབ་མ་ཆུང་བ 小箥籮

ཁབ་སྐུད་ཀྱི་སྣོད 針線箥籮

ཞིབ་མ་ཆེ་བ 大箥籮

སྦྲས 喂牛筐

ས་ཐོ 茶紙簍

སྨྱུག་སྣོད 油簍

ཚགས་མ 澄清醬的簍

སྨྱུག་ཟམ 荊條筐

སྨྱུག་ལྟེང 大肚竹筐

སྨྱུག་ཡལ ཁྱང་ཙན 提籃

སྣུམ་ཚགས 取油箥簍

མིག་ཤེལ། སྒྲུབས་རིང་ 千里眼

མིག་ཤེལ། རགས་མཐོང་ 顯微鏡

མེ་ཏོག་གི་སྦྲང་ 花澆

སྣུམ་ཚག 噴壺

དོན་ཡོད་ལྕག་ཀྱུ 如意

རྣ་གཙང་སྤྱབས 耳順風

གདངས་བུ 架子

ཁེབས 罩子

མེ་དམ 花插

མེ་ཏོག་གི་རྫ་མ 花囊

བཙིར་ཞལ 吐沫盒

ཕྱུང་སྒྲུང 癢癢撓

བཤར་སྒྲུང 刷子

ཞྭ་སྟེགས 帽架

འཛུག་གཞི 香墩

གང་ས 烟袋

མེ་ཤེལ 火鏡

虛着

使虛着

空

空空的

容得下

漢語同上

口袋鼓彭

虛

至於填滿

已填滿

容

容得

直至滿

滿其數

滿足

使滿足

滿

滿盈

使滿盈

致滿盈

盈虛類

匹配 སྒྲིལ་བ་ར་སྦྲེང

重 རིམ་ལྡབས

重重 ལྡབས་མར་སྦྲེང

並蒂 ཆ་འགྲིགས

雙單類 ཆ་དང་ཡའི་སྐོར

雙 ཆ

成雙 ཆ་རུ

雙着 ཆ་བསྒྲིག

使雙着 ཆ་བསྒྲིགས་འཇུག

配偶 སྒྲིལ

留着空 བར་སྟོང་འཇོག

留空 བར་སྟོང་ཞོག

空着 སྟོང་པར་བྱེད

使空着 སྟོང་པར་བྱེད་འཇུག

鬆閑 བར་སྟོང

略鬆閑 བར་སྟོང་ཙམ

獨自

但只

惟止

商

漢語同上

孤

條子

單着

使單着

單的

單物

使重着

層

單層

單

合併

對手

雙層

重着

太甚

漢語同上

很

著實

廣

一天二地

這些

那些

成羣

一羣一羣

行夥

一夥

多加

衆

稍衆

羣

多

微多

多些

畧多些

多寡類

二則

བལ་ཆེས། 過踰

བལ་འདུག 已過踰

ཕྱུ་འབྱིགས། 擁擠

སྤུང་ས། 堆簇

ལྷག་ཆེ 富餘

ལྷག་ཐོན 至有餘

ལྷག་འདུག 餘剩

ལྷག་འཇུག 使餘剩

ལྷག 有餘

ལྷག་ཙམ 略有餘

མང་པོ། 物見使

མང་ཙམ 畧見使

ཐིབས་སོ། 物繁多

ཡང་ཡོང་ 禽獸多

ཉིལ་ཉིལ 甚多

གཏམས་ས། 稠密

འཐིབས་ས། 物繁盛

ཤིག་ཤིག 物多

ཐེང་ཐེང་ 很多

ཐེར་ཐེར 繁盛

བཙེལ་བར 漢語同上

གྲངས་ཆེ་ཙམ 許多

ཐོ་མེད་ཆ་མེད 数不盡

མཉེས་ཏིག 物多整齊

些須

漢語同上連用

能幾何

少許

寥寥無幾

略少些

稍覺

略

漢語同上連用

稀少

短少

缺少

純是

滿

少

少少的

將將的

四體合璧文鑑卷二十六

Tibetan	Chinese
ཕྲིས།	缺
ཕྲི་འདུག	已缺
འབྲི།	減去
འབྲི་བར་འདུག	使減去
ཕྲི་པར་བྱེད།	損減
ཕྲི་འདུག	使損減
ཕྲི་པར་གྱིས།	缺着
ཕྲི་པར་བྱེད་འདུག	使缺着
སྣོན་ཁ་རྒྱག་འདུག	使增加
སྣོན་ཁ་རྒྱག་རིམ་བྱེད།	齊加
སྣོན་ཁ་འདེབས།	多加
ཕྲི།	減
སྣོན་པར་འོང་།	來添
སྣོན་རིམ་བྱེད།	齊添
སྣོན་ཁ་གྱིས།	加
སྣོན་ཁ་རྒྱབ།	增加
སྣོན།	添
སྣོན་པར་བྱེད།	增添
སྣོན་འདུག	使增添
སྣོན་པར་འཕྲི།	去添

སྣོན་པ་དང་ཕྲི་བའི་སྐོར། 增減類

སོར 寸

ཁྲུ 尺

འདོམ་ 丈

འདོམ་ཕྱེད་ 仞

མཁར་ 尋

གཞལ་ཚད 制子

གཞལ་བར་བྱེད 量度

གཞལ་འཇུག 使量度

སོར་ 一指

ཚ 分

གཞལ་བ་དང་ཚད་འཛིན་པའི་སྐོར། 量度類

ཕྱེད་ཙམ 淺淺的

ཀོང་ཀོང་ང་སོང་བ 很缺

ཀོང་ཀོང 很少

ཕྱེད 一半

མཁོང་ས་པ 盛的淺

繩量

使繩量

打墨線

使度量

五尺杆

拿五尺杆量

使拿五尺杆量

一虎口

一扎

半庹

庹

庹量

雉

引

丈量

使丈量

ཧྲེ་མ་ཆགས། 至于敝舊

ཧྲེ་མས་སྨྱང་ 已敝舊了

ཧྲེ་མ 瘢點

ཧྲེ་རྫུལ 漢語同上連用

རྙིང་ཞོད 舊了

ཕ་རྗེས 家傳舊物

གནའ་རྗེས 古蹟

མདོག་ཤོར 敝舊

གཡའ་ལངས། 起包漿

རྙིང་ 舊

རྙིང་པ 舊的

རྙིང་འདུག 往舊了去

གསར་དངས་ཕྱེད་འཛུག 使見新

ཉམས་མ་ཆད 很新鮮東西

དཔྱོད་ར་ཡོ 人物鮮明

གཡའ་འདག 包漿

གསར 新

གསར་ཙམ 畧新

གསར་པ 新的

གསར་པ་ཕྱེད 見新

གསར་རྙིང་གི་སྐོར། 新舊類

至于黲爛

已黲爛

燻黑

已燻黑

起癜

起了癜

物落色

房屋黲爛

髒垢

髒垢了

銅鐵綉

銅鐵綉了

黑舊

至于黑舊

已黑舊

使相等

相等

相稱

隨合

天然一樣

等

相等

同類的

照樣

不隨合

漢語同上連用

彷彿

相似

相似的

同類

相同

相同的

畧同

微同

同異類

壯大

畧壯大

容不下

開廣

大

畧大

大紫的

畧大些

大小類

無涉

何涉

干涉

另樣行

迥然

另外

比並

宗照

另樣

物繁碎

物碎雜

漢語同上連用

微小

零碎

細小

物碎小

碎小

碎小的

零星

綫小

畧小的

畧小些

小

小些

小些的

幼小

畧小

畧小

使開廣

張大

小

漢語同上

磨蹭

綻裂

綻裂些

回扣

破爛

物脆不堅

麻花

稀爛破

零散

敝壞

至于敝壞

破裂

破裂不齊

稀破

粉碎

破

爛

碎

壞

破壞類

撅折

齊杈折

齊杈兩截

修樹枝

折

使折

撅

斷

斷折類

衣破下垂

片片糟破

處處破爛

爛了

披散開了

衣破零落

衣破零散

漢語同上連用

同了扣

細絲脫絮

脫絮了

披散開

གཅོད་འཇུག 使截斷開

གྲོལ 脫開

བཀྲོལ 使脫開

བསེད་གྲབས 繩索斷動

ཆད 斷

གཅོད 使斷

ཆོད 截斷

གཅོད་པར་བྱེད 截斷開

ཆད་པ་བཀྲོལ་བའི་སྡེ། 斷脫類

གཏུབས 截

གཏུབས་པར་བྱེད 截齊

གཏུབས་འཇུག 使截齊

གཤགས་འཇུག 使人劈細枝

བཞོགས 削

བཞོགས་པར་བྱེད 削去

བཞོགས་འཇུག 使削去

ཡལ་ག་འཆོག 修去樹枝

རུལ་སྲུངས 物破自落

གཤགས 劈細枝

གཤགས་པར་བྱེད 劈去細枝

繩物斷脫

皮條綳斷

軟物透破

褪開

繩皮揪斷

繩皮齊杈斷

榫子活動

刀箭褪出

繩扣開了

繩索磨傷

凡物爆起

榫子開了

གཙིར་ 被壓扁

རལ 破成豁口

རལ་བར་བྱེད 刓豁口

རལ་འདྲུག 使刓豁口

འཇོལ་ཐལ 薄處穿通

ཧོང་ཧོང 塌陷

ཧོང་མར་བྱེད 使塌陷

བཙིར 壓扁

འཇོལ་སོང 破透

སྦྱབས་ངང 裂縫

སྦྱབས་ཐྲེ 裂璺

ཟག་འཇོལ 薄處破通

ཟེར 豁口

ཟེར་འདྲུག 成豁口

ཟེར་སོར 衣刮破

དུག་ཐལ 直透

དྲུག་པ 成窟窿

དྲུག་པ་ཅན 有窟窿

ཧོང་པོ 墻豁子

འཇོལ 破通處

དྲུག་པ་དང་འཇོལ་བའི་སྐོར 孔裂類

漢語同上連用

皺裂了

重皮

使裂開

裂開縫

碌物驚紋

骨角皺裂

開

離開

裂成口

裂開

破木片子

起重皮

皺了

殘破不齊

四楞
有楞的
對的尖
有尖角的

短
畧短
方
有角的

畧長
長長的
細長
挺長

剛穀
身料
尺寸
長

囫圇
完全
全的
成套

諸物形狀類

三則

漢語同上連用

不周正

斜

彎

宣

鼓彭

泡

直

歪

寬

窄

窄陋

扁

畧扁

厚

畧厚

薄

畧薄

磨圓了

糢糊

禿尖

楞角圓了

尖

圓

畧圓

口面

撇口子

畧收些

畧仰些

畧俯些

秀綹

頭大

喇叭嘴

撇口

扎泿

粗澁

澁拉

秃尾

平面

齊

畧齊

著實

滑溜

咕咕嘟嘟的

搭搭搭搭的

散落

東西慊

向前彎

向前彎的

有鈎的

骨了

工程 བཟོ་ལས

竹工 ལས་བྱེད

使作工 ལས་བྱེད་འཇུག

齊作工 ལས་བྱེད་གཞན

營造類 ལས་དང་བྱ་བའི་སྐོར།

四體合璧文鑑 སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ།

第二十六卷 བམ་པོ་ཉེར་དྲུག་པ།

無底物

殘缺 མ་ཚང་བ

漢語同上連用一段 ལྷག་ཆད་

壘堆 སྤུང་རྫེབ

下絡

緊束

上扎 གཡར་པོ

膀脹

直樹著

短粗

羅鍋腰 སྒུར་པོ

སྡུག 好看不堅牢

རེམ་རེམ་བྱེད་ 盡力做

འབད་འབད་ 不動身做

བརྟན་པ་ 結實

རྒྱུག་བྲུབ་ 堅固

སྲ་བརྟན་ 磁實

མཐེགས་ 粗壯

ཟུངས་ཞན་ 綃薄

དག་རིམ་བྱེད་ 粗作

རྩིང་པོ་ 草率

རྩིང་པོ་བྱེད་ 草率作

རྫས་ཐལ་ 物做咧了

དགོས་ 用

ཕྲ་ 細緻

ཕྲ་ཞིབ་བྱེད་ 細作

སྦོམ་ 粗糙

བྱེད་ཤིན་འདུག 漢語同上

སྦྱར་སྒྲིག 配對

དགས་རྩིས་ 料估

ལས་བྱེད་ཤིན་སྣང་ 漢語同上

བྱེད་ཤིན་ 造作

བྱེད་འཇུག 使造作

བྱེད་ཤིན་ 齊造作

འགེངས་པར་འགྲོ 去填

འགེངས་པར་འོང་ 來填

འགོགས་ 攔擋

བསྐུབ་ 塞

བསྐུབ་འཛུག་ 塞住

འགེངས་ 填

འགེངས་འཛུག་ 使填

བསྐུབ་པ་དང་འགོག་པའི་སྐོར། 塞決類

ཤུགས་སྤུང་ 一齊努力做

ཤེ་ལེབ་བརྫངས 小號

ཅིན་ནམ་ཅུས 漢語同上

ཏུར་བསྐྱོད་ 緊做

ཤེད་སྤེལ་བས 一齊趲做

鑛

搽

使搽

平地面

淘井

放水

疏通

艌縫

使艌縫

刨

使刨

使填滿

墊

墊補

使墊補

漢語同上

壅滯

填滿

攔擋着

使攔擋

擠住

བཞེད་སྐམས་འཇུག 使拔絲

འཆིར 鉗

ཐོ་བརྡུང་ 鎚打

བརྡུང་ 折

བརྡུང་བར་བྱེད་ 折打

བརྡུང་འཇུག 使折打

བཞེད་སྐམས 拔絲

བརྡུང་བ་དང་ཐོ་བརྡུངས་ཀྱི་སྐོར། 折鎚類

འབྱ་སྐམས 鏢平

སྐམས་འཇུག 使平地面

བཞར 剗

བཞར་འཇུག 使剗

འབྲད 刮

淘金

鍋補

使化鐵

煉熟金

使煉熟金

使鑄

拉風箱

使拉風箱

化鐵

使燒紅

熟煉

鎔化

鑄

使鎚打

煆煉

燒紅

ཐུང་ཤིང་གཤགས་འཇུག
使劈燒柴

གཏུབས
砍

གཏུབས་པ
砍去

གཏུབས་འཇུག
使砍去

གདུམ་བུ་ཐོར་བྱེད
截成段

གདུམས་ཐོར་བྱེད་འཇུག
使截成段

ཐུང་ཤིང་གཤགས
劈燒柴

ཐད་ཀར་གཤགས
裁斷

ཐད་ཀར་གཤགས་འཇུག
使裁斷

གཅོད
截斷

གཅོད་འཇུག
使截斷

ཁྲ་བ་ར་བྱེད
削刻

ཁྲམ་འཇུག
使削刻

ཟུམ་པོར་བྱེད
裁角

ཟུམ་པོར་བྱེད་འཇུག
使裁角

ཁྲི
截

ཁྲི་བར་བྱེད
截去

ཁྲི་འཇུག
使截去

ཁྲམ་པ
刻兒

ཁྲི་བ་དང་གདུམ་པའི་སྐོར།
截砍類

ཁྲི་ཁ་འཐམས། 鋸鑽夾住

འཕལ་ཀ་འཁྱིག 合榫

འཕལ་ཁ་མི་འཁྱིག 不合榫

འབྲུག 鏨

རྣོ་ཆགས། 刀刃平了

རྣོ་རྡུགས། 刀刃捲了

ཁྲི་ཁ་གྲུག 刀刃磞了

སོག་ལེ་འབྱ་འདྲེག 使鋸

སག་གདར་རྒྱག 磢

ལྷག་ཟན་རྒྱག་པ 鉋

ལྷག་ཟན་རྒྱག་འདྲེག 使鉋

གཞོགས། 削

གཞོགས་པར་བྱེད། 削去

གཞོགས་པར་བྱེད་འདྲེག 使削去

སོག་ལེ་འགྲ 鋸

ལྷེའུ་རྒྱག 錛

སྡེའུ་རྒྱག་པར་བྱེད། 錛去

སྡེའུ་རྒྱག་འདྲེག 使錛去

གསིལ། 未錛先砍口

གཏུབས་པར་བྱེད། 剁

གཞོགས། 削樹枝

འཐང་རྒྱག 加楔劈木

གས་ཁ་བྱུང་ 做卯榫

འཁྱོག་དུ་འཇུག 撅成彎鈎

སྒུར་དུ་འཇུག 壓彎

དཀྱེས་སུ་འཇུག 壓趄

ལྡེབ་དུ་འཇུག 使折回

ལྡེབ་ཆག 撅

ལྡེབ་ཆག་བྱེད 撅折

ལྡེབ་ཆག་བྱེད་འཇུག 使撅折

འཁྱུག་པ་དང་ལྡེབ་ཆག་བྱེད་པའི་སྐོར 煨折類

ཀྱག་ཀྱག་བྱས 撅成彎

ཀྱག་ཀྱག་བྱེད་འཇུག 使撅成彎

ལྡེབ 折

ལྡེབ་པར་བྱེད 折回

འཁྱུག 煨

འཁྱུག་པར་བྱེད 煨彎

འཁྱུག་འཇུག 使煨彎

འཁྱུག་པར་བྱས 撅彎

བརྟོལ 穿透

བརྟོལ་འཇུག 使穿透

འབིགས 穿通

གསོར་བ 鑽眼

གསོར་འཇུག 使鑽眼

གཙུགས་པ 錐眼

གཙུགས་འཇུག 使錐眼

འབྲུ་འཇུག 使剜

ནང་བཞར 剜裏面

ནང་བཞར་བར་བྱེད 剜去裏面

ནང་བཞར་འཇུག 使剜去裏面

སྐོ་བར་བྱེད 捩去

སྐོ་འཇུག 使捩去

བསྐོས་ཤུལ 捩的窪處

འབྲུ 剜

སྐོར 鏇

སྐོར་བར་བྱེད 鏇做

སྐོར་དུ་འཇུག 使鏇做

སྐོ 捩

སྐོར་བ་དང་གསོར་བའི་སྐོར། 鏇鑽類

མིག་འབུགས་འཇུག 使鈗鐵眼

བརྡར་རྒྱག 斧鐵磋磋

བརྡར་འཇུག 使斧鐵磋磋

བརྐོས་མ་བྱེད 雕

བརྐོས་མ་བྱེད་འཇུག 使雕

གྲི་གུར་རྡེང 剞

མིག་འབུགས 鈗鐵眼

ཕྱ 鑲嵌

ཕྱ་རྒྱག 漢語同上

ཕྱ་རྒྱག་འཇུག 使鑲嵌

ཕྱག་ཤེལ 安珠寶

འབུར་རིས་རྒྱག 鏨花

འབུར་རིས་རྒྱག་འཇུག 使鏨花

འབྱུགས་པ 鈒

གསེར་གཏིང 鍍金

བརྐོ 刻

བརྐོ་འཇུག 使刻

བཙེང་རི་རྒྱག 起平花

བཙེང་རི་རྒྱག་རྒྱག 使起平花

བརྐོ་བརྡར་འབྱུགས་པའི་སྐོར། 雕刻類

སྦྱིན་སྦྱར་བར་བྱེད། 用鰾粘

སྦྱིན་སྦྱར་འཇུག 使用鰾粘

བག་སྦྱོར། 糨子

སྦྱོར། 糊

སྦྱིན། 鰾

འབྲད་སྦྱིན། 刮鰾

སྦྱིན་བདར། 抹鰾

སྦྱིན་སྦྱར། 鰾粘

སྦྱིན་དང་འབྱར་སྦྱོར་གྱི་སྐོར། 膠粘類

ཞ་ལེ། 釬藥

ཞ་ལེ་སྦྱོང་། 釬

ཞ་ལེ་སྦྱོང་འཇུག 使釬

ཆེས་འདག 很黏

འདག་འདག 黏糊糊的

ཁྱབ་པར་བསྐུས་འཇུག 至于滿抹

འདག 黏

འདག་ཙམ 畧黏些

བསྐུ་འཇུག 使抹

འབྱར 粘

འབྱར་འདུག 粘貼

ཁྱབ་པར་བསྐུས 滿抹

ཤོག་བུ་སྦྱོར 打糨褙

ཤོག་བུ་སྦྱོར་འཇུག 使打糨褙

བསྐུ 抹

སྦྱོར་བར་སྦྱོང 裱糊

སྦྱོར་བར་སྦྱོང་འཇུག 使裱糊

མདོག་ཐུག 葢面子

འགེབས 皺

མདངས་འབྱིན 煤炸

མདངས་འབྱིན་འཇུག 使煤炸

ངར་ལྡུད་འཇུག 使蘸鋼

ཕྱུར་རྒྱག 鋥

ཕྱུར་རྒྱག་འཇུག 使鋥

འོད་འབྱིན 研亮

རྣོ་སྦྱང་འཇུག 使磨小刀

ཁ་ལེན 鍚刀

ཁ་ལེན་འཇུག 使鍚刀

ངར་ལྡུད 蘸鋼

བདར 磨刀

བདར་འཇུག 使磨刀

བདར 磨

རྣོ་སྦྱང 磨小刀

བདར་བ་དང་ཕྱུར་རྒྱག་པའི་སྐོར 鋥磨類

麥麩子

ཞལ་ཞལ་བྱེད་ 抹泥

ཞལ་ཞལ་བྱེད་འཇུག 使抹泥

ཉེ་ལྷ་རྒྱག 抹墻

ཞལ་རྩྭ 和泥的草

སོ་མ 麻刀

སོག་མ 划稭

ཕྱིན་པ

བདུངས་པ 築土墻

གདུངས་འཇུག 使築土墻

འདམ་སྦྱོར 和的泥

ཞལ་བ 鏝墻的灰

སྒྲིངས 砌

སྒྲིངས་འཇུག 使砌

གཞི་བརྡུངས 打夯

གཞི་བརྡུངས་འཇུག 使打夯

སོ་ཕག 磚

སོ་ཕག་ཆེ་བ 金磚

ཁྲི་ག་ཅེ 土坯

སྔང་ཀ 草根坯

སྒྲིངས་པ་དང་གཡོགས་པའི་སྐོར། 砌苫類

- ཀྲུ་མོག་སྒྲོང་འཇུག　使宼瓦
- ཕྱག་དོར　渣子
- ཀྲུག་གུག　勾頭
- ཀྲུག་བཟེད　滴水
- ཀྲུ་མོག་སྒྲོང　宼瓦
- ཀྲུག་སྒང　羅鍋瓦
- ཀྲུག་ཕུར　折腰瓦
- ཀྲུག་རིས་ཅན　花邊瓦
- དགབ་པ　苫茅草
- འགེབས་འཇུག　使苫茅草
- ཀྲུ་མོག　瓦
- ཕོ་ཀྲུག　甋瓦
- ཐལ་སྦྱིན་བླུག　灌漿
- ཀ་ཤགས་སྒྲོང　鋪望板
- ཀ་ཤགས་སྒྲོང་འཇུག　使鋪望板
- ཞ་ལྡིང་རྒྱག་འཇུག　使抹墻
- རྡོ་ཐལ　石灰
- རྡོ་ཐལ་སྦྱུགས　用灰
- རྡོ་ཐལ་སྦྱུགས་འཇུག　使用灰

དཔྱང་རྒྱན། 掛屏

ཡིབས་ཕྱེད། 屏遮

ཡིབས་འཇུག 使屏遮

如意掛鈎

ཆར་ཡོལ། 雨搭

སྐོར་རྒྱན། 圍屏

འཛུག་ཡོལ། 插屏

སྨྱུག་ཡོལ། 竹簾

ཆུ་རང་། 走水

སྙོང་སྦྲེང་། 流蘇

ལྕགས་ཀྱུ་ནོར་བཙུགས།

སྒྲིབ་ཡོལ་བ། 幃幔

ཉི་ཡོལ། 遮陽

བསྒྲིབས་ཕྱེད། 街帳

སྒོ་ཡོལ། 門簾

ཚང་རྒྱག 隔斷

ཚང་རྒྱག་འཇུག 使隔斷

ཚང་མིག 隔子

ཚང་ཡོལ། 間隔

ཚང་དང་བསྒྲིབས་པའི་སྐོར། 間隔類

垂遮

軟物垂遮

使安欄杆

樹木欄

使樹木欄

使夾籬笆

夾木柵

安欄杆

圍遮

使圍遮

夾籬笆

遮蔽

使遮蔽

遮拚

遮住

འདོགས་པ་དང་མདུད་པའི་སྐོར། 拴結類

འདོགས་ 拴

འདོགས་པར་བྱེད་ 拴上

འདོགས་འཇུག 使拴上

བཀྱལ་མདུད་བྱེད་ 拴活扣

སྦྲེལ་ 連

སྦྲེལ་བར་བྱེད་ 連絡

སྦྲེལ་འཇུག 使連絡

གོར་མོ་བྱེད་ 周繞

འཕྲེང་ 接續

ཕོལ་ 掛上

འགེལ་ 懸掛

བགལ་འཇུག 使懸掛

ལྕགས་ཀྱུས་འཛིན་ 鈎着

འཕྱང་ 搭拉着

དམ་པོར་མདུད་ 拴結實

མདུད་ལོག་རྒྱག 拴牢着

དམ་པོ་ 拴的緊

མདུད་པ་ 拴的格搭

མདུད་ 漢語同上

མདུད་པ་བརྒྱབ་ 結

ཐག་པ 繩子

སྒྲིམ་སྒྲི 紮繩

ཐག་རྒྱ་ཅན་འཛུག 使拴隔子眼

བརྒྱུས 穿繩

བརྒྱུས་འཛུག 使穿繩

ཐག་སྡོམ 紮住了

འཆིང་བར་བྱེད 纏繞

འཆིང་འཛུག 使纏繞

ཐག་སྒྲིག་ཅན 拴隔子眼

དགྲི་འཛུག 使盤繞

དམ་པོར་དགྲི 纏筋

དམ་པོར་དགྲི་འཛུག 使纏筋

འཆིང་ 纏

མདུད་པ་བྱེད 結格搭

མདུད་པ་བྱེད་འཛུག 使結格搭

མདུད་པ་བོར 結繩

དགྲི 盤繞

ཚོས་རྒྱག་འཇུག 使染

ཚོས་ཐེབས 染透

སྣག་རིས་རྒྱག 上墨

སྣག་རིས་རྒྱག་འཇུག 使上墨

ཚོས་རྒྱག 染

རྩི་ལྕུག་པར་བྱེད 重罩漆油

རྩི་ལྕུག་འཇུག 使重罩漆油

རྩི་རྒྱག 漆

རྩི་རྒྱག་པར་བྱེད 上漆

རྩི་རྒྱག་འཇུག 使上漆

རྩི་ལྕུག 重漆油

རི་མོ་དང་སྣུམ་རྩིའི་སྐོར

油畫類

སྣུམ་རྩི་རྒྱག 油

སྣུམ་རྩི་རྒྱག་པར་བྱེད 上油

སྣུམ་རྩི་རྒྱག་འཇུག 使上油

ཆུ་ནག་རྩི 漆水

འདྲ་རིས 畫

རི་མོ་འབྲི 繪畫

རི་མོ་འབྲི་འཇུག 使繪畫

སྣུམ་རྩི 桐油

剝開

剖取松子榛仁

揭樺皮

揭下紙畫

剖

剖開

使剖開

剝

剖解類

染藍

上碾光

靛清

柞木朽黄

ཐང་འཕྲོག 劈手奪物

དཀྲོལ་ 解

འཐེན་པར་བྱེད་ 抽取

འཐེན་འཐེན་བྱེད་ 頓

འཐོགས 捘

འཐོགས་པར་བྱེད་ 捘取

འཁྲུང་འཇུག 使解脫開

བཀྲོལ་ 褪

བཀྲོལ་དར་བྱེད་ 褪脫

འཐེན་ 抽

ཤུན་པ་ཤུས་འཇུག 使剝取麻皮

འཁྲུང་ 解脫

འཁྲུང་པར་བྱེད་ 解脫開

བཤུས་སྤྲལ 揭開

སྤྲལ་འཇུག 使揭開

ཤུན་པ་ཤུས 剝麻皮

ཤུན་པ་ཤུས་པར་བྱེད་ 剝取麻皮

བཤུ 揭毛

བཤུ་བར་བྱེད་ 揭去毛

བཤུ་འཇུག 使揭去毛

བཤུས 揭

གཅོད་འཇུག 使拆紬布紕子

ཧྲལ་ 拆縫線

ཧྲལ་འཇུག 使拆縫線

བཤགས 擘繩線

བཤགས་འཇུག 使擘繩線

གཅོད་ 拆紬布紕子

གཏོར་འཇུག 使扯爛

འཐེན་གཅོད་ 扯斷

ཞིག 毀壞

གཞིག་འཇུག 使毀壞

རྡུམ་པ 弄碎爛

གཞོམ 打破

གཞོམ་འཇུག 使打破

སྒྲུབས་གཏོར 扯爛

བཤིག 弄殘壞

བཤིག་འཇུག 使弄殘壞

གཞིག 弄爛

གཤགས 弄碎

བཤིག་པ་དང་ཞིག་པའི་སྐོར། 殘毀類

ཐག་ཆོད་ 定準

ཚང་ 全

ཚང་བར་བྱེད་ 全備

ཚང་འདུག 使完全

གྲུབ་པར་བྱེད་ 成全

གྲུབ་འདུག 使成全

གྲུབ་པར་ 竟然

ཆོད་པར་ 決然

སྒྲུབ་ 漢語同上連用

ལྷུན་བྱེད་ 立刻作完

ཧུར་པོ་ 漢語同上連用

གྲུབ་ 成

ཟད་པར་བྱེད་ 完畢

ཟིན་སོང་ 完了

མཐའ་ 末尾

མྱུར་བ་ 完的快

རྫོགས་ 結

རྫོགས་པར་བྱེད་ 完結

རྫོགས་འདུག 使完結

ཟིན་ 完

རྫོགས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྐོར། 完成類

ཡབ་གྲུ་ག་ཙན
雙篷舶船

འཛིང་གྲུ
沙船

གྲུ་འཕྱིང
艕仔船

གྲུ
船

བསྐྱོག་པའི་གྲུ
趕繒船

ག་ཡུལ་གྲུ
艍船

གྲུའི་སྐོར།
船類

དག་སོང
淨了

དག་པར་ཟིན
漢語同上

དབྱིབས་ཐོན
有規模了

ཆར་ཀྱབ་འདུག
眼下就完

འགྲིག་སྡུང
妥當了

ཟད་ཐོན
全完了

ཆར་བར་ཕྱིན
終局

ཆར་འཇུག
使終局

མཇུག
將終

མཇུག་ཐོན
有頭緒了

羅子頭船

槳船

巴斗船

搖羅船

巴干船

兩尖船

夾板船

扁子船

鰍船

漲船

貢舫黃快船

巡船

鳥船

烏舼船

拖風船

楼船

གྲུ་ཁང་ 船艙

སྐྱ་བ 舵

གྲུ་གདུང་ 含檣

གྲུའི་དར་ལྕོང་ 桅杆

གྲུའི་དར་ཚོག 篷

གྲུ་དར་བཅིངས་མ 頭巾

གྲུ་ཁེབས 船棚子

ཐོང་སྒོང་གྲུ 刀船

མགྱོགས་གྲུ 快船

གཟིངས་ལེབ 筏子

གཟིངས 木牌

ཀོ་བའི་གྲུ 樺皮船

ཀོ་ཤུན་གྲུ 漢名同上

གྲུ་ཁྲ་མོ 漢名同上

གྲུ་ཕྲན 三板船

སྲམ་གྲུ 瀨子船

རྐྱང་གྲུ 獨木船

བརྐལ་གྲུ 渡船

རྟེན་གྲུ 垈船

འཕྱེན་གྲུ 划船

龍骨

劈水

坐板

底肋合縫處

船頭

船艄

船舷

天凌象鼻

滑車

船底

船肋

鎖袝

艤艦

已邊

桅夾

加樑

馬口

鹿耳

樑頭

樑脚

槳樁

篙上拐木

繂板

拉繂

划子

使划子

棹

使棹

櫓

搖櫓

槳

使槳

拿舵

篙

挽子

使篙

招

鐵錨

木椗

雙拐

本身木樑子

橫樑木

盤樑

གྲུ་ཐག 篷纜

གྲུ་ཐག་ཐུ་མོ། 雲篷

གྲུང་འཛོག་ཤིང་ 跳板

སྣང་ཡོལ

折檣

མཛུག་ཐག 溜虜倒拉縴

གྲུ་ས་ར་ཐུག 船底擦地

གྲུ་འཐོགས 船淺住

རྒྱུན་ཐོགས་འཛུག 順流下

ཀློག་ཐོགས་འཐེ 逆流上

འཇོང་ 使纜船

གྲུ་འཇོང་ 縴纜船

ཤིང་རྟ་དང་ཁྱོགས་ཀྱི་སྐོར། 車轎類

ཁྱོགས། 轎

དགུན་ཁྱོགས། 煖轎

འཚེར་ལི། 亮轎

ཁྲི་འུ་ཁྱོགས། 交椅亮轎

ཁྲི་འུ་ཁྱོགས་གསེར་མ། 金漆亮轎

ཁྲི་འུ་ཁྱོགས་ཚོན་ཅན། 彩漆亮轎

ཁྲི་འུ་ཁྱོགས་འདེགས་སྒྲོང་

車底板

車底橫樘

車前後梢樘

車罩

轎杆車轅

牛車轅

車箱

扶手

車

轎車

倅車

幃子

靠背

迎手

彩亭

爬山虎

軟榻

漢語同上

活杆亮轎

填漆亮轎

馱轎

標棍

牛拉的爬力

爬力柱上橫樑

狗拉的爬力

轅頭橫木

羊角樁

捶絞桿彎木

絞桿

車頭內小圈

輻條

車輞

牛椽子

車頭小檔

車輪

漢語同上

車頭

車軸

車輞

鈎心

車檔

車尾

搭腰皮

輮重

輮輕

轎顫搖

車顛滉

漢語同上

拉車

推傍車

拉套

拖床

擡

套

趕車

被車顛滉

車誤住

卸車

གསོལ་བ་ 膳

འབྲས་ 飯

འབྲས་ཆན་ 乾飯

ཐུག་པ་ 稀飯

འབྲས་དང་ཤའི་སྡེ། 飯肉類

སྡེ་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ། 四體合璧文鑑

བམ་པོ་ཉེར་བདུན་པ། 第二十七卷

尾骨

前腿上肉

後腿

琵琶骨

打落肉

剔下肉塊

肚囊

刮骨肉

橫刺的肉

剝皮帶的肉

槽頭肉

水肉

裹脊肉

羅截肉

米湯

肉

頭下頰

臉子肉

黃米飯

臘八粥

擦的飯糊

帶飯米湯

百葉肚
小圓肚
花肚
大腸
骨髓
總血管
雜碎
心肝繫
胸岔上帶皮肉
牲口前截
腦精骨
脊髓

脊骨
肋
一條
胸岔骨
後腿小骨
細連骨
蹄
附筋骨
琵琶骨下節
前腿小骨
窟膢骨
棒子骨

肉醬

狠爛

血腸

肉糜

漢語同上

肉膾

捲油燒肝

夾油燒的肉片

炖肉

掛甲的野猪肉

厚皮老猪肉

野猪大腸

猪腎包

膔貼油

油

浮油

小腸

苦腸

版腸

胰子

畧肥

瘦

精肉

精些的肉

夾冰魚

冰鮮

狼鑽

肥

熊頰肉

熊肚領

冰窟凍住的野獸肉

掛麪

葷

素

行湩

乾糧

細粉

麪

切麪

拉條麪

湯

羹

蛤什馬羹

豆泥酸菜湯

ཤ་ཁམ་ 一點子

ཉ་དུམ་ 一段魚

ཤ་དུམ་ 肉塊

ཤ་སིལ་བུ་ 零碎塊

གཏུབས་ཤ 肉片

ཤ་ཤར་མ་ 一長塊

ཁབས་སྔོན་ 下程

ཁལ་སྔོན་ 廩給

ཧ་ཞམ་གྱི་ཁལ་སྔོན་ 漢語同上連用

ཤ་བམ་པོ་ 一把子肉

བཤར་མ་ 乾雜肉塊

ཉ་སྐམ་ 炸魚肉釘

གཤིལ་ཤ 生乾肉片

བཤུང་མ་ 野獸肉條

ཤ་སྐམ་ 晾乾肉

བསིལ་སྐམ་ 風乾肉

གྲིབ་སྐམ་ 陰乾肉

ཐབ་སྐམ་ 烤乾肉

ཤ་མ་ཚིལ་ 五花肉

གསར་པ་ 新鮮

ཀྱ་གསར་ཚམ་ 畧新鮮

ཤ་ཐོ་མེད་ 趕乏野獸無味肉

蘿蔔 ལ་ཕུག 蘿蔔

ཉུང་མ 蔓菁

སྐྱི་ཚོད་ལྦུ 芥菜格搭

སྐྱི་ཚོད 芥菜

ལ་ཕུག་དམར་པོ 大蘿蔔

ལ་ཕུག་དཀར་པོ 水蘿蔔

ལ་ཕུག་མངར་པོ 胡

ཀ་ཐུ་རིང 瓠子

མངར་ཀ 倭瓜

ཏུ་ཀ 客瓜

ཀ་བེད 葫蘆

ཀ་ལྦྱང 王瓜

སྦལ་ཀ 絲瓜

ཀ་སྐྱོག 梢瓜

དགུན་ཀ 冬瓜

ཚོད་མ་དང་གཡོས་ཀྱི་སྐོར། 菜穀類

ཚོད་མ 菜蔬

གཡོས 穀饌

ཆེའུ་ཙི 茄子

ཆུ་ཆེའུ 水茄子

燕窩

蘑菇

榛蘑

鷄腿蘑

豆腐皮

麵觔

豇豆

扁豆

豆芽

豆腐

韮菜

黄芽韮

葱韮花

薄荷

茼蒿菜

蔘芽菜

香菜

芹菜

白菜

菠菜

薺菜

生菜

ཀོན་དོང་ 小野韭

བྲང་སྤྲུག་ 石松菜

སྐྱང་ལྡེ་ 河白菜

ཚང་ཚོད་ 刺兒菜

ཀ་ལ་ལྗང་ 漢語同上

སྤྲོ་ཉམ་ཅན་ 蕓薹菜

རི་ཙོང་ 野葱

རི་ཙོང་ཕྲ་མོ་ 細野葱

ཤིའུ་ཙོང་ 漢語同上

མཁན་ལྕམ་ 蔛菜

ཤ་རི་མ་ 野蒜

ཀོན་དོང་ 野蒜苗

གཟེ་རྡུམ་ 芋頭

རི་སྒོག་ 小根菜

སྒོག་སྤྲུག་ 小根菜頭

ར་ཙོང་ 野韭菜

སོ་རྡོག་སེར་ཚེན་ 黃花菜

ཤིང་ཤ་མོ་ 木耳

རི་སྨན་ 山藥

སྨྱུག་གཞོན་ 筍

ཡུན་འབོག་ཤ་མོ་ 榆蘑

ཤ་མོ་ཕྱོན་པོ་ 叢生蘑

མོན་ཆ་ར་འི་ཤ་མོ་ 麅股蘑

ཚོད་སྨུག་ 紫菜

馬齒菜

灰條菜

藜蒿菜

百合

鷄腸菜

曲麻菜

苦麻兒

莧菜

蕨菜

海帶菜

漢語同上

沙葱

獾尾菜

纓花菜

豌豆葉兒菜

細辛菜

漢語同上

酸留菜

柳葉菜

車軲轆菜

鼠耳菜

猫脚菜

野鷄膀子菜

野刺菜

漢語同上

野芥菜

雀舌菜

筆管菜

野蘅菜

車前菜

酸醬菜

鎗頭菜

燕伏菜

甜醬菜

萵苣菜

茗薪菜

步步連

野片菜

細莖菜

貫衆菜

漢語同上

百合花

百合根

酒菜

雜樣乾果食

淹

使淹

鹹白菜

鹹菜梗

醬瓜

醬

清醬

醬麯

醋

素油

鹽

石鹽

池鹽

花椒

胡椒

秦椒

茴香

作料

葱

蒜

薑

ཨ་རག 奶子酒

ཆང་ཁགས་རས 釀酒

རྩབ་མོ 引酵

ཤེ་རམ་ཁུ 酒釀

ཆང་སེར 黃酒

ཆང་ནག 燒酒

ཆང་ཕྱུ 沫子燒酒

ཤིང་ཕོ 酒稍子

ཇ་ཆང་གི་སྣོད 茶酒瓶

ཚ་བསྒོས 用鹽淹

ཚ་བསྒོས་འཇུག 使用鹽淹

酪

茶湯

藕粉

炒麪

奶子

酸奶子

奶皮子

擠奶子

麪茶

茶滷

麪茶清

冷熱茶相對

清茶

黑茶

奶茶

芝蘇茶

酒釀

酒淡

酒狠釀

茶

酒麯子

麯水

燒酒糟

黃酒糟

སྲན་འབྲང་
豆麵子餑餑

འབྲུ་རིལ་མ་
螺螄餑餑

སྐྱོག་ཐོར་
爐食

འབྲང་བ་
餑餑

འབྲང་བའི་ལོ་མ་
葉子餑餑

འབྲང་བ་ཁ་རས་མོ་
大水餚

ཉ་འབྲང་
魚兒餑餑

འབྲང་བའི་སྡེ་ཚན།
餑餑類

སྐྱུར་ཁུ་
酸水

བསིལ་ཐང་
暑湯

重陽糕

水餃子

扁食

元宵

糉子

月餅

𩟔兒糕

焦餅

高麗餅

撒糕

淋漿糕

蜂糕

油餹子

打糕

神板上供的餑餑

炕子餑餑

印子餑餑

銅盆糕

大麻花

鷄蛋糕

白饊子

紅饊子

夾餡扁條

豇豆條

麻花

芝蘇餅

扁條

瓦壠

高麗扁條

光扁條

印子餅

光頭餅

松餅

重皮燒餅

夾餡饒餅

榛桃仁餅

餛飩

軟酥餅

餅

糖纏

八寶糖

雜果糕

山查糕

豆麪剪子股

豆麪子

豆饊子

油麥麪餅子

搓條餑餑

餃子

麪塔兒

蕎麥煎餅

合絡

豆饊糕

和的水餻

黏糕托子

饅頭

煎餅

小餓子

水餻子

鴨蛋炸餻

麻糖

餡子

糕塊

奶渣子

蜂蜜

白糖

冰糖

凍米

五色油糕

奶餅子

酸棗糕

豌豆黃

奶油糕

讓喫

不教喫

給喫

請嚐

來喫

齊喫

喫了

彀喫

間或喫

食

喫

去喫

嚐滋味

細嚐滋味

叭嗒嘴嘴

嚐新

用膳

喫飯

用餚饌

打中伙

飲食類

ཅང་ 酸物倒牙

སོ་རྩེད་ 牙磣

ཤ་ཚ་ 食物發柴

རྩ་དགས་ 嚼着皮

ཧྲི་སྣུམ་ 聞味

རིལ་མིད་ 吞

ཡི་ག་འཆུས་ 吐難吃物

སྨྲ་ 怕嚼

འཆའ་ 齣

འཆོས་ 啃

ལྡག་ 餂

འཇིབས་ 咂

སྤྱུ་ 閘

སོ་རྒྱག་ 齩

ཡུང་ 嚼

ལྡང་བར་ 漢語同上

མིད་ 嚥

ཁམ་རྒྱག་ 口含

ཁམ་རྒྱག་འཇུག་ 使含

སྦྱར་མགོ་རྒྱག་ 用匙舀

སྦྱར་མས་ལེན་ 用筋夾

ཁ་རག་ 先嚐

ཁ་རག་འཇུག་ 使先嚐

ཁ་རག་ཟིན་ 先嚐了

ཁམ་ 含

ཟས་ལ་ཧམ་པ། 饞

ཟས་ཧམ་ཆེ། 甚饞

ཟས་ལ་ཞེམ། 貪嘴的

མིད་ཁམ་ཆེ། 攮塞的多

འགྲངས། 飽

འགྲངས་འཇུག 使飽

ཚིམ། 足

ཚིམ་འཇུག 使足

ཟས་པ་ཞུ། 消化

དགང་སྐྱོ 帶喫不喫

སྐྱོ་འདེམ། 挑揀懶喫

ཁ་སྐྱེད 放陳了

མི་ཧམ། 不饞

ཆེར་མི་ཧམ། 不甚饞

སྐྱོ་ཆུང 食量小

སྐྱོ་རན 漢語同上

བཙང 噎住

བཙང་འཐུག 卡住

མིད་དཀའ 嚥不下去

སྐྱུར་གེན 嗆著

ཡོ་ཆེ 有嚼頭兒

ཟས་འཇམ། 嫩

བྲེངས 水冷

ཡོ་སྐྱ 麵淡

使冰追
使泡
膩住
涼水投
喫厭煩了
追
不厭膩
冰追
泡

喫的撐住
滿口含著喫
漢語同上
喫的發喘
搶著滿口喫
攮塞
喫過餘了
吞著喫
可膩
攮食包
抓著喫

使醉

貪酒人

酒上涌

有些酒意

食物滑溜

含著水

吐出

醉

漢語同上

使喝粥

漢語同上

抽著喝

告乾飲

喝

漢語同上

喝粥

去飲

來飲

共飲

一氣飲

飲

使飲

飲水

給人飲

生

略生

略潮

飯有米心

飯夾生

生熟類

四體合璧文鑑

第二十八卷

酒糟透了

清醒

酒醋

醉的歪了頭

醉糊塗了

溺于酒

སླ་ཙམ། 略稀

སླ་དྭངས། 精稀

ཁྱོམས་ཆགས། 結皮

ཁྱེན་ཆགས། འཇུག 使結皮

གར་མོ། 濃

འདང་གས། 稀物稠黏

འཁྱགས་སོང་། 稠濃

སླ་མོ། 稀

སྐྱུས། 成糊

སྦྱགས། 黏

འདར། 濃稠

འདར་འཇུག 稀黏

གྲང་འཇུག 使冷着

གྲང་ཙམ། 冷了

འཁྱག 晾冷

འཁྱག་ཐེ། 涼的扎牙

དྲོ་ཙམ། 煗温

དྲོན་པོ། 温和

དྲོ་འཇམ། 不冷不熱的

གྲང་། 冷

གྲང་འདུག 冷着

ཟན་ན་ཅེ་བ། 飯生硬

ཚོས་འདུག 熟

འཚོད། 使熟

ཚོས། 熟了

ཚ་མོ། 熱

熬

煎熬

使煎熬

煉油

煮

煮着

使煮着

扎幾刀煮

煮煎類

血定住

血定住了

血葷了

使凝定

凝定了

結了皮

冷飯定了皮

凝定

溫着

使溫着

揚茶

使揚茶

揚茶水

溫

使蒸

滾水炸菜

使滾水炸菜

燜蒸

滾湯炸肉

蒸

滾

使滾

翻滾

潽出

བཀར་འཇུག 使攤

ཁུར་ཁྲུང་འཚོ 攤煎餅

གར་འཇུག 油炒烙

སྣུམ་རྔོས 使油炒

རྔོད 炒

རྔོད་པར་བྱེད 煎炒

རྔོད་འཇུག 使煎炒

བཀར 攤

སྤུ་གཞོབ་བྱེད 燎毛

སྤུ་གཞོབ་བྱེད་འཇུག 使燎毛

ཁྱང་ཁང་བྱེད 烤焦

ཁྱོག་འཇུག 已烤焦

བསྲེག་པ་དང་རྔོད་པའི་སྐོར། 燒炒類

ཉ་བསྲེག 魚燒半熟

བསྲེག 燒

བསྲེག་གིན 燒炙

བསྲེག་འཇུག 使燒炙

གཞིས 烤

གཞིས་འཇུག 使烤

སྤུ་གཞོབ 燎

བསྐྱང 肉魚烘乾

རྒྱ་སྐད་ཀྱིན 漢語同上

ཤུན་ལྷུང་ 剝整皮

པགས་ཚིལ་ བཅགས 剝皮帶油

སྤུ་གཙང་ 煺毛

བཤུས 剝

བཤུ་བར་བྱེད 剝皮

བཤུས་འཇུག 使剝皮

བཤུས་ངེས་བྱེད 瘠剝皮

བཤུ་བ་དང་ གཅོད་པའི་ སྐོར། 剝割類

བརྔོས 乾炒着

བརྔོ་འཇུག 使乾炒着

མར་ལ་བསྐོལ 烹炸

མར་བསྐོལ་འཇུག 使烹炸

རྔོད 乾炒

རྗེ་ལེན 烙

རྗེ་ལེན་པར་བྱེད 燂烙

རྗེ་ལེན་འཇུག 使燂烙

མར་བསྐོལ 烹

剜取肉

切小塊

使切小塊

切成塊

零截開

使零截開

刮骨上肉

使刮骨上肉

剔骨縫

使剔骨縫

劈肋條

卸骨縫

使割片

齊割片

碎割

使碎割

水熱湯住毛不下

割

割片

使燂毛

齊燂毛

漢語同上

བཀྲུབ 些微割破

མིང་བཀྲུབ 齊扠割斷

སྤྲི་བཅད 剝去浮屑

སྤྲི་ཤུན་བཅད 剮去浮屑

གསིལ་གེན 截開骨縫

གསིལ་འཛུག 使截開骨縫

བཀད 卸下頦

བཀད་འཛུག 使卸下頦

ཁག་འཛུག 使刺開煮

བཤར 刺

བཤར་འཛུག 使刺

གསིལ 截開

བཀོག་ས་གེར 齊劃開

བཀོགས་རེས་ཕྱེད 漢語同上

བཀོགས་གེར་འཛུག 亂刺

ཁག 刺開煮

ཐུར་མ་ཕྱེད 刺係子

ཐུར་མ་ཕྱེད་འཛུག 使刺係子

བཀོགས 劃開

བཀོགས་འཛུག 使劃開

གཏུབ་མ་ལོ་ཕྱེད་འཛུག 使切成塊

ལིབ་མོར། གཏུབ། 切肉釘

གྲི་གཅིག་ཐེང་ 雙刀剌羊肉

དབྲད། 刮

དབྲད་གིན། 刮毛

སྦྲབ་སྦྲབ་ཐེང་ 切肉片

གཏུག་ཐེང་ 切肉絲

གཏུག་ཐེང་ འཇུག 使切肉絲

གཏུག་ཐེང་ གིན། 一齊切肉絲

ཕྱིང་ཕྱིན། གཅོད་འཇུག 使割去浮膘

སྦྲབ་མོར། གཏུབ། 割薄肉片

སྦྲབ་མོར། གཏུབ་འཇུག 使割薄肉片

དབྲད་འཇུག 使刮毛

དབྲད་གིན། འཇུག 一齊刮毛

ཉ་ལྤགས། བཤུ། 刮魚鱗

ཉ་ལྤགས། བཤུ་གིན། 刮去魚鱗

臭

氣息

臊

辣氣鑽鼻

哈辣

草腥氣

魚肉腥

羶

氣味

甜

澀

燎煳氣

畧有燎煳氣

香

鹹

苦

酸

辣

味

漢語同上連用

有味

味濃

滋味類

麯子起的衣

白醭

起了白醭

腐爛了

酸了

酸物味變了

飯奶子的味變了

傷熱壞了

畧有氣味了

凍肉化了

餿了

味變了

浸出水

哈辣了

香臭味撲鼻

味不中喫

味變難喫

麪糟了

嚼不動的硬

乾硬

甚硬

挺硬

皮

皮拉

硬

畧硬

糠了

脆

發脆

酥脆

輭硬類

和輭物

狠輭

酥輭

食物肉爛

輭

畧輭

揉挫輭

和輭

舀盛類

來舀 འཆུ་བར་འོང་

一齊舀 འཆུ་རེས་བྱེད་

盛 ཁྱལ

盛著 ཁྱལ་བར་བྱེད་

舀 འཆུ

舀東西 འཆུ་བར་བྱེད་

使舀 འཆུ་འཇུག

去舀 འཆུ་བར་འགྲོ་

舀盛類 འཆུ་བ་དང་ཁྱལ་བའི་སྐོར།

紗緞骨立 སྲ་འཁྱེང་

衣服不骨立 ཚག་ལྷོད་

輭物硏壞 སྲུམ

飯粒碎硬 སྲུམ་སྲུམ་

絲線生硬 ཐེམ་ཐེམ་

鐵生硬 ལྕགས་སྐྱ་

掘硬 ཟག་ཟག

很硬 ཅག་ཅག

堅硬 ཁྲག་ཁྲག

飯肉乾硬 གར་མོ་

བཙགས་རྒྱག 造酒

བཙགས་རྒྱག་འཇུག 使人造酒

དཀྱུ 涳

དཀྱུ་གིན 涳淋

བཞིངས 澆

བཞིངས་ཆར་བྱེད 澆水

བཞིངས་འཇུག 使澆水

བཙགས་རྒྱག 使造酒

བཞིངས་པ་དང་དཀྱུ་བའི་སྐོར 澆涳類

སྐྱིག་འབྱེད་འཇུག 使撇浮物

ཞག་ལེན 撇去浮油

ཞག་ལེན་འཇུག 使撇浮油

ཚགས་རྒྱགས་འཇུག 使撈出

འཐེབ 徹底舀

འཐེབ་འཇུག 使徹底舀

སྐྱིག་འབྱེད 撇去浮物

ཞལ་འཇུག 使盛着

བཙགས 撈

བཙགས་འཇུག 使撈

ཚགས་རྒྱགས 撈出

流瀉類

བཙག་ 倒涳

བཙག་པར་ཕྱེད་ 倒涳乾

བཙག་འཇུག་ 使倒涳乾

གཏོར་ 灑出

ལྦུག་འཇུག་ 使灌水

བལྦུག་ 傾

བལྦུག་པར་ཕྱེད་ 傾注

བལྦུག་འཇུག་ 使傾注

བྱོལ་གིན་ 倒水

བྱོལ་འཇུག་ 使倒水

ལྦུག་ 灌

ལྦུག་གིན་ 灌水

ཐོ་ 澄

འཐོ་གིན་ 澄湯水

འཐོ་འཇུག་ 使澄湯水

བྱོག་ 倒

བསྐྱལ་བར་ཕྱེད་ 淘去砂子

བསྐྱལ་འཇུག་ 使淘去砂子

འཁྲུད་ 使淘米

འཁྲུད་གིན་ 淘米

བཙྭ་འཇུག་ 使涳淋

བཙྭས་ 榨

བཙྭས་གིན་ 榨酒

བསྐྱལ་ 淘砂子

འབྲས་ཕལ་པ། 次白米

འབྲས་རྙིང་། 老米

འབྲས་ཁྲེ་། 稷子米

འབྲུ། 穀

འབྲས། 米

འབྲས་དཀར། 粳米

འབྲས་འབམ། 江米

འབྲས་རྐང་། 秈米

འབྲས་དང་འབྲུའི་རིགས། 米穀類

གཏོར་གཞི། 致於灑出

ལྦུད། 水滉出

米穀類

豆

小豆

菉豆

豇豆

大麥

青稞

鈴鐺麥

蕎麥

玉秫

草珠米

稗子

麥子

黍子

高粱

黏高粱

笤箒高粱

小米

小黃米

涼穀米

䅟子

倉米

氣頭米

㕽底米

米皮

麯料

麻䅦

蕎麥皮

糠

麵

粉子

蕎麥糁

黑蕎麥麵

場內落的雜糧

米粒

炕穀米

碎米渣子

蘇子

各樣麻子

杺子

賊豆

豌豆

茶豆

芝麻

胡麻

香橼 佛手 木瓜 橘子

李子 沙果 檳子 石榴

杏 柰 楊梅 烏梅

柿子 柿餅 柿霜

果子 桃 蘋果 梨

果品類

葡萄 རྒུན་འབྲུམ་

黑葡萄 རྒུ་ནག་པོ་

野葡萄 ཟྭ་གྲི་རྒུན་འབྲུ

櫻桃 སེའུ་དམར་རྒུང་

棗 རྒྱ་སྲུག

晒乾棗 འབྲུ་ཀོ་སྐམ་པོ་

酸棗 སྐྱུར་ཚེ་ལ

輭棗 འབྲུ་ཀོ་

荔枝 འབྲུག་མིག་ཚགས་

隈枝 འབྲུག་མིག་སེར་པོ་

橄欖 རྒྱ་ཨ་རུ་ར

枳 སེའུ་ཚིམ

金豆 གསེར་སྲན

枸橘 སེའུ་རི་མོང་

龍眼 འབྲུག་མིག

柚子 ངང་ལག

泡 བལ་སྐྱིང་

金橘 སེའུ་རྒྱང་

柑子 སེའུ་ཚག

九頭柑 སེའུ་དགུ

橙子 སེའུ་སྐྱུར་

椰子

托盤果

普盤果

林檎

白果

枸杞子

稠李子

榧子

瓜子

山核桃

栗子

松子

榛子

文官果

無花果

核桃

山查

杜李

花紅

文光果

西瓜

瓤

沙瓤

肉瓤

茨菇

甘蔗

番薯

蓮蓬

菱角

荸薺

芡實

紅酸

茨藥果

草荔枝

紅櫻

皂李子

五味子

杜棣

毆李子

漢語同上

羊桃

紅姑娘

སྙིགས་མ 果渣子

རྒུན་འབྲུམ་གདང་བོ 葡萄架

ཤིང་ཏོག་ལ་ལང་ 果生蟲

ནང་སྙིང་ཕྱུང་ 去核

འབྲུམ་རློན 㧜熱

ནང་སྙིང 果仁

ཀ་འུ་རྒྱུད 瓜藤

རྒུན་འབྲུའི་ལྕུགས་མ 葡萄藤

ཀ་འུ་སྦྲེལ་པོ 瓜蔓

ཁོག་སྟོང་པ 空鬆榛

མཚན་དཀར 松塔

ཤིང་ཏོག་གི་ལྟེ་བ 果子臍

ཤིང་ཏོག་གི་ཟ་བས 果子蒂

ཤིང་ཏོག་གི་ཡུ་བ 果子把

ཀ་འུ་ཆུང 瓞

ཤིང་ཏོག་ནང་སྙིང་ 蜜餞果泥

ཤིང་ཏོག་ཤུན་པ 果子皮

ཤིང་ཏོག་ཕྱིགས་པ 果子殼

ཀ་འུ་ཆུ་སྐྱིག 瓜縷了

ཀ་འུ་མངར 甜瓜

ཀའོ་ལི་ཀ་འུ 高麗香瓜

རྒྱ་ཀ་འུ 民甜瓜

བམ་པོ་ཉེར་དགུ་པ།

第二十九卷

ཡི་གེ་སྣོད།

目錄

三類

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ།

四體合璧文鑑

二十九類

兑卷

བམ་པོ་གསུམ་བཅུ་པ།

第三十卷

四類

བྱིའུའི་སྐོར།

雀類 六則

བྱའི་སྐོར།

鳥類 十則

མེ་ཏོག་གི་སྐོར།

花類 六則

ཤིང་ཤིག་སྐོར།

樹木類 十則

རྩྭའི་སྐོར།

草類 四則

བམ་པོ་སོ་གཉིས་པ། 第三十二卷 十二類

ཁྲབ་དང་ལྤགས་ཅན་གྱི་སྐོར། 鱗甲肢體類

རྒྱ་མཚོའི་ཉའི་སྐོར། 海魚類 二則

ཀླུང་གི་ཉའི་སྐོར། 河魚類 三則

འབྲུག་སྦྲུལ་གྱི་སྐོར། 龍蛇類

ཕྱུགས་གསོ་བའི་དགོས་ཆས་སྐོར། 牲畜器用類 二則

ནོར་ཕྱུགས་ཀྱི་སྐོར། 牛類

ཙྭ 草

བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཙྭ 靈芝

ཙྭ་མཆོག 瑞草

ཀུ་ཤ 吉祥草

ཙྭའི་སྐོར། 草類 四則

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ། 四體合璧文鑑

བམ་པོ་ཉེར་དགུ་པ། 第二十九卷

འབུ་འགུལ་བའི་སྐོར། 蟲動類

འབུ་སྲིན་གྱི་སྐོར། 蟲類 四則

鼠尾草

穀莠
稗莠
萹蓄

羊草
莕蘘
連角豆稭
莠子

青草
青草芽
荒餘草
漢語同上

安春香
七里香
芸香
漢語同上

人參
參鬚
參蘆
著

水甸莎草

茅草

鹽池蒿

萬年蒿

烏拉草

莎草

塔墩莎草

白茸莎草

葛藤

大麻子

玉草

麻草

藍菊草

綫麻

檾麻

麻稭梃

藏

靡草

半夏

紫草

莨

蔦

荔

芭

藍
艾
野艾
一枝蒿

蘋
水上綿苔
莖草
馬黃草

水葱
水藻
浮萍
荇菜

菖蒲
蒲棒
蒼术
蒲草

短荻草
合歡草

燈草
蘆葦
蘆花
荻草

蘇

癩瓜

山豆

捫蘇葉

寒漿草

淡竹葉

商陸

落籽苗

葶藶

赤包子

金絲草

馬蘭草

黃丈

苜蓿

鹼寶

黃蒿

蒼耳子

茵陳

澇豆

兎絲草

益母草

蓬蒿

漢語同上

蒺藜

卸牲口鋪的草葉

水中石苔

漢語同上

臭根菜

蔄萋草

石松塔

馬糞泡

狗舌草

串蘢草

席草

漢語同上

漢語亦同上

无松塔

漢語同上

虎掌草

猪腸草

地丁草

爬山虎

漢語同上

蝎子草

鬼針

馬尾松

杆松

落葉松

栢

樹

松

水松

果松

樹木類

十則

竹篾子

席篾子

草介

帳房內鋪的乾草

穰稭草

引火草

烏木

鐵木

楠木

紫檀

花梨木

鐵梨

臭椿樹

杉

椿樹

香椿樹

岡桐

胡桐

椅木

竹

班竹

梧桐樹

紫杉

漢語同上

桑

鷄桑

山茶

茶

楮木

烏茶

漢語同上

野

黃檗

漆樹

烏臼

蘗迷

樟

梓木

女貞

黃楊木

豆瓣楠

石楠

豫

སེ་རྒོད་ཤིང་ 山麻柳

གཡེར་མའི་ཤིང་ 花椒樹

བ་ལུ་ 冬青

ལྕང་ལྕུགས་མ་ 隨河柳

འོམ་བུ་ 三川柳

ང་རོ་ 漢語同上

ལྕང་ནག་ 漢語同上

ལྕང་ནག་ 漢語亦同上

ལྕང་མ་ས་ཀྱལ་ 長柳

ཆུ་ལྕང་ 水

ལྕང་ལྕུག་ 柳條

ལྕང་སྦྲུག་ 坐地柳

ལྕང་མ་རྐང་གཅིག་ 獨莖柳

ལྕང་སྐྱག་ 大葉柳

ལྕང་དཀར་ 杞柳

ང་སྒྲོང་ 垂楊柳

ལྕང་ཤོག་ 蒲柳

ཤོག་མ་ 漢語同上

ཡ་འབོག་ 榆

ཡ་འབོག་ཆེར་མ་ཅན་ 刺榆

རི་ཡི་ཡ་འབོག་ 山榆

ལྕང་མ་ 柳

སྟབས་སེང་ 榅梨木

ཆུའི་སྟབས་སེང་ 水榅梨木

ཤ་རོག་མིག 老鸛眼

སྟག་ནག 檀木

སྟག་ཕྲན 小赤檀木

སྟག་དཀར 樺木

སྤ་རྟོད 山藤

ཚ་ར་བྲན 婆羅柯

སྟག་པ 樺皮樹

དར་གའི་ཤིང་ 山核桃樹

སྲ་ཤིང་དཀར་པོ 栜

ཚ་ར་ཁང་ག་རོག 獨挺柞木

ཆུའི་གྲམ་ཤིང་ 臨河樹

ཚ་ར་བྲུ 婆蘿樹

ཚོས་སེར་ཤིང་ 槐

ཨ་མན་ཤིང་ 山槐

ཛ་སྡོང་སེར་པོ 楓樹

མོན་ཚ་ར 橡

བལྕག་སྡོང་། སྣ་ག་ཅེར་ 楊

བལྕག་ཤིང་སྐྱག་པོ 小葉楊

ཐང་ཆུབ་ཤིང་ 椵樹

སྟོན་ཀྱི་མ་ཤིང་ 楸

皂角

荊條

爆木

榛子柯

荊條墩

漢語同上

榛子稭

棘刺

紅爆木

公道老

皂角樹

蘇木

山枸柰

金桃皮木

虎威樹

漢語同上

山桃皮

椶木

寄生木

漢語同上

麗木

毒木

灼木

明開夜合

漢語同上

枝葉高密

厚密

畧厚密

稠密

一片一片

密

擠簇

叢茂

漢語同上

枝柯叢生樹木

小樹

一攢

茅藤子

叢林

平地樹林

山後密林

麝香木

椶櫚

藤

藤蘿

發了芽

草木青了

嫩葉

滴溜搭拉

草木叢雜

漢語同上

枝葉垂蓋

枝葉四垂

枝葉下垂

枝葉散漫

枝杈稀疎

草木不齊

枝節疎散

無皮枯樹

草木參差

稀

累稀

疎

累疎

嫩皮

樺皮

漢語同上

漢語同上

榆莢

柳絮

樹心

樹皮

枝稍

枝尖

葉

松釦

樹杈枝

樹椏杈

錯節

盤根

根

本

幹

枝

有枝的

生出嫩葉

砍後復生枝杈

樹細高

樹亙高

草木豐美

樹皮光滑

樹癤瓢

小樹癤

糟樹癤

樹津

樹包

樹孔

樹癤子

漢語同上

荊條棍

棍尖子

柳艾梃上結的包

杉木

杉槁

桅木

杆子

青柳枝皮

椵木皮

樺皮過時老住

朽了

木頭梢子

木板

虫蛀了

樹上砍的刻

木塞子

燒柴

木乾透

鋸末

烟頭

朽木

鉋花

乾樹梃

葉黃

畧光滑

倒的樹梃

凋零

有彎的

樹自枯

葉落

有刺的

木頭墩

地下落的葉

樹頭

ཕྱེད་ཚིག
燒過一頭木

དཔྱིད་བསུ་མེ་ཏོག
迎春花

དཔྱིད་འདྲེན་མེ་ཏོག
探春花

དཔྱིད་མཛེས་མེ་ཏོག
麗春花

ཀླུ་མ་ཏེལ་མེ་ཏོག

མེ་ཏོག
花

དཔྱིད་མགོའི་མེ་ཏོག
梅花

དགུན་སྐྱར་མེ་ཏོག
茶梅花

དགུན་མཛེས་མེ་ཏོག་སེར་པོ
蠟梅花

མེ་ཏོག་གི་སྐོར
花類

六則

མདར་འབྲས་མེ་ཏོག་སྔོར་འབྱར 貼梗海棠

མདར་འབྲས་མེ་ཏོག་འཆང་འཕྱང་བ 垂絲海棠

མདར་འབྲས་མེ་ཏོག་བལ་བ

ཙ་པྲྭ་ཀྱུར་ལུའི 魚兒牡丹

མདར་འབྲས་མེ་ཏོག 海棠

མདར་འབྲས་མེ་ཏོག་ཤུ་བ་དཀར 西府海棠

ཙ་པྲྭ 牡丹

སྟོན་གྱི་ཙ་པྲྭ 秋牡丹

ཙ་པྲྭ་འཛིང་བ 纓枝牡丹

སྨུ་ཏིག་སྨ་མའི་མེ་ཏོག 珍珠蘭

སྨ་མའི་རྩྭ 蘭草

སྨ་མའི་ལོན་པོ 蕙蘭

རྩྭ་ལོན 蕙草

མེ་ཏོག 澤蘭

སྨ་མའི་མེ་ཏོག་དམར་པོ 朱蘭

སྨ་མའི་མེ་ཏོག་མཆིན་པ 箬蘭

དྲི་བསྲུང་སྨ་མའི་མེ་ཏོག 伊蘭

蘭花

ཤིང་གི་སྨ་མའི་མེ་ཏོག 木蘭花

སྨ་མའི་མེ་ཏོག་བསེར་བུ 風蘭

ཀླུའི་སྨ་མའི

紫薇花

紫荊花

梔子花

雪毬花

楝花

玉蘂花

山欅花

辛夷花

朝𠕋蓮

金絲桃花

夾竹桃花

山蓮花

西番蓮花

鐵線蓮花

木瓜海棠

秋海棠

蓮花

朱千薔薇花

荷花薔薇花

刺蘪花

金沙花

酴醾花

薔薇花

瑞香花

結香花

金雀花

木芙蓉

桂花

山茶花

木槿花

扶桑花

合歡花

杜鵑花

黃杜鵑花

枇杷花

紅花

淩霄花

芍藥花

鳳仙花

指甲花

桔梗花

雪瓣花

素馨花

含笑花

百日紅花

棣棠花

茉莉花

月季花

四季花

木香花

野刺蘼花

黃白刺蘼花

མེ་ཏོག་ཐིགས་ཐིགས་
滴滴金花

མེ་ཏོག་རྡོ་སྨྱུག
石竹花

མེ་ཏོག་འབྲུ་མང་
罌粟花

ཨུཏྤལ་ལྗང་ཁུ
翠菊花

ཨུཏྤལ་ཐོར་ཅོ
丈菊花

ཨུཏྤལ་ཟི་ཧུམ་
雙鸞菊花

ཨུཏྤལ་
菊花

ཨུཏྤལ་ཟླ་མ་
七月菊花

ཨུཏྤལ་ཐགས་བཟང་
繡線菊花

མེ་ཏོག་གསེར་ཀྱི་སེང་གེ་སམ
剪金羅花

མེ་ཏོག་སེང་གེ་དམར་པོ་
剪紅沙花

མེ་ཏོག་སེང་གེ་སམ་
剪羅花

མེ་ཏོག་དཔྱིད་ཀྱི་སེང་གེ་སམ་
剪春羅花

མེ་ཏོག་གསེར་གྱི་མར་མེ་
金燈花

མེ་ཏོག་སྟོན་ཀྱི་སེང་གེ་སམ་
剪秋羅花

མེ་ཏོག་གསེར་ཀྱི་གར་ཕུག
金盞花

མེ་ཏོག་གར་ཕུག་ཕྱུང་བ་
側金盞花

མེ་ཏོག་རི་དྭགས་ཟས་ 鹿葱花

སྣ་མ་དཀར་པོའི་མེ་ཏོག 玉蘭花

མེ་ཏོག་ཀླུ་ལྡུམ་ 水仙花

མེ་ཏོག་ཆུ་ཚོང་ 水葱花

ལི་ཤིའི་མེ་ཏོག 丁香花

མེ་ཏོག་གཟུགས་བཟང་ 寶相花

ཨ་བི་ཁ 百合花

萱花

瓊花

金錢花

天葵花

མེ་ཏོག་བྱ་ཟེ་ 鷄冠花

玉簪花

錦葵花

虞美人花

旌節花

ཨ་བི་ཁ 山丹花

蜀葵花

མེ་ཏོག་གི་གདང་བུ། 花架

མེ་ཏོག་སྤུག་པོ། 花叢

མེ་ཏོག་ཉེད་པ། 蔫了

མེ་ཏོག་ལྷུང་། 蔫倒

མེ་ཏོག་དམར་པོ་རྒྱས། 紅鮮

མེ་ཏོག་ལྷེམ། 鮮艷

མེ་ཏོག་ཐུལ། 卸

གང་ཟུར་ཟླང་། 花蒂

མེ་ཏོག་ཁ་འབུས། 綻開

མེ་ཏོག་ཁ་ཕྱེ། 開

མེ་ཏོག་ཐོག 開放

མེ་ཏོག་རྒྱས། 開了

མེ་ཏོག་སྙེ་བ། 花心

འདབ་མ། 花瓣

གང་བུ། 咕嘟

གང་བུ་ཐོག 結咕都

ཀར་ཅིག 一枝

ཀར་གཉིས་མ། 分枝

མེ་ཏོག་ཡོན་པོ། 朶

མེ་ཏོག་བརྩེག་མ། 重臺

ཞིམ་ཐིག 馬蓼花

མེ་ཏོག་ཐུ་མ། 雞蘇花

蔦

葉支生

四體合璧文鑑

第三十卷

鳥類

十則

鳥

鳳

凰

鸞

ངང་སྐྱ་ 候雁

ངང་ཚལ་ 黄杓雁

ངང་ཆུང་ 小黄杓雁

ངིར་ངང་པ 鴻雁

ངང་སྐྱུག 茶雁

ངང་ནག་གཟུག་དཀར་ 賓鴻

རྨ་བྱའི་བརྒྱན་གར་ 開屏孔雀

རྒྱ་སྐྱ་སེར་ 白鵰

སྐྱར་མོ་ 鷺鷥

སྐྱར་མོ་སྔོན་པོ་ 青鷺

བཞད་ 鵠

བཞད་གསེར་པོ་ 黄鵠

རྒྱ་སྐྱ་མགོ་དམར་ 鸛

རྨ་བྱ་ 孔雀

ཁྲུང་ཁྲུང་ནག་པོ་ 青鶴

ཁྲུང་ཁྲུང་མཐིང་ཀ་ 灰鶴

ཁྲུང་ཁྲུང་ཆུང་བ་ 小灰鶴

ཁྲུང་ཁྲུང་སྔོན་པོ་ 藍

གསེར་མདོང་ 金吾

ཁྲུང་ཆེན་ 鵰

ཁྲུང་ཁྲུང་ 鶴

ཁྲུང་ཁྲུང་དཀར་པོ་ 仙鶴

ཆུ་བྱི་སེར་ 水窪子

ཆུ་སྐྱར་སྔོན་པོ་ 鸀鳿

ཆུ་སྐྱར་ 葦鳥

སྐྱར་ལེབ་ 戳殼子嘴

སྐྱར་ལེབ་འདྲ་ 漢名同上

སྐྱར་ལེབ་དཀར་པོ་ 鵁鶄

ཆུ་སྐོར་ 鵚鶖

སྐོར་སེར་ 麥黃鶖

ཐང་ཁྲུང་ 鴇

ཁྲུང་རིགས་ 羊鴇

བྱ་དམར་སྐྱ་ 白鶴子

བྱི་རུ་ནེ་ཙོ་ 水鷹

ཆུ་བྱ་དཀར་པོ་ 天鵞

ཆུ་བྱ་སྐེ་རིང་མ་ 鷀鶿

རྒྱ་རྒྱང་ 淘河

བྱ་དམར་ 莊

ཁྲ་ཏ་སྔོན་པོ་ 青莊

བྱ་དམར་ཐོང་དཀར་ 虎斑莊

ངང་རྒྱ་ 斂雁

ངང་པ་མགོ་ནག་ 小黑頭雁

ངང་པ་སྔོ་སྐྱ་ 秦雁

鷹

海青

白海青

蘆花海青

青鶻

風鷹

角鷹

團鶻

倒歀鶻

花鷂鷹

鵰鷹

花白鶻

白鶻

青鶻

芝蔴鶻

鶻

接白鶻

虎斑鶻

黃白鶻

老皂鶻

皂鶻

鷙鳥

狗頭鶻

鶚鷹

蝦蟇鷹

狠鶻

木兎

黑超

窩雛

籠鷹

山籠

花豹

白超

鷂子

鵟兒

柏雄

秋黄

鴉鶻垛兒

垛兒

雀鷹

細雄

海東青

兎鶻

攔虎獸

鴉鶻

錦鷄

吐綬鷄

駝鷄

火鷄

鷗

水鴉

魚狗

魚虎

翠碧

翠奴

鷚

鵰鷄

海鶻

海鷄

樹猫兒

鸕鶿

魚鷹

白鷹

茅鴟

鴉鳥

夜猫兒

鴟鴞

- 夏翟
- 原鳥
- 白雉
- 野雞
- 烏雉
- 雉雞
- 竹雞
- 沙雞
- 樹雞
- 北樹雞

- 鶡雞
- 田洞鷄
- 半翅
- 石雞
- 松雞
- 水雞
- 澤雞
- 小水鷄
- 鷓鴣
- 山花雞
- 鴿
- 金錢雞

文鶙鴨

皮胡蘆

泥跐踏

紫頭鴨

羅紋鴨

蒲鴨

漢名同上

麻鴨

鷖

野鴨

冠鴨

小冠鴨

鴝雉

喬雉

冦雉

翬

海雉

山雉

鸜鵒

鳳凰鸜鵒

時樂鳥

鸜哥

建華鴨

落河

骨頂

油葫蘆

玉眼鴨

花鴨

漢名同上

魚鴨

黑脚鴨

黃鴨

小尾鴨

水胡蘆

鴛鴦

鸂鶒

土鴛鴦

白鴉

元鳥

青鴉

寒鴉

烏鴉

慈鴉

花脖鴉

水喜鵲

練鵲

拖白練

靈鵲

白喜鵲

山喜鵲

八哥

鸜鵒

了哥

喜鵲

黃丁香鳥

綠丁香鳥

木候

鵙

國公鳥

憑霄

鴝鵒

水花冠

俳鳥

王岡哥

翠雲鳥

布榖鳥

鶻鵃

綠斑

鴿子

剌毛鷹

可姑

毛脚鴿

黑鳩

班雀

十二紅

戴勝

反舌

山啄木

十二黃

太平雀

雀

雀類

六則

夜明鳥

松鴉

灼山鳥

貼樹皮

五班蟲

地奔牛

打穀鳥

鶖克呀克

鷇花

石青

油罐兒

大水札子

樹札子

沙溜子

寒露

錦背不刺

水鵁鳥

黃鸝

鷹雛

鷹不刺

灰兒

皂兒

黎雞

黑頭啄木

白頭啄木

梧桐

朱頂大啄木

花啄木

鐼打木

鳳頭阿蘭

紫燕

石燕

胡燕

白翎

阿蘭

灰色阿蘭

黃道眉

淡黃道眉

五道眉

石畫眉

白眉

白道眉

痺

鳺

畫眉

山畫眉

鶺鴒

鴽

水鴒

鵲

綠山鳥

信鳥

雙喜

珊瑚鳥

山鴿

黃山鳥

翠鷸

翡鳥

綠鳥

錦背

燕雀

山火燕

翠鳥

越燕

金燕

鳦

蛇燕

社燕

沙燕

蟄燕

塞燕

靠山紅

鶺鴒

鵐

朱頂紅

蘿蔔花

地鳥

蜀黍鳥

麻雀

金眼

水駱駝

鴝鵒

水喳子

吉祥鳥

桃蟲

葦喳子

瑞名鳥

桃雀

蘆葦鳥

交嘴

倒掛鳥

綠毛么鳳

子規

提壺鳥

三和尚

山鷓

相思鳥

侶鳳逑

長春花鳥

萬春鳥

鷓鴣

銅鈴

金鈴

金翅

黃鴟

柿黃

五更鳴

花班

白花雀

山花雀

家雀

賓雀

偷倉

腰鼓

搖臂雀

鐵脚

兜兜雀

白頭郎

蛇頭鳥

虎頭雀

葫蘆頭

紅靛頦

白靛頦

白頭翁

嗝叭嘴

長喙鳥

藍靛頦

黑靛頦

楓串

粉眼

柳葉雀

仔仔黑

竹葉雀

艾豹

叫田子

天鷚

穿草雞

護松鳥

麻葉雀

哨天雀

魚鱗雀

山雀

松花

翹尾

尾翎

身毛

氄毛

撩草

翎管

尾

蓋尾

翅次翎

窩翅

翅稍小硬翎

撩風

翅

有翅的

翅翎

翅大翎

冠子

鳳頭

芙蓉冠

頂毛

羽族肢體類

二則

腿梃

掌

距

後蹬

臊尖

⿰月眞

漢名同上

鳥膝

⿰月菐子

鳥脊背

鳥尾椿

臊跐踏

鳥嘴

嘴了黄

嗉子

嗉底

翎翅殘缺

爛毻毛

換毛

脫毛禽鳥

毛撒住

鳥毻毛

毻了毛

鳥鬆毛

雉畬土

嗛

嗛食

燕啣泥

雀點頭

飛禽動息類

二則

糞

撒糞

鷹條

鷹打條

爪

爪指

有爪的

有腿的

འཕུར་ནས་བལྡིང་ 漫山飛

བསྣུན་ 鷹擊物

བརྡེབས་ 打樁

འཛིན་ 鷹拿住

འཕུར་ལྡིང་ 飛騰

ཡར་ལྡིང་ 鷹飄起

ལྡིང་འགྲོས་ཆེན་ 鷹飄去

གནམ་དུ་ལྡིང་ 雲起

ག་ཤོག་བསྐྱུམ་འཕུར་མགྱོགས་ཆེན་ 抿翅疾飛

དལ་གྱིས་འཕུར་ 飛的慢

ཡར་འཕུར་ 飛起

ཁལ་ཁལ་འཕུར་ 擦地飛

དལ་གྱིས་འཇུལ་འཕུར་ 擦地慢飛

ག་ཤོག་བསྐུམས་འཕུར་ 抿翅飛

ལྡེབ་ལྡེབ་ཆེན་ 不住的搧翅

འཕྱུག་ཤོག་ལྡེབ་ཆེན་ 雛鳥搧翅

ག་ཤོག་ཆེན་ 撲拉

འཕུར་ 飛

སྐད་ཀྱི་ཤེང་ 鳥雉喚雌

ཟེ་སྤྲུག་ 抖毛

ག་ཤོག་བརྐྱང་ 展翅

ག་ཤོག་ལྡེབ་ 搧翅

護羣

驚伏

驚㣲

鳥驚飛

熟化了

棲息

棲止

雉肥難飛

伏藏

飛一翅

一翅落地

落着

野雞落樹

籠住

抓住

飛下擊物

復抓住

སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་བའི་མེ་ལོང་གི་ཡི་གེ། བམ་པོ་སོ་གཉིས་པ།

四體合璧文鑑 第三十二卷

རི་དྭགས་ཀྱི་སྡེ།

獸類

七則

རི་དྭགས

獸

དྲེ་རིད་རི་ཕོ

麒

དྲེ་རིད་རི་མོ

麟

གཟིགས་དཀར་ཁྲ

騶虞

野馬

野騾

兕

象

龍馬

野駱駝

獅子

狻麑

犼

豹

角端

駮

靈獸

挑拔

天鹿

辟邪

酋耳

獬豸

白澤

艾葉豹

熊

一歲熊

青豹

白豹

金錢豹

赤豹

元豹

黑豹

三歲虎

彪

豹

虎

公虎

母虎

斑犀

鹿

公鹿

母鹿

漢名同上

貘

穀

短腿熊

脆牲

貔

公貔

母貔

母馬熊

羆

洞熊

兩歲熊

馬熊

公馬熊

香麞

麝父

麅

公麅

麢

公麞

母麞麅

麞麅羔

大堪達漢

堪達漢羔

半大堪達漢

麞

三歲鹿

鹿

堪達漢

母堪達漢

角鹿

野角鹿

鹿羔

一歲鹿

馬鹿

梅花鹿

麈

石羊

麢羊

青羊

藏羊

盤羊

母盤羊

大角羊

將壯野猪

獠牙野猪

盤牙老野猪

母野猪

野猪崽

一歲野猪

二歲野猪

豺

狼

狽

公野猪

二歲麅

半大麅

海滸麅

貍

赤貍

花斑貍

猞猁猻

元狐

九尾狐

射干

沙狐

猴

彭猴

狐

黑狐

猩猩

猿

果然

狨

長尾黃羊

匾角羊

黃羊

公黃羊

母黃羊

黃羊羔

騷鼠

艾虎

金鼠

花金鼠

貂

公貂

母貂

窖鼠

海豹

江獺

老獾

獾崽

貉

獾兒

母水獺

水獺崽

獾

貒

猞猁猻崽

水獺

水狗

公水獺

肉翅鼠
飛鼠
蝙蝠
偃鼠
田鼠
漢名同上
鼴鼠
鼸
豆鼠
香鼠
鼩鼠

跳兔
野貓
掃雪
刺蝟
五道眉
天馬
兔
明視
銀鼠灰鼠總名
銀鼠
灰鼠
松鼠

火鼠

水鼠

食蛇鼠

鼷鼠

唐鼠

竹鼠

義鼠

拱鼠

鼸鼠

飛鸓

鼯鼠

碩鼠

鹿尾根黄毛

麅尾旁白毛

蹄

爪指

蹄爪縫

班紋

衣肐胳

獸胎

獸慄胎

奶核子

角根

骨血糟

虎威骨

胎胞

牙

獠牙

角

有角的

鹿茸

走獸肢體類

獸驚奔避

縱樸

遞爪

用爪

擺尾

獸蹟草

從下蹟行

聞聲臭避去

獸刨樹

夏鹿成羣

漢語同上

鹿打泥

搖尾

牡鹿尋牝

漢語同上

母鹿尋子

跳躍

撒歡

衆獸跳舞

鼠跳樹枝

走獸動息類

母羊

山羊

公山羊

母山羊

牲畜

羊

騸羊

公羊

諸畜類

只是拱地

鼠盜洞

盜開洞

田鼠續窩

趕著咬

咬住

衆犬撕咬

猪拱地

抓

爪刨地

齩

被齩

小狗

玉眼狗

四眼狗

白顙子狗

藏狗

二姓子狗

哈叭狗

狗崽

狗

牙狗

母猪

長毛細狗

奶光

蒼毛猪

白蹄猪

小牙猪

母猪

老母猪

半大猪

猪

猸兒

豚兒

跑猪

雄

雌

崽子

九斤黃

鷄雛

笋鷄

禿尾小鷄

糠鷄

翻毛鷄

絲毛鷄

鬪鷄

鵞

鴨

笋鴨鵞

鷄

貓

花鼻梁子狗

黎狗

破臉

寬破臉

རྐང་མ་འདེད 尋騍

རྟ་གཤེབ་མཆེད 馬交

ཕག་འདེད 猪叫圈

ཁྱི་མདུད 狗走時

ཕག་ཡར་མ 猪肥不下崽

ཕག་ཡར་མར་སོང 猪肥了不下崽

ནོར་འཁྲིག་པ 牛交

འབྱུས 分形

སྒོལ 豕殼

འབྲུམས 寡蛋

འཁྲིག 採桀

བྱ་འཁྲིལ 鷄上架

སྒོང་སེར 蛋黃

སྒོང་སྐྱབ 葛蛋

སྒོ་བཙའ 下蛋　下崽

གཉེན 抱窩

སྒོང་ང 蛋

སྒོང་ཤུན 蛋殼

སྒོང་དཀྲིས 蛋殼内嫩皮

སྒོང་ཆུ 蛋清

ཕྱུགས་གསོ་འཕེལ་བའི་སྐོར། 牲畜孳生類

གསོན་པོ་
活的

སེམས་ཅན་
生靈

རྟ་ཕྱུགས་ཀྱི་སྐོར།
馬匹類

རྟ་
馬

རྟ་བརྒྱད་འཛོམས་
八駿

ཀྱི་ལིང་དམར་
赤驥

ཀྱི་ལིང་ནག
盜驪

ཀྱི་ལིང་དཀར་
白羲

ཀྱི་ལིང་ཁྲ་
踰輪

ཀྱི་ལིང་ཟགཔ
山子

旋毛馬

徠遠騮

明月題

步影

月骷駷

星文驎

拳毛騧

凌崑白

超洱騘

雪團花

浴洼駿

渠黃

錦雲騣

歕玉騘

華騮

繡鐵騧

蒼龍驥

緑耳

騸

飄騸

隔年下駒

馬駒

驕

驢

牲口

兒馬

騍馬

駏驉

駃騠

驕騾

駝駱

駝

橐駝

明駝

騾

騏

驥

九花虬

碧雲騢

錦膊驄

- རྟ་ངར་པོ་ 猖狂
- རྟ་འཆུབ་མོ་ 劣蹶
- རྟ་ཁ་སྒོར་ 馬呴氣
- རྟ་ག་ཡེར་བ 咆哮
- རྟ་རིང་འགྲོས་ 耐遠
- རྟ་སྒྱུག་ཆུགས 能耐遠
- རྟ་ངང་བཟང་། གཡུང་མོ་ ཡང་ཞེར་ 馴良
- གཟུགས་མཐོས་ 有拴栢
- རྟ་མ་ཁྲེག 結實
- རྟ་ཀར་ བཟང་ 強壯
- རྟ་རྒྱུས་བཟང་ 耐長
- རྟ་རྒྱུས་ མ་ཁྲེག 皮辣

- རྟ་གཡུང་མོ་ 馬穩重
- རྟ་སྐམ་པོ་ 馬伶便
- རྟ་མཁྲེན་པོ་ 馬隨手
- རྟ་སྒྲང་པོ་ 馬柔和
- རྟ་སྤྲུག 家生駒
- རྟ་སྔོག 未搭鞍馬
- རྟ་ཕྲུ་ལོ་ གཉིས 二歲馬
- ས་མ་མཐའ 三歲馬
- རྟ་ལོ་བཞི 四歲馬
- རྟ་ཞི 小馬

沁頭馬

栽膣馬

馬蠢笨

馬遲鈍

哏岔馬

胆小馬

頦的硬

脚步散亂

駑馬

疲馬

難勒的馬

倔僵

馬腰軟

馬嘴飄

棗騮

粉嘴棗騮

烟熏棗騮

黃馬

栗色馬

銀鬃馬

紅沙馬

黑馬

菊花青

喜鵲青

駱皮馬

紅馬

沙青

麝香青

鐵青

灰青

白馬

兎鶻馬

青馬

粉青

馬匹毛片類

銀蹄

孤蹄

漢名同上

線臉

玉頂

鈎鼻馬

花馬

土眼

玉面

燒嘴燒眼

銀合馬

豹花

漢名同上

點子馬

黑鬃黃馬

乾草黃

繡脖子馬

海騮

馬屁股梁
馬後腿根
大腿窪
攪筋

前腿上節
膝
夜眼
三岔骨

胸
嗓窩
迎鞍
馬脊梁

高脚馬
骨格大
撅嘴
脖脛

馬腦項骨
馬鼻梁
兩耳向前
耳唇下垂

馬匹肢體類

二則

鬃尾硬毛

胧毛

鬃尾稀短

脖鬃

駝項下長毛

尾

銹尾

毛順着

毛搶着

毛旋窩

腦鬃

毛

有毛的

毛梢

捲毛

蹄掌

外腎

駝峯

腿挺骨

七寸子

蹄

蹄心

過步大

駝疾走

小走

大走

脚步

走

使走

脚步好

馬匹馳走類

二則

乜寸子毛

脫毛

རྒྱུག་འགྲན་གདེང་ 試跑等第

རྒྱུག་འགྲན་བྱེད་འཇུག 使試演馬

རྒྱུག་བདེ 跑的穩

རྟ་རྒྱུག་འགྲན 齊跑

འཕུར་རྒྱུག་བྱེད 飛跑

རྒྱུག་གཏོང 拍馬

ངར་འགྲོས 放轡

ངར་འགྲོས་བྱེད་འཇུག 使放轡

རྟ་རྒྱུག་གཏོང 跑

རྟ་རྒྱུག་བྱེད་འཇུག 使跑

མདུར་མགྱོགས 湍顛

སྒྱུར་འགྲོས 淌走

མདུར་རྒྱུག 躍馬

ཧེ་མདུར 馬撂蹶

མདུར་འཇུག 使顛

མདུར་འཇམ 軟顛

མདུར་ཆེན 大顛

མདུར་ཆེན་བྱེད་འཇུག 使大顛

འགྲོས་ཆེན 大走開

འགྲོས་པ་གཏོང 使大走

ཟ་མ་སྒྱུར་ཅེན་འགྲོ 顛着走

མདུར 顛

四腿住

馬乏不走

壓轡站住

猛自站住

一勒猛站住

跑的前身高

鞍心滉

跑的歪

跑張

馳走雄壯聲

跑的快

急快

縱頭大

跑的急

衆馬走聲

衆馬急走聲

後軟腿

肯旁看

左右回頭

倒退

馬不把滑

打前失

後跴寛

嘴硬

打奔

馬把滑

項軟

嘴飄

嘴生

張狂

奪扯手

動作伶便

嘴沉

馬搖脖子

馬匹動作類

六則

ལག་འཕྱར་གཙིག 雙蹄拍

འཕྱ་ཐེ 單蹄弾

འདྲིལ་བས 合羣

འདྲིལ་བས་འཇུག 使合羣

སྐྱར་མཆོང་ 打腦椿

ཀན་ཐུབས 撂蹶子

གཡུགས 摔人

འཕྱས་རྒྱག 踢

འདེག 驚跑

སྨིག་པ་དྲོས 蹄跑熱了

ཆ་ད་འགྲོས 撒歡

འདེག་ཉམས་ཅན 眼岔

ཡང་འགྲོས 隨同眼岔隨同撒尿

སྨིག་ཡ་རེ་བས 單蹄刨

འཕྱོ 掙跳

འཕྱོ་རེ་བས་ཆེད 蹿跳

མཆོང་རེ་བས་ཆེད 亂跳

མཐུར་གཅོད 墜韁

གཡོབ་སྐོར་ཆེད 旋鐙

དར་པོ 站立不定

སྨིག་རྐོ 刨

馬強壯

磕絆聲

石上行走聲

噴鼻聲

東躲西閃

忽驚閃

劣馬驚跑

眼岔馬鼻聲

猛驚鼻響聲

馬鼻常息聲

衆馬抖毛聲

眼尖鼻作響

亂眼岔

打滾

抖毛

搖頭

馬斷

馬噴鼻

削癢

臥

སྣ་འཁྲིད་འཇུག 使牽領

སྒ་རྟོད 備馬

སྒ་རྟོད་འཇུག 使備馬

སྣ་འགེབས 搭[illegible]

འཁྲིད 牽牲口

འཁྲིད་འཇུག 使牽牲口

བཙག་བཙག་བྱེད 溜牲口

སྣ་འཁྲིད 牽領

སྒྲིགས་རྒྱག 絆馬

སྒྲིགས་རྒྱག་འཇུག 使絆馬

མཆུ་དཀྲུ 擰馬唇

སྐོང 圈牲

སྐེ་ཐག་འདོགས 絲繩套馬

བཀྱིགས 絹馬

མཐུར་སྐོན 帶籠頭

མཐུར་སྐོན་འཇུག 使帶籠頭

འཛིན 拏馬

འཛིན་འཇུག 使拏馬

ཞགས་དཀྱུག་འཕེན 套馬

ཞགས་དཀྱུག་འཕེན་འཇུག 使套馬

རྟ་སྒ་གས་འཛིན་པ་དང་འགེལ་བའི་སྐོར། 套備馬匹類

ཞོན། 騎

ཞོན་པར་བྱེད། 騎牲口

ཞོན་དུ་འཇུག 使騎牲口

ཞོན་པར་འགྲོ 去騎

ཞོན་པ་དང་འཁལ་བའི་སྐོར། 騎駝類

四體合璧文鑑

བམ་པོ་གཉིས་པ། 第三十二卷

སྐྱབ་སྒྲོགས་སྒ་སྟེ་ལ་འགེལ། 扯手掛在鞍轎吊馬

ཨོའི 吆喝牲口聲

ཡོང་ཤིང་རྒྱག 帶鞦棍

ཡོང་ཤིང་རྒྱག་འཇུག 使帶鞦棍

སྐྱབ་ལེན 褪嚼子

སྣན་འགོད་འཇུག 使搭屉

རྔམ་རྒྱག 備駱駝備吊屉

རྔམ་རྒྱག་འཇུག 使備駱駝

對子馬

坐馬

騸馬

盤揉馬

鬆懈

單騎

項馬

漢語同上

漢語亦同上

訓練馬

壓馬

下牲口

騎馬的

紉鐙

腿磕馬韂

騎馬

騎上馬

使騎上馬

下馬

齊騎

漢語同上

疊騎

使疊騎

馱子滴溜搭拉

裝載甚重

卸下

沉重

行李壘頹

顛均馱子

駝

馱子

滿駝

使駝

行李

滿載

齊駝

壘墜

鞍喬拴攬物件

行裝

喂養

煮粥喂瘦馬

添草料

去飲牲口

來飲牲口

齊飲牲口

漢語同上

拴着啃草

韁繩自開

飲牲口

使飲牲口

巡視

啃草

使啃草

齊啃草

牧羣

牧放

使牧放

看守

牧養類

ཤེད་ཤོར་ 巳溜膘

ཧ་ཆད་ 瘦了

ཧ་ཆད་སོང་ 巳瘦了

སོས་འདུག 吊汗

ཚོ་མ་རྒྱག 膘欠

འདེད་པ 瘦

ཤེད་བབས 溜膘

ཤེད་སོས 出長了

ཤེད་ལོང་འདུག 巳出長了

ཧ་སོས་བྱེད 調膘

སོས 使出汗

ཕོ་རྒྱག 漢語同上

ཚོ་བྱུང 使上膘

ཚོ་བྱུང་འདུག 上了膘

ཚོ་ཆེར་བྱུང 膘滿肉肥

ཚོ་འབྱེད 喂肥

ཚོ་འབྱེད་འདུག 使喂肥

ཕོ་རྒྱག 肚子下來了

ཕོ་སྐྱེར 肚子大了

ཕག་གསོ 喂猪

ཁྱིས་ལྡག 狗咯拉食

རྨིག་རྡོལ། 蹶掌

མེ་བཙའ་རྒྱག 燒柳枝熨瘡

མེ་བཙའ་རྒྱག་འདྲུག 使燒柳枝熨瘡

འབེང་པོ། 瘸

ཕྲན་འབེང་ 微瘸

འབེང་ཅམ 畧點

རྨིག་རྡུང 掃蹄

རྨིག་སྙིང་སྐྲང་ 蹄心高

རྨིག་རྫེང 趄使

འབེང་རྒྱུ 熟瘸

མཆན་བུ་བྲུང 槽口格搭

རྒྱག་ཆད 肥馬熱極疲乏

ཆད་འདྲུག 乏透

མེད་སྐྲང 癒高

སྣ་བབས 鼻濕

སྣ་བབས་འདྲུག 淌鼻濕

སྣ་ཆུ་བབས 噴喉

ཆམ་པ 牲口瘟

རྟ་ཕྱུགས་ཀྱི་ནད་གཅོང་གི་སྐོར། 馬畜殘疾類

蹄漏

癩

生癩

瘟了

膁跳

鼠瘡

馬癰

肚脹

糞結

尿結

釘鐵蹄

使釘鐵蹄

騸

烙瘡

下針

打鬃

銼蹄

བ་ལང་ཚོན་པོ། 肥騸牛

བ་ལང་ཡུ་བོ། 無角騸牛

བ་ཡུ་བོ། 無角乳牛

གླང་མཆོགས། 急牛

ནོར། 牛

གླང་ཕྲུག 牤牛

བ། 乳牛

བ་ལང་། 騸牛

ནོར་ཕྱུགས་སྐོར། 牛類

ཁྲག་བབས། 蹄上瘀血

རྨིག་ནད། 刺蛸蹄

རྨིག་འཁྱོག 蹄翹

རྨིག་སྐམ། 蹄縮

རྟ་རྒྱབ། 迎鞍瘡

གསུམ་བ་བབས། 弔膔

མགོ་ལྡིང་། 低頭難

སྣ་རྟ། 張牙

མིག་རྒྱུ། 骨眼

白鼻梁牛

毛牛

水牛

角

白脊梁牛

白牛

黑頭白頭牛

黑頭紅牛

豹花牛

黑牛

紅牛

花牛

白肚臁牛

四歲牛

黎花牛

淡黃牛

青牛

未使的牛

牛犢

二歲牛

三歲牛

ཕག་ཚང་ 猪窩

ལྷས 猪羊圈

ཏྲལ་མ་ 籠子

བྱ་གདང་ 雞架

རྩྭ་གཡབ 牲口草棚

གཡབ 棚

རྟ་ར་ 馬圈

ཕྱུག་ལྷས 牲畜圈

ཕྱུགས་གསོ་བའི་དགོས་ཆས་སྣོད། 牲畜器用類

བཀྲུང་རིས་ཕྲེང་ 相頂

ཐོག་ཁལ་ 漢語亦同上

སྐྱུག་ལྡང་ 倒嚼

ཡིབ་ལྡག 牛餂犢

མགོ་བཀྲུང 頂

སོ་ 牙

གཉའ 牛額筋

ལྐོག་ཁལ 牛項下蔦皮

ཁལ་བ 漢語同上

漢名同上

夾板子

套攏

坐鞦

套馬杆

箍嘴

漢名同上

籠頭

獸醫椿

鍘刀床

馬孚

鉋子

檀鼻

猪槽

鍘刀

鍘草

鍘刀丁

雞罩

罩雞

窩

槽

泔水

泔水底子

料

禽鳥食

雜糧粥

猪食

鐵蹄子

鼻鍋子

草

吃剩草節

鞦棍

拴鞦棍皮條

絆

絆划子

蟄

入蟄

龍吟

蛇退皮

蛇蟒急過聲

蛇入蟄

漢語同上

漢語亦同上

蟠繞

行動擺尾

曲動

擺尾曲行

龍蛇類

龍

蛟

螭

虬

蟒

蛇

蛇信子

蛇渡水

鯪魚

厚魚

花鰟魚

重唇魚

漢名同上

鯉魚拐子

鯮魚

草根魚

干鰷魚

鰟頭

翹頭白

鯿魚

鱒魚牸子

細鱗白

鮀魚牸子

鯖魚

魚

鱘鰉魚

鱏魚

白肚鱒魚

河魚類

四則

漢名同上

鱓魚

白鱓

大鮻魚

狗魚

狗魚牸子

黑魚

漢語同上

白鮻魚

鯽魚

鮻魚

龍肝魚

漢名同上

牛尾魚

昂刺

赤稍

松花魚

淮子

鲇魚

鯿花魚

黑鯿花魚

葫蘆片

觔斗魚

穿沙魚

船釘魚

銀魚

白鰷魚

柳根池

鰣魚

公鯕鯠魚

母鯕鯠魚

小魚

黃鯝魚

擺過子鰟頭

細鱗梭魚

鯕鯠魚

方口鰟頭

公方口鰟頭

母方口鰟頭

黃鱓

鰺條

鰢口

花點魚

ཉ་དུང་ 螺螄

རུས་སྦལ་ 龜

རུས་སྦལ་བམ་ཆེན་ 黿

མདྲུ་རུས་སྦལ་ 鼉

ལྦུང་མོ་སྦལ་ཆུང་ཡང་ཐེར་ 蝌蚪

ཉ་ཕྱིས་ 蛤蜊

ཉ་ཕྱིས་དུང་འདྲ་ 蛤

ཨ་ར་ 小螺螄

རྡོ་སྦལ་ 田雞

སྦལ་ཆུང་ཕོ་དམར་ 紅肚小田雞

སྦལ་པ་ལྗང་ཁུ་ 青蛙

སྦལ་པ་ 蝦蟆

འདམ་སྦལ་ 泥鰍

སྡིག་སྲིན་ 螃蟹

ཉ་འབྲུ་ 鰕

རྗེ་སྦལ་ 哈什螞

མཛེར་ཉ་ཆེ་བ་ 大船釘魚

ཉ་ཁྲ་སྨར་ཅན་ 癍魚

གྲམ་བུའི་ཉ་ 石鰊魚

གསེར་ཉ་ 金魚

ཉ་དམར་ཆུང་ 紅睛魚

ཉ་མགོ་ཆེན་ 大頭釘

漢名同上

水熊

鱸魚

魷魚

海魚

房魚

漢名同上

水虎

海魚類

[illegible]

黃雀魚

鱎魚

文鰩魚

扁魚

白鯤魚

黃魚

海鰻魚

鯧魚

砂魚

大肝魚

海鯽魚

白帶魚

海烏魚

海鱖魚

牛魚

海驢

漢名同上

白膏魚

江猪

海麀

海獾

海馬

དུང་ར 蜃

དུང་ཀླུའི་ཕྱུག 海螺螄

མགྲོན་བུ 海巴

མཚོའི་སྡིག་སྲིན 海蟹

མཚོའི་ཉ་ཕྲུ་ཆུང 方口小魚

ཉ་ཕྲུ་ཆུང་དམར་ཁ 吹沙小魚

དུང 海螺

ཉ་ལྷམ་ཅན 鞋底魚

ཉ་ཀར་བཙྭད [illegible]鮒魚

ཉ་རྒྱུས་མེད 麪條魚

ཉ་ཤ་པོ 漢名同上

མཚོའི་ཉ་སྐྱིད་ཅན 鯚魚

མཚོའི་ཉ་ཚེར་ཅན 鮅魚

མཚོའི་ཉ་མགོ་ལེབ 鮹魚

ཉ་ཁན་ཚེར་ཅན 青鯇

ཉ་ཟ་གྲེ་ཅན 洋魚

ཉ་དཀར་ལྡུག 白鯇

ཉ་ཆ་མ 比目魚

མཚོའི་སྔོ་དམར 白條魚

ཉ་སྔོ་རིས 青島子

ཉ་སྦལ 河豚

དགུན་མཐའི་ཉ་སྦལ 臘豚

མཚོའི་ཉ་ལེབ 魟魚

後分水

魚剌

魚白

魚油田雞

鱗

有鱗的

鰓

前分水

鱗甲肢體類

漢語同上

母魚

魚鮇子

魚子

魚秧

海蝦

海

海蛇

公魚

魚跰聲

魚成羣

活跳

魚翻

翻跰

魚擺子

魚躍

齊躍

語同上

螃蟹夾子

蝦蟆瀬

水面吞食

魚發泡

鰼鰉魚膘貼

殼蓋

有殼的

蛤蜊殼

磕頭蟲

蠹魚

江米蟲

蝠蟲

蝸牛

百足蟲

漢名同上

短狐

蟑螂

牛兒

蚇蠖

食苗蟲

花毛蟲

射工

蟲

漢名同上

蠶

蠶繭

蟲類

ཀྱི་ཀྱི་ལྡང་ག 漢名同上

ཚ་ག་ཐལ་མདོག 灰色蚱蜢

ཚ་ག་ཐལ་ཁ 漢名同上

ལི་ཏིག་ཀ་འབུ 蝗蟲

土螞蚱子

མཚེར་འབུ 壁子螞蚱

ཚ་ག་མཛེག་པོ 叫螞蚱

ཀྱི་ཀྱི 蟈蟈兒

ཙ་མོ་སྲིན 漢名亦同上

ཚ་ག་མ་གོ་ལེབ 匾担

རྡུལ་གྱི་ཚ་ག 土螞蚱

སྔང་འབུ

ཚ་ག་ག 螞蚱

ཚ་ག་སྐྱེ་རིང 蚱蜢

ཙ་མོ་སྲིན 螳螂

ཚ་ག་ཙ་མོ 漢名同上

魚腹蟲

འབུ་ཀ་འཛིན 釣魚蟲

འབུ་ལྡིག 墮河蟲

འབྲང་ཁ 螌蟊

ཙེར་འབུ 楊辣子

ཆེད་འབུ 井中紅絲蟲

འབུ་སྣ

螞蜂

蜜蜂

金鍾兒

蠓蛉

蜜蜱

漢名

土蜂

蜜隔

竈螞兒

漢名同上

大螞蜂

油葫蘆

螞螂

蠘

蚼子

賣糖的

蝛螂

蟆

蝲蝲蛄

蛣蟟

螣

促織

秋涼兒

蚕

蠅虻

蠅虎兒

蜡虻

青頭大蜡虻

白蜡虻

花頭小蜡虻

小黑蠅

蚊

大黄蚊子

漢名同

蜡蠅

綠豆蠅

狗蠅

麻豆蠅

蝴蝶

小蝴蝶

撲燈蛾

螢火蟲

蠍虎子

蠍子

蜈蚣

蜘蛛

屁板蟲

毛毛蟲

脹牛蟲

螉眼蟲

蛆

蚱

蠐螬

蛀毛蟲

跳蚤

八脚子

狗蟞

臭蟲

蛔蟲

寸白蟲

虱子

蟣子

飛螞蟻

漢名同上

曲蟮

馬蟞

柏蛉子

漢名同上

蠓蟲

螞蟻

鼓翅鳴

蚱蜢飛聲

蚱蜢呌聲

蚱蜢連呌聲

蟲蟻集聚

蝿蟻堆聚

蛆拱

羣蟲聲

蝴蝶等物緩飛

物生蟲

蝿蟻羣聚

蝿鑽隙

屈動

多足蟲行動

衆蟲齊動

蛆蟲聚拱

蜇

叮

蟲拱動

屈伸前走

蟲動類

螞蚱飛起聲

蟲蟈呌聲

蚊蠅飛聲